

JÄMSÄ



Tilinpäätös tilikaudelta 1.1. – 31.12.2020

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginjohtajan katsaus.....	3
TOIMINTAKERTOMUS.....	4
<i>Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa</i>	4
Jämsän kaupungin hallinto ja organisaatio.....	4
Kaupunginvaltuusto.....	4
Kaupunginhallitus.....	4
Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	5
Kuntien tilinpäätösarviot.....	6
Jämsän väestö ja työpaikat.....	6
Hyvinvoinnin edistäminen.....	7
Kaupungin talouden kehitys ja muut huomattavat muutokset.....	8
Henkilöstö.....	12
Työllisyys	14
Sisäisen valvonnan järjestäminen ja riskienhallinta.....	16
Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehitykseen vaikuttavista tekijöistä.....	17
Korruption ja lahjonnan torjunta ja ihmisoikeusasiat.....	20
<i>Tilikauden tuloksen muodostuminen</i>	21
Tuloslaskelma ja tunnusluvut.....	21
<i>Verotulot, valtionosuudet ja rahoitusosan toteutuminen</i>	22
Verotulot.....	22
Valtionosuudet.....	24
Rahoitusosan toteutuminen.....	24
Rahoituslaskelma ja tunnusluvut.....	26
Tase ja tunnusluvut.....	27
Kokonaistulot ja –menot.....	29
<i>Konsernin toiminta ja talous</i>	30
Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	39
Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	40
Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut.....	40
Konsernitase ja sen tunnusluvut.....	41
Talouden tasapainottamistoimenpiteet ja niiden toteuttaminen.....	42
Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.....	43
Tilinpäätöksen vaikutus v. 2021 talousarvioon ja arvio todennäköisestä kehityksestä	43
TOTEUTUMISVERTAILU.....	45
Käyttötalouden toteutuminen.....	45
Yleishallinto.....	45
Sosiaali- ja terveystoimi.....	53
Sivistystoimi.....	65
Yhdyskuntatoimi.....	81
Investoinnit.....	92
Yhteenveto valtuustonhyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	97
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	99
Tuloslaskelma.....	99
Rahoituslaskelma.....	100
Tase.....	100
Konsernituloslaskelma.....	102
Konsernin rahoituslaskelma.....	102
Konsernitase.....	103
TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	104
Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	104
Eriytyt laskelmat.....	117

ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	119
Jämsän Ateria- ja puhtauspalvelut liikelaitos.....	120
Jämsän Vesi liikelaitos.....	133
Liikelaitosten vaikutus tilikauden tulokseen.....	143
ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	145
LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA	147

Kaupunginjohtajan katsaus

Uuden vuosikymmenen ensimmäinen vuosi jää historian kirjoihin monella tapaa. Vuosi alkoi kohtuullisen positiivisissa tunnelmissa niin talouden ja työllisyydenkin osalta, mutta iloa ei kauaa kestänyt. Tammikuulla alkoi kotimaankin uutisissa vilahdella uutisia Kiinasta levinneestä uudesta koronaviruksen aiheuttamasta sairaudesta. Maaliskuulla olimme tuntemattoman edessä, kun maailmanlaajuinen covid-19 pandemia oli saavuttanut Suomen. Maahaan julistettiin poikkeusolot, ensimmäiseen kertaan sotien jälkeen ja vuonna 1991 valmistunutta valmiuslakia käytettiin ensimmäisen kerran. Koulut sulkeutuivat ja oppilaat siirtyivät etäopetukseen, julkiset tilat sulkeutuivat, työikäinen väestö siirtyi suurelta osin etätöihin ja iäkkäämpiä ihmisiä kehoitettiin pysymään karanteeninomaisissa oloissa. Jämsässä tartuntatilanne pysyi rauhallisena, mutta kaikkeen varauduttiin. Kriisijohtamisen keskeinen tehtävä on varmistaa toiminnan jatkuvuus kaikissa oloissa, joten tilanne vaikutti erittäin haastavalle. Hallintosääntöön lisättiin häiriötilanteiden erityistoimivalta, jonka turvin toiminnan muutoksia voitiin tehdä nopeasti. Lähes kaikissa toiminnoissa tehtiin ennennäkemätön digiloikka, kunnallishallinto mukaan lukien.

Kuntatalouden osalta kevät näytti rajua romahdusta. Verotuloennusteet putosivat raskaasti elinkeinoelämän ottaessa epidemian iskua raskaasti vastaan. Työttömyys kohosi lomautusten myötä nopeasti. Kesää kohti epidemian ensimmäinen aalto hiljalleen hellitti, ja arkiset asiat palasivat lähemmäksi normaalia uomaansa. Kotimaan matkailu elpyi, mutta kokoontumisrajoitukset kuitenkin jatkuivat, joten lähes kaikki Jämsän kesään perinteisesti kuuluneet suuret tapahtumat jäivät puuttumaan. Kuntatalouteen valoa toivat valtion massiiviset tukipaketit, jotka lopulta kantoivat reiluun ylijäämävaiheeseen tulokseen. Valtion raskas velkaantuminen on kuitenkin tosiasia, joka tulee tulevina vuosina katettavaksi.

Jämsässä vuoden pysäyttävien uutisten saatiin elokuussa, kun UPM-Kymmene Oyj ilmoitti Kaipolan paperitehtaan sulkemisesta. Vaikka metsäteollisuuden murros on hyvin tiedostettu, on kokonaisen paperitehtaan sulkeminen realisoituessaan todella raskas isku paikkakunnalle ja koko alueelle. Rakennemuutostyö käynnistyi välittömästi ja vaikeasta tilanteesta huolimatta toimijoiden välinen yhteistyö on ollut vahvasti eteenpäin suuntaavaa ja ratkaisuhakuista. Toivoo sopii, että jo kuluva vuosi toisi tilanteeseen kestävästä uudistumisesta.

Jämsän kaupungin henkilöstö ansaitsee vilpittömän kiitoksen työstään poikkeuksellisissa olosuhteissa. Toimintatavat ja työnkuvatkin muotoutuivat uusiksi, jotta palvelut saatiin toimimaan myös poikkeusoloissa. Henkilöstö on venynyt, joutanut ja kaiken epävarmuudenkin keskellä asennoitunut positiivisesti toiminnan kehittämiseen. Monen asian edessä olemme olleet ensimmäistä kertaa, mutta tuleen ei jääty makaamaan. Työt ovat edenneet suunnitelmallisesti ja talousarvion tavoitteet on laajasti täytetty.

Kaupunginhallituksen ja valtuuston tuki ovat olleet vaikeassa ajassa erityisen tärkeitä. Kipukohtiin on myös yhdessä paneuduttu, kun toimintakulttuurin kehittämishanke saatiin syksyllä käyntiin. Talousarvioprosessin pienetkin muutokset rakensivat uutta yhteistyön kulttuuria. En kuitenkaan voi olla toistamatta vuoden takaista viestiäni uudelleen: Tässä ajassa on äärimmäisen tärkeää, että säilytämme toimintakykymme, niin operatiivisessa toiminnassa kuin päätöksentekossa ja teemme tarvittavat ratkaisut viisaasti yhdessä. Näissä kriiseissä on syytä vaalia yhteistyötä ja yhteistä vastuuta.

Hanna Helaste
kaupunginjohtaja

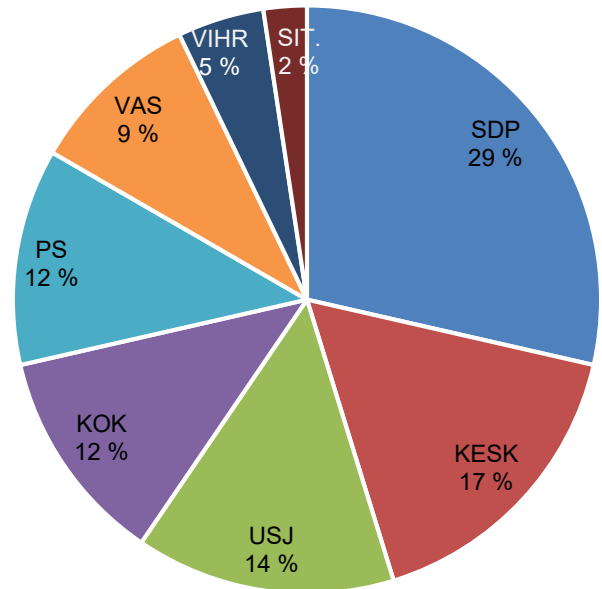
TOIMINTAKERTOMUS

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Jämsän kaupungin hallinto ja organisaatio

Kaupunginvaltuusto

Jämsän kaupungin ylin päättävä elin on kaupunginvaltuusto, johon kuuluu 43 valtuutettua. Kuvio kuvaa valtuuston kokoonpanoa valtuustoryhmittäin. Valtuuston puheenjohtajana toimi Merja Lahtinen (KESK), ensimmäisenä varapuheenjohtajana Piritta Rantanen (SDP) ja toisena varapuheenjohtajana Erja Laaksonen (KOK). Valtuuston kokoukset ovat yleisölle avoimia ja kokousta voi seurata kaupungin YouTube-kanavalla.



Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus ja konsernijohto johtavat kaupungin ja kaupunkikonsernin toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kaupunginhallituksessa on 9 jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtajana on toiminut Jorma Poti (SDP), ensimmäisenä varapuheenjohtajana Seija El Sayed (USJ) ja toisena varapuheenjohtajana Lotta Ahola (KOK).

Jämsän kaupungin organisaatio 1.1.2020



Kaupunginvaltuusto v. 2020

Suomen Sosialidemokraattinen puolue r.p. <i>valtuutetut</i> Himanan Reijo Laitinen Mikko Lahtinen Mikko Niivee Esa Pasanen Pekka Patronen Ulla Peltonen Tuula Perälä Risto Poti Jorma Rajala Sanna Rantanen Piritta Rinne kangas Heikki Salminen Helena	<i>varavaltuutetut</i> Lahtinen Reima Aaltonen Eija Takanen Pertti Rinne Taisto Sarin Ari Kankaanpää Sami Kovanen Tuija Kotilainen Teemu Korpela Markku Sarajärvi Jyri Soikka Eino Altti Tiina Rikkonen Lasse	Suomen Keskusta r.p. <i>valtuutetut</i> Kyrö Mika Lahtinen Merja Pärnäjärvi Leena Similä Matti Sipilä Markku Suosaari Voitto Uusipaasto Tarja	<i>varavaltuutetut</i> Mennala Anssi Porkkala Atte Nivala Johanna Pekki Sanna Laitinen Marjatta Hiekkämäki Lea Määttä Yrjö
Perussuomalaiset r.p. <i>valtuutetut</i> Haaparanta Jukka Järvenpää Esko Kataja Pekka Kotiaho Jouni Niittymaa Jyrki Koskela Eero	<i>varavaltuutetut</i> Sahala Eila Riekkovaara Niko Paavuori Heikki Valkeinen Ari Viinijärvi Mira	Kansallinen Kokoomus r.p. <i>valtuutetut</i> Ahola Lotta Laaksonen Erja Lajunen Jaakko ero 9.11.2020 Nieminen Veli-Markku Peltola Eero Airu Putkonen 9.11.2020 alk.	<i>varavaltuutetut</i> Putkonen Aira Haggren Ari Konstari Tarmo Rantala Pekka Viitanen Lauri
Uusi Suunta <i>valtuutetut</i> El Sayed Seija Hakonen Eero Kokko Jyrki Laaksonen Pekka Loberg Hannu Salokorpi Timo	<i>varavaltuutetut</i> Minkkinen Katja Lappalainen Tapani Laasonen Hannes	Vasemmistoliitto r.p. <i>valtuutetut</i> Kankainen Markku Paakkanen Arja Peltonen Sirpa Nieminen Kari.	<i>varavaltuutetut</i> Lindeman Pirjo ero 9.11.2020 Selenius Juha Parkkonen Maritta Kangas Riitta
Vihreä Liitto r.p. <i>valtuutetut</i> Tapiainen Tommi Vierinen Anna-Kaisa	<i>varavaltuutetut</i> Peutere-Heikka Saara Äikäs Mari	Suomen Kristillisdemokraatit (KD)r.p. <i>Ei varsinaista valtuutettua</i>	<i>varavaltuutetut</i> Rahkonen Kyösti Mäkelä Riikka

Yleinen ja oman alueen talouden kehitys

Koronapandemia on määritellyt talouden kulkua kuluneen vuoden aikana. Lyhyen aikavälin näkymät ovat heikentyneet ja kesän ja alkusyksyn aikana tapahtunut talouden elpyminen hiipui uudelleen aloitettujen rajoitustoimenpiteiden myötä. Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan talous ei kasva vuoden 2020 viimeisen ja vuoden 2021 ensimmäisen neljänneksen aikana ja talouden elpymistä jouduttaneen odottamaan kuluvan vuoden loppupuolelle saakka.

Valtio on kannatellut yrityksiä ja työllisyyttä pandemian aikana. Velan ja vastuiden nopea kasvu on altistanut julkista taloutta riskeille ja julkisen talouden alijäämä pysyy suurena edelleen pandemian hoidon ja siihen liittyvien tukitoimien johdosta. Työllisyys on heikentynyt vuoden 2020 aikana, tämä on näkynyt erityisesti kaupan ja majoitus- ja ravitsemistoiminnan palvelualoilla. Työllisten määrän ennustetaan vähenevän vielä vuonna 2021 ja kääntyvän kasvuun vasta vuoden 2022 aikana.

Suomessa taantuma näyttää jäävän muuta euroaluetta pienemmäksi, mutta vaikea aika jatkuu vielä ainakin kevättalven ajan. Maailmantalous ehti vahvistua kevään 2020 romahduksen jälkeen, mutta näkymät uhkaavat heikentyä koronaviruksen toisen aallon vaikutusten vuoksi. Vakavimmissa skenaarioissa viruksen saaminen hallintaan saattaisi pitkittää ja se jättäisi talouteen mahdollisesti jopa pysyviä arpia. Euroalueen talous näyttää jäävän muiden talousmahtien kasvusta jälkeen. Kiinan talous on elpynyt ripeästi ja kasvoi vuoden lopussa

ennakoitua voimakkaammin. Euroopan keskuspankki arvioi, että Yhdysvallat toipuu vuoden 2021 aikana ja euroalue saavuttaisi pandemiaa edeltävän talustilanteen vasta vuonna 2022. Britannian EU-eron sopimustilan ratkaisua saatiin odottaa vuoden viime päiviin saakka. Sopimuksella luotiin edellytykset EU:n ja Britannian väliselle kaupankäynnille, vaikka sopimus ei korvaakaan sisämarkkinoita. Tavaroiden, palveluiden, ihmisten ja pääomien vapaa liikkuvuus Britannian ja EU-maiden välillä lakkasi 1.1.2021 alkaen.

Muutos%	2017	2018	2019	2020**	2021**	2022**
Tuotannon määrä	3,1 %	1,5 %	1,1 %	-3,3 %	2,5 %	2,0 %
Palkkasumma	1,8 %	3,9 %	3,6 %	-1,2 %	2,2 %	2,8 %
Ansiotas	0,2 %	1,7 %	2,1 %	1,7 %	2,5 %	2,0 %
Työlliset (määrä)	1,0 %	2,6 %	1,1 %	-1,5 %	-0,3 %	0,9 %
Inflaatio	0,7 %	1,1 %	1,0 %	0,4 %	1,0 %	1,4 %
%-yksikköä	2017	2018	2019	2020**	2021**	2022**
Työttömyysaste	8,6 %	7,4 %	6,7 %	7,8 %	8,0 %	7,6 %
Veroaste (Verot/BKT)	43,0 %	42,4 %	42,2 %	41,7 %	42,4 %	42,0 %
Julkiset menot/BKT	53,7 %	53,4 %	53,3 %	57,8 %	57,3 %	55,0 %
Rahoitusjäämä/BKT	-0,7 %	-0,9 %	-1,0 %	-6,1 %	-5,2 %	-3,3 %
Julkinen velka/BKT	60,9 %	59,6 %	59,3 %	69,0 %	71,4 %	72,5 %
Vaihtotase/BKT	-0,8 %	-1,8 %	-0,2 %	-1,0 %	-1,0 %	-0,7 %
Euribor 3kk	-0,3 %	-0,3 %	-0,4 %	-0,4 %	-0,5 %	-0,4 %
10 vuoden korko	0,5 %	0,7 %	0,1 %	-0,2 %	-0,3 %	-0,3 %

**ennuste

VM 17.12.2020

Kuntien tilinpäätösarviot 2020

Kuluva vuosi on ollut poikkeuksellinen niin kuntataloudessa kuin muualla yhteiskunnassa. Kuntien talous oli jo pitkään ollut vaikeuksissa ennen pandemiaa, ja keväällä tehty kuntatalousohjelman ennuste olikin varsin synkkä. Alkuvuodesta ei ollut tarkkaa käsitystä kuinka voimakkaasti julkisen sektorin menot lisääntyisivät ja miten kansantalouden suhdanteille kävisi. Vuoden loppupuolella alkoi näyttää siltä, että pahimmat skenaariot eivät kuitenkaan toteutuneet niin kuntien omien toimien, että valtion kunnille myöntämien koronaturkien ansiosta. Koronakriisi ei kuitenkaan ole ohi ja näyttää siltä, että kriisin lopullinen hintalappu kuntataloudelle saadaan vasta myöhemmin.

Kuntien vuoden 2020 tilinpäätökset näyttävät muodostuvan suurelta osalta positiivisiksi, mutta tämä johtuu pääosin koronaturkien vaikutuksesta. Verotulojen kasvu on viime vuosina ollut hidasta, vain muutaman prosentin luokkaa. Poikkeuksena vuosi 2020, jolloin maksuunpanon tilitys kunnille nousi noin 5,1 %. Osaksi tämä johtui tilitysjärjestelmän muutoksesta. Hidas talouskasvu ja väestön ikääntyminen heijastuvat tulevat heijastumaan julkisen talouden rahoitusasemaan heikentäen sitä.

Vuoden 2020 tilinpäätöksien isoimmat tulokset tehtiin suurimmissa kaupungeissa, mm. Helsinki teki lähes + 500 miljoonan euron tuloksen, Espoo + 140 milj. €, Tampere noin + 69 milj. €. Tilikausi jäänee pakkaselle vain 27 kunnassa, kun vuonna 2019 näin kävi 230 kunnassa. Kuluneen vuoden talustilanteen taustalla on valtionosuuksien ja verotulojen kasvu, nousu valtionosuuksissa oli noin 27,2 % ja verotuloissa noin 4 %. Kuntien rahoituksen riittävyys parani ja toimintakulujen kasvu oli maltillista, joten tilinpäätösarvioissa kuntien talous näyttää vahvistuneen. Kuntien vuosikate on myös arvioiden mukaan vahvistunut edelliseen vuoteen verrattuna ja on noussut muutamista edellisistä vuosista poiketen yli poistotason ja nettoinvestointien.

Kuntakonsernien omistaman rakennuskannan korjausvelka koko maan tasolla on noin 9 miljardia euroa ja perusparannustarve noin 17 miljardia euroa. Korjausvelan umpeen kurominen kunnissa edellyttää pitkäjänteistä ohjelmaa ja valtion osallistumista siihen. Tämänkin vuoksi olisi kuntien tulokehityksen oltava vahvaa ja menot pidettävä kurissa.

Jämsän väestö ja työpaikat

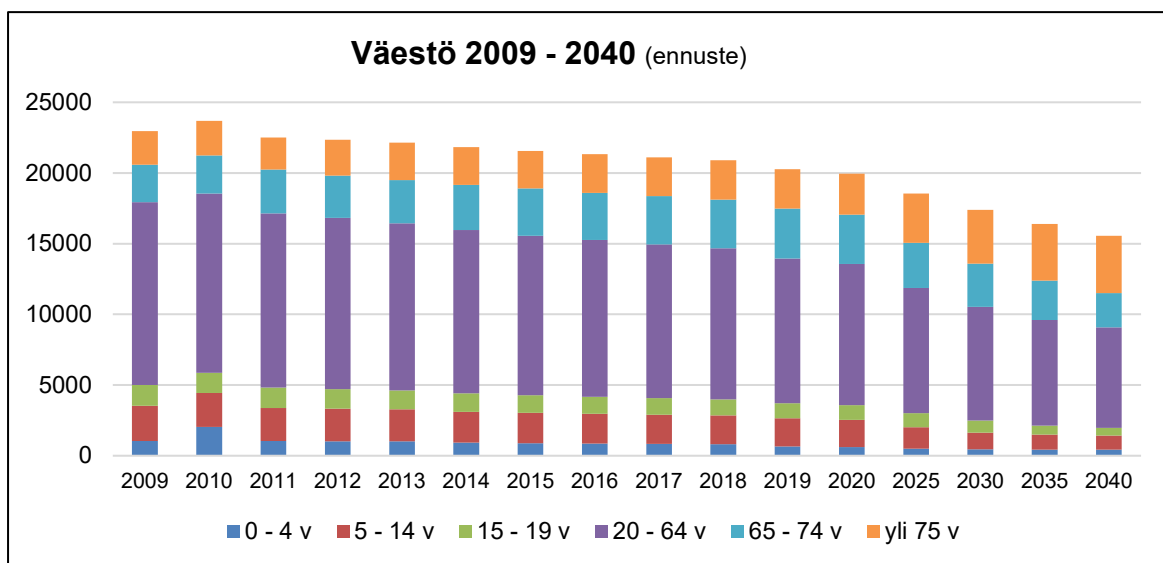
Alueen teollinen vahva veturi on ollut puunjalostusteollisuus, joka on jo pitempään sopeuttanut toimintaansa muuttuvaan toimintaympäristöön. Elokuussa 2020 tullut tieto UPM:n Kaipolan tehtaan sulkemisesta vuoden loppuun mennessä lisäsi haasteita paikallistalouteen. Toinen merkittävä teollisuuden ala, myös globaaleilla markkinoilla toimiva ilmailuteollisuus, on joutunut sopeuttamaan tuotantoaan ja pitämään sen myötä yt-neuvotteluja. Väliillisesti jo näillä toimilla on vaikutusta noin 1.000 työpaikkaan.

Pienen ja keskisuuren teollisuuden sektori on Jämsässä melko pieni, vaikkakin metalli- ja kuljetusalalla on tapahtunut laajenemista. Matkailualalla on paikkakunnalla luonnollisia edellytyksiä kehittää toimintoja Himoksen alueen vanavedessä. Himoksen aluetta kehittämällä haetaan ympärivuotisen käytön lisäämistä laskettelukeskustoimintojen oheen.

Jämsän kaupungin työpaikkaomavaraisuus oli aiempina vuosina yli 100 %, mutta vuonna 2018 työpaikkaomavaraisuus oli enää 99 %. Jämsä on teollisuuden vaikean rakennemuutoksen paikkakunta. Työpaikkojen määrä on vähentynyt noin 9.000:sta noin 7.500:een 10 vuodessa (vv. 2008 - 2018). Viime vuosikymmenellä Jämsästä väheni valtionhallinnon työpaikkoja mm. Hallin varuskunnan ja koelentokeskuksen toiminnot (230 työpaikkaa), lisäksi Jämsää kosketti TE-toimiston, verottajan, poliisin ja käräjäoikeuden paikallis- ja aluehallinnon organisaatiomuutoksista ja palvelujen keskittämistä johtuvat vähenemiset. UPM:n Jokilaakson tehtaiden työntekijämäärä puoliittui kuluvalle vuosituohannella jo ennen Kaipolan tehtaan lakkautusta.

Useat kuntaliitokset 2000-luvulla vaikuttivat Jämsän kaupungin asukasmäärän kehitykseen. Alueen väestömäärä on kuitenkin ollut laskeva 1990-luvulta lähtien. Viimeisen kymmenen vuoden aikana Jämsän väkiluku on vähentynyt noin 2.800 asukkaalla, kuluneen vuoden aikana vähenemä oli noin 290 asukasta. Muutos on kohdistunut erityisesti nuorten aikuisten ja lapsien lukumäärään. Muuttoliikkeen ohella väestönkehitykseen on vaikuttanut se, että luonnollinen väestönkasvu on ollut negatiivinen, eli syntyvyys on ollut pienempää kuin kuolleisuus. Ikääntyneiden osuus koko väestöstä kasvaa huomattavasti lähivuosikymmeninä.

Kuntaliitosten seurauksena Jämsässä on useita taajamia ja kokonaispinta-ala on laajentunut. Suurin osa asukkaista asuu kaupungin keskustassa, Seppolassa. Muut taajamat ovat Jämsänkoski, Halli, Kaipola, Koskenpää ja Länkipohja. Himoksen alueella on merkittävä loma-asumisen keskittymä. Kaupungin kokonaispinta-ala on laajentunut kuntaliitosten tuloksena. Pinta-ala on 1.824,12 km², josta maa-alaa on 1.571,44 km².



Hyvinvoinnin edistäminen

Jämsän kaupungissa laaditaan neljän vuoden välein laaja hyvinvointikertomus ja sen työstäminen aloitettiin vuoden 2020 aikana. Tulevaan hyvinvointikertomukseen 2021-2024 yhdistetään myös turvallisuussuunnittelu läheisenä toimintona hyvinvoinnille. Jämsän kaupungin asukkaiden hyvinvoinnin ja turvallisuuden nykytilan kartoitus toteutettiin indikaattoritiedon ja jämsäläisten näkemysten perusteella. Jämsäläisten hyvinvoinnin tilaa kartoitettiin kyselyllä moniammatilliselle hyvinvointityöryhmälle ja kaupungin johtoryhmälle huhti-toukokuussa 2020 sekä kaikille jämsäläisille suunnatulla verkkokyselyllä 5.- 24.6.2020. Kyselyyn vastasi noin 250 henkilöä. Yhteenvetona voidaan todeta mitatun tiedon, hyvinvointi- ja johtoryhmän sekä jämsäläisten näkemysten hyvinvointia tukevista ja sitä heikentävistä tekijöistä olevan hyvin yhteneväiset.

Jämsän vahvuudet hyvinvoinnissa ovat toimivat palvelut ja harrastusmahdollisuudet. Lisäksi Jämsä on turvallinen sekä hyvä paikka asua ja elää. Toisaalta nämä samat tekijät uhkaavat myös hyvinvointia eli kaikille

todellisuus ei piirry tässä valossa ja kuvaan piirrettykin näkymää eriarvoistumisesta. Kaikilla ei mene yhtä hyvin. Tulevaisuudessa on tärkeää keskittyä eriarvoisuuden vähentämiseen ja palveluiden kehittämiseen tarvelähtöisesti. Varhainen tuki on yksilöiden kannalta hyvä asia, mutta myös talouden kannalta hyvä asia. Strategian mukaisesti painopiste on erityisesti lapsissa, nuorissa ja lapsiperheissä. Hyvinvoinnin ja turvallisuuden nykytila sekä tarkemmat hyvinvoinnilliset ja turvallisuutta parantavat tavoitteet ja toimenpiteet esitetään toukokuussa 2021 kaupunginvaltuustossa käsiteltävässä hyvinvointi- ja turvallisuuskertomuksessa

Kaupungin talouden kehitys ja muut huomattavat muutokset

Talous

Vuosi 2020 oli poikkeuksellinen Covid-19 viruksen aiheuttaman pandemian johdosta, alkuvuonna kaupungin hallitus huomioi talouden alijäämäisen kehityksen ennusteet ja valtuusto korjasi tehtyä talousarviota vuodelle 2020 verotulojen osalta alaspäin lähes 7 milj.€, jolloin tilikauden alijäämä kohosi 6,6 milj. euroon. Samalla korjattiin talousarvion toimintakatteen kustannusvastaavuutta nettona noin 1,2 milj.€:lla Tilanteen parantuessa kesän ja syksyn aikana ja valtioneuvosten tehdessä kuntataloutta elvyttäviä päätöksiä, kaupunginvaltuusto korjasi verotulokohtaa ylöspäin noin 5 milj.€ ja arvioituja valtionosuuksia 1,7 milj.€. Tämäkin lisätalousarvio sisälsi sekä menojen vähennyksiä, että tulojen korotuksia koko organisaatiossa käyttötaloudessa. Toiminnan osalta linjaukset on lyöty lukkoon vuonna 2019 valtuuston hyväksymässä selvityksessä, jossa liikuntapaikka- ja kouluverkkoselvitykset eivät johtaneet lisäsäästöihin, jolloin pääasiallinen säästöjen sisältö on ollut eläköitymisen hyödyntäminen. Toiminnan säästöt hupenivat kuitenkin ennakoitujen tuottojen alaskirjauksiin, tällaisia eri olivat mm. maanmyyntien ennakoitujen voitot, metsänmyyntituottojen ja hulevesimaksukertymän pienentäminen. Lisäksi henkilöstömenojen säästöjä vähensivät sosiaalityöntekijöiden ja varhaiskasvatuksen henkilökunnan resursointi.

Kaupungin tulopohja eli verotulot ja valtionosuudet olivat väheneviä vuosina 2016 - 2019, vuonna 2020 tapahtui huomattava muutos, kun pääosa kiky-sopimuksen mukanaan tuomista valtionosuuksista palautui ja lisäksi koronapandemian vuoksi valtio korotti valtionosuuksia, yhteensä näiden tekijöiden vuoksi Jämsän valtionosuudet nousivat noin 8,5 milj.€, suuruusluokkana lähes kolmen veroprosentin tuoton verran. Myös verotulojen tuotto oli odotettua suurempi ja vuoden aikana esitetyt pahimmat skenaariot eivät toteutuneet. Jämsän kaupungin verotulot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 2,5 milj.€ eli 2,9 %. Tilikaudella valtionosuudet ja verotulot kasvoivat yhteensä noin 11 milj.€ vuodesta 2019. Yhteisöverotulojen osalta pääosa noususta johtuu valtiovallan pandemiakulujen korvaamisesta kuntien yhteisövero-osuutta korottamalla 10 %:lla.

Tilinpäättös vuodelta 2020 on ylijäämäinen noin 4,2 milj.€, joten Jämsän kaupungin taseessa ollut kumulatiivinen alijäämä kuittaantuu ja kumulatiiviseksi ylijäämäksi muodostuu 3,6 milj.€.

Pandemia

Poikkeusolojen vuoksi kaupungin toiminta muuttui keväällä huomattavasti maaliskuulla, kun covid-19 viruksen aiheuttama pandemia rantautui Suomeen. Kaupungin poikkeustilojen johtoryhmä kokoontui ja linjasi eri toimintoja, yhteistyötä tehtiin eri konserniyhtiöiden ja sidosryhmien välillä. Jämsän kaupunki ei lomauttanut henkilökuntaansa valtiovallan määräämistä suluista ja muista toimenpiteistä huolimatta, vaan toimintoja muokattiin toteutettavaksi verkon välityksellä ja henkilökuntaa koulutettiin muihin tehtäviin, kuten ikäihmisten arjen turvaamiseen, viruksen jäljitykseen yms. pandemian aiheuttamiin lisätehtäviin. Näistä merkittävimpiä olivat soittoierroksen järjestäminen yli 70-vuotiaille asukkaalle, asiointipalvelun järjestäminen ja koulujen ruokakassijakelu. Kaupunginjohtaja kokosi laajan yhteistyöryhmän, jonka kautta koordinoitiin erilaisia tukitoimenpiteitä kaupungissa kevään poikkeusolojen aikana. Yhteistyöryhmässä ovat mukana kaupungin lisäksi Jämsän Terveys, pelastuslaitos, poliisi, seurakunta, Vapepa ja Gradia. Yrittäjäjärjestön kanssa järjestettiin säännölliset tapaamiset. Kuntien kautta kanavoituun yksinyrittäjien tukeen tuli 241 hakemusta, joiden perusteella kaupunki välitti 216 yrittäjälle tukea yhteensä 432.000 € valtiovallan ELY kautta kanavoimaa yksinyrittäjien tukea. Jakamaton tukea palautettiin 468.000 €. Pandemiakuluja on tähän mennessä korvattu vuodelta 2020 Jämsän Terveys Oy:lle noin 1 milj.€. Kuntayhtymien osalta pandemian kustannusten korvausmenettelyt ovat kesken valtakunnan tasolla.

Pandemialla oli huomattava merkitys kaupungin alueella tapahtuvalle yritystoiminnalle, keväällä pakkopäätöksiin lähes kaikki paikalliset ravintolat ja ruokailupaikat olivat kiinni ja ainoastaan ulosmyynti sallittiin. Jämsässä vaikutus heijastui myös kesällä järjestettäviin Himoksen alueen isoihin tapahtumiin, joita ei ole loppuvuonna-kaan voinut järjestää kuin rajatusti kokoontumisrajoituksista ja ravintolatoiminnan rajoituksista johtuen. Isojen

tapahtumien jäädessä pois, myös muu elinkeinotoiminta on supistunut. Myös kaupungin toimintojen supistaminen, kuten etäopetus vaikutti yritystoimintaa supistavasti. Huhtikuusta lähtien pääosa koulujen opetustilasta järjestettiin etänä. Samoin pääosa kaupungin virastojen toiminnasta ja palavereista järjestettiin etänä. Etätöitä ja kokouksia järjestettiin pandemiatilanteen vuoksi koko loppuvuosi ja tilanne on jatkunut myös vuoden 2021 puolella samanlaisena. Vuoden 2020 syksystä koulut tosin järjestettiin normaalisti.

Koronan vaikutus matkailuun ja metsäteollisuuteen näkyi maakunnassa vahvimmin Jämsässä. Jämsän seudun yritysten liikevaihdon lasku oli -19 % (koko maa -4,7 %) ja henkilöstön vähennys -7,3 % (koko maa -3,1 %) tammi-syyskuun aikana (Keski-Suomen Aikajana, 1/2021). Toiminnan sopeuttamistoimenpiteitä toteutettiin Patria Aerostructure-yksikössä. Matkailuelinkeinon rekisteröidyt yöpymiset, yhteensä 208.000, laskivat odotettua vähemmän, -3,9 %. Edelliseen vaikutti kotimaisen matkailun noste. Se ei kuitenkaan kompensoinut ulkomaisten matkailijoiden kulutusta, ja rekisteröidyn yöpymisen myynti väheni 1,8 miljoonaa euroa edellisestä vuodesta. Yhä merkittävin yritysten kasvun ja kehittämisen este on työvoiman saatavuuden ja sopivuuden näkökulma. Pandemian vaikutukset jatkuvat vuonna 2021 ja sen kokonaisvaikutuksesta ei ole vielä tilinpäätöstä tehtäessä tietoa, koska maaliskuussa 2021 eletään taudin kolmatta aaltoa.

Himos

Himoksen kylpylähankkeen kaava on vuodelta 2017, aiesopimusta jatkettiin vuodelta vuosina 2019 ja 2020, aiesopimuksen voidaan nyt todeta rauenneen. Himoksen alueella suunnitellut maankäyttösopimukset eivät edistyneet. Himos Patalahti Golf alueen ja Metsäpyntän alueen osalta kaupunki nosti haasteen saatavistaan maankäyttösopimuksen mukaisten rakentamiskustannusten saamiseksi Himos Resort Oy:ltä vuonna 2019. Jyväskylän käräjäoikeus teki kesäkuussa 2020 päätöksen, jonka mukaan yhtiö joutuu korvaamaan kaupungille maankäyttösopimuksen mukaiset kustannukset oikeudenkäynti kuluineen ja korkoineen täysimääräisesti. Himos Resort on valittanut päätöksestä ylempään oikeusasteeseen. Lisäksi Himos Resort on nostanut kaupunkia vastaan vahingonkorvauskanteen (5,2 milj.€) maankäyttösopimuksen osalta erikseen, ko. asia on lepäämässä Keski-Suomen käräjäoikeuden päätöksellä, kunnes edellinen asia on ratkaistu. Edellä mainittuun Metsäpynttä alueeseen liittyneet erimielisyydet maankäyttösopimusten korvauksista on sovittu asianosaisten kesken Keski-Suomen Käräjäoikeuden vahvistamalla sopimuksilla sekä Tobermore Oy:n, että toisen maanomistajan kanssa.

Alueella on runsaasti kaavoja ja maankäyttösopimuksia, jotka eivät ole edenneet tavoitellussa aikataulussa, mutta tästä huolimatta alueella tehdään noin 30 kiinteistökauppaa / vuosi. Alueella on aloitettu kokoojakatujen investoinnit ja alueen uuden liittymän rakentamisen valmistelut siten, että aloitus valtatie 9 risteystä aloitetaan rakentamaan vuonna 2021; valtion budjetissa liittymän kokonaiskustannusarvio on noin 6 milj.€.

Kaipola

Elokuussa 2020 UPM tiedotti Kaipolan paperitehtaan sulkemisesta vuoden vaihteeseen mennessä. Vaikutusten uutisoitiin olevan noin 450 henkilön irtisanominen, heijastusvaikutuksineen tehtaan lakkauttaminen voi olla jopa 1.000 työpaikan menetys. Taloudelliset vaikutukset liittyvät verotulojen vähenemiseen, ostovoiman vähenemiseen, arvioituun poismuuttoon paikkakunnalta ym.

Tilanne sai runsaasti valtakunnallista huomiota. Uutisten julkaisemiseen jälkeen aloitettiin ripeät toimet vahinkojen minimoimiseksi. Valtioneuvoston edustajat vierailivat Jämsässä kaksi päivää uutisen jälkeen. Rakennemuutoksen hoitoon ehdotetut tukitoimenpiteet, Jämsä-paketti, lähetettiin valtioneuvostolle kolme viikkoa uutisen jälkeen. Syksyn budjettiriihen yhteydessä Jämsän seudulle luvattiin lisärahoitusta noin 8,7 miljoonaa euroa, joista ohjattiin myöntövaltuuksina Keski-Suomen ELY-keskukselle ja maakuntaliitolle syksyn aikana noin 4,5 miljoonaa euroa. Budjettiriihen yhteydessä myös Jyväskylä-Tampere ratahankkeelle ohjattiin suunnitteluvaroja ja Jämsä sai luvan jatkaa perusterveydenhuollon ympärivuorokautista päivystystä.

Äkillisen rakennemuutoksen työryhmä ja sen yhteistyötahot aloittivat työskentelyn yhdessä yrittäjien, yrittäjäjärjestöjen, ministeriön sekä aluehallintoviranomaisten UPM:n ja kaupungin viranhaltijoiden kesken. UPM:n lisäksi myös Patrialla on ollut henkilöstön supistamistoimia, tosin pienemmässä mittakaavassa, koskien noin 20 henkilöä. Muutosturvatyö aloitettiin samassa yhteydessä yhdessä TE-hallinnon kanssa. Samalla aloitettiin neuvotellut potentiaalisten Jämsään sijoittuvien yritysten kanssa. Koko kaupunkikonserni on osallistunut äkillisen rakennemuutoksen helpottamiseen tähtäävien kehittämishankkeiden valmisteluun yhdessä alueen UPM:n, Patrian, yrittäjäjärjestöjen, Gadian, ELY-keskuksen, TEM:n ja alueen kansanedustajien kanssa. Tilanne on saatu ripein toimenpitein sellaiseksi, että pahimmilta skenaarioita ollaan toistaiseksi vältytty. Alkuvuoteen mennessä, joko opiskelu tai työpaikan on saanut yli 100 henkilöä, osa näistä on työllistynyt UPM

Jämsänkosken tehtaille, osa avoimille markkinoille. Myöskin tehtaan alasajo työllistää edelleen osan henkilökuntaa. Patrian osalta noin puolet lomautetuista on kutsuttu takaisin töihin uusien tilaussopimusten myötä.

Työpaikkojen väheneminen tulee jatkossa vaikuttamaan oleellisesti kaupungin toimintaan, pahimmassa tapauksessa se edelleen kasvattaa väestön muuttota paikkakunnalta ja rapauttaa sitä kautta kaupungin tulonmuodosta ja yritysten toimintaedellytyksiä. Tällä hetkellä ei ole vielä tietoa, mitä uutta toimintaa tehdasalueelle on mahdollisesti siirtymässä, mutta kaikki mahdollinen tilanteen normalisoimiseksi tehdään ja yhteistyötä ylläpidetään sekä alueellisiin että valtakunnallisiin toimijoihin ja päätöksentekijöihin.

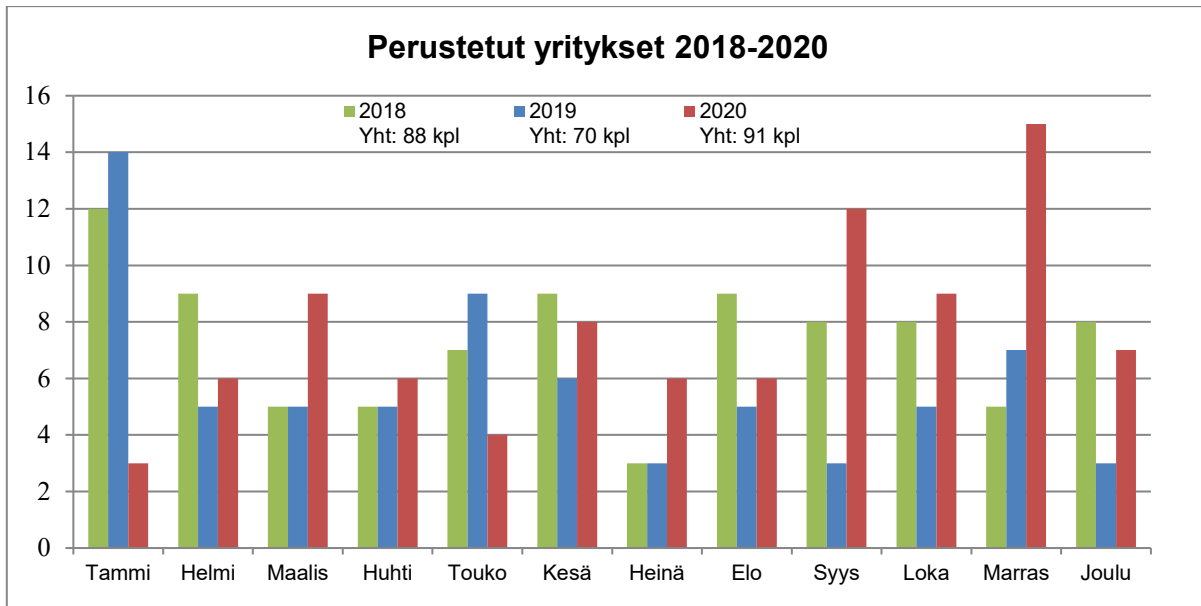
Organisaatiomuutokset – Yrityspalvelut

Yrityspalvelut siirtyivät Jämsek Oy:ltä kaupungin omaksi toiminnaksi elokuussa 2020. Organisaatiomuutoksesta huolimatta asiakkaat ovat löytäneet palvelut. Kulunut vuosi on ollut poikkeuksellinen sekä koronapandemian että Kaipolan tehtaan lakkauttamisuutisen takia. Yrityspalvelujen tarve on korostunut entisestään työpaikkojen säilyttämisen ja uusien työpaikkojen syntymisen edistämiseksi. Yritysten palveluita vuonna 2020 hoidettiin siis osaksi kaupungin teknisen toimen ja osaksi kehitysyritys Jämsek Oy:n toimesta.

Yritysten perustaminen oli 2020 vilkkaampaa kuin edellisenä vuonna. Kevytyrittäjäyys on kasvattanut edelleen asemaansa, mikä näkyy yritysten rekisteröinneissä. Vuonna 2020 asiakastapaamiset palautuivat neuvonnassa normaalille tasolle (207 kpl) verrattuna vuoteen 2019 (149 kpl), jolloin yritysneuvontaresurseja oli käytettävissä vähemmän henkilöstön sijaisuusjärjestelyjen takia. Starttirahahakemuksia valmisteltiin yrityspalveluissa 16 kpl, mikä vastaa edellisvuoden määrää. Jämsään perustettiin vuonna 2020 poikkeuksellisen paljon yrityksiä (91 kpl) edellisvuoteen verrattuna (70) kpl. Samaan aikaan yrityksiä lopetettiin vähemmän, joten nettolisäys oli 61 kpl. Yritysten rekisteröintimäärät heijastelevat laajemminkin kevytyrittäjyyden ja sivutoimisen rittäjyyden lisääntymiseen.

Yritysneuvonnan kautta valmisteltiin yritysten investointi ja kehittämistukihakemuksia 13 kpl, mukana on 1 isompi konehankintaan liittyvä noin 500 000 euron hakemus, joten investointi- ja kehittämistukihakemusten kokonaisuusmäärä on tavanomaista suurempi 1.172.327 euroa ja niiden tukiosuus 307.661 euroa. ELY-keskuksen ja Business Finlandin rahoitustilastot Jämsään myönnettyistä yritystuista valmistuvat vuosittain maaliskuussa, jolloin selviää Jämsään myönnettyjen investointi-, kehittämis- ja energiatukien kokonaismäärät. Yritysneuvonnan asiakkaiden kautta arvioidaan syntyneen 46 välitöntä työpaikkaa vuonna 2020 (investointi- ja kehittämishankkeet 10 työpaikkaa, starttiraha 16 työpaikkaa, sivutoimiset rittäjät kokoaikaisiksi muunnettuna 20 työpaikkaa, yht. 46). Tavanomaisesti yksi työpaikka työllistää välillisesti 0,5 työpaikkaa, jolloin kokonaisvaikutus on arviolta noin 70 työpaikkaa. Yrityspalveluiden järjestämiä tai koordinoimia yritystilaisuuksia ei tilastoitu vuonna 2020 Korona-pandemian lopetettua yleisötilaisuudet. Yrityspalvelut on ollut kumppanina Keski-Suomen Kasvupolku sekä Yrityskummi-verkostossa vuonna 2020. Teams -sovelluksen kautta joulukuussa järjestetty Rahoitusinfo-tilaisuus onnistui hyvin, info keräsi yli 50 osallistujaa.

Yritysvelho-hanke käynnistyi syyskuussa 2020 Kaipolan tehtaan lakkauttamispäätöksen vauhdittamana. Korvaavien työpaikkojen löytämiseksi projektipäällikkö on kontaktoinut 40 potentiaalista asiakasta ja aktiiviset neuvottelut ovat käynnissä viiden yrityksen kanssa. Jämsään sijoittui vuonna 2020 kaksi uutta startup-tyyppistä yritystä. Osaava Jämsä -hankkeen tavoitteena on työnantajaverkoston rakentaminen, avainhenkilöiden rekrytointien tukeminen, työnantaja- ja paikkamielikuviin vaikuttaminen. Vuoden 2020 toimenpiteitä ovat olleet työnantajaverkoston kontaktointi ja työnantajakortti-tietojen kerääminen jämsäläisiltä työnantajilta sekä kartoitukset yhteisötyötilan tarpeesta ja ideointi toteutuksesta. Perustettava Jämsä Tehdas -yhteisötyötila palvelee etätöiden sijoittumista Jämsään. Aluekehittämisellä tarkoitetaan toimenpiteitä, joiden tavoitteena on kansalaisten hyvän elämän ja yritysten menestymisen edellytysten edistäminen. Jämsään valmisteltujen hankkeiden tuki-osuus Jämsään on 1.539.716 euroa.



Yrityspalveluissa valmistellut aluekehittämishankkeet 2020:

- Lumivarma Latu –hanke 741 575 € kokonaiskustannukset, tukiosuus 519 103 €
- Yritysvelohanke 277 778 € kokonaiskustannukset, tukiosuus 250 000 €
- Osaava Jämsä –hanke 78 320 €, tuki 58 740 €
- Matkailun toimintaympäristön kehittämishanke (haettu tukea KS-liitolta, 454 968 €, Jämsän kaupunki 50 552 €) yhteishanke MMV-tulosalueen kanssa
- Jämsä Tehdas –etätyöhanke 292 208, tuki 256 905 e

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Uudet työpaikat	Erialaisten toimenpiteiden seurauksena syntyneet uudet tai säilytetyt työpaikat.	Yritysneuvonnan asiakkaiden kautta syntyneet välittömät työpaikat: 46 kpl
Laadukkaiden tarvelähtöisten yrityspalvelujen tuottaminen	Asiakastyytyväisyystutkimus	Asiakastyytyväisyystutkimusta ei toteutettu 2020 (yrityspalvelut siirtyi 1.8 alkaen toimialalle)
Jämsän yritysekosysteemin kehittäminen	Tapahtumiin osallistuneiden lukumäärä Jämsä tehtaan käyttöaste	Yritystilaisuuksia ei järjestetty /tilastoitu 2020 koronan lopetettua yleisötilaisuudet. Rahoitusinfo-webinaari keräsi 50 osallistujaa Jämsä tehdas käynnistyy maaliskuussa 2021.
Uudet työpaikat	Yrityslähtöisten kehittämishankkeiden käynnistyminen (kpl) Uusien Jämsään sijoittuvien yritysten lukumäärä (kpl)	Käynnistyneet aluekehittämishankkeet 5 kpl Jämsään sijoittuneet yritykset 3 kpl

Hallinto

Kaupungin toimistotyön järjestelyt ovat jatkuneet tilikauden aikana, pohjana ns. Topa-hanke. Henkilöiden tehtäviä on tarkasteltu ja jaettu uudelleen eri tiimien kesken, myös eläköitymisen korvaavaa rekrytointia on tehty. Ajatuksena on ollut resurssien tehokkaamman hyödyntämisen lisäksi myös henkilöstöriskien hallinta. Hallinnon tehostamiseen pyritään myös lisääntyvän automaation avulla ja vuoden aikana on ollut kaksikin eri VM projektia, jotka tähtäävät tiedon ja tietojärjestelmien parempaan hyödyntämiseen.

Yhdyskuntatoimen toimialasta on valmisteltu vuoden aikana elinvoimatoimiala, johon liitettiin myös osa elinkeinoyhtiöstä Jämsek Oy:stä. Samassa yhteydessä on myös järjestetty teknisen toimen tehtäviä uudelleen mm. teknisen toimen johtamisen ja kaavoituksen osalta. Yleishallinnon toimialan nimi vaihtui Konsernipalveluiksi 1.1.2021 ja toimialalle perustettiin 1.1.2021 uusi tulosalue Matkailu, markkinointi ja viestintä.

Jämsän kaupunki kuuluu Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin, vaikkakin Keski-Suomen maakuntaan. Yhteistoiminta-alueeseen kuuluva Kuhmoinen siirtyi 1.1.2021 Pirkanmaan maakuntaan. Kuhmoisten toiveena on jatkaa yhteistoiminta-alueessa Paras lain loppuun eli 2023 asti.

Toimitilat

Suuri osa kaupungin hallintotoiminnoista on väistöiloissa hajallaan Jämsän keskustassa ja entinen kaupungintalo on lähes tyhjiällä. Vuoden 2020 aikana Seppolan koulu ja lukion tontilta entinen Jämsän kirjasto purettiin. Vuoden aikana saatiin myytyä muutamia pieniä kohteita. Jämsän kirjasto toimii väistöiloissa Jämsänkosken virastotalolla. Vuoden 2021 alussa kaupunginvaltuusto teki periaatepäätöksen kaupungin pääkirjaston siirtymisestä vuokratiloihin saneerattaviin Jämsän Forumin tiloihin. Tarkoitus on vuoden 2021 aikana luopua tukipalveluiden vuokratiloista ja keskittää hajallaan olevat hallintotoiminnot Jämsänkosken virastolle käytössä olevan Kelhän viraston lisäksi. Kelhässä toimivat pääasiassa sosiaali- ja sivistystoimen toimistot. Osa sosiaali- ja terveystoimen hallinnosta joutui olemaan väistössä Lukkoilakodilla. Vuoden 2020 aikana opittiin kuitenkin olosuhteiden pakosta hoitamaan asioita enemmän sähköisesti ja hajallaan olevien toimitilojen transaktiokulut laskennallisesti vähenivät. Etätyö on jossakin mittakaavassa tullut jäädäkseen.

Henkilöstö

Henkilöstö on ollut jatkuvassa muutostilassa. Tehostamista on mm. tekemällä sisäisiä siirtoja toimintayksiköiden kesken ja sisällä, kun se on ollut osaamisen näkökulmasta mahdollista. Tehtäviä on järjestelty uudelleen etenkin hallinto-, esimies- ja toimistotehtävissä sekä tukitoiminnoissa. Henkilöstömäärään vaikuttaa kuitenkin keskeisimmin kunnan palvelutarve ja -taso. Palveluiden järjestämistapa myös vaihtelee. Toimintavuonna panostettiin työllistämisen kehittämistoimintaan ja työllistämisyksikön kaksi määräaikaista työntekijää vakinaistettiin. Toimintavuonna käytiin yksi yt-neuvottelu työvoiman vähentämisestä koronan vuoksi. Lopputulemana lomautuksia ei kuitenkaan toteutunut. Työvoiman tarve kasvoi merkittävästi koulujen palatessa lähiopetukseen ja uusien terveysturvallisuusohjeiden tullessa voimaan.

Eläköityminen jatkuu voimakkaana; seuraavan viiden vuoden aikana eläköityy noin 200 henkilöä. Kaupungin henkilöstömäärä on ollut vähenevä ja eläköitymistä on edelleen tarkoitus hyödyntää. Vakituisten henkilöstön keski-ikä on 50,27 vuotta. Työuria voidaan pidentää työkyvyn ylläpidolla, joustavilla työajoilla ja muuttamalla työtehtäviä silloin, jos toimintakyky on alentunut.

Jämsän kaupungilla työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden johtamista ohjaa jämsäläinen hyvän työn malli. Malli kuvaa niin työhyvinvoinnilliset tavoitteet kuin mittarit ja keskeisen tausta-ajattelun ja työhyvinvointijohtamisen kokonaisuuden Jämsän kaupungissa. Työhyvinvointia ja työturvallisuutta johdetaan kohti työn sujuvuutta sekä työntekijöiden ja työyhteisöjen voimavarojen jatkuvaa kehittämistä. Pitkäaikaistavoitteena on henkilöstötuottavuuden parantuminen sekä palveluiden laadun myönteinen kehitys. Jämsäläistä hyvän työn mallin rakentamisessa ovat mukana olleet esimiehet ja henkilöstöä on otettu mukaan kehittämiseen. Hyvinvoiva henkilöstö on perusedellytys hyvälle asiakaskokemukselle. Hyvinvoivan henkilöstön suhteen keskeistä on yksilöiden työkykyisyys, työyhteisöjen toimivuus, laadukas johtaminen ja esimiestyö. Muita tärkeitä henkilöstön hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä ovat työhön tarvittava osaaminen ja selkeät, kuntalaisten tarpeisiin vastaavat palvelut, joita henkilöstö kehittää kaiken aikaa jämsäläisiä kuullen ja mukaan ottaen.

Jämsäläistä hyvän työn mallia kehitetään kaiken aikaa. Vuonna 2019 valmistui uusi kehityskeskustelukäytäntö, joka tulee työelämän laadun kehittymistä tavoiteltuun suuntaan ja auttaa tulevaisuuden suunnittelussa sekä strategian mukaisessa toiminnassa. Vuonna 2020 käynnistettiin Työsuojelurahaston tukema toimintakulttuurin kehittämishanke, jolla haetaan Jämsän kaupunkiin organisaationa lisää luottamusta ja toimivaa vuorovaikutusta. Tavoitteena on kehittää myös luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden yhteistyötä.

Henkilöstö 31.12. toimialoitain	Vakinaiset				Määräaikaiset				Koko henkilöstö			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
Yleishallinto	47	44	39	51	23	22	27	18	70	66	66	69
Sosiaali ja terveystoimi	144	144	144	138	41	39	41	50	185	183	185	188
Sivistystoimi	397	387	390	402	85	84	101	94	482	471	491	496
Yhdyskuntatoimi	86	73	65	65	9	9	12	4	95	82	77	69
Ateria	108	102	90	87	12	22	16	26	120	124	106	113
Vesi	12	12	11	10	0	0	0	0	12	12	11	10
Jäte	2	2	2		0	0	0		2	2	2	
Yhteensä	796	764	741	753	170	176	197	192	966	940	938	945
+/- ed. vuoteen	-7	-32	-23	12	-5	6	21	-5	-12	-26	-2	7
Muutos 2017 - 2020				-43				22				-21
Muutos 2009 alkaen				-770				-209				-979

Henkilötyövuodet toimialoittain	Vakinaiset				Määräaikaiset				Koko henkilöstö			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
Yleishallinto	46,1	42,6	41,3	49,1	20,6	24,8	21,4	21,4	66,6	67,4	62,7	70,5
Sosiaali ja terveystoimi	126,4	130,7	131,0	129,3	40,6	37,2	31,6	40,3	167,0	168,0	162,6	169,5
Sivistystoimi	369,6	356,4	350,3	353,9	92,6	95,5	104,4	95,8	462,1	451,9	454,7	449,7
Yhdyskuntatoimi	85,0	77,4	64,2	61,8	15,1	18,0	16,9	13,4	100,1	95,4	81,1	75,2
Ateria	98,5	95,9	85,2	81,8	13,8	18,0	20,5	21,3	112,3	113,9	105,6	103,2
Vesi	12,0	11,4	11,5	10,0					12,0	11,4	11,5	10,0
Jäte	2,0	2,0	2,0		0,6	0,6			2,6	2,5	2,0	
Yhteensä	739,6	716,3	685,4	686,0	183,1	194,1	194,8	192,1	922,7	910,4	880,2	878,1
+/- ed. vuoteen	11,8	-23,2	-31,0	0,6	-5,8	10,9	0,7	-2,7	5,8	-12,3	-30,3	-2,1
Muutos 2017 - 2020				-53,6				9,0				-44,6

	Terveysperusteiset poissaolot kalenteripv.				Kalenteripv/henkilötyövuosi			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
Yleishallinto	984	697	1299	352	14,8	10,3	20,7	5,0
Sosiaali- ja terveystoimi	3 966	3 438	3 746	3 275	23,7	20,5	23,0	19,3
Sivistystoimi	5 837	6 895	7 059	9 078	12,6	15,3	15,5	20,2
Yhdyskuntatoimi	1 023	689	901	495	10,2	7,2	11,1	6,6
Ateria	2 856	3 645	4 002	3 288	25,4	32,0	37,9	31,9
Vesi ja Jäte	219	180	207	95	15,0	12,9	15,3	9,5
Kaikki yhteensä	14 885	15 544	17 214	16 583	16,1	17,1	19,6	18,9

Vuonna 2020 terveysperusteisia poissaoloja oli 18,88 kalenteripäivää henkilötyövuotta kohti. Vuonna 2019 niitä oli 19,56 kalenteripäivää henkilötyövuotta kohti eli vähemmän koko kaupungin tasolla oli 0,68 kalenteripäivää. Terveysperusteiset poissaolot ovat vähentyneet muilla toimialoilla, mutta sivistystoimessa kasvua on ollut reilut 2000 kalenteripäivää.

Eniten poissaoloja on edelleen luokassa 4-29 kalenteripäivää ja poissaolot tässä luokassa ovat lisääntyneetkin. Kasvua on ollut myös poissaololuokissa 30-60 ja 61-90 kalenteripäivää. Alle neljän päivän terveysperusteiset poissaolot ovat vähentyneet edellisestä vuodesta, kuten kestoaltaan 61-90 kalenteripäivän sekä yli 91 kalenteripäivää kestäneet terveysperusteiset poissaolot ovat vähentyneet edelliseen vuoteen verrattuna. Eri-tyisen myönteinen asia on pitkien poissaolojen vähentyminen. Yli 180 kalenteripäivän terveysperusteisten poissaolojen vähenemä on yli 800 kalenteripäivää. Ikäluokittain tarkasteltuna eniten terveysperusteisia poissaoloja on ikäluokassa 50-59-vuotiaat ja toiseksi eniten ikäluokassa 40-49-vuotiaat. Näissä ikäluokissa on toki eniten henkilöstöäkin.

Terveysperusteisia poissaoloja seurataan yhteistyössä työterveyshuollon kanssa pitkin vuotta ja analysoidaan niihin johtavia tekijöitä. Jämsän kaupungin henkilöstön suurin työturvallisuushäiriö on psykososiaalinen kuormitus, jolla tarkoitetaan työn sisältöön, työn järjestelyihin ja työyhteisön sosiaaliseen toimivuuteen liittyviä tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa työntekijälle haitallista kuormitusta. Kaupungeissa päätöksenteon luonteesta sosiaaliseen vaikutuspiiriin viranhaltijoilla/työntekijöillä kuuluvat myös luottamushenkilöt.

Yleisimmät terveysperusteisten poissaolojen syyt ovat tuki- ja liikuntaelimiin liittyvät tekijät sekä mielenterveydelliset syyt, jotka valtakunnalliseen tapaan ovat olleet nousussa myös Jämsän kaupungilla. Tarkasteltaessa poissaolojen syitä, voidaan todeta, että henkilöstömäärä on monella toimialalla jo sellainen, että yhden tai muutaman henkilön koko vuoden poissaolo nostaa terveysperusteisten poissaolojen määrän henkilöä kohden herkästi. Tuki- ja liikuntaelinsairauksien hoitoon on ollut leikkaushoitoja, joista on usein pitkät toipumisajat ja nekin ovat voineet pitkittyä. Pitkien poissaolojen takana on ollut myös pahanlaatuisia tauteja. Myös koronaan kuuluvat ohjeistukset ovat lisänneet poissaoloja infektioitautien luokassa erityisesti varhaiskasvatuksessa ja opetuspuolella. Jämsän kaupungissa muutettiin ns. omaa ilmoituskäytäntää, eli omalla ilmoituksella työntekijä voi olla esimiehen luvalla pois 7 kalenteripäivää ja yhden oireettoman päivän ennen töihin tuloa.

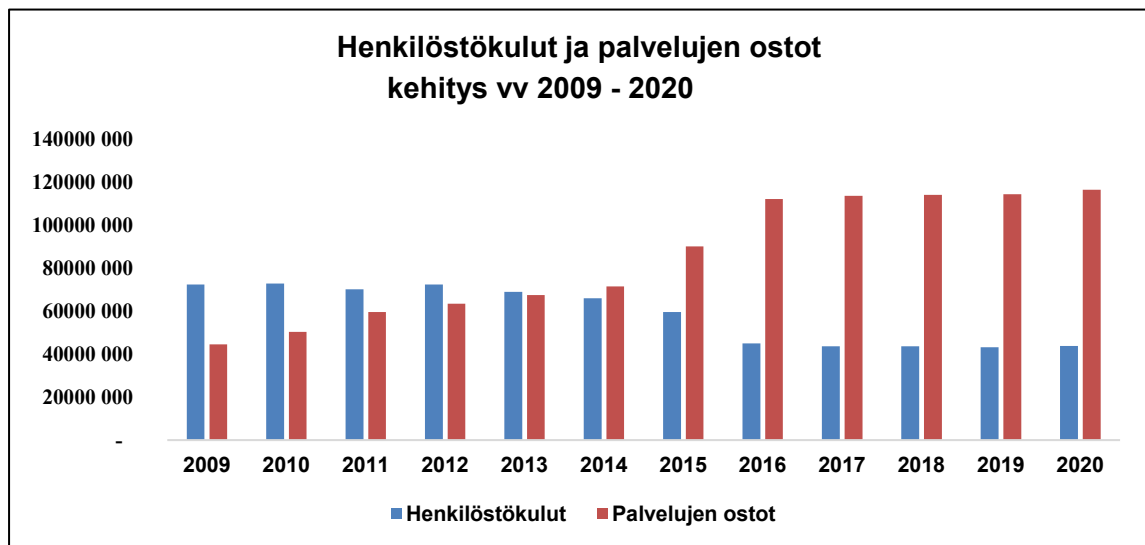
Kaupungin henkilöstön keski-ikä on korkea, mikä tuo mukanaan lisääntyneesti esimerkiksi tuki- ja liikuntaelinvaivoja sekä kasvaimiin liittyviä poissaoloja. Näihin voi liittyä tarvetta siirtyä työkyvyttömyyseläkkeelle, jolloin tätä ennakoivat pitkät poissaolot. Nuorempia esimerkiksi tuki- ja liikuntaelinvaivoista kärsiviä on saatu uudelleen koulutuksiin ja eri ikäisiä tuetaan myös kuntoutuksiin ja työn muokkauksiin. Monilla työpaikoilla tiukat henkilöstömitoitukset hankaloittavat työnmuokkauksia ja uudelleen sijoittumisia. Muina syitä terveysperusteisten pois-

saolojen taustalla on todettu esimerkiksi, että henkilöresurssien puute tai esimiestyö tai työyhteisön toimivuuden puutteet ovat johtaneet henkilöstön kuormittumiseen ja suurempiin poissaolomääriin. Korona on kuormittanut osaa henkilöstöstä, vaikka henkilöstölle on järjestetty työterveyshuollon kautta tukea.

Työkykyä tuetaan monilla keinoilla. Työoloja kehitetään jämsäläisen hyvän työn mallin ohjaamana. Henkilöstön työkykyä tuetaan myös työn vaarojen, työpaikkaselvitysten ja muun työterveyshuoltoyhteistyön keinoin. Työssä pysymistä tuetaan aktiivisen tuen mallin avulla ja erilaisin työjärjestelyin, osa-aikaratkaisuin, korvaavan työn avulla tai yhteistyössä Kevan kanssa esimerkiksi työkokeilujen ja uudelleen koulutuksen avulla. Työterveyshuolto seuraa säännönmukaisesti poissaolevia ja heille on tehty työkyvyn tukemiseksi suunnitelmat.

Henkilöstökustannukset ovat pysyneet samalla tasolla. Henkilöstösuunnittelu on toimialoilla harkittua. Toimintavuonna tapahtui Jämsekin liikkeenluovutus, henkilöstöä siirtyi 1.8.2020 kaksi vakinaista ja yksi määräaikainen ja 1.1.2021 siirtyy 3 htv kaupungille. Luvut taulukossa sisältävät sekä tukityöllistetyt että myös maksetut sopimuskorotukset, kokouspalkkiot ja investointiosan palkat.

Henkilöstökulut kaup. ja liikel. yht	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	LTA 2020	TP 2020	TA-TP €	TA/TP %
Maksetut palkat	33 344 767	33 278 410	33 752 273	33 506 833	34 958 505	33 934 456	-1 024 049	97,07 %
Jaksotetut palkat	-236 188	80 803	57 892	-422 046		-226 385	-226 385	
Korjauserät	424 933	430 372	510 236	459 677	303 210	497 537	194 327	164,09 %
Palkat yht.	32 683 646	32 928 841	33 184 145	33 469 202	34 655 295	33 663 303	-991 992	97,14 %
Henkilösivukulut	12 366 217	10 745 951	10 422 207	9 848 917	10 013 751	9 744 752	-268 999	97,31 %
Hlöstökulut yht.	45 049 863	43 674 792	43 606 352	43 318 119	44 669 046	43 408 055	-1 260 991	97,18 %
Muutos ed. v. €	-14 624 859	-1 375 071	-68 440	-288 233	1 062 694	89 937		
Muutos ed. v. %	-24,51 %	-3,05 %	-0,16 %	-0,66 %		0,21 %		



Työllisyys

Vuosi	Jämsä Työvoima	Työttömät	Tyött.aste	Yli 1v	Osuus %	Alle 25 v.	25v. %	Vajaa-kunt.	Miehet	Naiset	Osuus %
2012	10032	1513	15,1	511	33,8	213	14,1	182	815	698	46,1
2013	9944	1746	17,6	560	32,1	256	14,7	204	941	805	46,1
2014	9944	1794	18	676	37,6	262	14,6	191	1024	770	42,9
2015	9826	1811	18,4	680	37,5	265	14,6	187	1019	792	43,7
2016	9586	1741	18,2	760	43,7	227	13	158	1008	733	42,1
2017	9429	1391	14,8	398	28,6	211	15,2	145	774	617	44,4
2018	9334	1201	12,9	306	25,5	208	17,3	119	673	528	44
2019	8977	1134	12,6	289	25,5	202	17,8	117	687	447	39,4
2020	8814	1288	14,6	394	30,6	191	14,8	122	783	505	39,2

Keski-Suomessa oli työ- ja elinkeinoministeriön tilaston mukaan joulukuun 2020 lopussa 3.727 työtöntä enemmän kuin vuotta aiemmin ja 3.049 työtöntä enemmän kuin marraskuussa 2020. Keski-Suomessa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 15,6 %, Jämsässä luku on 14,6 %. Jämsässä työttömiä työnhakijoita oli joulukuun 2020 lopussa 1.288 (2019 lopussa 1.134). Jämsän työttömyysaste on vuoden 2020 aikana kääntynyt nousuun ja pitkäaikaistyöttömien määrä on noussut yli 100 henkilöllä. Nuorisotyöttömyys on laskenut hie-

Työllistäminen

Jämsän kaupungin palkkatuettu työllistäminen on keskitetty työllistämisyksikköön, joka on toiminut vuoden 2016 alusta lähtien. Tavoitteena on ollut panostaa työllistämiseen, jotta Kelalle kuntaosuuksina maksettavat korvaukset pysyisivät kohtuullisina. Kaupunki työllistää ensisijaisesti yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneita. Nuorten kesätyöllistäminen hoidettiin kokonaisuudessaan työllistämisyksikössä ja yhteistyötä tehtiin 4H:n ja sivistystoimen kanssa.

Vuodesta 2015 lähtien kunnan työmarkkinatuen maksuosuus on ollut yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneiden osalta 50 % ja 1.000 päivää saaneiden osalta 70%. Vuonna 2020 Jämsässä maksettiin kuntaosuutta keskimäärin 353 henkilöstä, joista 300 päivää saaneita oli keskimäärin 177 henkilöä ja 1.000 päivää saaneita 177. Keskeinen rooli kuntaosuuden vähenemisessä vuosina 2017-2019 on ollut työllistämisyksiköllä, kuntouttavalla työtoiminnalla ja Jämsän Terveys Oy:n työllistämisellä. Vuoden 2020 aikana työttömyys lähti nousuun ja myös Kelan kuntaosuus nousi. Kelan osuutta on kasvattanut myös yrittäjien väliaikaisen työttömyysturvalain perusteella saama työmarkkinatuki.

KELAN kuntaosuudet / v	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Maksuosuus keskim.kk	116 738	190 667	196 558	181 048	155 228	140 131	151 635
Henkilöitä keskim.kk	331	455	483	444	393	352	354
Maksuosuus/vuosi	1 400 856	2 287 999	2 358 695	2 172 572	1 862 741	1 681 569	1 819 624
Budjetti	1 250 000	2 000 000	2 200 000	2 321 900	2 050 000	1 700 000	1 800 000
Yli-/ali	150 856	287 999	158 695	-149 328	-187 259	-18 431	19 624
Muutos edelliseen vuoteen €	88 698	887 143	70 696	-186 123	-309 831	-181 172	138 028
Nousu / lasku - %	6,80 %	63,30 %	3,10 %	-7,90 %	-14,30 %	-9,73 %	8,21 %

Työllistämisyksikkö keskittyi yli 300 päivää työttömyysetuutta saaneiden ja TYP-asiakkaiden (monialaista palvelua tarvitsevien) aktivointiin ja työllisyyden edistämiseen. Yksikön toimintaan kuului yksilöllinen asiakastyö, kuntouttava työtoiminta, työkyvyn arviointi, työkokeilut ja palkkatuettu työ kaupungin työyksiköissä, Jämsän Terveys Oy:llä, Työvalmennussäätiö Avituksessa, yhdistyksissä ja yrityksissä. Työllistämismäärärahat sisältyivät työllistämisyksikön palkkamäärärahoihin. Työllistettävien palkkoihin käytettiin 617.119 euroa ja palkkatukea saatiin 336.087 euroa, joten nettokustannus oli 281.031 euroa. Palkkatuella kaupungin konsernin palvelukseen työllistettiin yhteensä 78 työtöntä. Työllistetyistä 25 oli naisia, 53 miehiä ja 18 oli velvoitetyöllistettäviä. Velvoitetyöllistettävien määrä laski 12 henkilöllä, koska väliaikaisen lain perusteella velvoitetyöllistettäviä ei tullut heinä-joulukuussa lainkaan. Jämsän kaupungille työllistettiin vuoden 2020 aikana 1 henkilö vähemmän kuin vuonna 2019.

Työllistämisyksikkö oli mukana vuoden 2020 aikana yhteistyössä Osaava Jämsä-hankkeen ja TE-toimiston kanssa Tekijät kohtaavat- tapahtumassa, joissa kymmenet jämsäläiset työttömät saivat opastusta mm. kevytyrittäjyydestä, vuokratyöstä, opiskelusta ja kesätöistä. Yhteistyössä TE-toimiston kuntatiimin kanssa järjestettiin myös kaksi PopUp TE-toimistoa, mutta loppuvuoden tapahtumat jouduttiin pandemian vuoksi peruuttamaan.

Jämsä-lisä

Jämsän kaupunki tukee pitkään työttömänä olleiden jämsäläisten palkkaamista Jämsän seudulla toimivalle työnantajalle (yritys, yhdistys, säätiö, seurakunta, yksityinen työnantaja) maksamalla työllistämiseen Jämsä-lisää 300 €/kk. Jämsä-lisää maksettiin vähintään 35 viikon mittaiseen työsuhteeseen ja enintään 52 viikon ajan. Toimintavuonna lisää myönnettiin neljän työttömän palkkaamiseen, joista kaksi oli oppisopimusta.

Koululaisten kesätyöllistäminen

Jämsän kaupungin kesätöitä haki 270 (295) nuorta, joista työllistettiin 73 nuorta kahden viikon pituiseen kesätyöhön ja 15 nuorta teki pidempiä työllistämiskaksoja. Nuoret työllistyivät mm. kesäsomettajaksi, puistotöihin, näyttelyiden valvojiksi, päiväkoteihin ja liikennepuistoon. Kaupunki myönsi 4 H-yhdistys ry:lle 10.000 euroa

nuorten kesätyöllistämiprojektiin. Kesällä 2020 yhdistys työllisti 78 (93) nuorta eri mittaisiin työjaksoihin pääasiassa puutarha-, lastenhoito- ja myyntitehtäviin. 4H –yhdistys järjestää myös 4H-yritysten neuvontaa ja ohjausta.

Kesätyösetelillä työllistäminen

Jämsän kaupunki tukee yrityksiä, järjestöjä ja seurakuntaa 250 euron arvoisella kesätyösetelillä, jos he tarjoavat 15 - 18 -vuotiaalle nuorelle kesätyötä vähintään kahdeksi viikoksi. Palkkauksessa tulee käyttää ao. alan työehtosopimuksen mukaista palkkaa tai maksaa vähintään 350 € (sisältäen lomakorvauksen) kahden viikon työsuhteesta. Sivukulut jäävät työnantajan maksettavaksi. Kesätyösetelillä työllistettiin 98 (133) nuorta 32:en (51:en) eri yritykseen ja 15:sta (18) 4H-yritykseen. Kolme jo myönnettyä seteliä peruttiin koronan vuoksi, eikä kesätyö alkanut.

Sisäisen valvonnan järjestäminen ja riskienhallinta

Sisäisellä valvonnalla ja riskienhallinnalla tarkoitetaan tehtävien, toimivallan ja vastuiden määrittelyä sekä ohjaus- ja toimintaprosesseihin sisältyviä menettelyjä, joiden tarkoituksena on varmistaa kaupungin toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus. Kuntalain 13 §:n mukaan valtuusto on päättänyt (18.12.2017 § 353) sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Riskienhallinta kuuluu hyvään johtamis- ja hallintotapaan. Riskien tunnistaminen ja arviointi tulee tapahtua järjestelmällisesti.

Sisäisen valvonnan ohjeen laadinnan pohjaksi on mallinnettu riskienhallintaprosessi. Valtuuston hyväksymissä perusteissa on määritetty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuut. Kaupunginhallituksen alaiset toimielimet raportoivat kaupunginhallitukselle talousarviovuoden aikana osavuosisikatsausten yhteydessä toimialan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilasta, toimivuudesta ja tuloksellisuudesta. Kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhteisöt raportoivat asiasta vuosittain käytävien konsernikeskustelujen yhteydessä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa Jämsän kaupunkikonsernin hyvää hallintoa ja johtamista.

Sisäinen valvonta on osa normaalia organisaation toimintaa ja samalla osa operatiivista johtamista. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaavat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Toimialajohtajat vastaavat, että toimialan sisäinen valvonta on riittävää. Toimiala- ja liikelaitosjohtajien on järjestettävä tuloksellisuuden (toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen) seuranta palveleva ja sisäisen tarkkailun kannalta tarkoituksenmukainen tiedonkulkua ja raportointi. Tulosalueitten esimiesten vastuulla on sisäisen valvonnan järjestäminen ja hoitaminen omalla tulosalueellaan. Sisäinen valvonta jaetaan perinteisesti sisäiseen tarkkailuun ja sisäiseen tarkastukseen. Sisäiseen valvontaan kuuluvat kaikki ne toimenpiteet ja menetelmät, joilla tilivelvolliset ja muut esimiehet varmistavat tehokkaan ja tuloksekkaan toiminnan ja palvelutuotannon ml. väärinkäytösten ja virheiden ennaltaehkäisemisen sekä erilaisten riskien tunnistamisen, vaikutuksen ja todennäköisyyden arvioinnin. Sisäisestä tarkkailusta vastaa kukin esimies johtamansa toiminnan osalta.

Riski on uhka ja ei toivottu tapahtuma, joka toteutuessaan voi aiheuttaa vahinkoa, menetyksiä tai resurssien tuhlausta. Riski voi olla organisaation sisäinen tai ulkoinen. Kaupungin toimintaan ja talouteen liittyvät vaarattekijät ja uhkakuvat tulee tiedostaa joka toiminnan tasolla sekä määrittellä tarvittaessa ne riskienhallinnan keinoin. Riskienhallinnalla pyritään varmistamaan asetettujen tavoitteiden saavuttaminen ja tarjottavien palveluiden häiriötön jatkuvuus sekä välttämään taloudelliset seuraamukset. Riskienhallinta on myös osa yleistä turvallisuutta ja valmiussuunnittelua.

Kaupungin riskienhallinnan toimintamalli:

- riskien tunnistaminen, nimeäminen ja kuvaaminen; riskien luokittelu kolmeen kategoriaan (talouden tasapaino, toiminnan laatu sekä turvallisuus ja jatkuvuus); riskin vaikutuksen (1-3) ja todennäköisyyden (1-3) arviointi sekä riskin käsittely ja hallinta.

Mitä suurempi on tunnistetun riskin vaikutus ja sen toteutumisen todennäköisyys, niin sitä merkittävämpi riski on kaupungin kannalta. Riskit luokitellaan kolmeen kategoriaan suurimman ja konkreettisimman vaikutuksensa perusteella.

Riskit on jaoteltu koko kaupungin kannalta merkittävimpiin riskeihin ja toimialojen ja liikelaitosten riskeihin. Toimialojen riskit muodostuvat tulosaluetason ja sen alaisen toiminnan riskeistä. Käytössä on siten kaksiportainen riskienhallinnan toimintamalli. Talousarvion laadinnan yhteydessä toimialalle ja sen tulosalueille asetettujen tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit tunnistetaan, kuvataan ja arvioidaan riskin merkitys sekä määritellään hallintatoimenpiteet.

Riskin vaikutuksen ja todennäköisyyden arviointi			
VAIKUTUS	1. LIEVÄ RISKI	2. MERKITTÄVÄ RISKI	3. VAKAVA RISKI
Taloudellinen vaikutus	Näkyvä vaikutus taloudellisen tavoitteen saavuttamiseen	Aiheuttaa säästöpaineen organisaation muussa toiminnassa	Romuttaa organisaation taloudelliset tavoitteet
Vaikutus toiminnan jatkuvuuteen tai turvallisuuteen	Vaaratilanne tai lyhytaikainen katkos normaalitoimintaan	Loukkaantuminen tai yhden päivän katkos toiminnassa	Vakava loukkaantuminen tai usean päivän katkos toiminnassa
Vaikutus toiminnan laatuun	Laatu ei riskin toteutuessa kaikilta osin vastaa tavoitetasoa	Laatu vastaa riskin toteutuessa suurimalta osin tavoitetasoa	Laatu ei riskin toteutuessa vastaa lainkaan tavoitetasoa
TODENNÄKÖISYYS	1. PIENI	2. KOHTALAINEN	3. SUURI
Riskin todennäköisyys	Riskin toteutumisen todennäköisyys on alle 1/10 tarkastelujakson aikana	Riskin toteutumisen todennäköisyys on alle 1/3 tarkastelujakson aikana	Riskin toteutumisen todennäköisyys on yli 1/3 tarkastelujakson aikana

Riskin merkitys			
TODENNÄKÖISYYS	VAIKUTUS		
	1	2	3
3			
2			
1			

Sisäisessä valvonnassa on keskeinen merkitys kaupungin talouspalveluilla ja henkilöstöhallinnolla. Talouspalveluissa seurataan mm. laskujen tiliointien ja alv-käsittelyn sekä kirjanpidon oikeellisuutta ja annetaan tarvittavaa neuvontaa ja ohjeistusta käytänteiden tarkistuksiin ja korjaamiseen. Palkanlaskennassa seurataan henkilöstön rekrytointia sekä työsopimusten ja palkanmaksun perusteita ja oikeellisuutta sekä puututaan tarvittaessa ohjeiden vastaiseen menettelyyn. Sisäisessä valvonnassa ei toimialojen toiminnassa, taloudenhoidossa ja riskienkontrollissa ole tullut esille sellaisia merkittäviä poikkeamia, joiden perusteella olisi jouduttu ryhtymään erityisiin toimenpiteisiin.

Jämsän kaupungin vahinkoriskejä pienennetään aktiivisella vahinkoriskien torjunnalla ja vahinkovakuutuksilla. Henkilö- ja omaisuusvakuutukset ovat Pohjola Vakuutus Oy:ssä. Kaupungilla on käytössä omaisuusvakuutusten lisäksi toiminnan ja hallinnon vastuuvakuutukset, oikeusturvavastuuvakuutus, ulkomaan matkavakuutus sekä vapaaehtoiset ja lakisääteiset tapaturmavakuutukset. Omaisuus-, toiminta- ja henkilövakuutukset käydään vuosittain läpi ns. riskienhallintaryhmässä vakuutusmeklarin ja vakuutusyhtiön kanssa. Riskienhallintaryhmään kuuluvat kiinteistöpäällikkö, talousjohtaja ja taloussihteeri sekä edustus kaupungin toimialoilta ja liikelaitoksista.

Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehitykseen vaikuttavista seikoista

Jämsän seudulla globaalit uhkakuvat ja poliittis-taloudelliset päätökset vaikuttavat suuryritysten toimintaan ja sitä kautta myös paikallistalouteen. Uhkakuvat ovat valitettavasti konkretisoituneet viime vuosina UPM:n Jokilaakson tehtailla, osoituksena tästä Kaipolan tehtaan lakkauttaminen vuodenvaihteessa. Toisella suurella työnantajalla, Patria-konsernilla, toimintaan sisältyy myös merkittäviä poliittisia riskejä globaalin talous- ja markkinariskin lisäksi. Suurteollisuuden tuotannon supistuksilla ja työpaikkojen vähentämisellä on välittömiä ja välillisiä kerrannaisvaikutuksia myös jämsäläisten pk-yritysten toiminnalle. Työpaikkojen epävarmuus ja väheneminen näkyvät monella tavoin, ja konkreettisimpana kaupungin väkiluvun vähenemisenä ja juuri aktiiviväestön muuttona paikkakunnalta. Työpaikkojen ja väestön väheneminen Jämsänjokilaaksossa näkyy paikallisen ostovoiman vähenemisenä. Henkilömäärällä mitaten Jämsän väestö väheni 8 eniten Suomen kunnista. Kuntien talous on riippuvainen valtiovalan tulonjako- ja valtionosuusratkaisusta ja harjoitettavasta veropolitiikasta. Valtion tekemät verotusratkaisut eivät ole viime vuosien tukeneet kuntataloutta. Jämsän kaupungin pitkäjänteisen taloudenhoidon suurimmat epävarmuustekijät johtuvat tulopohjan pettämisestä. Kaupungin elin-

keinorakenne on vientiteollisuusvaltainen, joten kansainväliset muutokset vaikuttavat kaupungin talouteen hyvin nopeasti. Yritysten toiminnan supistukset ja muutokset toiminnassa vaikuttavat suoraan kaupungin verotuloihin sekä yhteisöveron että kunnallisveron tuoton kautta.

TAVOITE	RISKI	VAIKUTUS	TOD. NÄK.	RIS- KI- TASO	HALLINTATOIMENPIDE	VASTUU
Talouden tasapaino	Sote uudistus ja sen jatkovalmistelu vs. yksityinen toiminta terveydenhuollossa ja sosiaalitoimissa	3	3	9	1) Aktiivinen osallistuminen toiminnan suunnitteluun ja tiedotus 2) Vaikuttaminen valtakunnan päättäjiin 3) Vaihtoehtojen tarkastelu/laskenta	KJ, Sote TAJ
Talouden tasapaino	Yksityisen palvelutuottajan toiminnan sopimuksen riidat ja mahd. loppuminen	3	3	9	1) Vaihtoehtojen kartoitus 2) Toiminnan uudenlainen jakaminen 3) Kumppaneiden etsintä	KJ, Sote TAJ, Tj
Talouden tasapaino	Muuttotappio (2 % vuositasolla) pienentää verotuloja ja valtionosuuksia	3	3	9	1) Jämsän ajallisen saavutettavuuden parantaminen (9-tie ja 24-tie, kaksoisraide) 2) Viihtyisät ja monimuotoiset asuinalueet 3) Paluumuuttajien houkutteleminen 4) Elinvoiman kehittäminen	KJ
Talouden tasapaino	Työllisyystilanteen merkittävä heikkeneminen ja kaupungin ns. Kela-maksuosuuden nousu nykyisestä tasosta.	2	2	4	1) Aktiivinen elinkeinopolitiikka työpaikkojen luomiseksi ja työllisyyden parantamiseksi 2) Elinvoiman kehittämishankkeet 3) Yhteydenpito yrityksiin ja niiden tarpeiden ottaminen huomioon taloussuunnittelussa	KJ, KH
Talouden tasapaino	Lainakorkojen 2 prosenttiyksikön nousu aiheuttaa 0,5 M€ vuotuisen lisäkustannuksen, jolloin on käyttötaloutta supistettava	2	2	4	Talouden tasapaino, investointien mitoitus, korkoalokaatio tasapainossa	TJ
Talouden tasapaino	Vesihuoltoverkoston ja tieverkoston korjausvelka voi toteutuessaan aiheuttaa miljoonaluokan taloudelliset vahingot sekä toiminnan vaikeutumisen	3	2	6	1) Kunnossapidon, korjauksen ja saneeraamisen suunnittelu ja priorisointi 2) Pitkäaikainen suunnittelu- ja toteutusjärkeä korjauksien suhteen	Kins.Ve-sihp.
Talouden tasapaino	Rakennusten korjausvelka, sisäilmaongelmat ja kiinteistömässän epäkurantisuus sekä sijainti nykyiseen toimintaan sopimattomilla paikoilla.	3	3	9	Harkitut päätökset palvelutuotannon sijainnista ja kiinteistömässän tarpeesta oikein mitoitettuna ottaen tuleva väestömäärä ja palvelutarve huomioon.	TJ/Tilapalvelupääll.
Toiminnan laatu	Ulkoistetun sosiaali- ja terveystalouden laatu- ja palveluolosuhteiden muu muassa työvoimapolun johdosta.	2	2	4	1) Raportoinnin kehittäminen, luotettavuuden varmentaminen 2) Nopea reagointi poikkeamiin	Sote TAJ
Toiminnan laatu	Ammattitaitoisen henkilöstön rekrytointi on vaikeaa.	2	3	6	Palkkausjärjestelmän kehittäminen, työsuhte-etujen suunnitteleminen	HJ
Toiminnan laatu	Eläköityminen ja henkilöstön väheneminen heikentävät asiantuntemusta ja työtehtävien hallintaa.	2	2	4	Toiminnan uudelleensuunnittelu henkilöstövähennysten ja eläkkeelle jäämisten yhteydessä ja eläkkeelle jäämisen suunnittelu tiedonsiirron osalta	Esimiehet
Turvallisuus ja jatkuvuus	Ulkoistetun sosiaali- ja terveystalouden palvelutoimittajan konkurssi aiheuttaa Jämsän kannalta suuria välittömiä ongelmia terveydenhuollon järjestämisessä.	3	2	6	1) Varasuunnitelmat toimittajan konkurssin varalta 2) Markkinatilanteen seuranta	Sote TAJ
Turvallisuus ja jatkuvuus	Palvelutoimittajan tai urakoitsijan konkurssi tai sopimusrikkomus aiheuttaa toiminnan katkoksen toimittajan tuottamassa palvelussa.	3	1	3	1) Toimittajan ja urakoitsijan taloudellisen tilanteen seuranta 2) Vaihtoehtojen palvelutoimittajien tunnistaminen	Kaupungin puolesta tilaajana toimiva
Turvallisuus ja jatkuvuus	Puutteelliset ostopalvelusopimukset palvelun tuotannossa voivat aiheuttaa taloudellisia menetyksiä tai heikentää palvelun laatua.	3	1	3	1) Sopimustekniikka 2) Sopimusten seuranta ja hallinta 3) Kilpailuttamisen kehittäminen	Toimialajohtajat, tulosaluejohtaja
Turvallisuus ja jatkuvuus	Vesihuollon tai lämmöntuotannon tekniset ongelmat aiheuttavat vakavan terveyshaitan tai katkoksen lämmönjakelussa	3	1	3	1) Riskien läpikäynti ja varautumissuunnitelmat poikkeusolojen toimintaan 2) Korvaavat/vaihtoehtoiset toimintamallit ja palvelutoimittajat	Vesiliikelaitos, Jämsän Aluelämpö Oy
Turvallisuus ja jatkuvuus	Tietojärjestelmäkatkos aiheuttaa toiminnan katkoksen kaupungin toiminnossa. Potilastietojärjestelmän häiriö voi aiheuttaa hengen / terveyden vaaran	3	1	3	1) Toimialojen, liikelaitosten ja yhtiöiden omat varautumissuunnitelmat poikkeusolojen toimintaan 2) Kaupungin tietoturvaliiketoiminta ja tietoturvaohjeistus	Esimiehet HH

Riskien toteutuminen

Sote- ja maakuntauudistus kariutui eikä jatkovalmistellusta ole vielä lopullisia päätöksiä hyvinvointialueiden muodostamisesta. Kaupungin sote palveluiden järjestäminen jatkuu yhteisyhtiön sopimuksella sekä yhteistointialueella totutun toimintamallin mukaan. Uutena riskinä on Jämsän Terveys Oy:n toisen omistajan uhkailu sopimuksen ennakkoajalla lopettamisella ja omistajien välillä kesken olevat oikeusprosessit.

Väestötappio oli edellisenä vuonna 430 henkilöä ja vuonna 2020 noin 293 henkilöä (ennakkotieto), jonka vaikutus on vuotuisia tuloja vähentävä noin 1 milj.€ verotuloissa ja valtionosuuksissa. Väestötappion voidaan ennustaa jatkuvan väestörakenteen ja työpaikkojen vähenemisen vuoksi. Rahoitus pohjaan liittyy epävarmuustekijöitä myös pandemian ja sen kehityksen vuoksi.

Työttömyys nousi, mutta KELA:n kuntaosuudet olivat samaa luokkaa kuin edellisenä vuonna noin 1,8 milj.€, (+0,1 milj.€), joka arvioitiin talousarvion muutoksessa. Lainojen korot pysyivät ennustetuissa raameissa. Yhden prosenttiyksikön nousu vaihtuvakorkoisten lainojen korkokustannuksissa on noin 300.000 euron lisälasku rahoitukseen. Valuutariskiä ei ole kaupungin eikä konsernin lainoissa.

Vesihuollon ja kunnallistekniikan sekä rakennusten korjausrakentaminen eteni suunnitelmien mukaan, joten korjausvelka ei lisääntynyt. Taloudellinen riski realisoituu myytäessä tarpeetonta tai epäkuranttia omaisuutta; kaupungin houkuttelevuus näkyy pitkinä kiinteistöjen realisointiaikoina ja alhaisina myyntihintoina niin yksityisellä kuin julkisella sektorilla. Myyntiaikojen pidentyminen aiheuttaa kaupungille kiinteistöjen käyttö- ja rahoituskustannuksia. Sisäilmaongelmien vuoksi kaupungin omat toiminnot ovat hajautettuna eri puolilla kaupunkia. Tämä vaikeuttaa toimintaa ja aiheuttaa lisäkuluja.

Sopimustenhallinnan reagointi poikkeamiin on nopeutunut, joka toisaalta on tuonut esille terveystaloudessa esille sopimusrakenteen ongelmallisuuden ja poikunut oikeusprosesseja. Jämsän Terveystalouden sopimusriitoja on käsitelty kertomuksessa muussa yhteydessä.

Kaupungilla on sosiaali- ja terveystoimen palveluiden järjestäjänä ulkoistettujen palvelujen ja ostopalveluiden valvonta- ja seurantavastuu. Palvelutuotannon ulkoistamisiin liittyy aina myös taloudellinen riski. Ulkoistettu toiminta ei ole enää siten ohjattavissa ja hallittavissa, kuin se olisi kaupungin omana toimintana. Ulkoistetussa palvelutuotannossa on voitu sitoutua palvelutuotantoon, joista luopuminen ei välttämättä ole mahdollista talouden tasapainottamiskeinona.

Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus on ollut haasteellista muissakin toiminnoissa kuin sosiaali- ja terveystoimessa. Eläköitymistä on organisaatiossa hyödynnetty ja tehtäviä on räätälöity, jaettu uudelleen sekä muodostettu uusia tehtäväkokonaisuuksia.

Urakoitsijoiden konkurssseja ei vuonna 2020 ollut, myös sopimusten riskit on tiedostettu ja peruuntumistilanteissa on saatu sopimuskorvaukset. Myöskään vakavia verkosto- tai tietoliikennekatkoja ei vuonna 2019 esiintynyt.

Ympäristötekijät

Jämsän kaupungin tarkkailuvastuulla on kaksi kaatopaikkaa: Vierelä Jämsänkoskella ja Metsä-Kivelä Jämsässä. Vierelän kaatopaikan sulku on toteutettu lain vaatimalla tavalla ja tarkkailua toteutetaan hyväksytyyn tarkkailuohjelman mukaan. Metsä-Kivelän kaatopaikka on EU-määräykset täyttävä ja kaatopaikan toimintaa ohjaa ympäristölupa. Ympäristöluvan uudistaminen on tullut ajankohtaiseksi Metsä-Kivelän alueen vuokraamisen yhteydessä ja vuonna 2020 uusi ympäristölupa laitettiin vireille. 1.1.2016 alkaen on kaikki orgaanista ainetta sisältävä syntypistelajiteltu jäte viety jätevoimalaan hyödynnettäväksi energiana. Metsä-Kivelän jätepenkkaan on viime vuosina loppusijoitettu enää lievästi saastuneita ja pilaantuneita maita, betoni- ja tiilijätettä sekä asbestia ja kipsiä. Vuoden 2020 aikana jätteen loppusijoittaminen täyttöön on käytännössä loppunut. Jätetäyttöön on otettu ainoastaan asbestia ja terveydenhuollon erityisjätettä.

Loppusijoitettavien jätelaatujen muutos pienensi oleellisesti ympäristöriskin mahdollisuutta, mutta ei tietenkään poistanut sitä kokonaan. Olemassa olevan jätepenkereen palaminen hapettomissa oloissa aiheuttaa päästöjä, joiden pitoisuuksia mitataan suotovesistä tarkkailuohjelman mukaisesti. Kaatopaikalle loppusijoitetun jätteen määrä on pudonnut huomattavasti verrattuna aiempiin vuosiin. Loppusijoitukseen tulevan jätteen määrää on vaikea ennakoita, sillä nykyisessä tilanteessa jätetäytössä tilavuus on lähes loppunut. Vuoden 2021 aikana kaupungin toiminnot siirtyvät Metsä-Kivelän alueelta pois 1.6.2021 mennessä ja siirtyvät alueella

sopimusperusteisesti toimivalle yritykselle. Jätehuolto ei saa ottaa loppukäsittelyyn kuin kunnan vastuulla olevaa jätettä. Metsä-Kivelään on rakennettu vuonna 2018-2019 käsittelykenttä alueella sopimusperusteisesti toimivan yrityksen toimesta siten, että tilaa riittää rakentamiseen ja sulkemistoimenpiteissä tarvittaviin materiaaleihin. Lisätila syntyi rakentamalla määräysten mukainen pohjarakenne vanhan ja uuden jätepenkan vaihtumisvyöhykkeelle. Lisätilaan on varastoitu kaatopaikan kulkuväylien rakentamiseen ja jätepenkan sulkemista varten jätemateriaaleja; soveltuvaa mineraalista seulonta-alitetta, maa-ainesta, käytöstä poistettua raidesepeitä ja lievästi pilaantuneita maa-aineksia.

Kummankin kaatopaikan velvoitetarkkailuohjelmat uudistettiin vuonna 2012. Näytteenotto ja analysointi kilpailutetaan kolmen vuoden välein akkreditoitujen laboratorioiden kesken. Metsä-Kivelän suotovedet johdetaan Jämsän kaupungin keskuspuhdistamolle sopimuksen mukaisesti. Suotovesien määrä on niin pieni, että niiden vaikutus puhdistamon puhdistustulokseen on minimaalinen, eikä siten vaikuta puhdistamolle asetettuihin päästöehtoihin. Vaikutukset vähenivät siksikin, että orgaanisen jätteen maahan sijoittamisen kieltö vähensi liukenevien aineiden määrää jätepenkereellä ja siten myös puhdistamolle menevissä suotovesissä.

Vierelän ja Metsä-Kivelän kaatopaikoilla on pitkäaikaiset, vähintään 30 vuotta sulkemisesta kestävät tarkkailuvastuut. Maisemointi- ja muita jälkihoitovastuita varten on tehty jälkihoitovaraus, joka on 330.000 euroa.

Jätehuollossa ei ole muita merkittäviä ympäristöön liittyviä riskejä ja vastuita. Mahdollisia riskikohteita ovat kaikki jätepisteet sekä jäteasemat. Myös merkittävä henkilöriski on olemassa toimistotyön osalta. Jätepisteet on sisällytetty kaupungin vastuu- ja omaisuusvakuutukseen. Jämsän kaupunki on myöntänyt vuoden 2015 lopulla silloiselle Jäte liikelaitokselle jälkihoitoa varten jätelain edellyttämän jälkihoitovakuuden, joka on suuruudeltaan 244.000 euroa. Vuoden 2020 saadun ympäristöluvan yhteydessä vakuus ja sen summa muuttui rahoituslaitoksen myöntämäksi vakuudeksi, jonka asettaa kaatopaikalla toimiva tahon.

Korruption ja lahjonnan torjunta ja ihmisoikeusasiat

Korruptio määritellään vallan ja vaikutusvallan väärinkäytöksiksi, joka voi olla erilaisissa ilmenemismuodoissa lainvastaista, moitittavaa ja epäeettistä toimintaa. Jämsän kaupungin toimintaa ohjaa ”Eettiset pelisäännöt” -ohje, joka ottaa kantaa mm. lahjojen ja vieraanvaraisuuden vastaanottamiseen, viestinnän yhdenmukaisuuteen ja painottaa kunnan vastuullista kumppanuutta toisia yrityksiä ja järjestöjä kohtaan. ”Hyvä hallinto- ja johtamistapa” -ohje tukee kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä ja omistajaohjausta varmistuen osaltaan, että kaupungin omaisuutta hoidetaan tarkoituksenmukaisesti ja kaupungin kokonaisuus turvaten. Jämsän kaupungin toiminnassa ei ole tunnistettu korruption tai lahjontaan liittyviä riskejä.

Jämsän kaupungissa on hyväksytty yhdenvertaisuussuunnitelma, joka perustuu tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslakeihin. Seurantaa ja toteutumista tehdään henkilöstökertomuksen osana koko kaupungin tasolla. Yhdenvertaisuuteen on kiinnitettävä huomiota myös palvelujen suunnittelussa ja tarjonnassa ja erityisryhmien tarpeet tulee huomioida.

Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista, sitä täydentävää asetusta ja kaupungin omaa hankintaohjetta ja muita sääntöjä. Hallintoa ja taloutta koskevia menettelytapaohjeita annetaan tarpeen mukaan. Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat tekevät sidonnaisuusilmoitukset. Sidonnaisuuksien ilmoittamisella pyritään turvaamaan kunnan asukkaiden luottamus hallinnon riippumattomuuteen ja lisäämään päätöksenteon avoimuutta.

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma ja tunnusluvut

Kaupunki ja liikelaitokset, ulkoiset	2020	2019	muutos €	muutos %
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	%
Toimintatuotot	41 503	42 473	-970	-2,28 %
Valmistus omaan käyttöön	268	342	-74	-21,64 %
Toimintakulut	-168 593	-165 471	-3 122	1,89 %
Toimintakate	-126 822	-122 656	-4 166	3,28 %
Verotulot	87 372	84 863	2 509	2,96 %
Valtionosuudet	51 097	42 543	8 554	20,11 %
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	41	46	-5	-10,87 %
Muut rahoitustuotot	1 095	1 060	35	3,30 %
Korkokulut	-305	-359	54	-15,04 %
Muut rahoituskulut	0	-2	2	-100,00 %
Vuosikate	12 478	5 495	6 983	127,08 %
Poistot ja arvonalentumiset	-8 434	-8 110	-324	4,00 %
Satunnaiset tuotot	0	0		
Tilikauden tulos	4 044	-2 615	6 659	-254,65 %
Tilinpäätössiirrot	171	247	-76	-30,77 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	4 215	-2 368	6 583	-278,00 %

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2020	2019
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	24,7	25,7
Vuosikate/Poistot, %	147,9	67,8
Vuosikate, euroa/asukas	627,4	272,4
Asukasmäärä	19 889	20 177

Toimintamenot ja –tulot sekä toimintakate

Kaupunki ja liikelaitokset yhteen lukien ulkoiset ja sisäiset erät huomioiden toimintatuotot toteutuivat lähes lisätalousarviossa esitetysti, toimintakulut alittuivat noin 1,2 milj.€ lisätalousarvioon nähden. Toimintakate on tilinpäätöksessä toteutunut 99,04 % lisätalousarvioon verrattuna. Tulolajeittain tarkasteltuna myyntituotot alittuivat, toteuma oli 99,85 % lisätalousarvioon verrattuna. Maksutuotot ja tuet ja avustukset alittuivat, maksutuottojen toteuma oli 94,56 % ja tuet ja avustukset toteutuivat 88,64 %. Muut toimintatuotot toteutuivat myös lähes lisätalousarvion mukaisesti, toteuma 98,94 %. Toimintamenojen osalta henkilöstökulut alittuivat hieman (toteuma 97,18 %). Palveluiden ostot toteutuivat lähes lisätalousarviossa ennakkoidusti, toteuma oli 100,43 %, muut menolajit alittuivat jonkin verran kauttaaltaan.

Verotuloja saatiin toimintavuonna noin 1,5 milj.€ lisätalousarviota enemmän ja valtionosuuksia noin 0,8 milj. € vähemmän kuin lisätalousarvioon oli arvioitu. Poikkeuksellisen pandemiavuotena valtionosuudet kasvoivat alkuperäiseen talousarvioon nähden noin 6 milj. € ja kasvu johtui lähinnä valtion myöntämistä koronatuista. Kumulatiiviseksi ylijäämäksi muodostui tilinpäätösvuonna reilu 3,6 milj.€. Kaupungin tulopohja on ollut pitkään laskusuuntainen, joten lähivuosina tulee olemaan tärkeää palvelujen tarkastelu sekä saatavuuden että tason kannalta.

Tilinpäätöksessä tunnuslukujen laskennassa on käytetty Jämsän ennakkotietoa väkiluvusta joulukuun lopussa 2020 (19.889).

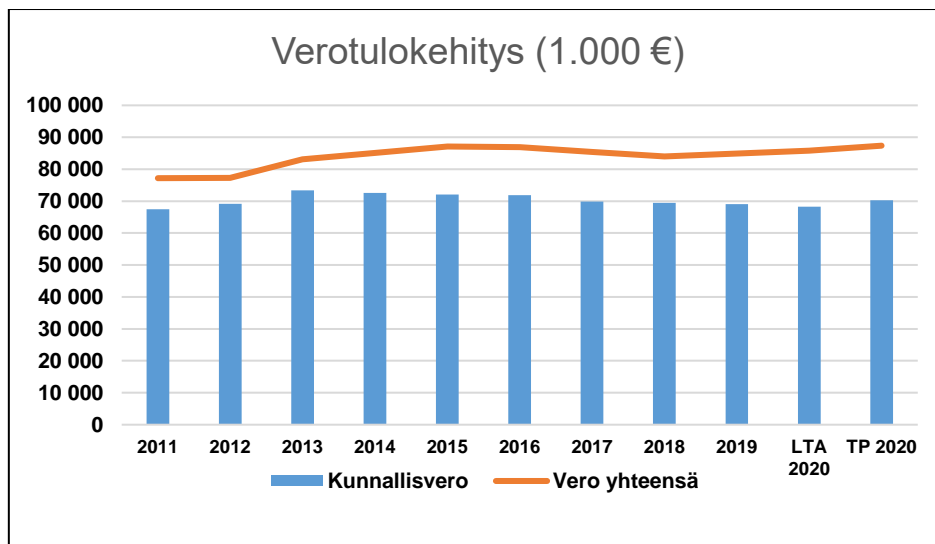
Verot, valtionosuudet ja rahoitusosan toteutuminen

Verotulot

Jämsän kaupungin kokonaisverotulot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna reilu 2,5 milj.€ eli noin 3 %:a. Verotulojen toteutuma on lisätalousarvioon verrattuna 1,5 milj.€ suurempi. Talousarvioon verrattuna verotulot ylittivät kunnallisveron ja yhteisöverotulojen osalta, mutta kiinteistövero-osuudet jäivät arvioidusta verojärjestelmän muutoksen vuoksi. Huolimatta suotuisista kokonaisverotuoton kasvuluvuista kokonaisverotulot olivat vuoden 2015 tilinpäätöksen tasolla.

Jämsän kaupungin veronalaiset tulot/asukas ovat noin 24.000 €/asukas ja noin 27.000 €/tulonsaaja eli Keski-Suomen korkeimpia. Tämä aiheuttaa verotulotasausjärjestelmän kautta valtionosuuksien vähenemää.

VEROTULOJEN KEHITYS	2015	2016	2017	2018	2019	LTA 2020	TP 2020
Kunnallisvero	72 040	71 839	69 890	69 472	69 037	68 314	70 253
Yhteisövero	9 084	8 939	9 416	8 479	9 669	11 438	11 485
Kiinteistövero	5 981	6 179	6 107	6 087	6 157	6 100	5 635
Vero yhteensä	87 105	86 957	85 413	84 038	84 863	85 852	87 372
Muutos € / TP/LTA	1 985	-148	-1 543	-1 375	825	989	1 520
Muutos % TP/LTA	2,3 %	-0,2 %	-1,8 %	-1,8 %	1,0 %	1,2 %	1,8 %
NOUSU - % Edellinen VUOSI	2015	2016	2017	2018	2019	LTA 2020	TP 2020
Kunnallisvero	-0,7 %	-0,3 %	-2,7 %	-0,6 %	-0,6 %	-1,0 %	1,8 %
Yhteisövero	33,3 %	-1,6 %	5,3 %	-10,0 %	14,0 %	18,3 %	18,8 %
Kiinteistövero	4,3 %	3,3 %	-1,2 %	-0,3 %	1,1 %	-0,9 %	-8,5 %
Muutos yhteensä	2,3 %	-0,2 %	-1,8 %	-1,6 %	1,0 %	1,2 %	3,0 %
VEROJEN NOUSU LAJIT	2015	2016	2017	2018	2019	LTA 2020	TP 2020
Kunnallisvero	-531	-201	-1 949	-418	-435	-723	1 216
Yhteisövero	2 268	-146	478	-938	1 190	1 769	1 816
Kiinteistövero	249	198	-72	-20	70	-57	-522
Muutos yhteensä	1 985	-148	-1 543	-1 375	825	989	2 509



Kunnallisvero

Kunnallisverotulojen toteutuma oli 70,2 milj.€ eli 1,2 milj.€ yli ennakoidun, nousua edelliseen tilikauteen 1,8 %. Kunnallisveron tuotto oli kuitenkin vuonna 2020 vuoden 2012 tasoa vain 1 milj.€ suurempi. Kunnallisveron tuotto kasvoi valtakunnallisesti peräti 5,1 % verrattuna vuoteen 2019. Syynä tähän olivat odotettua parempi palkkasumman kehitys, verovuoden 2020 parempi jako-osuus sekä yritysten verojen maksujärjestelyistä, jotka kunnallisveron osalta olivat noin 100 miljoonaa euroa Suomessa. Lisäksi vuonna 2019 kunnallisveron muodostui verokorttiuudistuksen takia noin 350 miljoonan euron kertymävaje. Tämä korjaantui kokonaisuudessaan tilivuonna ja paransi omalta osaltaan kalenterivuoden kokonaiskertymää.

Kunnallisveron kertymään vaikutti - ja vaikuttaa jatkossakin - työpaikkojen ja väestön määrän kehitys. Lisäksi kertymään vaikuttaa työllisyystilanne, joka vaikeutui pandemian johdosta ja mm. paperiteollisuudessa oli lomautuksia. Valtakunnallinen keskimääräinen kunnallisverotulojen nousu on vuodesta toiseen ollut Jämsän kaupungin kunnallisverotuottoa korkeampi. Yhden veroprosentin tuotto kunnallisverossa on laskennallisesti reilut 3 milj.€ (0,77 veroprosentista). Alueen elinkeinorakenne on pääosin pääomavaltaista kansainvälistä teollisuutta, jolloin kansainväliset suhdanteet vaikuttavat tulopohjaan. Puskurina toimiva PKT sektori on kapea ja osin sekin riippuvainen suurteollisuudesta. Jatkossa kunnallisverotuottoon UPM:n Kaipolan tehtaan lakkautuksella on oma vaikutuksensa.

Jämsän kaupungin veroprosentit	2020
Tulovero	21,0 %
Kiinteistövero yleinen	1,00 %
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00 %
Vakituiset asuinrakennukset	0,45 %
Muut asuinrakennukset	1,05 %
Kiinteistövero, voimalaitokset	2,50 %
Rakentamattomat tontit	3,00 %

Kunnallisveroprosenttia on nostettu viimeksi vuodelle 2010 1,5 % -yksiköllä 21 %:iin. Kuntien keskimääräinen verotuloilla painotettu tuloveroprosentti vuonna 2020 oli 19,97 %. Huolimatta kuntien keskimääräisten veroprosenttien noususta kymmenen vuoden aikana efektiivinen veroprosentti ei ole noussut. Tämä johtuu osin verotulojen vähennysjärjestelmästä. Jämsän kaupungin efektiivinen veroprosentti oli vuonna 2020 14,9 %, kun se vuonna 2014 oli vielä 15,62 %. Kaupungin tulopohjan kannalta verotulojen vähennysjärjestelmän vaikutus kunnallisiin tuloverotuloihin on oleellinen tekijä, koska kompensatio valtionosuuksissa tarkoittaa Jämsän kaupungin kannalta kokonaistulon vähenemistä.

Yhteisövero

Myös yhteisöveron osalta viime vuosi oli odotettua parempi valtakunnallisesti, kasvua oli lopulta 3 %. Myönteinen kehitys johtui pääosin 10 % -yksiköllä korotetusta kuntien yhteisöveron jako-osuudesta verovuodelle 2020. Korotettu jako-osuus lisäsi kuntien yhteisöveroja lopulta vajaalla 400 milj.€. Yhteisöveron tuotto on noussut aikaisemminkin valtion kompensoidessa ja hyvittäessä yhteisöverojärjestelmän kautta erilaisia leikkauksia. Tehdyt lisäykset kuntien välisessä rahoituksessa eivät ole menneinä vuosina kattaneet Jämsän osalta tehtyjä leikkauksia. Tilikaudella yhteisöverotulot olivat suunnilleen lisätalousarvion mukaiset, 11,5 milj.€, nousua 18,8 % vuoteen 2019. Nousu johtui pääosin mainitusta valtiovallan päätöksestä kompensoida pandemiakustannuksia kunnille yhteisöveron kautta nostamalla kuntien jako-osuutta yhteisöveron tuotosta.

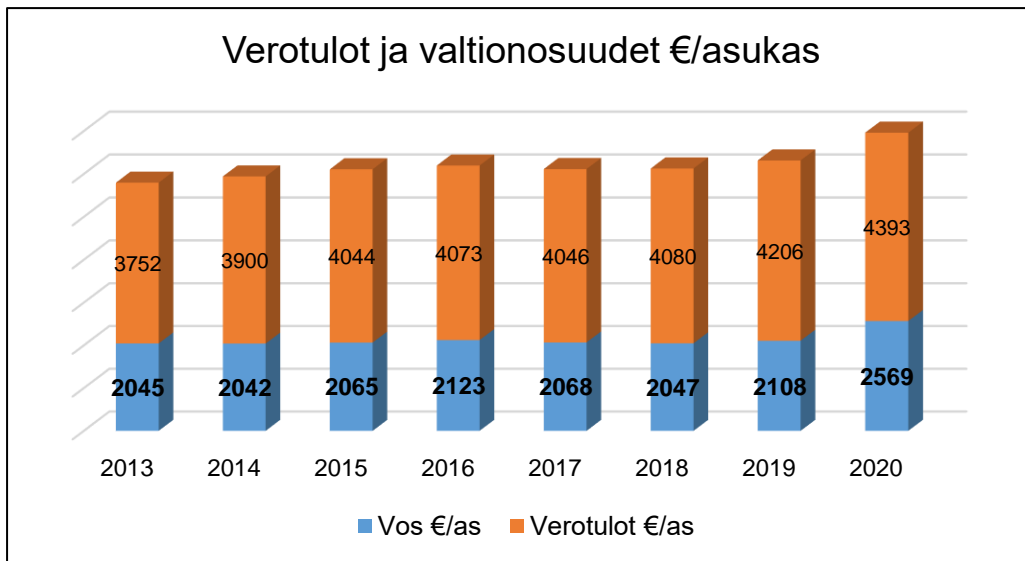
Yhteisöveron jako-osuuteen vaikuttavat kunnan alueella toimivien yritysten yhteisöveromäärien lisäksi, konsernien työntekijämäärät ja metsätalouden hakkuut. Yritystoimintaerän yhteisöveron tuotto vaihtelee vuosittain riippuen erityisesti UPM:n vuosittaisesta tuloksesta. Kaipolan tehtaan lakkautus alkaa näkyä yhteisöverotuloissa tulevina vuosina, henkilöstön määrän väheneminen vaikuttaa 2022 ja 2023 vuoden yhteisöverotuloihin.

Kiinteistövero

Kiinteistöverotus siirtyi verovelvolliskohtaiseen verotuksen valmistumiseen. Näin ollen verovuoden 2020 kiinteistöveron kokonaismaksuunpanosta siirtyi noin 10 % vuodelle 2021 (noin 200 milj.€). Kiinteistöverojen kertymä (5,6 milj.€) jäi Jämsässä ennustetusta vajaa 0,5 milj.€ (-8,5 %), johtuen em. tilitysjärjestelmän muutoksesta. Kiinteistöveron prosentit korotettiin viimeksi vuodelle 2009 ja asumisen kiinteistöveroprosentteja edelleen vuodelle 2010. Rakentamattomalle tontille on määrätty 3 %:n vero, näitä tontteja on Jämsässä noin 150 - 200 kappaletta. Verontilityslain mukaisille yleishyödyllisille yhteisöille on myönnetty täysi verovapaus kiinteistöverosta.

Vuosina 2015 - 2016 oli tekeillä FCG:n kanssa kiinteistörekisterin tarkistus, tavoitteena oli tuottaa 0,5 - 1,0 milj. €:n lisätulot kiinteistöveron tuottoon. Tuolloin maastotöihin ei saatu palkattua henkilökuntaa, jonka vuoksi hanke katkesi vuonna 2018. Vuoden 2020 aikana kilpailutettiin uudelleen kiinteistöveroselvitys, kaupungin kumppaniksi valikoitui KPMG, jonka kanssa on tarkoitus tehdä työ loppuun hieman toisenlaisella sapluunalla. Työlle on varattu aikaa vuodet 2021 – 2022.

Valtionosuudet



Valtionosuusjärjestelmään on tehty oleellisia muutoksia lähes vuosittain. Verotuloihin perustuva valtionosuuden taseus on osa kunnan peruspalvelujen valtionosuutta. Uudistuksien tavoite on ollut yksinkertaistaa järjestelmää, mikä ei ole onnistunut. Varsinkin käyttötalouteen kirjattavat valtionosuudet ovat vaikeita laskea ennakoita ja kunnat ovat täysin valtionvarainministeriön laskennan varassa. Valtionosuusennakot laskettiin lopullisesti vuodelle 2020 vuoden 2019 joulukuussa. Vuoden 2020 osalta valtiovalta muutti valtionosuuspäätöksensä useita kertoja vuoden aikana pandemian ja siitä aiheutuvien kulujen vuoksi. Ns. koronatukia maksettiin useilla eri perusteilla, kaikkiaan ns. koronatuki oli Jämsän kaupungille 5.425.855 euroa peruspalvelujen valtionosuuden lisäyksenä.

Lopulliset valtionosuudet ovat noin 51,1 milj.€, kasvua edelliseen vuoteen peräti 8,5 milj.€ (20,1 %). Valtionosuuden nousu edelliseen vuoteen verrattuna johtuu kiky-sopimuksen vaikutusten osittaisesta loppumisesta ja koronaepidemian valtionosuuskompensatioista. Sivistystoimen valtionosuutta jouduttiin tasaamaan noin 0,1 milj.€, jolloin maksetuksi sivistystoimen valtionosuudeksi jäi 1,9 milj.€. Valtionosuuksien leikkaaminen vuodesta 2016 vuoteen 2019 aiheutti Jämsän kaupungille yli yhden veroprosentin korotustarpeen tai vastaavan palveluiden leikkaustarpeen. Vuoden 2020 tilinpäätöksessä tilanne on kuitenkin korjaantunut.

Valtionosuuden laskuperuste	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Peruspalvelujen valtionosuus	49 441	48 591	42 304	43 957	42 978	41 403	44 413	43 557
Verotulotasaus	2 534	2 222	5 264	4 089	2 740	2 629	3 526	4 017
PPO vo. (ilman tasauksia)	51 709	46 103	47 568	48 046	45 718	44 032	44 363	43 584
Muut opetus- ja kulttuuritoimen v-osuudet	-4 028	-3 873	-2 949	-2 470	-1 837	-1 779	-1 870	-2 019
Maksetaan kunnalle yhteensä	47 577	42 082	44 473	45 313	43 665	42 162	42 493	41 565
Veromenetysten ja maksatus kompensatio								9 559
Maksetaan kunnalle yhteensä	47 577	42 082	44 473	45 313	43 665	42 162	42 493	51 070
Keskimäärin/kk	3 965	3 507	3 706	3 776	3 639	3 514	3 545	4 256
Nousu edelliseen vuoteen euroa	2 911	-5 495	2 391	840	-1 648	-1 503	381	8 577
Muutos prosenttia	6,90 %	-1,60 %	-0,22 %	1,89 %	-3,64 %	-3,44 %	0,90 %	20,18 %

Jämsän kaupungin korkea verotulot/asukas aiheuttaa valtionosuuksien vähenemää, koska verotulojen taseusjärjestelmä ottaa huomioon kaupungille tilittävät verotulot taseusrajan mukaisesti. Järjestelmä lasketaan jälkijättöisesti, vuodelle 2020 verotulojen taseus laskettiin vuoden 2018 verotustietojen perusteella. Verotulojen taseus nousi edellisestä tilinpäätöksestä lähes 0,5 milj.€.

Rahoitusosan toteutuminen

Rahoitustuotot ja kulut

Anto- ja ottolainojen korot kirjautuvat lainojen korkojen eräpäivien mukaan, tilinpäätöksessä tehdään myös jaksotukset. Ottolainojen osalta kaupunki on pyrkinyt tasaamaan korkokuluissa johdannaisopimuksilla markkinakorkojen muutosten aiheuttamaa vaihtelua. Matalien korkojen aikaan johdannaisista maksetaan, mutta niistä hyödytään korkojen noustessa.

Osinkotuotot alittuivat arvioidusta ollen noin 0,8 milj. €, suurimmat osingot tulivat Jämsän Aluelämpö Oy:ltä, tosin konserniyhtiö ei maksanut talousarviossa ollutta lisäosinkoa vapaasta omasta pääomasta edellytetyn 1 milj.€ suuruisena, vaan 0,5 milj.€. Rahoitustuotot olivat kaikkiaan noin vajaa 0,4 milj. € alle ennustetun. Korkokulut lainoista alittuivat ennustetusta noin 50.000 €, toteuma on -359.347,67 euroa. Korkokanta on edelleen pysynyt alhaisena. Kaikkiaan rahoitustuotot ja -kulut olivat 0,3 milj.€ euroa arvioitua vähemmän.

Vuosikate

Vuosikate on tärkein kuntatalouden mittari, sen suuruudella arvioidaan kunnan tulosta. Vuosikate ilmoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulo-rahoitus on niukimmillaan riittävä. Jämsän kaupungin tavoitteeksi oli suunnitelmakaudelle asetettu tasapainon alarajalla oleva talous eli vuosikatteen olisi riitettävä vuosipoistoihin ilman satunnaisia eriä. Tilinpäätöksessä vuosikate on 12,4 milj.€ ja täyttää tavoitteen, vuosikate/asukas on 627,4 € (272,4 €/2019, 258 €/2018).

Vuosikatteen pidemmän ajan tavoitetasoksi on asetettu 10 - 12 milj. €. Vuosikatteen pitäminen nykyisellä tasolla tulee olemaan haasteellista, koska kaupungin verotulojen ennustetaan suunnitelmavuosina laskevan työpaikkojen vähenemisen ja yhteisöverotuoton laskun vuoksi.

Talouden taso	Vuosikate
<u>Vahvan talouden taso</u>	VK on suurempi kuin pitkäaikaisten lainojen lyhennykset uusinvestoinnit ja korvausinvestoinnit.
<u>Tasapainossa oleva kuntatalous</u>	VK = pitkäaikaisten lainojen lyhennykset ja korvausinvestoinnit korvausinvestoinnit.
<u>Tasapainon alarajalla oleva kuntatalous</u>	VK = suunnitelmapoistot (=korvausinvestoinnit)
<u>Heikkenevä talous</u>	VK = positiivinen, mutta tilikauden tulos on negatiivinen, ilman satunnaisia eriä.
<u>Kriisitalous</u>	VK= negatiivinen

Monen taajaman kaupungissa on investointipaineita enemmän kuin tiiviin rakenteen kunnassa, lisäksi kehittämisinvestoinnit tarvitsevat myös kaupungin toimenpiteitä, jotta yritykset uskaltavat ja haluavat sijoittaa Jämsään. Vuosikate poistoista oli 147,9 % (67,8 % 2019), tunnusluku on ollut yli 100 % viimeksi vuonna 2015.

Muut erät

Vuosipoistot on kirjattu suunnitelman mukaisten poistojen mukaan. Jämsän kaupunki on noudattanut poistojen kirjaamisessa kestävä talouden periaatteita. Poistoerokirjaukset on tehty rahastoista katettujen investointien poistojen katteeksi. Vuoden 2020 tilinpäätökseen on kirjattu lisäpoistoja 39.529,49 euroa, jotka aiheutuivat sosiaalitoimen eräiden vähäarvoisten rakennusten arvojen alaskirjauksesta tilinpäätökseen.

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Rahoituslaskelma on ns. kassavirtalaskelma. Tulorahoituksen korjauseeriin kuuluvat mm. pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot sekä toiminnan muihin kuluihin merkityt pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiot sekä pakollisten varausten kirjaukset. Korjauseerä näyttää, paljonko vuosikatteeseen sisältyy nettona myyntivoittoa tai tappiota ja varausten purkua tilikaudella. Tilikauden aikana tapahtuneet omaisuuden myynnit ja niiden luovutusvoitot ja tappiot on esitetty tilikauden tuloksen muodostumisen yhteydessä jäljempänä. Investoinnit on selostettu jäljempänä toteutumisvertailun yhteydessä.

Investointien tulo-rahoitusprosentti kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on katettu kaupungin tulo-rahoituksella. Käänteinen prosenttiluku kertoo investointimenojen pääomarahoituksen osuuden ts. osuuden, joka on katettu omalla pääomalla, lainalla tai käyttöomaisuuden myynnillä. Lainanhoitokate kertoo kunnan tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Lainanhoitokate on hyvä, kun tunnusluku on yli kahden, tyydyttävä kun se on 1–2, ja heikko, kun tunnusluku jää alle yhden. Lainanhoitokate oli siis tyydyttävällä tasolla ollen 1,20. Rahoitusaseman nostamiseen riittävän hyvälle tasolle tarvitaan pitkäjänteistä, suunnitelmallista toimintaa.

Rahoituslaskelma	2020	2019
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	12 478	5 495
Tulorahoituksen korjauserät	-25	-126
	12 453	5 369
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-7 819	-7 504
Rahoitusosuudet investointeihin	143	126
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	56	285
	-7 620	-7 093
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 833	-1 724
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		-950
Antolainasaamisten vähennys	574	1 320
	574	370
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 176	-4 531
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-128	1 025
	-1 304	-3 506
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	5 146	-391
Rahoituksen rahavirta	4 416	-3 527
Rahavarojen muutos	9 249	-5 251
Rahavarat 31.12.	16 018	6 769
Rahavarat 1.1.	6 769	12 021

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT 1000 €	2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, €	2 891	-174
Investointien tulorahoitus, %	162,6	74,5
Laskennallinen lainanhoitokate	2,41	1,06
Lainanhoitokate	2,33	1,20
Kassa riittävyys, pv	32	14
Asukasmäärä	19 889	20 177
Investointien tulorahoitus, %	2020	2019
= $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$		
Laskennallinen lainanhoitokate		
= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$		
Lainanhoitokate		
= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$		
Kassan riittävyys (pv)		
= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$		
Kassasta maksut	-182 161 331	-179 160 935

Maksuvalmius säilyi kohtuullisena. Kassalainaa (5 milj.€) käytettiin alkuvuodesta maksuvalmiuden turvaamiseksi. Kaupungin kassan riittävyys oli 32 päivää (14 pv v. 2019), tunnusluvun laskiessa kassalainan tarve lisääntyy.

Rahoitusasema ja sen muutokset

Kaupungin rahoitusasema tasaantui ja pitkäaikaisten lainojen määrä laski 37,2 milj. euroon (2019 38,3 milj.€).

Antolainasaamiset vähentyivät vuoden aikana noin 0,6 milj.€. Kaupungin omistamat yhtiöt vähensivät antolainojaan maksusuunnitelmien mukaisesti.

PITKÄAIKAISET OTTOLAINAT JA LYHENNYKSET								
pääoma	1.1.	nosto	lyhennys	31.12.	lis /väh	korot	lainaa €/as	korot €/as
2009	37 111 904	10 000 000	7 485 797	39 639 380	2 514 203	1 176 625	1 726	51
2010	39 639 380	6 705 248	7 101 214	39 243 414	-395 966	882 523	1 729	39
2011	39 243 414	10 000 000	7 102 887	42 140 527	2 897 113	992 251	1 871	44
2012	42 140 527	10 000 000	7 226 479	44 914 048	2 773 521	1 081 504	2 008	48
2013	44 914 048	4 000 000	6 918 405	41 995 643	-2 918 405	842 572	1 896	38
2014	41 995 643		10 688 849	31 306 794	-10 688 849	753 220	1 435	34
2015	31 306 794	4 000 000	4 484 136	30 822 658	-484 136	506 575	1 431	24
2016	30 822 658	11 000 000	4 092 100	37 712 566	6 889 908	556 438	1 767	26
2017	37 712 566	10 000 000	4 263 577	43 448 989	5 736 423	354 810	2 080	17
2018	43 448 989	4 000 000	4 530 910	42 918 078	-530 910	314 086	2 083	15
2019	42 918 078		4 531 553	38 386 525	-4 531 553	278 550	1 902	14
2020	38 386 525	4 000 000	5 176 331	37 210 194	-1 176 331	253 540	1 871	13

KAUPUNGIN ANTOLAINAT								
pääoma	1.1.	uudet	lyhennys	31.joulu	lis /väh	korot	lainaa €/as	korot €/as
2010				6 374 048		154 778	281	7
2011	6 374 048	1 970 000	919 325	7 424 723	1 050 675	172 891	330	8
2012	7 424 723		831 782	6 509 905	-831 782	146 018	291	7
2013	6 509 905	246 000	854 950	5 900 955	-608 950	105 506	266	5
2014	5 900 955	1 378 000	495 548	6 783 407	882 452	119 600	311	5
2015	6 783 407	70 000	435 854	6 417 553	-365 854	84 332	298	4
2016	6 417 553	138 600	641 610	5 914 543	-503 010	52 349	277	2
2017	5 914 543	154 000	610 616	5 457 927	-456 616	47 723	261	2
2018	5 457 927	850 000	347 104	5 960 822	502 896	40 646	289	2
2019	5 960 822	950 000	1 320 481	5 609 341	-351 481	39 149	278	2
2020	5 609 341	99 825	597 906	5 111 261	-498 081	35 237	257	2

Tase ja sen tunnusluvut

Taseen omavaraisuus, joka mittaa kunnan kykyä selviytyä pitkällä tähtäyksellä sitoumuksistaan, parani hie-
man edellisvuodesta. Omavaraisuusaste ylittää kuntasektorin keskimääräisen omavaraisuusasteen, joka oli
vuonna 2019 kunta-sektorilla 41,9 %. Suhteellinen velkaantuneisuus oli 32,84 %. Suhteellinen velkaantunei-
suus kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin kunnan vieraan pääoman takaisinmaksuun.

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT VASTAAVAA	2020	2019
	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	124 928	126 290
Aineettomat hyödykkeet	252	437
Tietokoneohjelmistot	129	173
Muut pitkävaikutteiset menot	123	264
Aineelliset hyödykkeet	103 148	103 751
Maa- ja vesialueet	17 019	17 048
Rakennukset	45 720	50 002
Kiinteät rakenteet ja laitteet	34 004	34 674
Koneet ja kalusto	1 207	1 317
Muut aineelliset hyödykkeet	72	72
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 126	638
Sijoitukset	21 528	22 102
Osakkeet ja osuudet	15 515	15 515
Muut lainasaamiset	5 016	5 590
Muut saamiset	997	997
VAIHTUVAT VASTAAVAT	27 166	20 795
Vaihto-omaisuus	265	247

Valmiit tuotteet ja tavarat	265	247
Saamiset	10 884	13 779
Pitkäaikaiset saamiset	156	
Lyhytaikaiset saamiset	10 728	13 779
Myyntisaamiset	7 128	10 775
Lainasaamiset	1 363	942
Muut saamiset	1 701	1 492
Siirtosaamiset	536	570
Rahoitusomaisuusarvopaperit	61	61
Osakkeet ja osuudet	61	61
Rahat ja pankkisaamiset	15 956	6 708
VASTAAVAA	152 094	147 085
VASTATTAVAA	2020	2019
OMA PÄÄOMA	88 040	83 750
Peruspääoma	77 660	77 660
Muut omat rahastot	6 767	6 692
Edellisten tilikausien ylijäämä / alijäämä (-)	-602	1 766
Tilikauden ylijäämä / alijäämä (-)	4 215	-2 368
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	3 385	3 632
Poistoero	3 385	3 632
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	330	330
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 238	692
Lahjoitusrahastojen pääomat	896	425
Muut toimeksiantojen pääomat	342	267
VIERAS PÄÄOMA	59 101	58 681
Pitkäaikainen	34 050	35 008
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	32 433	33 389
Lainat julkisyhteisöiltä	0	21
Muut velat / Liittymismaksut ja muut velat	1 617	1 598
Lyhytaikainen	25 051	23 673
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 756	4 956
Lainat julkisyhteisöiltä	21	21
Lainat muilta luotonantajilta	2 702	2 830
Saadut ennakot	2	2
Ostovelat	8 950	8 553
Muut velat / Liittymismaksut ja muut velat	967	896
Siirtovelat	7 653	6 415
VASTATTAVAA	152 094	147 085
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	60,11	59,41
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	32,84	34,54
Kertynyt yli-/alijäämä, (1000 €)	3 613	-602
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	182	-30
Lainakanta 31.12. (1000 €)	39 912	41 217
Lainakanta 31.12. €/asukas	2 007	2 043
Lainat ja vuokravastuut, 31.12. (1000 €)	57 799	59 804
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	2 906	2 964
Lainasaamiset, (1000 €)	5 016	5 590
Asukasmäärä	19 889	20 177
Omavaraisuusaste, %		
= 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)		
Suhteellinen velkaantuneisuus, %		
= 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot		

<p>Kertynyt ylijäämä (alijäämä) = Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)</p> <p>Lainakanta 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)</p> <p>Lainat ja vuokravastuut, 31.12. = Vieras pääoma -(Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut</p> <p>Lainasaamiset = Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja Muut lainasaamiset</p>

Kokonaistulot ja –menot

Kokonaistulot ja- menot	kaupunki ja liikelaitokset		ulkoiset		
TULOT			MENOT		
Varsinainen toiminta	1 000 €	%	Varsinainen toiminta	1 000 €	%
toimintatuotot (ulkoiset)	41 503	22,33 %	toimintakulut (ulkoiset)	168 593	92,76 %
verotulot	87 372	47,01 %	-valmistus omaan käyttöön	-268	-0,15 %
valtionosuudet	51 097	27,49 %			0,00 %
korkotuotot	41	0,02 %	korkokulut	305	0,17 %
muut rahoitustuotot	1 095	0,59 %	muut rahoituskulut		
satunnaiset tuotot			satunnaiset kulut		
Tulorahoituksen korjaukset			Tulorahoituksen korjaukset		
pysyvien vastaavien myyntivoitot	-35	-0,02 %	+/- pakollisten varausten muutos		
pysyvien vastaavien myyntitappiot	10	0,01 %	pysyvien vastaavien myyntitappiot		
Investoinnit			Investoinnit		
rahoitusosuudet investointimenoihin	143	0,08 %	investoinnit	7 819	4,30 %
pysyvien vastaavien myyntitulot	56	0,03 %			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
antolainasaamisten vähennykset	574	0,31 %	Antolainasaamisten lisäykset		0,17 %
pitkäaikaisten lainojen lisäys	4000	2,15 %	pitkäaikaisten lainojen vähennys	5 176	2,85 %
lyhytaikaisten lainojen lisäys			lyhytaikaisten lainojen vähennys	128	0,07 %
oman pääoman lisäykset			oman pääoman vähennykset		
Kokonaistulot yhteensä	185 856	100,00 %	Kokonaismenot yhteensä	181 753	100,00 %
Taulukon täsmäytys					
muut maksuvalmiuden muutokset	5 146		Kokonaistulot	185 856	
kassavarojen muutos	9 249		kokonaismenot	181 753	
	-4 103		erotus	-4 103	
erotus , jos samanmerkkiset /summa, jos erimerkkiset					

Konsernin toiminta ja talous

Konserniyhtiöt ja kuntayhtymät	Kotipaikka	Omistus
Tytäryhteisöt		
Kiinteistö Oy Jämsänmäki	Jämsä	100,00 %
Kiinteistö Oy Jämsän Hekohalli	Jämsä	100,00 %
Kiinteistö Oy Jämsän Komposiittihalli	Jämsä	100,00 %
Jämsän Yrityskiinteistöt Oy	Jämsä	100,00 %
Jämsän Aluelämpö Oy	Jämsä	100,00 %
Himos Infra Oy	Jämsä	100,00 %
Jämsek Oy	Jämsä	100,00 %
Kiinteistö Oy Koskenpään Terveystalo Oy	Jämsä	79,60 %
Kiinteistö Oy Jämsänkosken Koivutie 4	Jämsä	59,74 %
Längelmäki Halli Oy (jäähalli)	Jämsä	57,18 %
Kuntayhtymät		
Keski-Suomen Liitto	Jyväskylä	8,80 %
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	Tampere	1,30 %
Jyväskylän Ammattikoulutuskuntayhtymä	Jyväskylä	17,88 %
Yhteis- ja omistusyhteisyydet 20 - 50% Ei eliminoida saatavia, velkoja, ostoja, myyntejä		
Jämsän Terveys Oy	Jämsä	49,00 %
Himos Matkailu Oy	Jämsä	25,00 %
Jämsänjokilaakson Jäähalli Oy	Jämsä	26,64 %
Muut yhteisöt, ei yhdistelty		
Jämsänkosken Tekojäärata Oy	Jämsä	19,20 %
Koskenpään Kehittämissyhtiö Oy	Jämsä	7,50 %

Jämsän kaupunkikonsernin toimintaa säätelee kaupunginvaltuuston hyväksymä hallintosääntö ja konserniohje, jossa on määritelty toimintatavat konsernissa. Konserniohjetta tarkentavat käytännön ohjeistus (Corporate Governance) uudistetaan vuoden 2021 aikana, koska se sisältää osin päällekkäisyyksiä uudistetun konserniohjeen kanssa. Kaupunginvaltuusto on lisäksi päättänyt omistajapoliittisista periaatteista, joka antaa puitteet yhtiöiden ohjaukselle. Kaupunkikonsernin ohjauksesta on meneillään koulutus, jonka ohessa konserniohjausta uudistetaan ja selkiytetään entisestään uudelle valtuustokaudelle.

Toimintavuoden aikana konsernin rakennetta muutettiin siten, että Jämsek Oy päätettiin jättää 1.1.2021 loppuun olevaksi yhtiöksi siten, että se huolehtii vain kesken olevat projektit loppuun. Työt tehdään kaupungin laskutustyönä. Yhtiön henkilökunta siirtyi Jämsän kaupungin palvelukseen, osa konsernipalveluihin perustetulle tulosalueelle ja osa elinvoimatoimeen.

Tytäryhteisöt

Kiinteistö Oy Jämsänmäki

Toimitusjohtaja Jussi Aalto

Kiinteistö Oy Jämsänmäen pääasiallinen toimiala on vuokra-asuntojen omistaminen ja vuokraaminen. Yhtiö on muodostunut nykyiseen laajuuteensa fuusioiden kautta. Jämsän kaupunki on joutunut tukemaan sulautuvia yhtiöitä, jotta fuusiot on pystytty toteuttamaan.

Vuosi	Käyttöaste %				Tyhjät asunnot				Asunnot yhteensä			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
Seppola	86,30 %	89,30 %	83,60 %	82,30 %	57	43	62	67	414	394	378	378
Halli	63,60 %	69,70 %	63,60 %	57,60 %	12	10	12	14	33	33	33	33
Länkipohja	80,00 %	90,90 %	81,80 %	81,80 %	5	1	2	2	25	11	11	11
Vanha Jämsänmäki	85,00 %	87,70 %	82,00 %	80,30 %	74	54	76	83	472	438	422	422
Jämsänkoski	79,60 %	76,30 %	79,00 %	80,70 %	49	58	43	37	240	240	210	192
Koskenpää	75,00 %	75,00 %	87,50 %	87,50 %	2	2	1	1	8	8	8	8
Kokonaiskäyttöaste	82,63 %	83,38 %	80,98 %	80,55 %	125	114	120	121	720	686	640	622

Taulukossa alla on yhtiön omistamat asunnot, niiden sijainti ja käyttöaste eriteltynä. Vuoden 2020 aikana purettiin kerrostalo Jämsänkoskelta ja toisen kerrostalon purkua valmisteltiin. Näissä kohteissa oli yhteensä 48 asuntoa. Yhtiön käyttöasteelle asetettu tavoitetaso on yli 90%, mutta tilikauden lopussa käyttöaste oli vain noin 81%. Käyttöasteen nostaminen on väestökadon vuoksi haasteellista oikean suuntaisista toimenpiteistä huolimatta tavoitetasoa ei tahdota saavuttaa.

Jämsän väestönkehitys on ollut koko 2000-luvun negatiivinen. Seuraavan kahdenkymmenen vuoden aikana väkiluvun ennustetaan putoavan edelleen lähes neljänneksellä. Tämä kehitys näkyy suoraan asuntojen tarpeessa ja yhtiöllä on tulevana vuosina edelleen tarvetta sopeuttaa asuntokantaansa vastaamaan alueen asuntotarvetta. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA avustaa rakennusten purkamisessa. Yhtiö sai molempiin Jämsänkosken purkukohteisiin 70 %:n avustuspäätöksen. Vuosina 2020 – 2022 avustusta on mahdollisuus saada jopa 90 % purkukustannuksiin. Tällä on todennäköisesti vaikutusta yhtiön päätöksentekoon ja toimenpiteiden aikatauluun.

Myös keskimääräinen asuntokunnan koko on vuosi vuodelta pienentynyt. Tästä syystä yhtiön asuntokanta ei täysin vastaa nykyiseen kysyntään. Pienet yksiot ovat edelleen melko helposti vuokrattavissa, mutta isompia kaksioita ja kolmioita on runsaasti vapaana.

Hyväksytyyn vuokra-asumisen kehittämissuunnitelman mukaisesti yhtiön vuokrattavia asuntoja vähennetään eri toimenpitein siten, että yhtiöllä on suunnitelmakauden jälkeen noin 500 vuokrattavaa asuntoa. Suunnitelmassa on kartoitettu yhtiön lainat, asunnot ja talot sekä niiden kunto ja korjaustarve. Myytävistä kohteista saatava myyntitulo on käytettävä pääosin myytävien kohteiden jäljelle olevien lainojen maksuun, jotta vuokrakorotustarve olisi maltillinen.

Yhtiöllä oli 31.12.2020 omistuksessaan asuinvuokrataloja (vuokranmääritysyksiköitä) 32 kpl. Lisäksi yhtiöllä on omistuksessa 5 asunto-osaketta Länkipohjassa. Vuokrattavia asuntoja yhtiöllä on yhteensä 622 kpl (tilikauden lopussa tyhjä, purettava Linnamäentie 19 ei sisälly lukuihin). Asuntojen huoneistoala on 31.853 m². Lisäksi yhtiöllä on kahdessa kohteessa tiloja vuokrattuna yhdistys- ja harrastustoimintaan. Asunnot sijoittuvat Jämsän, Jämsänkosken, Hallin, Länkipohjan ja Koskenpään taajamiin.

Yhtiön asuntojen vähentäminen ei ole ollut mahdollista ilman konsernin emoyhteisön tukea. Vuokrakorotukselle on ollut painetta. Korotuksista on kuitenkin viime vuosina pidättäydytty, koska korotukset on nähty riskinä käyttöasteen kehitykselle. Vuodelle 2021 päätettiin kuitenkin maltillisesta vuokrakorotuksesta (0,5 – 1,5%).

Ki Oy Jämsänmäki	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liikevaihto	3 813 172	3 582 283	3 906 365	3 586 447	3 170 036	2 951 924
Tilikauden tulos	-125 853	-984 071	482 171	224 121	61 682	-593 594
Taseen loppusumma	18 092 590	16 947 439	16 323 508	15 74 8081	14 794 188	13 426 219
Lainakanta	14 792 773	14 447 830	13 128 106	12 146 586	10 975 290	9 941 603
Kaupungin myönt. lainat *)	2 444 765	2 870 915	2 573 433	2 888 897	2532189	2 302 587
Yhtiön opo/Peruspo	191 230	191 230	191 230	191230	191230	191 230
SVOP/+muut rahastot	1 774 889	1 774 889	1 774 889	1774889	1774889	1 774 889
Tilikausien vli-/alijäämät	160 530	-823 541	-341 370	-117 248	-55 566	-649 160
Kaupungin rahasijoitus	2 191 230	2 191 230	2 191 230	2 191 230	2 191 230	2 191 230
Muu omistajan po.sijoitus	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Kaupungin pääomalainat	85 823	85 823	85 823	85 823	85 823	85 823
Kaupungin kokonaissij. yhtiöön	4 635 995	5 062 145	4 764 663	5 080 127	4 723 419	4 493 817
Kaupungin takaukset**)	9 905 970	10 433 582	9 672 469	9 022 469	8 221 664	7 541 315

Omaisuus on yhtiön taseessa liian suuressa arvossa ja yhtiön tekemät poistot ovat edelleen alle EVL:n maksimipoistojen. Yhtiön tavoitteena on saada taloutensa tervehdytettyä. Haasteena on yhtiön rakennusten korkeat omaisuusarvot sijaintiinsa ja varustukseensa nähden. Yhtiön kiinteistökanta on suurelta osin ikääntynyttä ja peruskorjaustarpeita olisi paljon enemmän kuin mihin resurssit riittävät. Monen kohteen kunto ei täytä asunnonhakijoiden vaatimustasoa, joten tämäkin on osaltaan vaikuttamassa yhtiön käyttöasteeseen. Vuonna 2020 ei tehty merkittäviä peruskorjaustoimenpiteitä.

Hallinnollinen yhteistyö toimii kaupungin talouspalveluiden ja sosiaalitoimen kanssa. Yhtiö on palkannut asumisneuvojan, jonka toimenkuvana on hoitaa vuokra-asuntoa hakevien ja niissä asuvien henkilöiden asioita. Asumisneuvoja auttaa kaikkia vuokralla asuvia ja myös yksityisiä vuokranantajia. Tavoitteena on yhteistyöllä paremmin ohjata eri vuokralaisryhmien rahatilanteen hallintaa ja välttää myös vuokralaisten kannalta hankalia tilanteita. Yhtiössä työskentelee lisäksi asuntosihteerit sekä toimistosihteerit. Kiinteistö Oy Jämsänmäen toimitusjohtaja on yhteinen Jämsän Yrityskiinteistöt Oy:n kanssa.

Yhtiön rahoitustilanne on edelleen heikko. Lainamäärä on liikevaihtoon ja rahoitusvarallisuuteen sekä myös kiinteistöjen kuntoon nähden liian korkea, pitkäaikaista lainaa on noin 10 miljoonaa euroa.

Yhtiön tulosta rasittaa kiinteistökannan vähentämiseen liittyvät alaskirjaukset. Kuluneella tilikaudella tehtiin yli 800.000 euron alaskirjaukset purettavien rakennusten vuoksi. Myös myyntitilanteessa myynnistä saatava tulo jää usein alle kohteen kirjanpitoarvon. Yhtiön kassavirrassa on vajausta ja riittävä panostus kiinteistöjen korjauksiin ei ole tulo-rahoituksella mahdollista.

TAVOITE	RISKI	VAIKUTUS	TOD. NÄK.	TASO	HALLINTATOIMENPIDE
Talouden tasapaino	Yhtiön ylivelkaantuminen	3	2	6	1) Rahoitussuunnittelu. pääomitus 2) Valvonta / konsernikeskustelut
Talouden tasapaino	Yhtiöiden toimialan mukainen toiminta ei ota huomioon konsernin emon ja koko konsernin etua.	3	0	0	1) Yhtiön hallitusjäsenien ohjeistus/koulutus. 2) Yhtiön valvonta / yhteistyön tiivistäminen omistajan kanssa / konsernikeskustelut
Toiminnan laatu	Toiminta ei vastaa yhtiölle asetettuja tavoitteita	3	1	3	1) Yhteistyön tiivistäminen omistajan kanssa / konsernikeskustelut 2) Tavoitteiden arviointi
Turvallisuus ja jatkuvuus	Yhtiön investointikyky palvelutuotantoon ja sen kehittämiseen ei ole riittävä	3	3	9	1) Yhtiön taloussuunnittelu ja talouden ennakointi 2) Kunnossapidon, korjauksen ja saneeraamisen suunnittelu ja priorisointi 3) myyntitulojen kanavointi kehitettäviiin kohteisiin
Talouden tasapaino, jatkuvuus	Toimintaympäristön muutos: Alueen negatiivinen väestönkehitys	3	3	9	1) sopeutuminen, ennakointi
Jatkuvuus	Henkilöriski: Henkilöstön irtisanoutumiset	3	2	6	1) henkilöstön työhyvinvointiin panostaminen 2) Varahenkilöiden nimeäminen 3) Rekrytointi/sijaistaminen

Henkilöstöriski aktualisoitui alkuvuodesta 2021. Tilanne pystyttiin hoitamaan tilapäisesti sijaisjärjestelyin.

Kiinteistö Oy Jämsän Hekohalli

Toimitusjohtaja Eija Arvaja

Yhtiön toiminta-ajatus

Yhtiö omistaa ja hallinnoi Patria Aviation Oy:n käytössä olevaa avioniikkatuotannon toimitilarakennusta (Passi) ja NH90-helikoptereiden kokoonpanohallia, joka on rakennettu HW-hallin yhteyteen. Kiinteistöyhtiön tilat on vuokrattu 20 vuoden vuokrasopimuksella Patria Aviation Oy:lle.

Toiminta ja tavoitteet suunnittelukaudella 2019 – 2022

Tunnusluvut	Tp 2019	Tp 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
Kerrosala Km ²	8 070	8 070	8 070	8 070	8 070
Rakennustilavuus Rm ³	48 575	48 575	48 575	48 575	48 575
Vuokra / kem ² / kk	5,20	5,20	5,20	4,03	0,78
Vuokratulot euroa	503 226	503 226	503 226	391 000	76 000

Taloussuunnitelma 2021 - 2023	TP 2019	TA 2020	Tp 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Liikevaihto	503 226	503 226	503 226	503 226	391 000	76 000
Henkilöstökulut	6 312	6 100	6 099	6 300	6 300	1 000
Muut kulut yhteensä	23 977	24 000	21 940	23 000	21 000	12 000
Liikevoitto/-tappio	472 937	473 261	475 187	473 926	363 700	63 000
Poistot suunnitelman mukaan	327 699	327 695	326 025	326 025	323 829	62 500
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	52 982	57 000	37 386	42 000	9 000	500
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja	92 256	88 562	111 775	105 901	30 871	-
Välittömät verot	31 057	3 717	39 874	37 638	30 237	-
Tilikauden voitto / -tappio	61 199	57 845	71 901	68 263	634	-

Vuokralla katetaan yhtiön lainojen lyhennykset, rahoitus- ja hallinnointikulut sekä muut yhtiölle vuokraohteen omistamisesta ja hoidosta aiheutuvat välttämättömät kulut. Yhtiön rahoittajana on Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen. Lainapääoma on vuonna 2021 alussa 714 000 €. Talousarviossa 2021 korkotaso on arvioitu syksyn 2020 tasolla. Omistajapoliittisen linjauksen ja Patria Oyj:n kanssa tehdyn sopimuksen mukaan yhtiöstä luovutaan. Neuvottelut käytännön toimista ovat kesken.

Kiinteistö Oy Jämsän Komposiittihalli

Toimitusjohtaja Eija Arvaja

Yhtiön toiminta-ajatus

Yhtiö omistaa ja hallinnoi komposiittituotantolaitoksen toimitiloja, jotka on vuokrattu 20 vuoden vuokra- ja luonnossopimuksella Patria Aerostructures Oy:lle.

Toiminta ja tavoitteet suunnittelukaudella 2019- 2022

Tunnusluvut	Tp 2018	Tp 2019	Tp 2020	Ta 2021	Ts 2022
Kerrosala Km ²	10 777	10 777	10 777	10 777	10777
Rakennustilavuus Rm ³	84 540	84 540	84 540	84 540	84540
Hankintahinta euroa/Km ²	1 044	1 044	1 044	1 044	1044
Hankintahinta euroa/Rm ³	133	133	133	133	133
Vuokra / kem ² / kk	5,69	5,61	5,61	5,61	2,02
Vuokratulot euroa	735 484	725 806	725 806	725 806	262 000

Taloussuunnitelma 2021 - 2022	Tp 2018	Tp 2019	Ta 2020	Tp 2020	Ta 2021	Ts 2022
Liikevaihto (alv 0 %)	735 484	725 806	725 800	725 806	725 800	262 000
Henkilöstökulut	6 156	6 312	6 100	6 063	6 300	1 200
Muut kulut yhteensä	45 253	44 572	40 000	38 747	37 000	25 200
Liikevoitto/-tappio	684 075	676 923	679 700	680 996	682 500	235 600
Poistot suunnitelman mukaan	381 399	379 727	378 473	378 473	37 7 533	231 365
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	35 386	26 799	21 225	18 210	12 730	4 235
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja	267 290	270 396	280 000	284 311	292 237	-
Välittömät verot	58 713	65 411	72 684	71 444	79 884	-
Tilikauden voitto / -tappio	208 577	204 984	207 318	212 868	212 535	

Vuokralla katetaan yhtiön lainojen lyhennykset, rahoitus- ja hallinnointikulut sekä muut yhtiölle vuokraohteen omistamisesta ja hoidosta aiheutuvat välttämättömät kulut. Vuonna 2021 alussa yhtiöllä on lainaa jäljellä 870 000 €. Talousarviossa 2021 korkotaso on arvioitu syksyn 2020 tasoon.

Omistajapoliittisen linjauksen mukaan yhtiöstä luovutaan Patria Oyj:n kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti.

Riskienhallinta Kiinteistö Oy Jämsän Hekohalli ja Kiinteistö Oy Jämsän komposiittihalli

TAVOITE	RISKI	VAIKUTUS	TOD. NÄK.	TASO	HALLINTATOIMENPIDE
Talouden tasapaino	Yhtiön ylivelkaantuminen	3	1	3	1) Yhtiön valvonta / konsernikeskustelut 2) Patria Oyj vastatakatukset
Talouden tasapaino	Yhtiöiden toimialan mukainen toiminta ei ota huomioon konsernin emon ja koko konsernin etua.	3	2	6	1) Yhtiön hallitusjäsenien ohjeistus. 2) Yhtiön valvonta / konsernikeskustelut
Talouden tasapaino	Takausvastuun laukeaminen	3	0	0	1) Yhtiön taloussuunnittelu ja talouden ennakointi
Toiminnan laatu	Toiminta ei vastaa yhtiölle asetettuja tavoitteita	3	0	0	
Turvallisuus ja jatkuvuus	Yhtiön investointikyky palvelutuotantoon ja sen kehittämiseen ei ole riittävä	3	0	0	1) Kunnossapidon, korjauksen ja saneeraamisen suunnittelu ja priorisointi

Jämsän Yrityskiinteistöt Oy
Toimitusjohtaja Jussi Aalto

Jämsän Yrityskiinteistöt Oy	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liikevaihto	1 276 389	1 208 696	1 113 141	954 087	1 021 354	597 588	862 196
Tilikauden tulos	249 728	199 790	102 798	59 050	-11 515	-375 149	7 665
Taseen loppusumma	8 197 723	7 647 735	7 053 576	7 820 878	7 254 021	6 846 369	6 401 105
Lainakanta	7 060 986	6 413 425	5 860 867	5 413 532	4 901 984	4 842 647	4 321 904
Kaupungin myöntämät lainat	1 725 000	1 575 000	1 425 000	1 275 000	1 050 000	1 236 430	1 037 860
Yhtiön opo/Peruspo	155 659	355 449	458 248	517 296	505 781	130 632	583 682
SVOP/rahastot	446 377	446 377	446 377	446 377	446 377	446 377	446 377
Tilikausien vli-/alijäämät	-1 940 447	-1 690 719	-1 490 929	-1 388 131	-1 399 646	-1 774 795	-1 270 360
Kaupungin rahasijoitus	1 932 708	1 932 708	1 932 708	1 932 708	1 932 708	1 932 708	2 247 559
Muu omistajan pääsijoitus (sis.ed.)	1 039 954	1 039 954	1 039 954	1 039 954	1 039 954	1 039 954	1 354 805
Kaupungin pääomalainat	446 377	446 377	446 377	446 377	446 377	446 377	446 377
Maksetut osingot/pääoman palautus ym							
Kaupungin kokonaissijoitus yhtiöön	3 657 708	3 507 708	3 357 708	3 207 708	2 982 708	3 169 138	3 285 419
Kaupungin takaukset	4 935 694	4 284 363	3 395 912	4 595 912	3 951 032	3 555 932	3 419 988

Vuonna 2019 Verohallinto antoi yhtiölle ennakkoratkaisun vuokratuottojen käsittelyyn liittyen. Ennakkoratkaisussa kolmen kiinteistön vuokrasopimukset tulkittiin kiinteistön myynneiksi ja ratkaisun mukaan kohteiden vuokratulot on käsiteltävä kirjanpidossa arvonlisäverottoman kiinteistön myyntinä vuoden 2019 alusta lähtien. Kuitenkin, vuoden 2019 tuloverotuksessa ko. suoritukset on käsitelty vuokratulona. Tästä syystä vuoden 2020 tilinpäätöksessä ko. vuokratulot ovat kirjattu taas tulosvaikutteiseksi eräksi ja vuoden 2019 vastaava erä lisättiin oikaisuna edellisten tilikausien voitto/tappio –tilille. Yhtiö on tehnyt ennakkoratkaisusta valituksen, johon saatiin hallinto-oikeuden ratkaisu joulukuussa 2020. Ennakkoratkaisu ei muuttunut hallinto-oikeudessa. Yhtiö on hakenut korkeimmasta hallinto-oikeudesta valituslupaa. Valituslupapäätöstä ei ole vielä tilinpäätöksen allekirjoitushetkellä saatu.

Keväällä 2020 alkaneella koronapandemialla oli vaikutusta joidenkin yhtiön tiloissa toimivien yritysten tilauskantaan ja maksuvalmiuteen. Kahdelle vuokralaiselle myönnettiin lyhennysvapaata keväältä loppuvuodeksi, ja tämän mahdollistamiseksi yhtiö haki ja sai kolmelle lainalle lyhennysvapaata vastaavalle ajalle. Lyhennysvapaiden alentava vaikutus tilikauden liikevaihtoon oli lähes 20 %.

Vuokrattavia rakennuksia on 9 kpl, 32.896 m², jotka sijaitsevat kaikki Jämsän kaupungissa. Rakennukset ovat yhtiön omilla sekä vuokratonteilla. Merkittävimmät kohteet ovat Jyky Oy:n laajennukset 7.500 m² ja Jalostamontie 1 (Thyssenkrupp Aerospace Finland Oy) 9.440 m². Tavoitteena on tilojen käyttöasteen pitäminen yli 95 %:sa, perittävät vuokrat pidetään markkinahintaisina.

Käyttöaste läpi tilikauden 2020 oli lähes 100 %, mutta tilinpäätöshetkellä vain noin 83 %. Yhtiö osti loppuvuodesta Hallin varuskunta-alueelta entisen sotilaskotirakennuksen (Vehkaojantie 290, 5.600 m²), joka oli tilinpäätöshetkellä tyhjiillään. Hankinnan tarkoitus on pystyä tarjoamaan nopeasti kohtuuhintaista toimitilaa Jämsään sijoittuvalle yritykselle. Jämsän kaupunki rahoitti kiinteistökaupan ja sitoutui kuluriskin kattamiseen nettotappion osalta vv. 2021-2023.

Omistajapolitiisena tavoitteena on pitää käyttöaste korkeana vuokraustoiminnassa, ja myydä kiinteistöjä vuokralaisille tai Jämsän alueelle tuleville yrityksille siten, että mahdollistetaan toimitilojen rakentamista uusille yrityksille. Yrityksen toimitilojen myynneissä on aikaisemmin syntynyt tasetappioita, jotka ovat johtuneet lunastussumman ja käyttöomaisuuden poistoerien kohtaamattomuudesta, ongelma on poistumassa tasapoistojen myötä. Juustotie 12 –kohteen laajennushanke eteni tilikaudella suunnittelusta kilpailutusvaiheeseen.

Yhtiön riskeistä on aktualisoitumassa verolainsäädännön aiheuttamat lisäkulut/vaikeudet. Päätös alioikeudesta on syksyllä saatu ja se oli äänestyspäätös, joka oli yhtiölle kielteinen. Yhtiön on valmistauduttava siihen, että valitus ei mene läpi ja muutettava toimintaansa, jotta toiminta-ajatuksen mukaisesti voidaan toimia. Tässä työssä tarvitaan myös konsernijohdon tukea ja mahdollisesti konsernin rahallista avustamista.

Muina osittain toteutuneina riskeinä on Hallin varuskunta-alueen kiinteistön ostaminen, jonka omakustanteiseksi saamisessa riittää haasteita, lisäksi henkilöstöriski aktualisoitui alkuvuodesta 2021. Tilanne pystyttiin hoitamaan tilapäisesti ja maaliskuussa on konsernin lupa annettu lisähenkilön palkkaamiseen, joten tilannetta on korjattu.

TAVOITE	RISKI	VAI-KU-TUS	TOD. NÄK.	TASO	HALLINTATOIMENPIDE
Talouden tasa-paino	Yhtiön ylivelkaantuminen	3	2	6	1) Rahoitussuunnittelu. Mahdollinen pääomitus 2) Yhtiön valvonta / konsernikeskustelut
Talouden tasa-paino	Yhtiöiden toimialan mukainen toiminta ei ota huomioon konsernin emon ja koko konsernin etua.	3	0	0	1) Yhtiön hallitusjäsenien ohjeistus/koulutus. 2) Yhtiön valvonta / yhteistyön tiivistäminen omistajan kanssa / konsernikeskustelut
Talouden tasa-paino	Verolainsäädännön/tulkinnan muutokset	3	3	9	1) Yhtiön taloussuunnittelu ja talouden ennakointi
Toiminnan laatu	Toiminta ei vastaa yhtiölle asetettuja tavoitteita	3	1	3	1) Yhteistyön tiivistäminen omistajan kanssa / konsernikeskustelut 2) Tavoitteiden arviointi
Turvallisuus ja jatkuvuus	Yhtiön investointikyky palvelutuotantoon ja sen kehittämiseen ei ole riittävä	2	1	2	1) Yhtiön taloussuunnittelu ja talouden ennakointi 2) Kunnossapidon, korjauksen ja saneeraamisen suunnittelu ja priorisointi
Jatkuvuus	Toimitusjohtaja ainoa toimihenkilö	3	3	9	1) Konsernikeskustelut, toimitusjohtajan ja hallituksen puheenjohtajan aktiivinen yhteistyö

Jämsän Aluelämpö Oy

Toimitusjohtaja Hannu Soikkeli

Yhtiön toiminta-ajatus

Yhtiön toimialana on rakentaa ja ylläpitää lämpöä ja sähköä tuottavia, sekä lämpöä siirtäviä laitoksia, myydä lämpöä ja tuottamaansa sähköä sekä harjoittaa lämpöhuoltoalaan kuuluvaa liiketoimintaa. Yhtiö voi hankkia ja omistaa kiinteistöjä ja arvopapereita.

Yhtiön tehtävä on toimittaa kaupungille, yrityksille ja sen asukkaille edullista lämmitysenergiaa ja maksaa omistajalle kohtuullinen vuosittainen sijoitetun pääoman tuotto. Yhtiö työllistää 6 henkilöä. Hallin taajamassa kaukolämpöä tuotetaan kotimaisilla polttoaineilla. Jämsänjokilaaksossa myytävä lämpö hankitaan pääosin paikallakunnan paperitehtailta. Yhtiö on vakavarainen ja se on tuottanut viime vuosina voittoa, josta osa on jätetty vapaaseen omaan pääomaan yhtiön kehittämistä varten.

Jämsän Aluelämpö Oy	2017	2018	2019	2020	TS 2021	TS 2022
Liikevaihto	6 161 488	5 760 680	5 756 939	5 330 546	5 700 000	5 650 000
Tilikauden tulos	931 636	669 145	632 939	751 568	600 000	550 000
Tilikauden ali/ylijäämä	744 694	535 214	506 206	601 237	400 000	425 000
Tilikausien yli-/alijäämät yhteensä	5 162 094	5 906 788	5 642 002	5 348 208	5 642 002	5 742 002
Edellisten tilikausien voitto	5 162 094	5 106 788	4 842 002	4 548 208	5 642 002	5 742 002
Osinko / po.palautus	300 000	800 000	800 000	800 000	300 000	300 000
Taseen loppusumma	11 022 937	10 686 383	10 771 649	10 281 833	11 000 000	11 000 000
Yhtiön opo/peruspo	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000
Kaupungin kokonaissij. yhtiöön	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000

Yhtiöllä oli huomattava saaminen Hallin alueella entisellä varuskunta-alueella toimineelta yritykseltä, saamisille haettiin turvaamistoimenpiteet ja yhdessä neuvotellen huomattava vuokra-alue saatiin kiinteistökaupoilla yrittäjille toimintaan siten, että vain entinen kasarmirakennuksen alue tuli kaupunkikonsernin omistukseen. Kaupoista saaduilla tuloilla velallinen yritys pystyi maksamaan Aluelämmön saatavat.

Yhtiö maksoi omistajalleen ylijäämistä ylimääräistä osinkoa vain 0,5 milj.€, vaikka valtuusto oli talousarviossa edellyttänyt 1,0 milj.€ osingon maksua vanhoista ylijäämistä yhtiökokouksen velvoituksesta huolimatta. Koska kyseinen kirjaus ei olisi enää tilinpäätökseen ehtinyt, kaupunginhallitus antoi huomautuksen yhtiön hallitukselle konserni ohjeiden noudattamisen välttämättömyydestä.

Kaipolan tehtaan lakkauttaminen aiheuttaa yhtiölle mahdollisesti investointeja Kaipolan alueen lämmöntuotantoon. Yksityiskohdat suunnitelmassa odottavat UPM Oyj:n ratkaisuja.

Toiminta ja tavoitteet 2021 - 2023

- 1) Laajentaa mahdollisuuksien mukaan kannattavaa liiketoimintaa ja pitää yhtiön lämmön myynti vähintään nykyisellä tasolla (yli 100.000 MWh, 545 asiakasta).
- 2) Varautua lainsäädännön muutoksiin ja kriisitilanteisiin kaupungin lämmöntoimittajana

- 3) Huolehtia yhtiön hoitamien kaupunginosien kaukolämpöratkaisuiden kannattavuudesta ja osallistua tarvittaessa yhteistyössä kaupungin kanssa lämmön tuotannon suunnitteluun.
- 4) Pitää kaukolämmön ohjauksen ja valvonnan käyttöjärjestelmät ajanmukaisina.
- 5) Turvata kaukolämmön saanti asiakkaille muuttuvassa toimintaympäristössä Kaipolan alueella.

Riskin kuvaus (syy ja seuraus)	Vaikutus	Toden näköisyys	Riskiluku	Hallintatoimenpiteet
Tulipalo - tuotannon katkos	3	1	3	Varakeskukset /Varavoimankäyttö
Sähkökatkot - laitokset eivät toimi normaalisti	3	1	3	Varavoiman käyttö / Sähkön varasyöttö
Tietoliikenne katkot - automaatio ei toimi	3	1	3	Paikallisajomahdollisuus / miehitys
Taloudellinen riski - ongelma-asiakkaat	1	3	3	Toimitaan lain mukaan / Pyritään välttämään riskejä
Talouden tasapaino - ylivelkaantuminen	2	1	2	Toimitaan pitkäjänteisesti / Suojatut lainat
Henkilösuhteet - Avainhenkilöiden puuttuminen	2	1	2	Ristiin kouluttaminen / Varahenkilöjärjestelmä
Tekniset häiriöt laitoksilla	2	1	2	Toimintojen kahdentaminen / Rinnanajo mahdollisuus
Mainetta vanhingoittava viestintä	3	3	9	Oma viestintä perustuu faktoihin
Kunnianloukkaus / Herjaus	2	2	4	Tapauskohtaisesti tutkintapyyntö
Kaupungin / Omistajan tulopohja	2	3	6	Vaikuttaminen / Avoin keskusteluyhteys omistajaan
Kiinteistömäärän pieneneminen	3	3	9	Uusien asiakkaiden hankinta
Koronan vaikutus liiketoiminnan kehittymiseen	2	2	4	Suojellaan henkilökuntaa kaikilla mahdollisilla keinoilla
Kaipolan liiketoimintaympäristön heikentyminen	3	3	9	Haetaan parasta muutosvaihtoehtoa

Riskien arviointi

Tilivuoden aikana koronan vaikutus liiketoiminnan kehittymiseen on toteutunut siten, että aiottu asiakkaiden investoinnit eivät ole lähteneet liikkeelle koronan aiheuttaman taloudellisen taantumana vuoksi.

Kaipolan tehtaan lakkautuminen on realisoitunut tämän tilikauden aikana ja realisoituu tulevan tilikauden aikana, mutta missä laajuudessa, jää nähtäväksi.

Kiinteistömäärän pieneneminen on realisoitunut kerrostalojen purkamisella ja voi jatkua tulevalle tilikaudella. Potentiaalisia rakennuskohteita ei ole tiedossa, ainoastaan olemassa olevia kiinteistöjä liitetään kaukolämpöverkkoon.

Himos-Infra Oy

Toimitusjohtaja Katja Rissanen

Yhtiön toimialana on vesihuoltopalvelujen tuottaminen Himoksen matkailukeskuksen alueella. Yhtiö rakennuttaa tai tarvittaessa vuokraa / ostaa kaupungilta/ liikelaitokselta tarvitsemansa verkostot laitteineen. Alueen suuria vesihuollon investointeja selvittää yhteistyössä Jämsän veden ja kaupungin kanssa tarkoituksena saada edullisin lopputulos kokonaisuuden kannalta.

Vuosi	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liikevaihto	400 742	398 447	348 489	353 482	445 154	381 441
Tilikauden tulos	48 915	28 560	16 083	-33 779	14 932	7 242
Taseen loppusumma	2 367 071	2 366 879	2 341 030	2 309 571	2 367 594	2 336 384
Pysyvät vastaavat 31.12.	1 245 918	1 249 991	1 223 053	1 138 706	1 149 781	1 135 687
Yhtiön opo/peruspääoma	2 156 196	2 094 756	2 110 979	2 077 060	2 091 993	2 099 235
SVOP/+muut rahastot	90 000	0	0	0	0	0
Tilikauden vli-/alijäämät	1 917 281	1 966 196	1 994 756	2 010 839	1 977 060	1 991 992
Kaupungin pääomasijoitus	190 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000

Vuoden 2013 aikana yhtiö muutti liittymismaksun pelkästään siirtokelpoiseksi, jolloin liittymismaksu on arvonnalisäverollinen ja saadut maksut kirjataan tuloksi tuloslaskelmaan. Yhtiö ja Jämsän Vesi liikelaitoksen välisen sopimuksen mukaisesti yhtiö maksaa liikelaitokselle kulloinkin voimassa olevan vesihuoltotaksan mukaista käyttömaksua. Yhtiö rakennutti vuoden 2020 aikana vesihuoltoa muun kunnallistekniikan rakentamisen yhteydessä Himosraitin alueelle. Lisäksi yhtiö on ollut mukana Himos-alueen kaavoitukseen ja rakentamiseen liittyvissä hankkeissa.

Yhtiölle on vuonna 2014 laadittu valvontatutkimusohjelma, ohjelmaan sisältyy mm. jatkuvan valvonnan näytteenotto vesihuoltoverkostosta ja toimintaohjeistus esim. vesihuollon häiriötilanteissa. Vesihuoltoverkostojen suunnittelua ja rakentamista valvotaan. Verkostoa ja siihen liittyviä pumppaamoja ja laitteita hoitaa tehtävään koulutettu henkilöstö. Yhtiön vakuutukset ovat ajantasaiset, ne on päivitetty vuonna 2018.

SELITE	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liittymäasiakkaat	465	477	491	504	509	517
Vesilaskutus m ²	49 359	59 809	49 174	53 243	62 714	53 633
Putkistot km	32	34	35	35	35	36
Paineenkorotuspumppaamot	2	2	2	2	2	2
Jätevedenpumppaamot	6	6	6	6	6	6
Pysyvien vastaavien arvo TP:ssä	1 245 918	1 249 991	1 223 053	1 138 706	1 149 781	1 135 867

Tavoitteet suunnitelmakaudelle:

- 1) Osallistuminen Himoksen alueen hankkeisiin yhteistyössä kaupungin kanssa.
 - a. Vuoden 2020 aikana valmistunut Himosraitin kunnallistekniikka yhteistyössä kaupungin kanssa
- 2) Himoksen alueen vesihuollon kehittäminen ja varmistaminen yhteistyössä Himos - Infran ja Jämsän kaupungin Vesi liikelaitoksen kanssa.
 - a. Ei poikkeamia vuoden aikana
- 3) Yhtiö maksaa Jämsän Vesi liikelaitokselle rakenteista, laitteista ja käyttämästään vedestä omakustannusperusteisen hinnan.
 - a. Yhtiö maksaa Jämsän Vesi liikelaitokselta ostamastaan vedestä liikelaitoksen voimassa taksan mukaiset maksut
- 4) Pidemmällä aikavälillä tarkoitus on, että yhtiö pystyy itsenäisesti investoimaan alueen vesihuollon tarvitsemat peruskorjausinvestoinnit ja maankäyttö sopimusten ulkopuolisen vesihuollon uusininvestoinnit.
 - a. Vuoden 2020 aikana yhtiö on rakentanut kustannuksellaan Himosraitin vesihuollon runkolinjat. Yhtiö vastaa Himos-alueen vesihuoltoverkoston kunnossapidosta kustannuksellaan.

Riskienhallinta

Riski	Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide
Talouden tasapaino	Riski ei ole realisoitunut
Toiminnan laatu	Riski osittain realisoitunut, koska valvontatutkimusohjelman päivitystyö on kesken. Vesinäytteiden ottaminen yhtiön verkoston alueelta sisältyy myös Jämsän Vesi liikelaitoksen valvontatutkimusohjelmaa ja näytteiden otto on toiminut normaalisti. Liikelaitokselta ostetaan myös päivystyspalvelut.
Henkilöriski	Riski osittain realisoitunut, asioiden hoitamisessa viivettä. Yhteistyö Jämsän Vesi liikelaitoksen kanssa.

Jämsek Oy

Jämsek Oy:n laatima elinvoimaohjelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 8.6.2020. Organisaatiomuutos-työ sekä koronaan liittyvä tiedottaminen, yksinyrittäjätuen nopea organisointi, etätööhön siirtyminen ja suunniteltujen yritystilaisuuksien peruuttaminen, muutti työtä ja suuntasi työn painopistettä enemmän organisaation sisäisiin toimintoihin. Vaikka yrityspalvelut siirtyivät elokuun alussa 2020 uudelle elinvoimatoimialalle, niin syksyn aikana ohjautui vielä runsaasti yrityskehittämiseen liittyviä asioita Jämsekille.

Kehittämissyhtiö Jämsek Oy:n 27. toimintavuosi oli EU-ohjelmakauden 2014 - 2020 seitsemäs ja viimeinen. Yhtiön pitkä historia seudun elinvoiman toimijana ja verkostokumppanina päättyi vuoden loppuun. Jämsän kaupunginvaltuuston 2.12.2019 § 60 päätöksen mukaisesti yhtiö jäi lepääväksi yhtiöksi kaupungin elinvoimatoimialan organisaatiomuutoksen myötä. Toimenpiteet keskittyivät pääasiassa yhtiön alasajoon liittyviin tehtäviin. Jämsek Oy:n toimitusjohtaja ja henkilöstö siirtyivät liikkeen luovutuksella osaksi Jämsän kaupungin henkilöstöä. Yrityspalvelujen henkilöstö siirtyi 1.8.2020 kaupungin elinvoimatoimialalle sekä matkailusihteeri, hallintosihteeri ja toimitusjohtaja 1.1.2021 konsernihallinnon alle perustettuun uuteen matkailu, markkinointi ja viestintä –tulosalueeseen.

Vuosi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liikevaihto	732 511	489 580	459 745	449 385	533 711	520 728	549 095	553 856	410 141
Tilikauden tulos	7 382	-85 494	-626	-708	-239	-1 866	-496	-65	-8
Taseen loppusumma	575 516	416 409	430 557	362 688	386 975	379 528	387 149	390 987	353 624
Yhtiön opo/Peruspo	443 248	341 048	347 719	264 770	264 530	262 663	262 168	262 103	262 095
SVOP/rahastot	93 118	76 413	83 709	0	0	0	0	0	0
Tilikausien vli-/alijämät	21 842	29 224	-56 270	-55 428	-56 135	-56 374	-58 241	-58 737	-58 802

Himos Matkailu Oy

Himos Matkailu Oy perustettiin Himos-matkailukeskuksen ja Jämsän yhteiseksi markkinointiyhtiöksi vuonna 2007. Yhtiön omistajina ovat Jämsän kaupunki, Jämsek Oy, Holiday Club Resorts Oy, Himos Resort Oy sekä Tobermore Oy/HimosLomat Oy. Yhtiö on ollut lepäävänä yhtiönä vuodesta 2011 lähtien ja omistajat pohtivat vuosittain yhtiön tulevaisuutta markkinointiyhteistyön ja potentiaalisten investointien näkökulmasta. Yhtiön hallitus päätti elokuussa 2020 antaa yhtiölle vielä vuoden jatkoajan siltä varalta, että tilanteet muuttuisivat ja yhtiötä tarvittaisiin.

Längelmäki Halli Oy

Längelmäki Halli Oy:n kanssa on uusittu sopimus yhteistyöstä, sopimus on voimassa 30.6.2022 asti. Sopimuksen mukaan yhtiö jatkaa toistaiseksi pääasiassa vapaaehtoispuhjalta jäähallin toimintojen pyörittämistä Länkipohjassa. Yhtiölle annettava avustus vastaa suunnilleen kaupungin ylläpitämän jääkiekkokaukalon vuosikustannuksia. Yhtiön rahoitustilanne korjattiin edellisen tilivuoden aikana. Yhtiön normaali toiminta-avustus on 30.000 euroa.

Jämsänkosken Tekojäärata Oy

Jämsänkosken tekojäärata Oy:n vuosivastus on 60.000 euroa. Yhtiön toiminta on saatu normalisoitua ja yhtiön vuosivastus riittää toiminnan pyörittämiseen.

Jämsänjokilaakson Jäähalli Oy

Jämsänjokilaakson Jäähalli Oy:n vuotuinen tuki on sopimuksen mukaan 105.000 euroa. Jämsänjokilaakson Jäähalli Oy:n toiminta on saatu normalisoitua ja yhtiön vuosivastus riittää toiminnan pyörittämiseen.

Jämsän Terveys Oy

Vuonna 2015 perustettu Jämsän Terveys Oy on Pihlajalinna Oy:n tytäryhteisö. Jämsän kaupungin osuus yhtiön osakepääomasta on 49 % ja Pihlajalinna Oy:n 51 %. Kaupunki on sijoittanut yhtiön pääomaan 9.800 euroa. Yhtiön toimialana on sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden tuottaminen; lukuun ottamatta sosiaali-toimea, vammaispalveluita ja yhteistoimintaa Kuhmoisten kanssa. Yhtiön tavoitteena on toimia yhteiskunnallisen yrityksen periaatteiden mukaisesti. Yhtiö ja Jämsän kaupunki ovat solmineet palvelusopimuksen palvelujen tuottamisesta ajalle 1.9.2015 - 31.8. 2025. Yhtiön palvelukseen siirtyi kaupungilta 431 vakinaista työ- tai virkasuhteista henkilöä. Yhtiölle on siirretty vuoden 2016 alusta Jämsän kaupungin osalta kokonaisvastuu sote-palveluiden tuottamisesta. Palvelusopimuksen hinta on kiinteä, kokonaisvastuun alkaessa 1.1.2016 lähtien 5.675.000 €/kk. Kokonaisvastuu sisältää myös sairaanhoitopiireiltä ostettavan erikoissairaanhoidon. Tätä hintaa korotetaan tai alennetaan tiettyjen sopimuksessa mainittujen indeksien mukaisesti. Yhtiön toimintaa valvotaan palvelutuotannon osalta palvelusopimuksen ja erillisen valvontasuunnitelman mukaisesti. Yhtiön omistajien välillä on osakassopimus, joka säätelee tiedonantovelvoitteita ja tarkentaa yhtiöjärjestystä.

Jämsän Terveys Oy irtisanoi vuonna 2019 tukipalvelusopimuksista pesulapalveluiden, puhtauspalveluiden ja ICT sopimuksen. Näistä Jämsän kaupunki ei ole hyväksynyt ICT palveluiden irtisanomista, koska Jämsän kaupunki on kuitenkin vastuussa toiminnasta ja tietojen tuottamisesta valvontaviranomaiselle.

Kaupungin ja JT:n välillä on myös riita-asiana käräjäoikeudessa sopimuksen hinnankorotusmekanismi, koska sovitulla indekseillä laskettu hinta voi myös alentua, yhtiön mielestä hinta voi indeksin mukaan vain nousta,

vaikka tästä ei ole mainintaa ko. sopimuksen kohdassa. Indeksiehdon aleneman vuoksi laskettu hinnan alenema vuodelle 2018 oli -933.389 €, joka kertaantui vuodelle 2019 ja 2020 (kaikkiaan nyt noin 3,5 milj.€). Eri-mielisyys koskee indeksitarkistuksen laskentatapaa.

Asia on ollut käräjäoikeuden työlliställä jo muutaman vuoden, mutta eri syistä istuntoa on aina lykätty. Yhtiö on nostanut koko prosessin ajan kaupunkia vastaan erilaisia vastakanteita ja vahingonkorvausvaatimuksia, jotka eivät kaupungin käsityksen mukaan ole relevantteja. Tällä hetkellä ei ole tietoa, koska asia etenee Keski-Suomen käräjäoikeuden käsittelyyn. Jämsän Terveys Oy:n ylisuurten saatavien kirjauksista tilinpäätökseen johdosta Jämsän kaupungin yhtiökokousedustaja ei ole puoltanut Jämsän Terveys Oy:n tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden antamista yhtiön hallitukselle ja toimitusjohtajalle kolmeen vuoteen. Tilinpäätökset on hyväksytty yhtiökokouksessa Pihlajalinna Terveys Oy:n äänillä OYL:n mukaisesti.

Kaupunki on ollut pakotettu kuittaamaan saatavaansa yhtiöltä, koska yhtiö ei ole maksanut esim. palvelusopimukseen kuuluvia PSHP:n maksuja vapaaehtoisesti. Vastakanteessaan yhtiö vaatii Jämsän kaupungilta yhteensä noin 15 milj.€ saatavia. Näistä vastasaatavista suurin, eli 11 milj.€ on esitetty vasta vuoden 2021 alku-puolella. Jämsän kaupunki kiistää kyseiset vaatimukset.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Jämsän kaupungin konserniohje on hyväksytty valtuustossa maaliskuussa 2018, valtuusto on hyväksynyt samalla omistajapoliittiset periaatteet. Konserniohjetta täydentävän hyvän hallinto- ja johtamistavan toimintaohjeen on uusittavana (hyväksytty 2013). Konserniohjeella ohjeistetaan kaupunginvaltuuston tytäryhteisölle aset-tamien omistajapoliittisten linjauksien sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteuttaminen sekä myös, miten tytäryhteisöjen ohjaus, seuranta, raportointi ja valvonta on järjestetty. Vuonna 2017 hyväksytty hallintosääntö määrittelee konsernijohton; kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja ja talousjohtaja.

Konserniohjeistusta on esitelty erikseen suurimmille tytäryhteisöille sekä veloitettu näitä käsittelemään ohjeet omissa toimielimissään. Konsernin suurimpina riskeinä on nähty taulukossa olevat riskitekijät. Kaikissa näissä valvontavastuu on kaupunginhallituksella, kaupunginjohtajalla ja talousjohtajalla. Konsernin yhtiöiden ja kau-pungin käytännön yhteistoimintaan osallistuu koko organisaatio.

Kaupunkikonserniin kuuluvien huomattavimpien tytäryhteisöjen kanssa on vuoden aikana käyty konsernikes-kusteluja asiakohtaisesti. Jatkuvassa yhteistyössä ovat olleet huomattavimmat tytäryhteisöt, Jämsän Aluelämpö Oy, Kiinteistö Oy Jämsänmäki, Jämsän Yrityskiinteistöt ja Himos-Infra Oy. Tytäryhteisöt ovat raportoineet valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä kuluvan vuo-den talouden ja toiminnan kehittymisestä ja toimintaympäristöön vaikuttavista muutostekijöistä. Lisäksi puoli-vuotisraportissa olivat mukana konserniyhtiöt riskien osalta. Asioiden käsittelyjen yhteydessä on tarvittaessa otettu kaupunginhallituksessa kantaa yhtiöiden toimintaan ja talouteen.

Tytäryhteisöjen oleellimmat investoinnit ja rahoitusasiat on valmisteltu sääntöjen mukaisesti yhdessä kau-pungin talousjohton kanssa. Konsernitilin piiriin kuuluvat kaikki merkittävimmät tytäryhteisöt. Kaupunkikonser-nissa tiivistetään edelleen yhteistä tilojen käyttöä, hankintojen suunnittelua ja palkka- ja kirjanpitolpalvelujen ja taloushallinnon asiantuntemuksen käyttöä ja hyödyntämistä.

Henkilöstömäärät	2017	2018	2019	2020
Jämsek Oy	6	6	6	6 / 3*
Jämsän Aluelämpö Oy	7	6	6	6
Kiinteistö Oy Jämsänmäki	3	4	4	3,7
Jämsän Yrityskiinteistöt Oy	0,3	0,3	0,3	0,3

Jämsän Terveys Oy 31.12.2020; 536 henkilöä.

*Jämsek Oy:stä siirtyi osa henkilöistä 1.8. alkaen kaupungin palvelukseen.

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2020	2019
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	66 519	67 520
Toimintakulut	-201 702	-198 223
Osuus osakkuusyhteisön voitosta(tappiosta)	74	189
Toimintakate	-135 109	-130 514
Verotulot	87 372	84 863
Valtionosuudet	66 820	57 017
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	15	19
Muut rahoitustuotot	259	239
Korkokulut	-595	-666
Muut rahoituskulut	-106	-153
Vuosikate	18 656	10 805
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 779	-13 403
Arvonalentumiset	-12	0
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	4 865	-2 598
Tilinpäätössiirrot	-84	1
Tilikauden verot	-70	-21
Laskennalliset verot	-1	-3
Vähemmistöosuudet	-114	-37
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	4 596	-2 658

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
	2020	2019
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	33,0	34,1
Vuosikate/Poistot, %	135,3	80,6
Vuosikate, euroa/asukas	938	536
Asukasmäärä	19 889	20 177

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2020	2019
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	18 656	10 805
Tilikauden verot	-70	-22
Tulorahoituksen korjauserät	177	-390
	18 763	10 393
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-10 877	-11 848
Rahoitusosuudet investointeihin	143	148
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 075	520
	-9 659	-11 180
Toiminnan ja investointien rahavirta	9 104	-787
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		
Antolainasaamisten vähennys	13	83
	13	83
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 320	1 180
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 410	-7 411
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 322	896
	-3 412	-5 335

Oman pääoman muutokset	-46	3
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muut.	539	-89
Vaihto-omaisuuden muutos	-25	43
Saamisten muutos	3 601	-858
Korottomien velkojen muutos	-82	1 289
	<u>4 033</u>	<u>385</u>
Rahoituksen rahavirta	588	-4 864
Rahavarojen muutos	9 692	-5 651
Rahavarat 31.12.	22 663	12 971
Rahavarat 1.1.	12 971	18 621
	<u>9 692</u>	<u>-5 651</u>

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	10 399	4 682
Investointien tulorahoitus, %	173,8	92,4
Laskennallinen lainanhoitokate	2,35	1,32
Lainanhoitokate	2,40	1,42
Kassa riittävyys, pv	37	22
Asukasmäärä	19 889	20 177

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2020	2019
	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	162 526	167 085
Aineettomat hyödykkeet	686	857
Aineettomat oikeudet	516	537
Muut pitkävaikutteiset menot	146	290
Ennakkomaksut	24	30
Aineelliset hyödykkeet	158 951	163 945
Maa- ja vesialueet	18 603	18 788
Rakennukset	93 151	100 067
Kiinteät rakenteet ja laitteet	37 649	38 143
Koneet ja kalusto	3 824	3 972
Muut aineelliset hyödykkeet	156	158
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 568	2 817
Sijoitukset	2 889	2 283
Osakkuusyhteisöosuudet	1 515	895
Muut osakkeet ja osuudet	789	790
Muut lainasaamiset	426	438
Muut saamiset	159	160
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	343	90
VAIHTUVAT VASTAAVAT	35 788	29 672
Vaihto-omaisuus	670	645
Saamiset	12 455	16 056
Pitkäaikaiset saamiset	179	28
Lyhytaikaiset saamiset	12 276	16 028
Rahoitusomaisuusarvopaperit	1 290	1 298
Rahat ja pankkisaamiset	21 373	11 673
VASTAAVAA	<u>198 657</u>	<u>196 847</u>
VASTATTAVAA	2020	2019
	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA	105 438	100 580
Peruspääoma	77 660	77 660
Arvonkorotusrahasa	4	4
Muut omat rahastot	14 124	14 049
Edellisten tilikausien ylijäämä / alijäämä (-)	9 054	11 525
Tilikauden ylijäämä / alijäämä (-)	4 596	-2 658

VÄHEMMISTÖOSUDET	481	812
PAKOLLISET VARAUKSET	681	696
Muut pakolliset varaukset	681	696
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 610	817
VIERAS PÄÄOMA	90 447	93 942
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	53 260	55 463
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	5 510	5 865
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	7 598	8 808
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	24 079	23 806
VASTATTAVAA	198 657	196 847

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2020	2019
Omavaraisuusaste, %	53,3	51,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	41,0	44,8
Kertynyt yli-/alijäämä, 1.000 €	13 650	8 867
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	686,4	439,5
Lainakanta 31.12., 1.000 €	60 858	64 271
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 060	3 185
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	81 447	85 097
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	4 095	4 218
Lainasaamiset, 1.000 €	426	438
Asukasmäärä	19 889	20 177

Omavaraisuusaste, %	$= 100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut})$	
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$	
Kertynyt ylijäämä (alijäämä)	$= \text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$	
Konsernin lainakanta 31.12.	$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$	
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$	
Konsernin lainasaamiset 31.12.	$= \text{Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja Muut lainasaamiset}$	

Talouden tasapainottamistoimenpiteet ja niiden toteutuminen

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätöksen tulee antaa oikea ja riittävä kuva kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta olennaisuusperiaatteen mukaisesti. Tätä varten tarpeelliset seikat on ilmoitettava liitetiedoissa. Kuntalain 118 §:n mukaan kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos 118 § mukaiset kriteerit täyttyvät. Jämsän kaupungissa nämä kriteerit eivät täyty, tilinpäätöksen jälkeen kaupungilla on taseessaan kumulatiivista ylijäämää 3.613.194,27 €.

Konsernin osalta tilikauden tulos on +4.864.999,60 euroa. Tilinpäätössiirtojen jälkeen ylijäämää syntyy tilikaudelta +4.595.912,12 kumulatiivista ylijäämää konsernissa on tilinpäätöksen jälkeen 13.651.143,23 euroa.

Pääosa kuntaliitosten jälkeisistä järjestelyistä ja toimipisteiden vähentämisestä on tehty. Palvelut ovat kuitenkin edelleen osin hajallaan ja palveluja tarjotaan ”vanhan tavan mukaan” sekä epäkurantteja toiminnassa tarpeettomia kiinteistöjä on edelleen kaupungilla. Tehostamistarve kumuloituu väestötappion seurauksena eri toimi- ja tulosalueille. Koulujen oppilasmäärä on vähentynyt ennusteita nopeammin ja tahti näyttää jatkuvan. Peruskoulurakenne on pysynyt samana, vaikka väestön väheneminen kohdistuu valtaosalta aktiiviväestöön ja kouluikäisiin, vuodesta 2012 perusopetuksen oppilasmäärä on vähentynyt 346 oppilasta ja vuoteen 2025 ennusteiden mukaan peruskoulujen oppilasmäärä vähenee edelleen 261 oppilaalla. Kouluverkkoa on pakko supistaa 2020 luvulla. Työväenopiston toiminta on osin keskitetty taajama alueille ja päällekkäisyyksien karsimista on jatkettu. Länkipohjan ja Hallin kirjasto toimivat omatoimikirjastoina osittain yhdistysten kanssa talkoovoimin.

Toimipisteiden vähentäminen on mahdollistanut henkilökunnan vähentämisen pääosin eläköitymisen kautta. Kaupungin eri yksiköt ovat tehneet yhteistyötä hallinnossa ja henkilöstöä on siirretty yli toimialarajojen tehokkuuden lisäämiseksi. Hallinnon hajallaan olevat toimipisteet haittaavat edelleen toimintaa ja järkevintä olisikin saada hallinnolliset toimipisteet samaan rakennukseen tai ainakin lähelle toisiaan, jolloin tehokkuus kasvaa luonnostaan. Kaupunki maksaa hallinnon väistötiloista yli 200.000 euroa/vuosi vuokraa ulkopuolisille ja ns. transaktiokustannukset hajallaan olemisesta ovat ehkä kaksin kolminkertaiset em. summaan nähden.

Toimitilapalvelun ja puistotoimen henkilöstö pitää käytöstä muutoin poistettua kaupungintaloa ja Kankarisveden koulua tukikohtanaan ja tarvikkeiden varastona. Tilinpäätös sisältää kaupunginhallituksen erillispäätöksellä tekemiä suunnitelman mukaisista poistoajoista poikkeavia poistoja noin 39.000 euroa. Kaupungin tulevaisuudessa tarvitsema kone-, laite- ja ajoneuvokantaa on selvitetty. Kaluston määrä ja alueiden hoitotaso ja laajuus vaikuttavat oleellisesti kustannuksiin. Osa hoitotasoselvityksistä on vielä tekemättä. Kiinteistöjä on myyty vuosittain tehdyn ohjelman mukaisesti. Jämsänkosken entisen kirjaston myynti on edelleen kesken ja niinpä tiloista on suunniteltu uutta arkistoa. Isompia myymättömiä kiinteistöjä on kaupungintalo ja Lukkoilakoti, jonka myynnistä ei ole vielä päätöksiä, koska sille saattaa löytyä muutakin käyttöä.

Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kuntalain mukaisesti kaupunginhallitus on toimintakertomuksen antamisen yhteydessä tehnyt esityksen tilikauden tuloksen käsittelystä. Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle tilikauden tuloksen, 4.043.862,33 euroa, käsittelystä seuraavaa:

1. tuloutetaan investointivarauxiin liittyviä poistoeroja 246.611,26 euroa
2. konsernirahastoa kartutetaan sääntöjen mukaan lasketulla korolla 75.307,99 euroa
3. tilikauden ylijäämä, 4.215.165,60 euroa, siirretään edellisten tilikausien yli-/alijäämätileille.

Siirron jälkeen Jämsän kaupungin kumulatiivinen ylijäämä on 3.613.194,27 euroa.

Tilinpäätöksen vaikutus vuoden 2021 talousarvioon ja arvio todennäköisestä kehityksestä

Vuoden 2021 talousarvio on noin 60.000 euroa ylijäämäinen. Jämsän kaupungin aikaisempien tilinpäätöksen alijäämäisyys on johtunut pääosin verotulojen ja valtionosuuksien vähenemisestä. Suunnitelmakaudella on vuosi 2022 alijäämäinen, joten ylijäämäinen tilinpäätös lue turvaa koko suunnitelmakaudelle. Tämä ei poista sitä tosiasiaa, että toimenpiteitä on tehtävä koko ajan kaupungin taloudellisen pohjan vankistamiseksi, koska tulevaisuuden näkymät ovat erittäin epävakaa mm. koronapandemian johdosta. Palveluverkon järkipäistäminen neljän kunnan muodostamasta hajanaisesta rakenteesta on tuonut tuloksia, mutta sitä on jatkettava, jotta toimintamenojen nousu pysyy kohtuullisena.

Vuoden 2021 osalta suurimmat haasteet liittyvät korona viruksen lisäksi Kaipolan tehtaan lakkautuksen jälkihoitoon ja kuntalaisten työpaikkojen turvaamiseen mahdollisimman laajasti. Tilanteen aiheuttamat toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset ovat tilinpäätöksen laatimistilanteessa täysin avoimia.

Väestökato ja ikäluokkien pieneminen aiheuttaa jatkuvia paineita pienten koulujen lakkauttamiselle. Väestön väheneminen näkyy myös vuokra-asuntokannassa. Vaikka asuntokantaa vähennetään jatkuvasti, käyttöaste laahaa liian matalalla. Vuokrataloyhtiön lainamäärä on myös riski ja estää isojen ratkaisujen tekemisen, jossa kin vaiheessa saattaa olla tilanne, jossa kaupunki joutuu pääomittamaan yhtiötä. Valtiovallan nostaessa avustuksia on suunnitelmassa talojen purkamisia käyttöasteen parantamiseksi.

Valtakunnan ja koko maailman energiapolitiikka on muutosvaiheessa ja poliittiset pitkäaikaisratkaisut ovat tekemättä. Noiden päätösten linjaukset vaikuttavat myös Jämsän kaupungin tulevaisuuteen ja tulevaisuuden linjauksiin.

Investointien suunnittelussa on saatava aikaan kokonaissuunnitelma, jonka pohjalta tehdään tasapainoinen pitkän tähtäyksen kaupungin toimitila- ja aluevaraussuunnitelma, jota lähdetään toteuttamaan askel kerrallaan. Suunnitelman on huomioitava kaupungin väestökehitys sekä määrän että rakenteen osalta ja kiinteistömässä mitoitetaan tulevaisuuden tarpeisiin. Kaupungin käyttämätöntä ja vajaalla käyttöasteella olevaa omaisuutta myydään sitä mukaan, kun löytyy kysyntää. Isojen kiinteistöjen myynti on erittäin vaikeaa, joten tulevaisuudessa on varauduttava ongelmakiinteistöjen purkamiseen ja/tai peruskorjaukseen. Kiinteistöjen tasearvot ovat monesti liian suuria ja/tai kiinteistöt on suojeltu. Kiinteistöjen mahdollista myyntiä on viime tilikausien aikana

selvitely. Myynti on yksi keino välttää kiinteistöriskiä, ongelmana on pitkäaikainen tuotantosopimus palveluntuottajan kanssa.

Kaupungin sosiaali- ja terveystoimi on suurelta osin ulkoistettu. Palveluiden tuottajan Jämsän Terveys Oy:n kanssa on päästävä todelliseen neuvotteluyhteyteen, jotta muuttunut palvelurakenne ja muuttuva lainsäädäntö otetaan paremmin huomioon. Mikäli tämä ei onnistu on tehtävä strateginen suunnanmuutos. Jatkuva riitely on suuri riski. Lisäksi kaupunki on viime kädessä vastuussa toiminnasta ja tilastoinnista valvontaviranomaiselle, joten hallinnollisen yhteistyön ja sopimuksen joustamattomuus on myös riski kaupungille. Riski kulminoituu lisäksi sote- ja maakuntauudistuksen kaatumiseen. Jatkotoimet hyvinvointialueiden koostamisesta ja soten järjestäminen tulevaisuudessa on täysin avoinna.

Ilman tuottavuutta nostavia ja menojen kasvua hillitseviä toimenpiteitä paineet kunnallisveroprosentin nousuun ja siten julkisen talouden kokonaisveroasteen kiristymiseen ovat mittavat. Sillä on negatiivisia vaikutuksia työllisyyteen ja ostovoimaan. Hyvinvointipalvelujen tuottavuuden nousu on kuntatalouden rahoituksen ja nykyisen palvelutason säilyttämisen kannalta välttämätöntä.

Talouden tasapainottamiseksi on kaikkia palveluita arvioitava rakenteellisesti väestön rakenteen ja määrän muuttuessa valtuuston asettaman tavoitteen mukaisesti. Pysyvän tasapainon saavuttamiseen tarvitaan paitsi poliittista tahtoa, myös sitoutumista valmisteltuun strategiaan. Vaikeita päätöksiä tulee eteen, koska kaupungin tulopohjaa ohjaa pääasiassa valtio ja markkinavoimat. Kunnallisveroprosentti on korkea, mutta moni kunta on joutunut jo korottamaan veroprosenttejaan ohi Jämsän. Kiinteistöveroprosenttien nostoa on harkittava Jämsässä ensi syksynä. Tämän lisäksi myös konsernin yhtiöiden tuloksetekokykyä ja pääomavallisuutta on tarkistettava.

ALI-YLIJÄÄMÄ JA ENNUSTE			Kumulat Ali-/Ylijäämä	
Vuosi	Selite	TP/TA ja ennuste jäämä	euroa	euroa/asukas
2015	Tilinpäätös	1 965 100	4 943 926	230
2016	Tilinpäätös	-1 412 250	3 531 676	164
2017	Tilinpäätös	-3 279 813	251 863	12
2018	Tilinpäätös	1 514 383	1 766 246	86
2019	Tilinpäätös	-2 368 217	-601 971	-30
2020	Tilinpäätös	4 215 166	3 613 194	182
2021	TA 2021	47 093	3 660 287	184
2022	Talsu 2022	-564 974	3 095 313	155
2023	Talsu 2023	101 038	3 196 351	160

TOTEUTUMISVERTAILU

Käyttötalouden toteutuminen

Kaupunki, ei liikelaitoksia, ulkoiset ja sisäiset	Ta 2020	Ta+lta 2020	Tp 2020	ero € tp-lta	tot %	Tp 2019
Toimintatuotot	51 254 369	50 456 897	51 028 075	571 178	101,13 %	50 022 181
Myyntituotot	27 694 069	27 555 369	28 972 660	1 417 291	105,14 %	27 060 172
Maksutuotot	7 908 670	7 715 070	7 295 090	-419 980	94,56 %	8 268 806
Tuet ja avustukset	1 792 560	2 340 938	2 080 343	-260 595	88,87 %	1 689 900
Muut tuotot	13 859 070	12 845 520	12 679 982	-165 538	98,71 %	13 003 303
Valmistus om. käyttöön	219 380	219 380	214 113	-5 267	97,60 %	286 411
Toimintakulut	179 874 457	181 221 168	179 844 228	-1 376 941	99,24 %	174 833 524
Henkilöstökulut	39 926 493	40 394 198	39 350 054	-1 044 144	97,42 %	38 618 230
Palvelujen ostot	114 322 900	115 005 273	115 837 722	832 449	100,72 %	111 402 022
Aineet, tarvikkeet	5 578 193	5 579 293	5 107 980	-471 313	91,55 %	5 182 196
Avustukset	8 494 150	8 685 350	8 329 659	-355 691	95,90 %	8 335 718
Muut kulut	11 552 721	11 557 054	11 218 813	-338 241	97,07 %	11 295 358
TOIMINTAKATE	-128 400 707	-130 544 891	-128 602 040	1 942 852	98,51 %	-124 524 932
Verotulot	87 779 000	85 852 000	87 372 184	1 520 184	101,77 %	84 863 344
Valtionosuudet	44 964 823	51 176 979	51 096 989	-79 990	99,84 %	42 542 782
Rahoitustuotot- ja kulut	1 344 000	1 344 000	1 007 261	-336 739	74,95 %	874 816
Korkotuotot	193 000	193 000	203 760	10 760	105,58 %	171 250
Muut rahoitustuotot	1 483 000	1 483 000	1 081 785	-401 215	72,95 %	1 041 833
Korkokulut lainoista	323 000	323 000	278 131	-44 869	86,11 %	337 737
Muut rahoituskulut	9 000	9 000	153	-8 847	1,70 %	530
VUOSIKATE	5 687 116	7 828 088	10 874 393	3 046 306	138,92 %	3 756 010
Poistot ja arvonalennukset	7 211 001	7 211 001	7 252 737	41 737	100,58 %	7 008 130
TILIKAUDEN TULOS	-1 523 885	617 088	3 621 656	3 004 569	586,90 %	-3 252 120
Poistoeron muutos	246 610	246 610	246 611	0	100,00 %	246 611
Rahastojen muutos			-75 308	-75 308		
TILIK.YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 277 275	863 698	3 792 959	2 929 262	439,15 %	-3 005 509

YLEISHALLINTO

Toimialajohtaja: kaupunginjohtaja

Yleishallinto	Ta 2020	Ta+lta 2020	Tp 2020	ero € tp-lta	tot %
Toimintatuotot	3 227 930	3 227 930	2 961 990	-265 940	91,76 %
Myyntituotot	2 356 260	2 356 260	2 233 412	-122 848	94,79 %
Maksutuotot	0	0	0	0	0,00 %
Tuet ja avustukset	820 530	820 530	578 478	-242 052	70,50 %
Muut tuotot	51 140	51 140	150 100	98 960	293,51 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	7 182	7 182	
Toimintakulut	13 522 306	13 763 906	12 879 011	-884 895	93,57 %
Henkilöstökulut	4 322 511	4 322 511	4 193 274	-129 237	97,01 %
Palvelujen ostot	6 481 757	6 423 357	5 875 979	-547 378	91,48 %
Aineet, tarvikkeet	81 522	81 522	79 157	-2 365	97,10 %
Avustukset	1 802 500	2 102 500	1 998 728	-103 772	95,06 %
Muut kulut	834 016	834 016	731 873	-102 143	87,75 %
TOIMINTAKATE	-10 294 376	-10 535 976	-9 909 838	626 138	94,06 %
Poistot ja arv.alennukset	100 621	100 621	95 893	-4 728	95,30 %
TILIKAUDEN TULOS	-10 394 997	-10 636 597	-10 005 731	630 866	94,07 %
Poistoeron muutos			0	0	
TILIK.YLI/ALIJÄÄMÄ	-10 394 997	-10 636 597	-10 005 731	630 866	94,07 %

Toimialan tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Päätöksenteossa ja johtamisessa otetaan huomioon kuntastrategia; tasapainoinen talous ja toimintakulttuurin muutos. Asioiden hallinnoinnista asiakkaiden palvelemiseen. Jämsästä Suomen paras kuntapalveluorganisaatio.	Päätökset ja johtaminen kuntastrategian mukaisia. Talouden keskeiset tunnusluvut	Hyvinvointisuunnitelman laatiminen aloitettiin osallistavasti ja vuorovaikutteisesti kuntalaisten, järjestöjen, henkilöstön ja päättäjien kesken. Hyvinvointisuunnitelma strategisena asiakirjana ohjaa kaikkien osapuolten toiminnan kuntalain 1 § tarkoittamaan ytimeen = kuntalaisten hyvinvointi. Toimintakulttuurin kehittämistä varten käynnistettiin työsuojelurahaston osarahoittama hanke, jolla tavoitellaan nykyistä parempaa dialogisuutta ja luottamusta päättäjien, johdon ja esimiesten kesken.
Elinvoimaorganisaation toimeenpano (sisältäen matkailun): - palvelumuotoilu - vuorovaikutus yritysten suuntaan: neuvottelukunta ja / kumppanuuspöytä Sote-selvityksen toteuttaminen - > ehdotus hyvinvoinnin palvelualueen uudelleen organisoinnista.	Saadaan aikaiseksi konkreettisia päätöksiä. Toimeenpano 2020 aikana. Ehdotus hyvinvoinnin palvelualueen uudelleen organisoimisesta. Säästöt sosiaali- ja terveystoimen kuluissa viimeistään TA 2021 esitykseen.	Elinvoiman uudelleen organisointi on toteutettu. Elinvoimaohjelma on hyväksytty valtuustossa. Elinvoiman sisällöllinen ja muu kumppanuuksiin perustuva kehittäminen jatkuu keskeisten verkoston toimijoiden kanssa.

Kaupunginvaltuusto

Tulosalueen esimies: valtuuston puheenjohtaja

Toiminnan kuvaus

Kuntalain mukaan valtuusto käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa ja tässä ominaisuudessa päättää toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä hallinnon järjestämisestä kaupungin toiminta-ajatuksen ja strategian pohjalta.

Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Valmistelun avoimuuden lisääminen, uusien osallisuutta edistävien vuorovaikutteisten kommunikointi- ja viestintätapojen hyödyntäminen valmistelussa ja viestinnässä	Valtuustoseminaarit, iltakoulut Kumppanuuspöydät Elinkeinoelämän neuvottelukunta.	Valtuusto kokoontui päätöskokouksiin ja muihin vuorovaikutteisiin tilaisuuksiin koronan vuoksi digitaalisesti. Päätösviestintä on lähes reaaliaikaista. Kaupungin some-kanavilla on mahdollisuus vuorovaikutteisuu-teen. Lisäksi VM :n rahoittamissa hankkeissa kehitetään edelleen kuntalaislähtöistä vuorovaikutusta (mm. palautekanava).
Strateginen johtaminen päivitetyn kuntastrategian mukaisesti	Päätökset kuntastrategian mukaisia. Ennakkovaikutusten arvioinnin käyttöönotto	Ennakkovaikutusten arviointiin liittyvien sisältöjen suunnittelu siirtyi poikkeusoloista johtuvan työmäärän vuoksi tulevaisuu-teen.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuusto	Ta 2020	Ta+lta 2020	Tp 2020	ero € tp-lta	tot %
Tulot	0	0	0	0	
Menot	300 976	300 976	274 294	-26 682	91,13 %
Toimintakate	-300 976	-300 976	-274 294	26 682	91,13 %
Poistot	40 000	40 000	39 999	-1	100,00 %
Tilikauden tulos	-340 976	-340 976	-314 294	26 682	92,17 %

Tunnusluvut

Kaupunginvaltuusto	Ta 2020	Tp 2020
Kokoukset	7	4
Valtuustoseminaarit	2	1
Valtuuston iltakoulut	3	2
Valtuustoaloitteet	17	11
Kaupungin asukasluku	20 200	19 889
Toimintakate € / as.	-14,89	-13,79

Vaalit

Tulosalueen esimies: hallintojohtaja

Toiminnan kuvaus

Keskusvaalilautakunta on lakisääteinen kunnallinen lautakunta, joka toimii sekä kuntavaaleissa että valtiollisissa vaaleissa. Keskusvaalilautakunta huolehtii yhdessä vaali-kohtaisten vaalilautakuntien ja -toimikuntien kanssa laissa määrätystä vaalien valmistelu-, järjestely- ja tarkastustehtävistä. Jämsän kaupungilla on kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti 5 äänestysaluetta. Edellisissä eduskunta- ja europarlamenttivaaleissa 2019 ennakoäänestyspaikkoja oli 5 ja ennakoäänestys suoritettiin kaupungin järjestämänä ulkopuolisella työvoimalla.

Keskusvaalilautakunta 1.6.2017 – 31.5.2021

Jäsenet

Tarja Viitala, puheenjohtaja
Kari Jokinen, varapuheenjohtaja
Jorma Honkanen
Heimo Lehtinen
Merja Hiljanen (Pirjo Lindeman ja Marja-Liisa Juvén ero)

Varajäsenet

Arja Maunula
Riikka Mäkelä
Sami Selänniemi
Tuomo Alanen
Lasse Rikkinen

Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Vaalien välivuosi, ei mitattavaa toimintaa Kaupunginhallituksen osalta kuntavaalin toteuttaminen (18.4.2021)	Vuodelle 2020 ei mitattavaa, vuoden 2021 mittari äänioikeutettujen lkm / äänestys% - edellinen kuntavaali vuonna 2017 äänioikeutettuja 17530 äänestysprosentti 57,6	Kaupunginhallituksen päätökset ennako- ja vaalipäivän äänestyspaikoista kuntavaaleissa 2021. Kaupunginvaltuuston päätös valtuutettujen määrästä kaudelle 2021-2025.

Talousarvion toteutuminen

Vaalit	Ta 2020	Ta+lta 2020	Tp 2020	ero € tp-lta	tot %
Tulot			0	0	
Menot	5 790	5 791	2 634	-3 157	45,48 %
Toimintakate	-5 790	-5 791	-2 634	3 157	45,48 %
Poistot			0	0	
Tilikauden tulos	-5 790	-5 791	-2 634	3 157	45,48 %

Tunnusluvut

Vaalit	Ta 2020	Tp 2020
Kokoukset	1	0
Äänioikeutettujen lukumäärä	17 403	17 495
Toimintakate € / äänioikeutettu	-0,33	-0,13

Tarkastuslautakunta

Tulosalueen esimies: talous- ja suunnittelupäällikkö

Tarkastuslautakunta 2020

Jäsenet

Jyrki Kokko, puheenjohtaja
Esa Niivee, varapuheenjohtaja
Helena Salminen
Pirjo Selenius
Lea Hiekkämäki
Jaakko Lajunen 9.11.2020 saakka
Lauri Viitanen 10.11.2020 alkaen

Varajäsenet

Ritva Korhonen
Eino Soikka
Pertti Takanen
Merja Hiljanen
Yrjö Määttä
Erja Laaksonen

Erkki Mäntylä

Kyösti Rahkonen

Tilintarkastusyhteisönä on jatkanut BDO Auditor Oy. Vastuunalaisena tilintarkastajana on toiminut KHT, JHT Minna Havia-Niemi.

Toiminnan kuvaus

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Lautakunta arvioi myös, onko sisäinen valvonta riittävää ja tutkii tilinpäätöksen sisältämän tiedon oikeellisuuden ja riittävyden.

Tarkastuslautakunnan on huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyttä ja realistisuutta.

Tarkastuslautakunnan toimikausi on 2017-2020 ja sen tehtävät jatkuvat siihen saakka, kun toimikauden viimeisen tilikauden tilintarkastus on suoritettu.

Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi	Arviointikertomus	Tarkastuslautakunta esitti 13.5.2020 kaupunginvaltuustolle arviointikertomuksen vuodelta 2019. Tavoitteet talousarviossa ja toimintasuunnitelmassa ja niiden raportointi tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa ovat oikeellisia ja luotettavia. Tarkastuslautakunta ei esittänyt kaupunginvaltuustolle varsinaisia selvityspyyntöjä tilikaudelta 2019.
Työohjelman laatiminen arviointisuunnitelman 2017-2020 pohjalta vuodelle 2020	Työohjelman toteutumisen seuranta	Tarkastuslautakunta laati työohjelman tilikaudelle 2020 arviointisuunnitelman pohjalta.

Talousarvion toteutuminen

Tarkastuslautakunta	Ta 2020	Ta+lta 2020	Tp 2020	ero € tp-lta	tot %
Tulot	0	0	21	21	
Menot	50 000	50 000	53 560	3 560	107,12 %
Toimintakate	-50 000	-50 000	-53 539	-3 539	107,08 %
Poistot			0	0	
Tilikauden tulos	-50 000	-50 000	-53 539	-3 539	107,08 %

Tunnusluvut

Tarkastuslautakunta	Ta 2020	Tp 2020
Kokoukset	10	11
Tilintarkastuspäivät	35	35
Toimintakate € / as.	-2,47	-2,69

Kaupunginhallitus

puheenjohtaja Jorma Poti

I varapuheenjohtaja Seija El Sayed

II varapuheenjohtaja Lotta Ahola

Jäsenet

Jorma Poti

Seija El Sayed

Lotta Ahola

Ulla Patronen

Varajäsenet

Mikko Laitinen

Eero Hakonen

Tarmo Konstari

Tuula Peltonen

Sanna Rajala
 Markku Kankainen
 Mika Kyrö
 Jukka Haaparanta
 Pekka Laaksonen

Pekka Pasanen
 Arja Paakkanen
 Leena Pärnäjärvi
 Eila Sahala
 Tarja Uusipaasto

Toiminnan kuvaus

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudesta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kaupungin etua, edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa. Hallintosäännössä on erikseen määritelty päätösvallan delegointi.

Kaupunginhallituksen tulosalueella on eräitä toimintoja, jotka ovat kaupungin kokonaisedun vuoksi katsottu hyväksi hoitaa keskitetysti esim. elinkeinojen projektit, maaseututoimi, palo- ja pelastustoimi sekä joukkoliikenne, hankintapalvelut ja työllistäminen.

Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Strateginen johtaminen uudistetun kuntastrategian mukaisesti ja kuntastrategian toteuttamisen valvonta.	Sääntöjen ja toimintatapojen uudistaminen	Kaupunginhallitus hyväksyi omat pelisääntönsä. Hallintosääntöä päivitettiin toimintavuoden aikana useamman kerran. VM 1 -hankkeen painopisteenä on talousprosessien sujuvoittaminen ja tiedolla johtaminen. Toimintakulttuurin kehittämishanke valmisteltiin ja käynnistettiin. Konsernijohtamisen verkostohanke käynnistyi. Kestävä kuntatalous –hanke käynnistyi.
Ennakkovaikutusten arvioinnin (EVA) käyttöönotto päätöksenteossa.	EVA-arvioinnin kriteeristön ja ohjeistuksen laatiminen sekä käyttöönotto. EVA-arviointien määrä.	Ennakkovaikutusten arviointiin liittyvien sisältöjen suunnittelu siirtyi poikkeusoloista johtuvan työmäärän vuoksi tulevaisuuteen.
Valmistelun avoimuuden lisääminen, uusien kommunikointi- ja viestintätapojen hyödyntäminen valmistelussa ja viestinnässä.	Kuntalaistilaisuuksien määrä	Koronasta johtuen kuntalaistilaisuuksia ei ollut. Valmistelun avoimuuden lisääminen ks. vastaava valtuuston tavoite ja sen arviointi.
Elinvoimapalvelujen kehittäminen, Matkailupalvelun ja –näkyvyyden parantaminen.	Matkailijatilastot, asiakaspalautteet, palvelujen käyttöaste, verkkopalvelujen käyttötilastot	Matkailijatilastojen seuranta, rekisteröidyt yöpymiset -3,9 %. HimosJämsä –nettisivusto kehittyy. Himosjamsa-sivustolla on ollut käyttäjiä 166 910 ja sivun katseluita 488.176. Istunnon keskimääräinen kesto 1,52 min viime vuonna. Matkailuinfon kävijät ja sähköiset palvelut yhteensä 382 (sähköiset palvelut yht. 111 ja kävijät 271).
Työllisyyden lisääminen	KELA:n kuntaosuus 2019 1.850.000 euroa Työttömyysaste max. 11,5 % vuonna 2019, työttömyys alenee vuosittain 1,5 % vuoteen 2020 mennessä.	Kelan kuntaosuus 2020 oli 1.819.624 euroa, joka on 138.028 euroa enemmän kuin vuonna 2019. Työmarkkinatukimenojen kasvuun vaikuttivat yleinen pandemiatilanne, mm. yrittäjien väliaikaisen työttömyysturvalain perusteella saama työmarkkinatuki. Työttömyysaste oli ka. 14,2 %, joka on 2,4% korkeampi kuin vuonna 2019. Yleisen pandemian vuoksi työttömyysaste kääntyi nousuun koko maassa.
Joukkoliikenteen kustannustehokkaan järjestämistavan ja palvelutason määrittäminen Jämsän alueella konsultin avulla vuoden 2020 alussa.	Palvelutaso: Liikennesuunnitelman valmistuminen, jolloin vuorotarjonnan määrittäminen saadaan kysyntää vastaavaksi. Kustannustaso: Kilpailutuksen myötä saadaan kustannustasoa alennettua.	Jämsän kaupungin sisäisen joukkoliikenteen suunnitelma valmistui vuonna 2020. Joukkoliikennesuunnitelman laadinnassa toimi asiantuntijatahona Sitowise Oy. Joukkoliikenteen kilpailuttaminen käynnistettiin loppuvuonna 2020 laaditun liikennesuunnitelman pohjalta.

Riskienhallinnan toteutuminen

Jämsän Terveys Oy:n hallituksen jäsenten jäävydet kaupungin päätöksenteossa on tunnistettu. Asiaan on tehty korjauksia seuraavaa toimintakautta varten.

Kaupunginhallituksen päätösten johdonmukaisuus ja linjakuus valtuustossa: toteuttaako kaupunginhallitus valtuuston päättämää strategiaa - tätä riskiä voidaan pienentää yhteistyöllä, vuoropuhelulla sekä strategian tarkentamisella. Strategian ymmärtäminen yhtäläisesti vaatii keskinäistä keskustelua ja sopimista.

Sopimushallinta on sopimusten tietosisällön hallintaa ja tiedostettu sen olevan keskeinen osa riskienhallintaa. Sopimusten laadintaan ja seurantaan sekä niiden noudattamiseen kiinnitetty huomiota.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunginhallitus	Ta 2020	Ta+lta 2020	Tp 2020	ero € tp-lta	tot %
Tulot	1 358 500	1 358 500	842 269	-516 231	62,00 %
Menot	8 439 350	8 680 950	7 875 638	-805 312	90,72 %
Toimintakate	-7 080 850	-7 322 450	-7 033 369	289 081	96,05 %
Poistot		0	0	0	
Tilikauden tulos	-7 080 850	-7 322 450	-7 033 369	289 081	96,05 %

Tunnusluvut

Kaupunginhallitus	Ta 2020	Tp 2020
Kokoukset	24	23
Hallituksen Iltakoulut	6	5
Toimintakate €/ as.	-345,84	-353,63

Hallintopalvelut

Tulosalueen esimies: hallintojohtaja

Hallintopalvelujen tulosalueeseen sisältyy tuloksikkoina hallintopalvelut, tietohallinto ja henkilöstöpalvelut.

Hallintopalveluihin kuuluu kaupungin keskitetyt hallintopalvelut, kaupunginhallituksen, kaupunginvaltuuston ja tarkastuslautakunnan kokousten valmistelu, kirjaamotoiminnot, päätearkistot, kaupungin puhelinvaihe, neuvonta, kassa ja postitus, etäpalvelu verohallintoon ja maistraattiin, tiedotus, viestintä ja kaupunkimarkkinointi.

Tietohallinto hoitaa Jämsän kaupungin ja liikelaitosten, Jämsek Oy:n sekä Kuhmoisten kunnan ICT-, puhe- ja verkkopalvelut. Se tuottaa myös Jokilaakson Terveys Oy:n ja Jämsän Terveys Oy:n ICT-palvelut. Tietohallinto on keskeisessä roolissa kaupungin ICT-hankintojen suunnittelussa, valmistelussa ja käyttöönotossa ja ylläpidossa sekä ICT-kehitysprojektien johtamisessa ja valvomisessa.

Henkilöstöpalvelut huolehtii kaupungille työnantajana kuuluvista henkilöstön työsuhteasioista, yhteistoiminnasta, koordinoi henkilöstösuunnittelua ja henkilöstöraportointia sekä vastaa hyvinvointityön vaikutusten seurannasta ja arvioinnista (hyvinvointikertomuksen laatiminen ja hyvinvointijohtamisen mallintaminen).

Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Hyvä hallinto : toiminnallinen sujuvuus, sisällöllinen asian- ja lainmukaisuus sekä menettelyllinen ennakoitavuus	Reklamaatioiden ja laatupoikkeamien määrä	Merkittäviä laatupoikkeamia ei ollut. Hallintotiimin toiminnan arviointi ja osaamisen jatkuva ylläpito, kehittäminen ja jakaminen on ollut kansalaisten oikeusturvan toteutumisen tae.
Asiakaspalvelun parantaminen, palveluhenkisyys lisääminen, Jämsän imagollisen näkyvyyden parantaminen sekä positiivinen ja avoin viestintä	Asiakaspalautteet, raportit ja käyttötilastot, uutistiedotteet, sosiaalisen median tilastot	Uuden Jämsä-brändin kehittäminen osallistaen yrittäjiä, asukkaita, matkailijoita jamsa.kysyy.fi.

<p>Kaupungin palveluprosessien ja niihin liittyvien ICT-toimintojen ylläpito, kehittäminen ja uudistaminen Valtakunnallisten ja alueellisten ICT-ratkaisujen valmisteluun osallistuminen ja edelleen kehittäminen (mm. laki hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista). Jämsän kaupungin liittyminen valtakunnalliseen sosiaalipalvelujen rekisteriin (Kansa – hanke)</p>	<p>Ajantasaiset käyttöjärjestelmät, ohjelmistot, laiteympäristö ja tietoliikenneyhteydet Hankkeiden toteutuminen lain edellyttämässä ja alueellisessa aikataulussa</p>	<p>VM:n rahoittamat hankkeet etenevät aikataulussa. Taloushallinnon digitalisaatiohankkeessa tavoitteena on talousarvioprosessien automatisointi. Viiden kunnan yhteisessä digitalisaatiohankkeessa tavoitteena on mm. sähköisen asioinnin kehittäminen. Hankkeet päättyvät 11/2021. Loppuvuodesta saatiin myönteinen avustuspäätös Jämsän ja Multian kunnan yhteiseen hankkeeseen, jonka tavoitteena on sähköisten lomakkeiden käyttöönotto. Kansa-hanke on käynnistynyt, liittymistavoite ns. 10-aalossa. Tietohallinnossa on otettu asteittain uusi tietoliikenneverkko käyttöön. Poikkeusolot asettivat ict-toiminnoille erityisiä haasteita, joista, joista selvittiin hyvin, mm. etätyömahdollisuuksien rakentaminen kaupungin työnteijöille..</p>
<p>Henkilöstöpolitiikan kehittäminen</p>	<p>Henkilöstön määrä työaikapankissa, etätyösopimusten määrä, palkkauksen arviointijärjestelmän ylläpito, koulutussuunnitelma, koulutuspäivät / tt, työelämän laadun vahvistaminen (qwl), erityisesti johtamisen ja esimiestyön kehittäminen, sujuva rekrytointiprosessi, terveyden edistämisen ryhmätoiminnan jatkaminen, aktiivisen tuen tehokas toteuttaminen.</p>	<p>Tavanomaiset henkilöstösuunnitelmat laaditaan vuosikellon mukaisesti. Etätyösopimusten määrä lisääntyi merkittävästi pandemian vuoksi. Johtamisen ja esimiestyön kehittäminen on keskeisiltä osin mukana toimintakulttuurin kehittämishankkeessa. Tunnuslukuja on tarkemmin esitelty henkilöstökertomuksessa.</p>
<p>Hyvinvointijohtamisen kehittäminen ja uuden hyvinvointisuunnitelman/kertomuksen laatiminen. Osallisuuden menetelmien käyttöönotto.</p>	<p>Vuosittainen hyvinvointiraportti talousarvion ja tilinpäätöksen yhteydessä sisältää keskeiset kaupunkitason ja toimialakohtaiset hyvinvointimittarit.</p>	<p>Hyvinvointisuunnitelman laatiminen aloitettiin osallistavasti ja vuorovaikutteisesti kuntalaisten, järjestöjen, henkilöstön ja päättäjien kesken. Hyvinvointisuunnitelma strategisena asiakirjana ohjaa kaikkien osapuolten toiminnan kuntalain 1 § tarkoittamaan ytimeen = kuntalaisten hyvinvointi.</p>

Eu:n tietosuoja-asetusta (GDPR) on noudatettu kolme vuotta. Kansallinen tietosuojalaki astui voimaan 1.1.2019 ja se täydentää tietosuoja-asetusta. Henkilötietolaki kumottiin tietosuojalain voimaan tullessa.

Tietosuoja-asetuksen tavoitteena on varmistaa, että ihmisten oikeus henkilötietojen suojaan ja sitä kautta yksityisyyteen toteutuu myös digitaaliaikana. Tietosuoja-asetus korostaa rekisteröidyn oikeuksia ja rekisterinpitäjän vastuuta. Jämsän kaupungilla rekisterinpitäjiä ovat toimielimet.

Jämsässä toimii kaksi tietosuojavaastavaa, joista toinen toimii sosiaali- ja terveystoimen toimialalla ja toisen vastuulla on kaupungin muut toimialat ja liikelaitokset. Tietosuojavaastavat tekevät yhteistyötä keskenään. Henkilötietojen käsittely tietosuoja-asetuksen mukaisesti ei ole projekti, vaan jatkuva toimintatapa. Jämsän kaupunki osallistuu määrääjain erilaisiin valmiusharjoituksiin, joissa koeponnistetaan turvallisuusasioita eri näkökulmista.

Tietosuojan vaikutusten arvioinnit laadittiin sähköposti- ja windows-järjestelmiin. Tietosuojaselosteet päivitetään ja uusia laadittiin tarpeen mukaan (mm. organisaatiouudistus ja hankkeet). Tietosuojakoulutusta järjestetään ja annettiin sisäistä asiantuntija-apua. Suunniteltiin tietoturvaloukkauksen riskin vakavuuden arviointi -lomake yhdenmukaistamaan seurausten arviointia.

Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (906/2019) astui voimaan 1.1.2020. Lain tarkoituksena on varmistaa viranomaisen tietoaineistojen yhdenmukainen, laadukas hallinta ja tietoturvallinen käsittely. Tärkeää on julkisuusperiaatteen toteuttaminen entistä paremmin. Lain tavoitteena on kiinnittää enemmän huomioita tietoaineistojen turvalliseen ja tehokkaaseen hyödyntämiseen sekä edistää tietojärjestelmien ja tietovarantojen yhteen toimivuutta. Lyhyesti sanottuna tiedonhallintalain tarkoituksena on, että viranomaiset käsittelevät tietoaineistoja asiakaslähtöisesti, yhdenmukaisesti ja tietoturvallisesti noudattaen julkisuusperiaatetta. Tiedonhallintalaki myös edistää osaltaan digitaalisen yhteiskunnan kehittymistä.

Tiedonhallintalain toimeenpanemiseksi kehitettiin omaa osaamista, hankittiin työkalu Digiturvamalli, järjestäydettiin perustamalla kaupunkitason ohjausryhmä sekä jäsennettiin tiedonhallintamallin laatimisen prioriteetit.

Koronan vuoksi toimielimet kokoontuivat sähköisesti. Sähköisten kokousten riskit on hallittu ja kokoukset sujuivat pääsääntöisesti erittäin hyvin. Päättäjien ja viranhaltijoiden tietotekninen ja digiosaaminen lisääntyi. Kaupunginhallitus ohjeisti toimielimet sähköisiin kokouksiin. Hallintosäännössä oli jo valmiina tarvittavat määräykset sähköisten kokousten menettelytapoihin.

Talousarvion toteutuminen

Hallintopalvelut	Ta 2020	Ta+lta 2020	Tp 2020	ero € tp-lta	tot %
Tulot	1 316 780	1 316 780	1 557 497	240 717	118,28 %
Menot	2 813 823	2 813 823	2 680 717	-133 106	95,27 %
Toimintakate	-1 497 043	-1 497 043	-1 123 219	373 824	75,03 %
Poistot	54 430	54 430	49 707	-4 723	91,32 %
Tilikauden tulos	-1 551 473	-1 551 473	-1 172 926	378 547	75,60 %

Tunnusluvut

Hallintopalvelut	Ta 2020	Tp 2020
Toimintakate € / as.	-74,11	-56,74

Talouspalvelut

Tulosalueen esimies: talousjohtaja Ari Luostarinen

Tulosalue koostuu talouspalveluiden, kirjanpidon ja palkkahallinnon kokonaisuudesta. Toimistopalvelujen uudelleen organisoimisen mukaisesti tulosalueelle siirtyi taloustiimi, jonka palkkauskustannukset kohdistuvat tulosalueelle. Kaupungin talouden ohjausjärjestelmä perustuu keskitettyyn rahoituksen ja kirjanpidon järjestelmään. Tytäryhteisöt noudattavat konserniohjeen mukaisesti kaupungin antamia ohjeita rahoituksen suunnittelussa ja talouden järjestämisessä. Kaupunkikonsernin talouden ohjausta ja riskienhallintaa hoidetaan keskitetysti taloushallinnosta.

Talouspalvelut -tulosalue vastaa kaupungin talousarvion ja -suunnitelman laadinnasta sekä valvoo ja ohjeistaa taloudenhoitoa, koordinoi kaupungin kustannuslaskentaa ja laskentatointa. Talouspalveluiden keskeisiä tehtäviä ovat kaupungin maksuliikenne, omaisuuden ja rahavarojen hoito sekä kirjanpito. Rahoitusta, konsernitilin käyttöä ja maksuvalmiutta koordinoidaan koko kaupunkikonsernin tasolla. Kaupungin ja konsernin vakuutuspalvelut hoidetaan keskitetysti taloushallinnosta. Käytössä on hajautettu ostolaskujen sähköinen tarkastus- ja hyväksymisjärjestelmä. Kaupunki käyttää sähköistä myyntilaskutusta kaikissa laskutusjärjestelmissään.

Tavoitteet vuodelle 2020 ja niiden toteutuminen

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Kuntien taloustilastoinnin siirtymisen valmistelu tilastokeskuksesta Valtiokonttorille	Tietojen koelähetys Valtiokonttorille XBRL-muodossa 2020 aikana.	Taloussuunnitelmätiedot 2020-2022 on toimitettu Valtiokonttorin tietopalveluun. Tilastointi tehdään Valtiokonttorille vuodelta 2021. Talousarvio 2021 on tehty uuden tilikartan sekä palvelu- ja sektoriluokituksen mukaisena.
Taloushenkilöstön resursointi	Pysytään KH asettamissa aikatauluissa	Tiedot on saatu ilmoitettua aikataulujen mukaisesti.
Topa-hankkeen hyödyntäminen	Tehtäväkokonaisuuksien suunnittelu ja sijaistuksien varmistaminen tukee tehtävien hoidon varmuutta ja ajantasaisuutta.	Tiimin jäseniä on vähentynyt 4 henkilöä vuoden aikana ja osittain tullut tehtäviä muistakin tiimeistä, tehtäviä on järjestely uudelleen, jotta ne ehditään tekemään.

Talousarvion toteutuminen

Talouspalvelut	Ta 2020	Ta+lta 2020	Tp 2020	ero € tp-lta	tot %
Tulot	552 650	552 650	562 203	9 553	101,73 %
Menot	1 912 368	1 912 368	1 984 985	72 617	103,80 %
Toimintakate	-1 359 718	-1 359 718	-1 422 782	-63 064	104,64 %
Poistot	6 190	6 191	6 186	-5	99,92 %
Tilikauden tulos	-1 365 908	-1 365 909	-1 428 968	-63 059	104,62 %

Tunnusluvut

Talouspalvelut	Ta 2020	Tp 2020
Osuus verotuskustannuksiin €	495 000	487 052
Toimintakate € / as.	-68,37	-71,54

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI

Toimialajohtaja: sosiaali- ja terveysjohtaja

Sosiaali- ja terveyslautakunta

jäsenet

Tuula Peltonen, puheenjohtaja
Aira Putkonen, varapuheenjohtaja
Reima Lahtinen
Teemu Kotilainen
Jyrki Niittymaa
Johanna Nivala
Katja Minkkinen
Kuhmoisten kunnan edustajat:
Henna Hellstén
Kimmo Malin

varajäsenet

Sami Kankaanpää
Kyösti Rahkonen
Eija Aaltonen
Tuija Kovanen
Eila Sahala
Lea Hiekkämäki
Hannu Loberg

Jarkko Sumioinen
Mira Pitkäniemi

Ulla Patronen, Jämsän kaupunginhallituksen edustaja, varajäsen Jorma Poti.
Silmu Sarvala, Kuhmoisten kunnanhallituksen edustaja
Malla Myyry, Jämsän nuorisovaltuuston edustajana, varalla Silja Piirainen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta kokoontui vuoden 2020 aikana 14 kertaa ja käsitteli 147 julkista asiaa sekä 46 ei julkista yksilöasiaa.

Jämsän kaupunki ja Kuhmoisten kunta ovat muodostaneet 1.1.2013 lähtien kuntalain 76 §:n 2 momentin mukaisen sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen siten, että järjestämisvastuu on Jämsän kaupungilla. Järjestämisen ja tilaamisen valmistelun ja toimeenpanon vastuu on yhteisellä sosiaali- ja terveyslautakunnalla. Sosiaali- ja terveyslautakunta ja yhteistoiminta-alueen sosiaali- ja terveystoimi kuuluvat vastuukunnan Jämsän hallintoon.

Yhteistoiminta-alueen tehtävinä ovat kunnille kuuluvien lakisääteisten ja sopijakuntien yhteisesti hyväksymien muiden sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestäminen. Yhteistoiminta-alue ostaa, tuottaa itse ja välittää palveluita. Yhteistoiminta-alueen hallinto hoitaa sosiaali- ja terveystoimen kunnille kuuluvat viranomaistehtävät. Jämsän kaupungin palveluiden järjestämisvastuuseen kuuluu oikeus ja velvollisuus huolehtia sopimuksen piiriin kuuluvien palveluiden saatavuudesta yhteistoiminta-alueella. Hallinnon järjestämisessä noudatetaan vastuukuntana toimivan Jämsän kaupungin valtuuston hyväksymää hallintosääntöä ja sen nojalla annettuja muita määräyksiä ja ohjeita. Kustannusten kohdentaminen Kuhmoisten kunnalle tapahtuu erillisen sopimuksessa olevan liitteen mukaisesti. Pääperiaatteena kustannusten kohdentamisessa on aiheuttamisperiaate.

Toiminnan vuosittaiset ja taloussuunnitelmakauden tavoitteet määrittelevät sopijakuntien valtuustot vuosittain tehtävän tilauksen yhteydessä. Kuntien tavoitteet sovitetaan yhteen neuvotteluissa tilausten yhteistoiminta-alueen tuottamien tai välittämien palveluiden tai palvelukokonaisuuksien sisällöistä. Tilausneuvottelut käydään sopijakuntia ja yhteistä sosiaali- ja terveyslautakuntaa edustavien henkilöiden kanssa.

Sopijakuntien yhteinen toimielin on 9-jäseninen Jämsän kaupungin hallinnossa oleva sosiaali- ja terveyslautakunta, jossa Jämsän kaupungilla on 7 jäsentä ja Kuhmoisten kunnalla 2 jäsentä. Jäsenille on nimetty varajäsen. Yhteistoiminta-alueen kunnat nimeävät hallituksistaan yhden edustajan sosiaali- ja terveyslautakuntaan. Hallituksen edustajilla on puhevalta, mutta ei äänivaltaa lautakunnan kokouksissa. Sosiaali- ja terveyslautakuntaan sovelletaan kuntalain ja erityislakien määräyksiä. Lautakunnan toimikausi on valtuuston toimikausi. Lautakunnan tehtävistä ja esittelystä määrätään Jämsän hallintosäännössä. Sosiaali- ja terveyslautakunta toimii myös terveydenhuoltolain 12 §:n mukaisena terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutahona.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Yhteistoiminta-alueen väestömäärä on yhteensä noin 22 000 asukasta. Toiminta-alue koostuu useasta taajamasta ja on pinta-alaltaan hyvin laaja ja pääosin harvaanasuttua. Alueen väestö vähenee ja ikääntyy. Erityisesti yli 85 vuotta täyttäneiden määrä lisääntyy merkittävästi nykyisestä. Tästä syystä myös sosiaali- ja terveystoimen palvelujen tarve muuttuu muotoaan kohderyhmän mukaisesti. Tästä syystä erityisesti vanhuspalveluiden alueella tarvitaan erilaisia tapoja ja vaihtoehtoja turvata palvelujen saatavuus.

Alueen elinkeinorakenteesta johtuva pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyys tuo haasteita palvelujärjestelmälle ja lisää myös työttömyyden hoitoon liittyviä kustannuksia. Työmarkkinatuen kuntaosuuden kustannukset sekä muu työllisyyteen liittyvä toiminta kuuluu yleishallinnon toimialalle lukuun ottamatta kuntouttavaa työtoimintaa, joka on sosiaalipalvelua. Erityisesti nuorisotyöttömyyden vähentäminen on ollut yhtenä painopistealueena. Asumisen ja taloudenhallinnan neuvonnassa tehdään yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa. Myös lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseen ja varhaiseen puuttumiseen on suunnattu voimavaroja. Perustoimeentulotuen myöntäminen siirtyi Kelalle 1.1.2017, mutta täydentävän ja ehkäisevän toimentulon myöntäminen jäi edelleen kuntien vastuulle.

Kaipolan tehtaan sulkeminen vuoden 2020 lopussa vei työpaikan noin 450 työntekijältä. Tehtaan sulkemisen vaikutukset tulevat todennäköisesti näkymään sosiaali- ja terveystaloudessa vasta vuoden 2021 aikana. Valtiolta on haettu lisärahoitusta erityisesti psykososiaalista tukea annettavien palveluiden lisäämiseksi.

Jämsän kaupunki on ulkoistanut laajasti sote-palvelujaan ja solminut 10 + 5 vuoden sosiaali- ja terveystalouden palvelusopimuksen 1.9.2015 alkaen. Palveluita tuottaa yhteisyritys Jämsän Terveys Oy, jonka omistavat Pihlajalinna Terveys Oy (51 %) ja Jämsän kaupunki (49 %). Ulkoistamisella on alun perin pyritty turvaamaan oman erikoissairaanhoidon palvelujen ja työpaikkojen säilyminen Jämsässä. Myös kaupungin mahdollisuus vaikuttaa omiin sosiaalipalveluihin sekä hallita erityisesti erikoissairaanhoidon kustannuksia oli perusteen ulkoistamiselle.

Jämsän Terveys Oy:n alihankkijana Jämsän terveystaloudessa toimii Jokilaakson Terveys Oy, jonka omistajuudesta Jämsän kaupunki luopui vuonna 2018. Jokilaakson Terveys Oy:n omistavat Pihlajalinna Terveys Oy (90 %) ja Keski-Suomen sairaanhoitopiiri (10 %)

Vuonna 2020 sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaan on vaikuttanut koronaviruksen aiheuttama covid-19 epidemia, jonka WHO julisti maailmanlaajuiseksi pandemiaksi 11.3.2020. Suomessa oli poikkeusolot voimassa kolme kuukautta 16.3. lähtien. Hallitus arvioi 15.6.2020, että koronavirusepidemia on hallittavissa viranomais-ten säännönmukaisin toimivaltuuksin. Poikkeusolot päättyivät 16.6.2020. Hallitus linjasi neuvottelussaan toukokuun alussa toimintasuunnitelman koronakriisin hallinnan hybridistrategiaksi sekä viruksen aiheuttamien rajoitusten vaiheittaisesta purkamisesta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja on jouduttu järjestämään uudelleen koronapandemian takia. Etätöihin on siirrytty laajasti kaikissa niissä tehtävissä, joissa se on ollut mahdollista. Asiakkaiden välttämättömät palvelut on kuitenkin pyritty turvaamaan sekä sosiaali- että terveydenhuollossa. Järjestelmällisestä koronan jäljitystyöstä koulutuksineen on tullut arkipäivää sekä alueellisella että valtakunnallisella tasolla. Ensimmäiset erät Pfizer-BioNTechin tuottamia koronaviruserokotteita saapuivat Suomeen vuoden 2020 lopussa, ja ensimmäiset rokotukset annettiin 27.12.2020. Rokotukset jatkuvat rokotusjärjestyksen mukaisesti vuoden 2021 aikana.

Sosiaali- ja terveysministeriöltä saatu jatkolupa perusterveydenhuollon ympärivuorokautiselle päivystykselle vuoden turvaa terveystalouden tuotannon jatkumisen nykyisellään vuoden 2024 loppuun saakka. Leikkaustoiminnan jatkumista nykytuotoisena Jokilaakson sairaalassa on uhkaamassa leikkaustoiminnan keskittämistä koskeva lainsäädäntö sekä yksityisen leikkaustoiminnan kriteerejä koskevan ohjeistuksen valmistelu. Leikkaustoiminnalle on haettu jatkolupaa syksyllä 2020.

Joulukuussa 2019 aloittaneen pääministeri Marinin hallituksen hallitusohjelmassa on jatkettu sosiaali- ja terveystalouden rakennemuutoksen läpivientiä. Hallitusohjelman mukaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan painopistettä pyritään siirtämään perustason palveluihin ja ennaltaehkäisevään toimintaan. Sosiaali- ja terveystalouden järjestäminen kootaan kuntaa suuremmille itsehallinnollisille alueille, hyvinvointialueille. Myös pelastustoimen järjestäminen siirretään maakuntien tehtäväksi. Kunnat vastaavat edelleen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä. Kuhmoinen osallistuu Pirkanmaan sote-kehittämisen Komas ja PirSote-hankkeisiin. Jämsä puolestaan on nimennyt edustajiaan Keski-Suomen sote-kehittämishankkeisiin.

Ns. Paras-lain velvoitteita yhteistoiminta-alueista on jatkettu vuoden 2023 loppuun saakka. Jämsän kaupungin ja Kuhmoisten kunnan yhteistyö sosiaali- ja terveystaloudesta jatkuu ainakin siihen saakka, vaikkakin Kuhmoisten kunta siirtyi Pirkanmaan maakuntaan vuoden 2021 alusta lukien.

Keväällä 2020 valmistui kaupunginhallituksen teettämä NHG:n asiantuntijaselvitys sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotannon kehittämisestä. Selvitys kohdistui ulkoistettuun palvelutuotantoon ja sen palvelusopimukseen, omaan palvelutuotantoon ja muihin ostopalveluihin. Syksyllä on aloitettu asian tiimoilta jatkoselvitys, jonka

tekee Kehitysvammaliitto. Keväällä 2021 valmistuvan selvityksen perusteella vammaispalveluiden palvelurakennetta tarkastellaan uudelleen säästöjen aikaansaamiseksi ja toiminnan kehittämiseksi.

Syksyllä 2020 Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on kiinnittänyt huomiota sosiaalihuollon viranomaisyön prosesseihin Jämsä kaupungissa. Viranhaltijapäätöksiä valmisteleavan työn ja mm. palvelutarpeen arvioinnin tulisi olla viranhaltijatyötä ja siten mm. ikääntyneiden palveluihin joudutaan jatkossa palkkaamaan lisää valmistelevia viranhaltijoita.

Sosiaali- ja terveydenhuollon digitaalisten palveluiden käyttöönottamista viedään aktiivisesti eteenpäin myös julkisella sektorilla. Sähköinen palvelu- ja asiointikanava Omaolo tulee olemaan julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon digitaalinen palvelu, jota kehitetään yhteistoiminta-alueella. Yhteistyöstä on sovittu myös sosiaalihuollon sähköiseen Kanta-arkistoon liittymisen tiimoilta. SosKantaan liittyminen koskee sekä julkisia että yksityisiä sosiaalihuollon toimijoita.

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus

Sosiaali- ja terveystoimen toiminta-ajatuksena on tuottaa ja välittää asiakkaiden tarpeisiin laadukkaita ja vaikuttavia sosiaali- ja terveyspalveluja yhdessä muiden palveluntuottajien kanssa.

Sosiaali- ja terveystoimen tehtävänä on järjestää vähintään lakisääteiset sosiaali- ja terveyspalvelut kuntalaisille/yhteistoiminta-alueen asukkaille. Jotkut palvelut ovat asiakkaille palveluja, joihin heillä on ns. subjektiivinen oikeus. Se tarkoittaa, että palvelu on myönnettävä, jos asiakkaan kriteerit sille täyttyvät. Palvelua ei voi määritellä määrärahasidonnaiseksi. Muut palvelut tuotetaan kuntalaisille talousarvioon sisältyvien määrärahojen puitteissa. Tavoitteena on yhteistoiminta-alueen asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen elämänkaaren eri vaiheissa. Kaikissa palveluissa painotetaan ennaltaehkäisyä ja varhaista puuttumista, kuntouttavaa lähestymistapaa sekä ohjaamista omahoitoon ja vastuunottoon omasta hyvinvoinnista.

Palveluja tuotetaan omana toimintana ja yhdessä sopimuskumppaneiden kanssa. Palveluja ostetaan kunnilta, kuntayhtymiltä ja yksityisiltä palveluntuottajilta. Suurimpana yksittäisenä palveluntuottajana toimii Jämsän Terveys Oy, joka tuottaa merkittävän osan Jämsän kaupungin sosiaali- ja terveyspalveluista. Yhteistoiminta-alueella tuotetaan omana toimintana aikuisten ja lapsiperheiden sosiaalityö, toimeentuloturva, vammaispalvelut ja suurin osaa Kuhmoisten sosiaali- ja terveyspalveluista. Viranomaistoiminta edellä mainituissa palveluissa kuuluu kaupungin viranhaltijoille.

Yhteistoiminta-alueella on vakinaisessa ja määräaikaisessa työ- tai virkasuhteessa yhteensä noin 150 henkilöä, joista suoraan Kuhmoisten palvelutuotannossa on noin 80 henkilöä. Henkilöstö on Jämsän kaupungin palveluksessa olevaa ja sitä käytetään tarvittaessa koko yhteistoiminta-alueella turvaten kaikissa yksiköissä kulloinkin tarvittava henkilökuntamitoitus. Henkilöstö on palvelutuotannon merkittävin voimavara ja siitä on pidettävä huolta. Henkilöstön osaamisen kehittäminen sekä riittävän ja osaavan työvoiman saannin turvaaminen korostuu entisestään.

Toimialalla on edistetty ja kannustettu suunnitelmallisesti osallistumaan erilaisiin niin kaupungin sisäisiin kuin ulkopuolisten tahojen järjestämiin johtamis-, kehittämis- ja täydennyskoulutuksiin. Vuonna 2020 useita koulutuksia peruttiin tai siirrettiin verkkoon koronapandemian takia.

Toimialalla sekä tulosalueiden ja –yksiköiden tavoitteet on johdettu hyväksytyyn strategian mukaisista tavoitteista tai tavoitteet on asetettu tukemaan koko kaupungin tavoitteiden saavuttamista.

Sosiaali- ja terveystoimen toiminta jakaantuu seuraaviin tulosalueisiin:

- sosiaali- ja terveystoimen hallinto
- sosiaalityö ja perhepalvelut
- vammaispalvelut
- vanhuspalvelut
- terveyspalvelut
- erikoissairaanhoido.

Tulosalueet jakaantuvat tulosyksiköihin ja edelleen kustannuspaikkoihin. Palvelujen tilaukset tehdään tulosalueittain hallinnon tulosaluetta lukuun ottamatta, koska sen kulut kohdistetaan eri yksiköille.

Toimiala- ja tulosaluekohtaiset tavoitteet ja määrärahat

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI	Ta 2020	Ta+lta 2020	Tp 2020	ero € tp-lta	tot %
Toimintatuotot	29 085 299	29 085 299	30 703 232	1 617 933	105,56 %
Myyntituotot	20 418 789	20 418 789	22 284 107	1 865 318	109,14 %
Maksutuotot	6 344 970	6 344 970	5 804 308	-540 662	
Tuet ja avustukset	352 230	352 230	742 256	390 026	210,73 %
Muut tuotot	1 969 310	1 969 310	1 872 561	-96 749	95,09 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	
Toimintakulut	112 919 097	112 854 097	115 745 718	2 891 621	102,56 %
Henkilöstökulut	10 409 435	10 484 435	10 414 925	-69 510	99,34 %
Palvelujen ostot	92 247 291	92 147 291	95 286 251	3 138 960	103,41 %
Aineet, tarvikkeet	531 300	531 300	525 350	-5 950	98,88 %
Avustukset	5 459 250	5 419 250	5 251 726	-167 524	96,91 %
Muut kulut	4 271 821	4 271 821	4 267 466	-4 355	99,90 %
TOIMINTAKATE	-83 833 798	-83 768 798	-85 042 486	-1 273 688	101,52 %
Poistot ja arvonalentumiset	91 650	91 650	31 008	-60 642	33,83 %
TILIKAUDEN TULOS	-83 925 448	-83 860 448	-85 073 493	-1 213 045	101,45 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-83 925 448	-83 860 448	-85 073 493	-1 213 045	101,45 %

Toimialan tavoitteet vuodelle 2020

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Jämsän sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotannon kehittäminen, selvityksen tekeminen.	<ul style="list-style-type: none"> Selvityksen valmistuminen tehtäväksiannon mukaisesti. Selvityksen tuloksena esitetyt kehittämisehdotukset ja yhteistoimintamallit voidaan ottaa huomioon vuoden 2021 talousarvion valmistelussa. 	<p>NHG:n keväällä 2020 tekemän selvityksen mukaan Jämsän vammaispalvelut ovat raskaita ja kalliita. Selvityksessä ei kuitenkaan kartoitettu, kuinka tarjotut palvelut vastaava vammaisten kuntalaisten tarpeita, joihin kunnalla on lakisääteinen velvollisuus vastata.</p> <p>NHG:n selvityksen pohjalta tehdäänkin Kehitysvammaliiton toimesta jatkoselvitys, jonka perusteella vammaispalveluiden rakennetta ja kustannuksia tutkitaan tarkemmin ja annetaan mahdollisia kehittämisehdotuksia palvelurakenteen uudistamiseksi. Kehittämisehdotukset voidaan huomioida vasta vuoden 2022 talousarviossa.</p>
Sosiaali- ja terveyspalveluiden rakenneuudistuksen suunnitteluun ja valmisteluun osallistuminen aktiivisesti paikallisella ja maakunnallisella tasolla. Tavoitteena on turvata asukkailla laadullisesti ja määrällisesti riittävät ja vaikuttavat sosiaali- ja terveyspalvelut.	<ul style="list-style-type: none"> Osallistuminen maakunnallisiin valmistelutyöryhmiin ja yhteishankkeisiin (työryhmät, hankkeet) Edunvalvonta palveluiden sijoittumisessa ja kehittämisessä 	<p>Jämsä on mukana Keski-Suomen sote-uudistuksen kehittämistyössä osallistumalla yhteistyöryhmiin, kuten palveluntuotannon ohjaus ja valvonta, hyte-käytännöt, osallisuus ja järjestöyhteistyö, laatu- ja laatuverkosto, SosKanta, RAI-arviointi asiakkaiden hallinnan työvälineenä ja etähoivapalveluiden kehittäminen.</p> <p>Kuhmoisten osalta toimintaa kehitetään Pirkanmaan sote-alueen suuntaan, mm. vastaanottoa uudistamalla. Pirkanmaan sote-kehittämisen hankkeiden työnimet ovat PirSote ja Komasa.</p> <p>Myös Aster –asiakas- ja potilastietojärjestelmän kehittämisessä ollaan mukana siinä laajuudessa kuin mahdollista. Sosiaali- ja terveysjohtaja osallistuu sekä Keski-Suomen että Pirkanmaan soten ohjausryhmään.</p> <p>Sekä Jämsä että Kuhmoinen ottamassa käyttöön julkisen puolen palvelu- ja asiointikanava Omaolo-palvelua. Yhteistoiminta-alueella ollaan liittymässä Sosiaalihuollon asiakastiedon Kanta-arkistoon ns. 10. aalossa.</p>
Asiakkaat ja kuntalaiset ovat osallisena sosiaali- ja terveyspalvelujen suunnittelussa ja asiakaspalveluprosessien kehittämisessä.	<ul style="list-style-type: none"> Asiakasraatien määrä ja kattavuus (kpl, millä alueilla) Asiakastytytyväisyyskyselyt (yli 90 % tyytyväisiä) 	<p>Asiakasraadit eivät ole toteutuneet koronan takia. Asiakaspalautetta palveluista kerätään jatkuvasti. Kaupungilla palautetta voi jättää nettiin tai palautelaatikkoihin. Jämsän kaupungin sosiaali- ja terveystoimen järjestämisvastuulla olevissa palveluissa (täysin tyytyväisiä + osittain samaan mieltä) oli 88,7 + 9,6 = 98,3 eli tyytyväisiä 98 prosenttia. Aikaisempia vuosia korkeampi tulos, aina on ollut reilusti</p>

		yli 90%. Uusia palveluprosesseja ei ole kuvattu.
Ulkoistettujen sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottaminen tapahtuu sovitusti ja niiden valvonta ja ohjaus hoidetaan suunnitellusti. Kuhmoisten palvelusopimuksen sekä palvelutuotannon toteutuminen ja sen seuranta tapahtuvat sovitusti.	<ul style="list-style-type: none"> Jämsän Terveys Oy:n palvelusopimuksen ohjaus- ja valvontakäyntien toteutuminen (kyllä/ei, puutteet) sekä raportointi lautakunnalle ja kaupunginhallitukselle (4 krt/vuosi) Palvelusopimuksen seurannan mittarien toteutuminen sovitusti (kyllä/ei, puutteet) Kuhmoisten palvelusopimuksen tarkistaminen (1 krt/vuosi) ja tilausneuvottelujen käyminen (2 krt/vuosi) sekä palvelun tuottamisen toteutuminen sovitusti (kyllä/ei) 	Palvelusopimuksen mukaiset kolmen ensimmäisen kvartaalin valvontakäynnit ja raportoinnit on tehty vuonna 2020 ja käsitelty lautakunnassa. Neljännen kvartaalin valvontakäynnit ja niistä raportoinnit tehdään alkuvuonna 2020. Korona-epidemia on osaltaan vaikeuttanut valvontatyötä, kun valvontaa ei ole voinut suorittaa muuta kuin etänä. Valvontakäynneillä havaituista poikkeamista raportoidaan ja määrätään tarvittaessa sopimussanktiot. Palvelusopimuksen mittarit ovat toteutuneet pääasiallisesti. Kuhmoisten palvelusopimuksen tarkistaminen ja tilausneuvottelut ovat toteutuneet sovitusti.
Palvelutuotanto on kustannustehokasta ja palvelutarvetta vastaavaa.	<ul style="list-style-type: none"> Jämsän ja Kuhmoisten sosiaali- ja terveydenhuollon tarvitsevat menot: nettomenot (euroa/asukas), tarvitsevat menot (indeksi). 	Sosiaali- ja terveydenhuollon nettomenot (eur/asukas) ja tarvitsevat menot (indeksi, koko maa =100) Jämsä (Keski-Suomi) 2017: 3953 /eur as (3151 eur/asukas) ja indeksi 107 2018: 3935/eur/as (3143 eur/asukas) ja indeksi 99 Kuhmoinen 2017: 4135 /eur as (3151 eur/asukas) ja indeksi 95 2018: 4373/eur/as (3143 eur/asukas) ja indeksi 110

Tunnusluvut

Sosiaali- ja terveystoimi, kustannukset yhteensä	Tp 2018	Tp 2019	Ta+Ita 2020	Tp 2020	
Jämsä	3997	4 057	4178	4282	€/asukas
Kuhmoinen	4442	4 526	4718	4690	€/asukas

Sosiaali- ja terveystoimen hallinto

Tulosalueen esimies: Toimialajohtaja

Toiminnan kuvaus

Tulosalue järjestää sosiaali- ja terveystoimen yhteispoiminta-alueen hallintopalvelut ja sisältäen myös potilas- ja sosiaaliasiamestoinnin.

Toimialan tavoitteet vuodelle 2020

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Aktiivinen osallistuminen paikallisesti ja maakunnallisesti maakuntaudistuksen suunnitteluun ja valmisteluun	<ul style="list-style-type: none"> Sosiaali- ja terveystoimen johdon ja esimiesten osallistuminen paikallisiin ja maakunnallisiin työryhmiin (työryhmien määrä/edustajien määrä). 	Maakuntaudistuksen suunnittelua ja valmistelua tehdään eri tasoilla Keski-Suomi/sote-valmistelu <ul style="list-style-type: none"> palvelutuotannonohjaus ja valvonta 1 hyte-käytännöt 1 (yleishallinnon edustaja) osallisuus ja järjestöyhteistyökäytännöt 1 (sivistystoimi) asiakkuuksien hallinta (RAI) 1 laatutyö ja laatuverkosto 1 SosKanta-yhteyshenkilö 1 yhteistyö etähoivan palveluiden kehittämisessä 1 Lape 1 Pirkanmaa/sote-valmistelu <ul style="list-style-type: none"> PirSote: vastaanotto toiminnan kehittäminen 1 Omaolon ja Suuntiman käyttöönotto 3

		<ul style="list-style-type: none"> • hyte-käytännöt 1 • sosiaalihuollon kehittäminen 1 (Pikassos)
Sosiaali- ja terveystalvet tuotetaan ja järjestetään vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti sekä tehdään sovituksi palvelusopimusten valvonta- ja ohjaustehtävät.	<ul style="list-style-type: none"> • Säännölliset, sovitut ohjaus- ja valvontakäynnit / tarkastusohjelmat (toteutuminen, kyllä/ei) • Palvelusopimusten seurannan mittarien toteutuminen sovituksi (kyllä/ei, puutteet) • Kuhmoisten palvelujen järjestämisen ja tuottamisen toteutuminen sovituksi (kyllä/ei) 	<p>Palvelusopimuksen valvonta on toteutunut. Kausien 1-9/2020 valvontakäyntien raportointi on käsitelty sosiaali- ja terveystalvetkunnassa ja kaupunginhallituksessa. Kauden 10-12/2020 valvontakäynnit ja raportoinnit ajoittuva alkuvuoteen 2021.</p> <p>Vähimmäisvaatimuksista poikkeamia on ollut aikuispsykiatriassa ja A-klinikan sosiaalityössä.</p> <p>Kuhmoisten palvelut on tuotettu sopimuksen mukaisesti.</p>
Toiminnan johtaminen on järjestelmällistä ja tavoitteellista sekä tuetaan yksiköitä palvelutuotannossa asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa.	<ul style="list-style-type: none"> • Toimialan johtoryhmä koontuu säännöllisesti (joka toinen viikko kesäaikaan lukuun ottamatta), kokousten muistiot jaetaan henkilöstölle. • Henkilöstöinfot (väh. 2 krt/vuosi) ja esimieskokoukset (väh. 3 krt/vuosi) toteutuvat. 	<p>Sosiaali- ja terveystoimen johtoryhmä on kokoontunut säännöllisesti ja suunnitellusti noin kahden viikon välein. Muistiot on jaettu intraan.</p> <p>Vuonna 2020 henkilöstöinfo oli Kuhmoisissa Päijännekodilla 12.2. Soten esimieskokouksia Skypen kautta oli 13.5 ja 28.10.</p>
Henkilöstön osaamisen ylläpitäminen ja kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> • Koulutussuunnitelman laatiminen • Täydennyskoulutuspäivät toteutuvat (väh. 3 päivää/hlö/vuosi). 	<p>Koulutussuunnitelma on koottu tulosalueiden esitysten pohjalta myös vuodelle 2020. Tavoitetta seurataan vuositasolla. Vuonna 2020 koulutukset eivät ole toteutuneet suunnitellusti koronan takia. Toteutuneet koulutukset ovat olleet lähinnä verkkokoulutuksia.</p>

Talousarvion toteutuminen

So-te hallinto	Ta 2020	Ta+lta 2020	Tp 2020	ero € tp-lta	tot %
Toimintatulot	550 767	550 767	660 663	109 896	119,95 %
Toimintamenot	1 040 042	1 040 042	1 258 675	218 633	121,02 %
Toimintakate	-489 275	-489 275	-598 012	-108 737	122,22 %
Poistot	0	0	1 033	1 033	
Tilikauden tulos	-489 275	-489 275	-599 046	-109 771	122,44 %

Tunnusluvut

Jämsä	Tp 2018	Tp 2019	Ta+lta 2020	Tp 2020	
Sosiaali- ja terveystoimen hallinto, tulosalueen kustann. yht.	27	25	24	34	€/asukas
Kuhmoinen					
Sosiaali- ja terveystoimen hallinto, tulosalueen kustann. yht.	88	86	82	91	€/asukas

Sosiaalityö ja perhepalvelut

Tulosalueen esimies: tulosaluejohtaja

Toiminnan kuvaus

Tulosalue tuottaa sosiaalityön, täydentävän ja ennaltaehkäisevän toimeentuloturvan ja lastenvalvojan palvelut. Hankkii perhepalvelukeskuksen ja päihde- ja mielenterveyspalvelut Jämsän Terveys Oy:ltä. Alueella on sekä sosiaalihuollon että terveydenhuollon toimintoja.

Sosiaalityö ja perhepalvelut tukevat yhteistoiminta-alueen asukkaiden väestön hyvinvointia varhaisen puuttamisen, oikean hoidonparrastuksen ja moniammatillisen yhteistyön osalta.

Tavoitteet vuodelle 2020

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Sosiaalityön kehittämistä jatketaan osallistamalla lokakuussa 2019 käynnistyvään Jyväskylän yliopiston hallinnoimaan lapsiperheiden sosiaalityön kehittämishankkeeseen ja JAMK:n hallinnoimaan PAKU (Palvelupolut kuntoon) aikuis-sosiaalityön kehittämishankkeeseen v. 2018 - 2020	<ul style="list-style-type: none"> Kehittämistyön etenemisen seuranta: aikuissosiaalityö, perhesosiaalityö, lastensuojelu 	Kehittämistyö saatiin alkuun helmikuussa 2020. Kehittämisessä keskitytään sosiaalihuollon tiimin ja lastensuojelutiimin parityöskentelyyn. Kehittämissuunnitelma oli tauolla poikkeustilanteen vuoksi, mutta sitä jatkettiin syksyllä tilanne normalisoiduttua. Paku- hankkeen tavoitteena oli saada syksyllä 2020 aikuissosiaalityön chat toimimaan. Vaikean henkilöstötilanteen vuoksi chat-kokeilua ei voitu toteuttaa.
Varautuminen sote-rakenneuudistukseen, jonka pohjana on 21 hyvinvointialuetta ja erillisratkaisu pääkaupunkiseudulle.	<ul style="list-style-type: none"> Osallistuminen sote-rakenneuudistuksen työryhmiin ja hankkeisiin kuten K-SLapen jatkokon ja sote-keskus -ohjelmaan 	Sosiaalityö- ja perhepalveluiden osalta maakuunnallisten palvelujen kuntatapaamiset käynnistyivät vuoden 2020 lopulla ja jatkuvat kevään 2021 aikana.
Lastensuojelulain 1.1.2020 voimaan astuva muutos. Jälkihuoltovelvoite laajenee 25-vuotiaisiin aiheuttaen kasvavan palvelutarpeen kyseisessä asiakasryhmässä. Palvelutarpeen kasvun vastaaminen.	<ul style="list-style-type: none"> Jälkihuollossa olevat asiakkaiden määrällinen muutos ja palvelujen sujuminen. 	Jälkihuollossa oli vuoden 2020 lopulla 52 asiakasta eikä määrä ole vähentymässä. Jälkihuollon sosiaaliohjaajalle on siirretty jälkihuoltoon vastuuta sekä lähellä asuvien ohjauksikäyntejä. Kustannusvaikutuksia on tarkasteltu säännöllisesti. Vuodelle 2020 varattu määräraha alittui.

Talousarvion toteutuminen

Sosiaalityö ja perhepalvelut	Ta 2020	Ta+lta 2020	Tp 2020	ero € tp-lta	tot %
Tulot	3 257 780	3 257 780	3 451 908	194 128	105,96 %
Menot	17 412 168	17 347 168	17 260 563	-86 605	99,50 %
Toimintakate	-14 154 388	-14 089 388	-13 808 654	280 734	98,01 %
Poistot	0	0	0	0	
Tilikauden tulos	-14 154 388	-14 089 388	-13 808 654	280 734	98,01 %

Tunnusluvut

Jämsä	Tp 2018	Tp 2019	Ta+lta 2020	Tp 2020	
Sosiaalityö ja perhepalvelut, tulosalueen kustann. yhteensä	679	673	739	694	€/asukas
Huostaan otettujen lasten kokonaismäärä	48	49	40	44	määrä
Jälkihuollossa olevat	53	55	46	52	määrä
Toimeentulotukiruokakunnat	469	948	900	387	määrä
Kuhmoinen					
Sosiaalityö ja perhepalvelut, tulosalueen kustann. yhteensä	347	342	401	322	€/asukas
Huostaan otettujen lasten kokonaismäärä	0	0	0	1	määrä
Jälkihuollossa olevat	0	0	0	1	määrä
Toimeentuloruoakunnat	33	41	50	32	määrä

Vammaispalvelut

Tulosalueen esimies: tulosaluejohtaja

Toiminnan kuvaus

Tulosalue järjestää ja tuottaa vammaispalvelun, vammaisten henkilöiden perhetyön ja palveluohjauksen, kehitysvammaisten avopalvelut, vammaisten asumispalvelut, vammaisten työ- ja päivätoiminnan sekä alle 65-vuotiaiden omaishoidon tuen, vammaisten henkilöiden perhehoidon ja sosiaalihuoltolain mukaiset liikkumisen tuen palvelut Jämsän kaupungin ja Kuhmoisten kunnan yhteistoiminta-alueelle.

Toiminnan tavoitteena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistä ja poistaa vammaisen henkilön yhteiskunnassa kohtaamia esteitä.

Tavoitteet vuodelle 2020

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetuspalvelut on kilpailutettu. Kuljetuspalveluiden saatavuus on parantunut. Alueella toimii riittävä määrä kuljetuspalveluita laadukkaasti tuottavia taksiryttäjäjä.	<ul style="list-style-type: none"> Asiakkaiden liikkumisen tarpeita vastaava määrä kilpailutettuja takseja Asiakastytytyväisyyttä mitataan asiakaskyselyllä Kustannusten seuranta 	Kuljetuspalveluiden maakunnallisen kilpailuttamisen valmistelu aloitettiin. Syyskuussa julkaistiin kuljetusten välityksen kilpailutus. Varsinaisten kuljetusten tarjouspyyntöasiakirjojen valmistelua jatkettiin yhteistyössä muiden Keski-Suomen kuntien kanssa. Paikallisille taksiryttäjäjäille järjestettiin infotilaisuus 24.9.2020. Vuoden 2020 lopussa välitystoiminnan ja kuljetusten kilpailuttaminen oli kesken.
Sähköisen palvelusetelin käyttöönotto aikuisten kehitysvammaisten ja autismikirjon henkilöiden asumispalveluissa sekä vammaispalvelulain mukaisessa henkilökohtaisessa avussa. Palvelusetelin käyttöönottoa voidaan laajentaa asteittain myös muihin vammaispalveluihin.	<ul style="list-style-type: none"> Kustannusten seuranta Palvelusetelituottajat kehitysvammaisten asumispalveluissa Palvelusetelituottajat henkilökohtaisessa avussa Palvelusetelipäätökset asumispalveluissa Palvelusetelipäätökset henkilökohtaisessa avussa 	Käytössä on sähköinen palvelusetelijärjestelmä Oma Vaana. Koulutuksia Oma Vaanan käytöstä on järjestetty niin työntekijöille kuin palveluntuottajille. Palveluntuottajahaku on koko ajan käynnissä. Joulukuun loppuun mennessä on hyväksytty aikuisten kehitysvammaisten ja autismikirjon henkilöiden asumispalveluihin 9 eri asumispalveluyksikköä ja vammaispalvelulain mukaiseen henkilökohtaiseen apuun 10 palveluntuottajaa. Asumispalveluissa ei ollut v. 2020 yhtään palvelusetelin käyttäjää (myös asumispalvelupaikat ovat olleet täynnä näissä yksiköissä). Henkilökohtaisessa avussa palvelusetelin käyttäjä yhteistoiminta-alueella oli joulukuun loppuun mennessä 18 eri henkilöä.
Varautuminen maakunta- ja sote-uudistukseen osallistumalla vammaispalveluiden maakunnalliseen suunnitteluun ja kehittämällä yhdyspinta- ja hyvinvointiyhteistyötä	Osallistuminen maakunta- ja sote- uudistuksen työryhmiin ja hankkeisiin.	V. 2020 aikana ei ole ollut vammaispalvelua koskevia työryhmiä tai hankkeita. Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen vammaispalveluiden maakunnalliseen työryhmään on osallistuttu. Vammaispalvelupäällikkö toimii työryhmän varapuheenjohtajana.

Riskienhallinta

Riski	Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide
Henkilöstön saatavuus	Sosiaalityöntekijän virkaan ei hakijoita
Koronapandemia	Äkilliset sijaistarpeet, sijaisten saatavuus
Äkilliset palvelutarpeiden muutokset asiakkaiden toimintakykyyn liittyen.	Asiakkaiden tarpeita vastaavia asumispalveluita ei löydy omalta paikkakunnalta.

Sisäinen valvonta

Omavalvontasuunnitelma päivitetään vuosittain.

Talousarvion toteutuminen

Vammaispalvelut	Ta 2020	Ta+lta 2020	Tp 2020	ero € tp-lta	tot %
Tulot	2 779 714	2 779 714	2 941 520	161 806	105,82 %
Menot	14 067 310	14 067 310	14 581 147	513 837	103,65 %
Toimintakate	-11 287 596	-11 287 595	-11 639 626	-352 031	103,12 %
Poistot				0	0,00 %
Tilikauden tulos	-11 287 596	-11 287 595	-11 639 626	-352 031	103,12 %

Tunnusluvut

Jämsä	Tp 2018	Tp 2019	Ta+lta 2020	Tp 2020	
Vammaispalvelut, tulosalueen kustannukset yhteensä	519	541	524	590	€/asukas
Omaishoidontuen saajia	33	32	32	31	määrä
Kuhmoinen					
Vammaispalvelut, tulosalueen kustannukset yhteensä	511	498	520	589	€/asukas
Omaishoidontuen saajia	0	1	2	2	määrä

Vanhuspalvelut

Tulosalueen esimies: vanhuspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus

Vanhuspalvelut järjestää vanhusten kotihoidon, vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja yhteisissä vanhuspalveluissa vanhusten palvelujen sosiaalityön ja palveluohjauksen, omaishoidon ohjauksen, palvelupäivä- ja päiväkeskustoiminnan sekä muistipoliklinikkatoiminnan Jämsän kaupungin ja Kuhmoisten kunnan muodostamalla sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueella. Vanhuspalvelujen palvelujen tuotannosta Jämsän kaupungin alueella vastaa 1.9.2015 lukien Jämsän Terveys Oy. Kuhmoisten vanhuspalvelut tuottaa Jämsän kaupunki.

Vanhuspalvelujen toimintoja suunniteltaessa ja palveluja kehitettäessä lähtökohtana palvelusopimuksen ohella on "Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveystoimista" (980/2012) annetussa laissa sekä laatusuosituksessa "Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2017-2019" (STM ja Kuntaliitto 2017) esitetyt linjaukset. Uusi laatusuositus on julkaistu syksyllä 2020. Edellä mainittujen asiakirjojen hengen mukaisesti palvelurakenteen lähtökohtana on kohtiin annettavien palvelujen ensisijaisuus.

Tavoitteet vuodelle 2020

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Onnistuminen vanhuspalvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa sekä palvelusopimusten valvonta- ja ohjaustehtävissä.	Järjestämisvastuulla olevien oman palvelutuotannon ja ostopalvelujen palvelusopimusten vähimmäisvaatimusten ja laatukriteereiden toteutuminen.	Vanhuspalvelujen palvelujen palvelutuotannosta Jämsän kaupungin alueella vuoden 2020 aikana on vastannut Jämsän Terveys Oy. Kuhmoisten kunnan osalta vanhuspalvelujen palvelutuotannosta vuonna 2020 on vastannut Jämsän kaupunki. Ostopalvelujen osalta (Jämsän Terveys Oy) ostopalvelusopimusten seuranta on suoritettu suunnitellusti neljä kertaa vuoden 2020 aikana. Valvontakäytien yhteydessä havaitut poikkeamat vähimmäisvaatimusten ja laatumittareiden osalta on raportoitu.
Varautuminen sote-rakenneuudistukseen osallistamalla vanhuspalvelujen maakunnalliseen suunnitteluun ja kehittämällä yhdyspinta- ja hyvinvointiyhteistyötä.	Osallistuminen sote-rakenneuudistuksen työryhmiin ja hankkeisiin.	Tavoitteen toteutuminen: Vuoden 2020 aikana vanhuspalvelujen osalta ei ole ollut käynnissä sote-rakenneuudistuksen työryhmiä tai hankkeita joihin oltaisiin osallistuttu.

Riskienhallinta

Riski	Riskin realisoiduminen ja hallintatoimenpide
Henkilöstön saatavuus	Ammattitaitoisen ja osaavan hoitohenkilöstön rekrytointivaikkeudet näkyvät vanhuspalveluissa niin oman toiminnan kuin ostopalvelujen ja alihankintana toimivien yksiköiden toiminnassa.

Sisäinen valvonta

Omavalvontasuunnitelma päivitetään vuosittain.

Talousarvion toteutuminen

Vanhuspalvelut	Ta 2020	Ta+lta 2020	Tp 2020	ero € tp-lta	tot %
Tulot	10 608 247	10 608 247	10 383 942	-224 305	97,89 %
Menot	33 164 655	33 164 655	33 255 750	91 095	100,27 %
Toimintakate	-22 556 408	-22 556 408	-22 871 808	-315 400	101,40 %
Poistot	0	0	0	0	
Tilikauden tulos	-22 556 408	-22 556 408	-22 871 808	-315 400	101,40 %

Tunnusluvut

Jämsä	Tp 2018	Tp 2019	Ta+lta 2020	Tp 2020	
Vanhuspalvelut, tulosalueen kustannukset yhteensä	1018	1028	1117	1149	€/asukas
Omaishoidon tuen saajat Jämsä	165	158	170	209	
Kuhmoinen					
Vanhuspalvelut, tulosalueen kustannukset yhteensä	1562	1627	1658	1781	€/asukas
Omaishoidon tuen saajat Kuhmoinen	12	13	13	25	
Säännöllistä kotihoitoa saaneiden 75-v täyttäneiden asiakkaiden osuus %:a vastaavan ikäisestä väestöstä				13,6	asiakkaiden määrä %
Tehostetun asumispalvelun asiakkaita, oma toiminta ja	31	30	31	30	asiakkaita
Tk.n vuodeosastot	28	25	25	25	paikka-

Terveyspalvelut

Tulosalueen esimies: hallintoylilääkäri / sosiaali- ja terveystoimintajohtaja

Toiminnan kuvaus

Terveyspalvelut -tulosalue järjestää pääosin ostopalveluna perusterveydenhuollon lääkäreiden ja hoitajien avosairaanhoidon vastaanottopalvelut, työterveyshuollon palvelut, suun terveydenhuollon palvelut sekä kuntoutuspalvelut. Ympäri vuorokautiselle perusterveydenhuollon päivystykselle on saatu STM:n poikkeuslupa vuoden 2024 loppuun. Ostopalvelut tuottaa yhteisyritys Jämsän Terveys Oy. Jokilaakson Terveys Oy:n kanssa aiemmin voimassa olleen sopimuksen sisältö on siirtynyt osaksi Jämsän Terveys Oy:n kanssa tehtyä sopimusta 1.1.2016 alkaen. Jokilaakson Terveys Oy toimii tällä hetkellä Jämsän Terveys Oy:n alihankkijana. Jämsän Terveys Oy:n kanssa tehty sopimus on aiempaa Jokilaakson Terveys Oy:n sopimusta merkittävästi laajempi sisältäen myös työterveydenhuoltopalvelut, suun terveydenhuollon, kuntoutuksen, tukipalvelut ja dialyysin. Jämsän kaupunki on palvelujen järjestäjä, mutta se omistaa myös 49 % Jämsän Terveys Oy:stä. Laboratoriopalvelut ostetaan Fimlab Oy:ltä, lääkehoito sekä osa kuvantamispalveluista Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuvantamis- ja apteekkiliikelaitokselta.

Sote-yhteistoiminta-alueen toisen kunnan, Kuhmoisten, palvelut tuotetaan osin omana toimintona, osin edellä mainittujen yritysten sekä Pirkanmaan sairaanhoitopiirin toimesta. Suun terveydenhuollon palveluiden tuottamiseen käytetään osin myös muita ostopalveluja, kun rekrytoinneissa ei ole onnistuttu. Kuhmoisissa on ollut suun terveydenhuollossa henkilöstövajetta ja mm. suuhygienistin työpanosta ei ole saatu hankittua oman eikä myöskään ostopalvelun kautta.

Tulosalueeseen sisältyvät myös ympäristöterveydenhuollon palvelut, joita tuottaa yhteistoiminta-alueelle Keuruun johtama ympäristöterveydenhuollon seudullinen yhteistoiminta-alue.

Tavoitteet vuodelle 2020

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Onnistuminen palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa sekä palvelusopimusten valvonta- ja ohjaustehtävissä.	* Säännölliset, sovitut ohjaus- ja valvontakäynnit ja niiden toteutuminen (kyllä/ei) * Palvelusopimusten seurannan mittarien toteutuminen sovitusti (kyllä/ei, puutteet) * Kuhmoisten palvelujen järjestämisen ja tuottamisen toteutuminen sovitusti (kyllä/ei)	Valvontakäyntejä on toteutunut 4 kpl, vuoden viimeistä kvartaalia koskevia käyntejä käsitellään lautakunnassa vuoden 2021 alussa. Seurantamittarit ovat toteutuneet.

		Kuhmoisten palvelut on järjestetty ja tuotettu sovitusti suun terveydenhuollon palveluita lukuun ottamatta.
Kuhmoisten yksikköjen toiminnan aktiivinen johtaminen ja tukeminen arkityössä.	<ul style="list-style-type: none"> Säännöllisten yksikkökokousten pitäminen (kyllä/ei, puutteet) Kliinisen työn laatua mittaavien indikaattoreiden käyttöönotto vuoden 2020 aikana 	Hallintoylilääkäri on pitänyt yksikkökokouksia kuukausittain 4-12/2020 kesälomakautta lukuun ottamatta. Kliinisen työn laadun mittareita ei ole otettu käyttöön.
Aktiivinen osallistuminen terveydenhuollon kehitystyöhön ja maakuntaudistuksen valmisteluun.	<ul style="list-style-type: none"> Osallistuminen maakuntaudistuksen työryhmiin (kyllä/ei) Palveluiden saatavuus säily nykyisellään (kyllä/ei) Leikkaustoiminnan säilyminen Jokilaakson sairaalassa 	Hallintoylilääkäri ei ole osallistunut maakuntaudistuksen työryhmiin. Palvelut ovat säilyneet ennallaan. Jokilaakson sairaalan leikkaustoiminnan kohdalla ei ole selvinnyt vuoden 2020 aikana. Ympäri vuorokautiselle päivystykselle on saatu jatkopäätös vuoden 2024 loppuun

Talousarvion toteutuminen

Terveyspalvelut	Ta 2020	Ta+lta 2020	Tp 2020	ero € tp-lta	tot %
Tulot	5 361 191	5 361 191	5 030 641	-330 550	93,83 %
Menot	16 953 223	16 953 223	16 805 343	-147 880	99,13 %
Toimintakate	-11 592 032	-11 592 032	-11 774 702	-182 670	101,58 %
Poistot	91 650	91 650	28 940	-62 710	31,58 %
Tilikauden tulos	-11 683 682	-11 683 682	-11 803 643	-119 961	101,03 %

Tunnusluvut

Jämsä	Tp 2018	Tp 2019	Ta+lta 2020	Tp 2020	
Terveyspalvelut, tulosalueen kustannukset yhteensä	545	556	585	590	euroa/asukas
Kuhmoinen					
Terveyspalvelut, tulosalueen kustannukset yhteensä	524	514	534	517	euroa/asukas

Erikoissairaanhoito

Tulosalueen esimies: hallintoylilääkäri / sosiaali- ja terveysjohtaja

Toiminnan kuvaus

Erikoissairaanhoidon tulosalue järjestää yhteistoiminta-alueen erikoissairaanhoidon palvelut. Yhteistoiminta-alue kuuluu Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin. Palveluiden tuotannosta vastaa Jämsän Terveys Oy, joka tuottaa palvelut yhteistyössä mm. Jokilaakson Terveys Oy:n kanssa. Vaativat erikoissairaanhoidon palvelut hankitaan Pirkanmaan ja vähäisemmässä määrin myös Keski-Suomen sairaanhoitopiiriltä. Tulosalueeseen sisältyy myös Jämsän kaupungin dialyysiyksikkö, joka jatkaa toimintaansa entisen käytännön mukaisesti Jämsän Terveys Oy:n tuottamana, mutta toimii samalla Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ns. satelliittiyksikkönä.

Tavoitteet vuodelle 2020

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Onnistuminen palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa sekä palvelusopimusten valvonta- ja ohjaustehtävissä.	<ul style="list-style-type: none"> Säännölliset, sovitut ohjaus- ja valvontakäynnit ja niiden toteutuminen (kyllä/ei) Palvelusopimusten seurannan mittarien toteutuminen sovitusti (kyllä/ei, puutteet) Kuhmoisten palvelujen järjestämisen ja tuottamisen toteutuminen sovitusti (kyllä/ei) 	Valvontakäynnit ovat tehty kolmen kvartaalin osalta ja viimeisen kvartaalin valvontakäynti käsitellään lautakunnassa vuoden 2021 alussa. Tavoitteet toteutuvat, poikkeamia ei ole raportoitu. Palveluja on järjestetty Kuhmoisille sovitun mukaisesti

ESH-palvelujen turvaaminen nykyisessä laajuudessa Jokilaakson sairaalassa	<ul style="list-style-type: none"> Leikkaustoiminta jatkuu (kyllä/ei) 	Leikkaustoiminnan jatkosta ei ole saatu päätöstä vuoden 2020 aikana.
Erikoissairaanhoidon palvelut ja niiden kustannustason säilyttäminen nykyisellään	<ul style="list-style-type: none"> Pirkanmaan sairaanhoitopiiristä ja Jokilaakson sairaalasta ostettavien erikoissairaanhoidon palvelujen toteuman seuranta erikoisaloittain. 	Erikoissairaanhoidon kustannuksissa on ollut hienoista nousua.

Talousarvion toteutuminen

Erikoissairaanhoido	Ta 2020	Ta+lta 2020	Tp 2020	ero € tp-lta	tot %
Tulot	6 527 600	6 527 600	8 234 557	1 706 957	126,15 %
Menot	30 281 698	30 281 698	32 584 240	2 302 542	107,60 %
Toimintakate	-23 754 098	-23 754 098	-24 349 683	-595 585	102,51 %
Poistot	0	0	1 034	1 034	0,00 %
Tilikauden tulos	-23 754 098	-23 754 098	-24 350 717	-596 619	102,51 %

Tunnusluvut

Jämsä	Tp 2018	Tp 2019	Ta+lta 2020	Tp 2020	
Erikoissairaanhoido, tulosalueen kustannukset yh-	1210	1216	1189	1223	euroa/asukas
Kuhmoinen					
Erikoissairaanhoido, tulosalueen kustannukset yh-	1410	1405	1523	1393	euroa/asukas

SIVISTYSTOIMI

Toimialajohtaja: Sivistystoimenjohtaja

Sivistyslautakunta 1.1.-31.12.2020:

jäsenet

Matti Similä, puheenjohtaja
Pekka Pasanen, varapuheenjohtaja
Tiina Altti
Eero Koskela
Mikko Laitinen
Sirpa Peltonen
Saara Peutere-Heikka
Eila Sahala
Timo Salokorpi
Lotta Ahola,

varajäsenet

Johanna Nivala
Jyri Sarajärvi
Terttu Laaksonen
Lauri Viitanen
Mikko Lahtinen
Robert Savolainen
Mari Äikäs
Jyrki Niittymaa
Leena Valkeajärvi
kaupunginhallituksen edustaja

Sivistyslautakunnalla oli 12 kokousta vuonna 2020. Käsiteltyjä asioita oli 141 kpl. Kokonaan lähikokouksia oli 2 kpl.

Toimialan vuotta sävytti koronapandemia, joka laittoi toimintavuoden agendan kokonaisuudessaan uusiksi. Suositukset ja rajoitukset sekä niiden vaikutukset palvelutoimintaan on kuvattu kunkin tulosalueen kohdalla. Suositusten ja rajoitusten muuttuminen vaativat jatkuvaa valppautta esimiestasolta. Muutosten johdosta tiedottamisen volyymi lisääntyi merkittävästi kohdentuen yleistiedottamiseen kuntalaisille, kohdennettuna tiedottamisena asiakkaille, perheille ja henkilöstölle. Ajanjaksolla 3-11/2020 sivistystoimialan yleistiedotteita julkaistiin 55 kpl; tämän lisäksi kohdennetut tiedotteet.

Henkilöstö muunsi ja uudisti omia toimintatapojaan. Digiloikka otettiin kerralla. Ennen kokemattomat asiat ja tilanteet haastoivat uusiin ja monenlaisia ratkaisuihin. Yhteistyö tartuntataudeista vastaavan hallintoylilääkärin kanssa oli tiivistä, samoin Jämsän Ateria- ja puhtauspalveluliikelaitoksen kanssa. Yhtenäisillä toimintavoilla ja tiedottamisella pyrittiin luomaan vakautta ja ylläpitämään luottamusta julkista valtaa kohtaan. Palvelutoiminnan muutokset puolestaan vaikuttivat talousarvion toteumaan. Erityisesti tuloarviota jouduttiin alkuperäisestä lisätalousarvioissa (asiakkailta kertyvät maksut) muuttamaan. Opetus- ja ministeriöltä haettiin ja saatiin avustuksia sekä opistojen tulomenetyksiin, että koronavaikutusten lieventämiseen / varhaiskasvatusperusopetus-lukiokoulutus. Kuvaavaa on, että jälkimmäiset tuli erikseen hakea ja niihin sisältyi omavastuuosuus. Iltapäivätoiminnan osalta asia huomioitiin osana laskennallista valtionosuutta.

Kaupunginjohtajan erityistoimivallalla tehtiin sivistystoimialaa koskevana 11 hallintopäätöstä. Tarkastuslautakunnalle annettiin seikkaperäinen raportti koronan vaikutuksista sivistystoimialaan 26.11.2020. Koronapandemian vaikutuksia on käsitelty kunkin tulosalueen kohdalla erikseen.

Varhaiskasvatuslaki ja -asetus muuttuivat 1.8.2020. Hoitopaikkoja lisättiin 21 kpl. Aluehallintovirasto selvitti valtakunnallisen valvontaohjelman mukaisesti helmi- ja syyskuussa lasten ja kasvattajien välisen suhdeluvun toteutumista päiväkodeissa. Molemmilla kerroilla suhdeluvut olivat varhaiskasvatuslain ja asetuksen mukaisia. Kevään poikkeusolojen aikana varhaiskasvatuksessa läsnä oli noin 150-180 lasta, toukokuun alusta 200 ja 14.5 alkaen 410-440 lasta. Syksyllä palaututtiin tavanomaiseen läsnäoloon. Jämsän esiopetuksen opetussuunnitelma on tehty vuonna 2016. Sivistyslautakunta hyväksyi päivitetyn esiopetussuunnitelman 16.6.2020 §60.

Varhaiskasvatuksen johtamisen kehittäminen ja uudelleen organisointi tulee ajankohtaiseksi henkilöstössä tahtuvien muutosten myötä 1.8.2021 alkaen. Muutoksen tarkoituksena on selkeyttää varhaiskasvatuksen esimiestyötä niin sanotulla jaetulla johtajuudella/parijohtamisella ja vahventaa näin esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa ja laatua Uutta organisaatiomallia valmisteltiin ja käsiteltiin osana vuoden 2021 talousarviota. Vuoden 2021 talousarvioon valmisteltiin osana työnantajakuvahanketta määrärahaesitys palkkaohjelmaa varten.

Jämsän kaupungin perusopetuksessa opiskeli vuonna 2020 yhteensä 1 839 oppilasta. Talousarviossa oppilasmääräksi arvioitiin 1 833 oppilasta eli suuria muutoksia ei arvioituun verrattuna ollut. Kaikilla Jämsän perusopetuksen kouluilla oli kevät- ja syyslukukaudella 2020 yli 30 oppilasta, minkä kaupunginvaltuusto on päättänyt (17.4.2019 § 17) koulun lakkauttamisprosessin käynnistämisen rajaksi

Iltapäivätoimintaan osallistui 106 oppilasta (20.9.2020 tilastointipäivän tieto). Perusopetuksen arviointia ja todistusperusteita uudistettiin ja uudistukset tulivat voimaan 1.8.2020 alkaen. A1-kielen opinnot alkoivat kaikille 1.-luokan oppilaille vuoden 2020 alusta.

Koulutusmatkailuhanketta ei pystytty toteuttamaan suunnitellusti vuoden 2020 aikana, koska matkustaminen sekä kouluvierailut olivat rajoitettuja koronan vuoksi. Hankkeen vakinaistamisen valmisteluja kuitenkin jo aloitettiin. Jämsän perusopetus on ollut mukana valtakunnallisessa Yrityskylä-hankkeessa. Osa hankkeen toiminnoista siirtyi koronan vuoksi vuodelta 2020, mutta toimintaa on ollut 9.-luokkalaisille heti vuoden 2021 alussa.

Valmistautuminen oppivelvollisuus uudistukseen aloitettiin.

Jämsänkosken yhtenäiskoulun yläpihan viimeistelytyöt tehtiin loppuun ja alapihan rakentamista aloitettiin vuonna 2020 asentamalla kuntoiluvälineitä. Vuodelle 2021 on haettu investointimäärärahaa alakentän monitoimiareenan rakentamiseen. Vitikkalan koulun AV-järjestelmä uusittiin.

Lukiossa opiskeli 263 opiskelijaa, talousarviossa 2020 arvioitiin opiskelijamääräksi 260. Uusia opiskelijoita aloitti elokuussa 76, mikä oli kahdeksan opiskelijaa enemmän kuin edellisellä vuonna. Lukion sisäänottokeskiarvo on 7,0. Kevätlukukaudella 2020 lukiossa oli viisi ulkomaalaista vaihto-opiskelijaa. He palasivat kotimaahansa maaliskuussa koronan vuoksi. Samasta syystä uusia vaihto-opiskelijoita ei syksyllä tullut. Toisen asteen johtoryhmä kokoontui vuoden aikana neljä kertaa, samoin opinto-ohjaajien ryhmä. Gradiasta oli ilmoittautunut lukiokursseille 10 opiskelijaa. Yhdistelmäutkintoja valmistui kaksi. Yhteensä ylioppilaita valmistui vuoden 2020 aikana 87. Urheiluvalmennuksessa olevia opiskelijoita oli vuoden 2020 lopussa 20. Opetussuunnitelmatyö jatkui syksyllä ja uusi lukion opetussuunnitelma otetaan vaiheittain käyttöön syyslukukaudesta 2021 lähtien. Lukio on mukana lukiolain toimeenpano -hankkeessa ja Liikkuva opiskelu -hankkeessa.

Elämänlaatu palveluissa edistettiin pääkirjasto-nuorisotila-neuvonta -hanketta. Sivistyslautakunta antoi asiasta kaksi (2) lausuntoa. Pääkirjaston omatoimikirjastovarustukseen ja e-palvelujen kehittämiseen haettiin avustusta. Musiikkioppilaitoksen sisäänotto tapahtui ilman pääsykoetta. Perinteiset veteraanijuhla ja itsenäisyyspäivän juhla korvattiin ohjelmatalenteella. Pälämäen kokoelman luetteloinnin digitalisointi eteni.

Sivistystoimen sähköisen avustushaun sekä tehostetun nuorisotyön toimintamallin valmistelu aloitettiin. Avustusten myöntämiskriteerit uudistettiin.

Liikuntatilojen vakiovuorojen myöntämisen periaatteet vahvistettiin. Vähävaraisten perheiden 7-15 -vuotiaiden lasten ja nuorten liikunnan harrastamisen tukemisen hanke käynnistyi vuoden alussa. Koronapandemian johdosta hankkeelle haettiin ja saatiin lisäaikaa lokakuun 2021 loppuun saakka. Sivistyslautakunta käsittelee uimahallin käyttämistä koskevan kyselyn tulokset.

Haettiin AVIsta avustusta kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävään nuorisotyöhön. Avustusta saatiin 45 000 euroa ja se päätettiin kohdentaa toisen asteen oppilaitoksiin palkattavan nuorisohjaajan työn kuluihin. Moottoripajatoiminta käynnistettiin yhdessä seurakunnan kanssa.

Valmisteltiin Kaipolan paperitehtaan lakkauttamisesta johtuva psykososiaalisen tuen toimenpidesuunnitelma valtiovalle ja siihen tarvittavat taloudelliset resurssit.

Korkeakouluopintojen yhteistyöryhmä kokoontui viisi kertaa. Merkittävimmät toimenpiteet: muuntokoulutus lähihoitajasta sairaanhoitajaksi koulutuksen käynnistäminen (30 aloitti) sekä erityispedagogiikan opintojen käynnistäminen 2/2021 (11 opiskelijaa). Opintokokonaisuuden kehittämisen taustalle toteutettiin Osaava Jämsä -hankkeen kautta yrityskyselyn. Työnantajat ovat olleet opintokokonaisuuden suunnittelussa mukana ja opiskelijoiden tukena on yrityksistä mentorit. Matemaattis-luonnontieteellisten opintojen tarveselvitys oli suunnitelluissa, mutta ei vielä toteutunut. Arvioitavana myös mahdollisuudet kaupparinkeakoulu- ja taideopintoihin.

Sivistyslautakunta esittää kiitoksensa toimialan henkilöstölle ja esimiehille vuodesta 2020, palvelutoiminnan ylläpitämisestä, sen vaatimista muutoksista ja toimintatapojen uudistamisesta. Ne eivät ole jääneet huomattamatta. Esimiesten ponnistelut toimintaedellytysten turvaamisessa ansaitsevat tulla nostetuiksi esiin.

Toimialan tavoitteet ja määrärahat

Sivistystoimi	Ta 2020	Ta+lta 2020	Tp 2020	ero € tp-lta	tot %
Toimintatuotot	2 883 946	2 993 936	2 544 509	-449 427	84,99 %
Myyntituotot	772 070	633 370	609 356	-24 014	96,21 %
Maksutuotot	1 166 700	973 100	933 529	-39 571	
Tuet ja avustukset	601 580	1 057 670	683 866	-373 804	64,66 %
Muut tuotot	343 596	329 796	317 758	-12 038	96,35 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	
Toimintakulut	37 461 478	37 752 162	36 080 530	-1 671 632	95,57 %
Henkilöstökulut	21 645 543	21 977 619	21 253 747	-723 872	96,71 %
Palvelujen ostot	8 616 255	8 653 762	8 031 853	-621 909	92,81 %
Aineet, tarvikkeet	904 010	905 110	865 686	-39 424	95,64 %
Avustukset	863 000	793 000	716 459	-76 541	90,35 %
Muut kulut	5 432 670	5 422 670	5 212 786	-209 884	96,13 %
TOIMINTAKATE	-34 577 532	-34 758 226	-33 536 021	1 222 205	96,48 %
Poistot ja arv.alennukset	253 490	253 490	224 861	-28 629	88,71 %
TILIKAUDEN TULOS	-34 831 023	-35 011 716	-33 672 813	1 338 903	96,18 %
TILIK.YLI/ALIJÄÄMÄ	-34 831 023	-35 011 716	-33 760 882	1 250 834	96,18 %

Toimialan tavoitteet vuodelle 2020

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Hyvinvoiva jämsäläinen laadukkailla palveluilla, mielekkäällä tekemisellä, osallisuudella, terveillä elämäntavoilla	€/asukas väestön koulutustaso	€/asukas alittuu sekä alkuperäiseen että lisätalousarvioon verrattuna huolimatta asukasmäärän vähenemisestä. Mikäli asukasmäärä olisi talousarvioon arvioitun mukainen €/asukas olisi vuoden 2019 tp:n tasolla Väestön koulutustausta jatkaa nousuaan mutta korkeasteen tutkinnon suorittaneiden määrä hitaammin kuin toisen asteen tutkinnon suorittaneiden.
Kaupungin elinvoimaisuuden lisääminen sivistystoimialan palvelujen, yhteistyön ja verkostomaisen toiminnan kautta	Kuvailu	Tavoitteen suuntaisesti on toimittu, joskin esimerkiksi koulutusmatkailun palvelu jouduttiin pysäyttämään heti alkuvuodesta. Kirjasto-nuorisotila-neuvonta –hankkeen valmistelu ja eteneminen päätöksenteossa tulevat kokonaisuuden käyttöönoton jälkeen edistämään kaupunkilaisten hyvinvointia ja ydinkeskustan elinvoimaisuutta.

Riskienhallinta pitäen sisällään myös hallinnon osuuden

Riski	Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide
Talouden tasapaino	koronasta johtuen tuloarvion (asiakkailta perittävät) tuloarvion peittäminen. Hallintatoimenpiteenä lisätalousarviot. Osaan palvelutoiminnasta voitiin hakea tulojen menetyksiin valtionavustuksia. Valtionavustusten osalta toteumassa vaikuttavat jaksotukset vuodelle 2021.
Hanketoiminta	Hanketoiminta on laajentunut erityisesti perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa mutta koko toimialaa koskevana. Osa hankkeista menee päällekkäin ja avustusten käyttöaikoihin tulee pidennyksiä. Hanketoiminnan hallinnointi tulee saattaa vastaamaan sen kokoluokkaa.
Toiminnan laatu: Digitalisaatio	Hallintatoimenpiteenä: koulutus, laitekanta toimialan tieto- ja viestintästrategian laadinta. Huolta on kannettava väestön digitaatioista ja -mahdollisuuksista. Niiden ylläpitämiseen matalankynnyksen palveluilla on kiinnitettävä huomiota. Asiaan otetaan kantaa valmistelussa olevassa tieto- ja viestintästrategiassa
Toiminnan jatkuvuus ja turvallisuus: pandemia	Hallintatoimenpiteinä; valmiuden kohottaminen, seuranta, suunnittelu, toimeenpano; säännölliset toimialan valmiusjohtoryhmän kokoukset sekä varhaiskasvatuksen johtoryhmä ja koulunjohtajien kokoontumiset. Valmiussuunnittelun ylläpitäminen ja kehittäminen. Jatkossa vastaavissa tilanteissa on pystyttävä ratkaisemaan johtamisen resurssi ja tarpeelliset tukipalvelut.

Sisäinen valvonta pitää sisällään myös hallinnon osuuden

Sisäinen valvonta koostuu 1) annettujen ja laadittujen ohjeiden toimeenpanosta ja niiden valvonnasta 2) työjohtamisesta. 3) laskujen oikeellisuuden valvonnasta 4) esimiesketjujen varmentamisesta 5) talousseurannasta ja raportoinnista neljännesvuosittain kirjallisesti 5) riskien arvioinnista puolivuositin kirjallisesti 6) kiinnitetään erityistä huomiota vaihtolovelvollisuuteen (sivistyslautakunnan päätös), hallintopäätösten salassapidon perusteiden oikeellisuuteen 7) julkisen vallan käytön osalta selvitetään toimivalta 8) oppilas- ja opiskelijaluetteloiden osalta edellytetään laitosten johtajan varmentavan luetteloiden oikeellisuus 9) varhaiskasvatuksen henkilöstön ja lasten välisen suhdeluvun valvonta Daisy-toiminnanohjausjärjestelmällä. 10) keskeisten kyselyjen tulokset käsitellään lautakunnassa.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TA+Lta 2020	TP 2020
Toimintakate € / asukas (19889)	1685,81	1735,74	1747,61	-1686,15

VÄESTÖN KOULUTUSTASO							
	tot 2009	tot 2014	tot 2017	tot 2018	ta2019	tot 2019*	ta2020
15 vuotta täyttänyt väestö yhteensä	19408	18695	18075	17 859		17 574	
Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa yhteensä	7297	6220	5644	5365		5 157	
Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa %	38	33	31	30	31	29,3	29
Näistä tutkinnon suorittaneita yhteensä	12111	12475	12431	12 494		12 417	
Suorittaneita %	62	67	69	70	69	70,7	71
Toinen aste yhteensä	8034	8338	8339	8210		8 167	
Toinen aste % 15-vuotta täyttäneestä väestöstä	41	45	46	46		46,5	
Korkea-aste yhteensä	4077	4137	4092	4115		4 076	
Korkea-aste %15-vuotta täyttäneestä väestöstä	21	22	23	23		23,2	
*) 5.11.2020 Tilastokeskuksen tietokanta Talousarvioon tavoitteet asetetaan vain ei tutkinnon suorittaneet ja suorittaneet							

Sivistystoimen hallinto

Tulosalueen esimies: Toimialajohtaja

Tulosalueet esitetään nimistön mukaisessa järjestyksessä.

Tässä kohtaa voidaan esittää sanallisesti lyhyt kuvaus tulosalueen toiminnasta.

Tavoitteen toteutumista arvioidaan suhteessa strategian tavoitteisiin.

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Toiminnan johtaminen on kaupungin strategian ja siitä johdettujen toimialan tavoitteiden mukaista ja tulosalueita tuetaan tavoitteiden saavuttamisessa	€/asukas kuvauk	€/as alittuu huolimatta asukasmäärän vähenemisestä. Tulosalueiden tavoitteiden saavuttamisen näkökulmasta tarkasteltuna näin on toimittu. Johtamisen painopiste koronapandemiasta johtuen muuttui.
Sivistystoimialan tieto- ja viestintätekniikan strategia laadinta		Strategian valmistelutyö on käynnissä.

Riskienhallinta; Hallinnolle ei ole riskien arvioinnissa eritelty omia riskejä johtuen tulosalueen pienuudesta. Sisältyvät toimialan kokonaisuuteen

Sisäinen valvonta on hallinnon osalta sama kuin koko toimialan osalta.

Talousarvion toteutuminen

Siv.toimen hallinto	Ta 2020	Ta+lta 2020	Tp 2020	ero € tp-lta	tot %
Tulot	440	440	570	130	129,54 %
Menot	272 042	272 042	254 854	-17 188	93,68 %
Toimintakate	-271 602	-271 602	-254 284	17 318	93,62 %
Poistot			0	0	
Tilikauden tulos	-271 602	-271 602	-254 284	17 318	93,62 %

Tunnusluvut

Sivistystoimen hallinto	Tp 2018	Tp 2019	Ta 2020	Ta+lta 2020	Tp 2020
Toimintakate €/asukas (19889)	14,54	15,92	13,6	13,65	-12,79
Toimintakate €/asukas (20200)				13,44	12,61

Varhaiskasvatus

Tulosalueen esimies: varhaiskasvatusjohtaja

Varhaiskasvatuksen toimintavuoteen vaikutti koronapandemia ja kevään poikkeusolot. Vaikka varhaiskasvatusta ja esiopetusta järjestettiin koko ajan, näkyivät kevään poikkeusolot lasten selvästi vähäisempänä läsnäolona. Valtioneuvosto antoi vahvan suosituksen, että lapset olisivat kotona 18.3. – 13.5. 2020 välisenä aikana. Kevään poikkeusolojen aikana varhaiskasvatuksessa läsnä oli noin 150-180 lasta, toukokuun alusta 200 ja 14.5 alkaen 410-440 lasta. Poikkeusolojen ja kevään aikana lapsimäärien ollessa vähäisempiä, henkilöstö teki korvaavia tehtäviä ja piti yhteyttä kotona oleviin lapsiin. Myös vuosilomakautta hyödynnettiin normaalia enemmän myöntämällä vuosilomia lomakauden alusta alkaen. Kaupunginjohtajan päätöksillä 23.3.2020 § 6 ja 7.4.2020 § 12 perheille hyvitetään asiakasmaksuista ennalta ilmoitetuista poissaoloista. Tämän johdosta lisätalousarviossa arvioitiin asiakasmaksutuottojen vähenemistä noin 127 000 euron verran. Kesällä ja syksyllä lasten läsnäolo palasi normaaliolojen tasolle.

Perheille maksettavien avustusten (kotihoidontuki, yksityisen hoidontuki, joustava ja osittainen hoitoraha) piirissä olevien lasten määrä väheni 17 lapsella vuodesta 2019. Erityisesti alle 3-vuotiaiden lasten ikäluokkien pieneneminen vaikuttaa maksettavien avustusten määrään.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut muuttuivat toimintakauden 2019-2020 alussa toiminta-aikaperusteisiksi (sivistyslautakunta 6.3.2019 § 27). Varhaiskasvatuslaki ja -asetus muuttuivat 1.8.2020. Laista poistui subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden raja. Asetuksessa muuttui yli 3-vuotiaiden kokopäiväisesti varhaiskasvatuksessa olevien lasten ja kasvattajien välinen suhdeluku 1/7. Tämän johdosta arvioitiin varhaiskasvatuspaikkojen tarpeen lisääntyvän noin kahden (2) lapsiryhmän ja kuuden (6) kasvattajan verran. Lisäpaikkojen tarve oli kuitenkin ennakoitua vähäisempi: Hallin esiopetusryhmään lisättiin seitsemän (7) paikkaa ja Koivulinnan päiväkotiin perustettiin 14 paikkainen ryhmä, yhteensä kolme (3) kasvattajaa.

Jämsän esiopetuksen opetussuunnitelma on tehty vuonna 2016. Sivistyslautakunta hyväksyi päivitetyn esiopetussuunnitelman 16.6.2020 §60.

Aluehallintovirasto selvitti valtakunnallisen valvontaohjelman mukaisesti helmi- ja syyskuussa lasten ja kasvattajien välisen suhdeluvun toteutumista päiväkodeissa. Molemmilla kerroilla suhdeluvut olivat varhaiskasvatuslain ja asetuksen mukaisia.

Keväällä varhaiskasvatus sai yhdessä Jämsän Ateria- ja puhtausliikelaitoksen kanssa kunniaininnan Vuoden Ruokakasvattaja -kilpailussa pitkäjänteisestä työstä ruokakasvatuksessa ja erityisesti Sapere-menettelyn käytöstä.

Varhaiskasvatuksen kielen ja puheen kehitystä tukevien kieliryhmistä käytettäväksi nimeksi muutettiin Vahvemman kehityksen ja oppimisen tuen ryhmäksi (sivistyslautakunta 29.4.2020 § 33). Uusi nimi kuvaa paremmin ryhmien toimintaa ja antaa mahdollisuuden kehittää toimintaa laaja-alaisemmin lapsiryhmässä olevien lasten tarpeiden mukaan. Samalla aiemmin Palomäen päiväkodissa olleen ryhmän toiminta siirtyi Jokivarren päiväkotiin.

Varhaiskasvatuksessa jatkui Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämällä hankerahoituksella tasa-arvon edistämiseen varhaiskasvatuksen perhetyöntekijä-kokeilu. Tälle saatiin lisärahoitusta vuoden 2021 loppuun. Rahoituksella on palkattu kaksi perhetyöntekijää. Opetushallituksen myöntämällä positiivisen diskriminaation hankerahoituksella lisättiin varhaiskasvatuksen erityisopettajaresursseja erityisesti vuoro- ja päiväkotien. Myös tälle toiminnalle saatiin jatkoa opetus- ja kulttuuriministeriön hankerahoituksesta vuodelle 2021. Koronavaikutusten tasaamiseen saatu hankerahoitus kohdennettiin perhepäivähoitoon. Rahoituksella on palkattu konsultoituva varhaiskasvatuksen opettaja, jonka tehtävänä on vahvistaa ja tukea perhepäivähoitajien pedagogista osaamista ja perhelähtöistä toimintaa.

Varhaiskasvatuksen johtamisen kehittäminen ja uudelleen organisointi tulee ajankohtaiseksi henkilöstössä tapahtuvien muutosten myötä 1.8.2021 alkaen. Uutta organisaatiomallia valmisteltiin ja käsiteltiin osana vuoden 2021 talousarviota. Nykyisestä kuudesta varhaiskasvatusalueesta muodostetaan kolme varhaiskasvatusaluetta. Muutoksen tarkoituksena on selkeyttää varhaiskasvatuksen esimiestyötä niin sanotulla jaetulla johtajuudella/pari johtamisella ja vahventaa näin esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa ja laatua. Varhaiskasvatuksen opettajia ja esimiehiä koskeva palkkaohjelman määräraha sisällytettiin vuoden 2021 talousarvioon.

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Laadukkaat, osallistavat, vuorovai- kutteiset, ennakoivat ja kokonaista- loudelliset varhaiskasvatuspalvelut	<u>Mittarit:</u> €/asukas €/hoitolapsi, varhaiskasvatukseen osallistuminen %/ 1-5 vuotiaat kuvailu	Tavoite toteutunut pääosin. Toimintakate on alle hyväksytyt lisätalousarvion. Menot jäävät alle ja tuottoja on hieman arvioitua enemmän. Toimintakate €/asukas jää alle lisätalousarviossa arvioitun. Lasten osallistumisaste jäi hieman alle talousarvion. Koska lisäryhmien tarve oli arvioitua vähäisempi ja toimintakulut alittuivat, jäi €/lapsi kustannukset lisätalousarviota hieman alhaisemmaksi. Varhaiskasvatukseen osallistui 73 % 1-5-vuotiaiden ikäluokista.
Tavoite: Hyvinvoiva lapsi asiakaslähtöisillä, vaikuttavilla varhaiskasvatuspalveluilla	<u>Mittarit:</u> asiakaskyselyt lapsille vuosittain; kokonaistulos asiakaskyselyt huoltajille parittomina vuosina; kokonaistulos henkilöstökyselyt parillisina vuosina; kokonaistulos kuvailu	Tavoite toteutunut pääosin. Poikkeusoloista johtuen lapsille ei toteutettu laajaa asiakaskyselyä. Päiväkodeissa kuitenkin käytettiin Mitä pidät päiväkodista -peliä lasten palautteen kyseilyyn. Kysely otetaan systemaattiseen käyttöön vuonna 2021. Henkilöstökysely toteutettiin keväällä 2020. Kysymyksissä arvioitiin varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmia, kasvattajien omaa sekä ryhmän toimintaa, koulutuksia, lasten ja vanhempien osallisuutta. Varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin, henkilöstön toimintatapojen ja pedagogisen osaamisen kehittämistä tulee jatkaa edelleen. Koulutussuunnittelua tulee tehdä pitkäkestoisemmin. Tapoja ja välineitä vanhempien osallisuuden ja palautteen antamiseen tulee kehittää. Tulokset on raportoitu sivistyslautakunnalle.

Riskienhallinta

Riski	Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide
Talouden tasapaino: lainsäädännön muutokset, asiakasmaksujen muutokset, poikkeusolojen vaikutus maksukertymään	Riskin hallinta tehtiin ennakoivasti talousarvion laadinnassa, varauduttiin laki- ja asetuserämuutoksista johtuvasta varhaiskasvatuspaikkojen tarpeen kasvusta jatkamalla Palomäen päiväkodin toimintaa ja uudella lapsiryhmällä Koivulinnan päiväkotiin. Asiakasmaksutuottojen riski todentui kevään poikkeusoloista johtuvien maksuhyvitysten muodossa. Tulokertymää tarkistettiin lisätalousarvioissa.
Toiminnan laatu: ammattitaitoisen henkilöstön rekrytointi	Riskiä hallittu työnantajakuvahankkeen avulla, hankkeesta nousseita toimenpiteitä tehty (esimiestyö, rekrytointi, oppilaitosyhteistyö, yhteistyö eri toimialojen kanssa). Valtakunnallinen pula kelpoisista varhaiskasvatuksen opettajista kuitenkin vaikuttaa kelpoisen henkilöstön saatavuuteen, 14 varhaiskasvatuksen opettajan tointa täytetty ei-kelpoisilla henkilöillä.
Turvallisuus ja jatkuvuus: arjen turvallisuus; koronapandemia	Riskiä hallittu ennakoivasti turvallisuussuunnitelmien säännöllisellä päivittämisellä, jatkuvat henkilöstön ensiapukoulutukset. Koronapandemiasta johtunut poikkeusaika vaikutti varhaiskasvatuksen arkeen. Lapsimäärät vähenivät, osa esioppilaista etäopetuksessa, uudenlaisten toimintatapojen suunnittelu ja toteutus. Jatkuva ohjeistusten päivitys esimiehille ja henkilöstölle sekä huoltajille yhteistyössä hallintoylilääkärin, ateria- ja puhtauspalvelujen ym. yhteistyötahojen kanssa. Esimiesten päivittäiset kokoukset etäyhteyksillä, henkilöstölle tiedottaminen päivittäin kevään poikkeusaikana. Lasten ja henkilöstön läsnäolojen säännöl-

linen seuranta. Hallittu tiedottaminen. vuosilomajärjestelyt ja riskiryhmäläisten huomiointi työtehtävissä. Syksyllä tilanne rauhallisempi: säännöllinen seuranta lasten läsnäoloihin, viikoittaiset esimiespalaverit pääosin etäyhteyksillä. Ohjeiden päivitys valtionhallinnon ohjeistusten mukaan. Esimiesten sijaistusjärjestelmän suunnitelma päivitetty.

Sisäinen valvonta

Varhaiskasvatuksen sisäistä valvontaa tehdään talouden ja tavoitteiden toteutumisen osalta säännöllisesti. Raportointi tapahtuu neljännesvuosittain sivistyslautakunnalle tehtävässä raportissa. Laskujen tarkastajiksi nimetyt henkilöt tarkastavat laskujen oikeellisuuden ennen tiliointiä ja laskujen hyväksyntää. Riskien hallintaa arvioidaan puolivuositain. Sivistyslautakunta antaa vuoden alussa ohjeet vaihtolosta ja salassapidosta, joita noudatetaan. Annetut ja laaditut ohjeet käsitellään varhaiskasvatuksen johtoryhmässä ja työpaikkakokouksissa. Niiden noudattamista yksiköissä valvotaan. Varhaiskasvatuksen henkilöstön ja lasten välisen suhdelluvun toteutumista valvotaan Daisy-toiminnanohjausjärjestelmällä.

Talousarvion toteutuminen

Varhaiskasvatus	Ta 2020	Ta+lta 2020	Tp 2020	ero € tp-lta	tot %
Tulot	1 014 431	1 113 673	942 243	-171 430	84,61 %
Menot	11 025 572	11 040 172	10 459 617	-580 555	94,74 %
Toimintakate	-10 011 141	-9 926 499	-9 517 374	409 125	95,88 %
Poistot	14 110	14 110	14 894	784	105,55 %
Tilikauden tulos	-10 025 251	-9 940 609	-9 532 268	408 341	95,89 %

Tunnusluvut

Syntyneet vv. 2010-2019

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Syntyneet koko Jämsä	201	175	156	158	135	110	133	80	101

Jämsän kaupungin alueella asuvien 1-5 vuotiaiden lasten määrä ja heistä prosentuaalinen osuus päivähoitossa olevista.

	TP 2018	% päivähoitossa	TP 2019	% päivähoitossa	TA +LTA 2020	% päivähoitossa	TP 2020	% päivähoitossa
Lapset 1-5 v	743	65 % (505)	695	72% (500)	695	75 % (522)	616	73 % (447)

	TP 2018	TP 2019	TA+LTA2020	TP 2020
Toimintakate € / asukas (19899)	473,70	478,55	498,84	478,52
toimintakate €/hoitolapsi	13801	14305	15017	14812

	TP 2018	TP 2019	LTA+TA 2020	TP 2020
Lapsia varhaiskasvatuksessa (1-5v ja esiopetus)	707	675	661	643
Lapsia esiopetuksessa	203	184	162	166
Lapsia perheille maksettavilla tuilla (kotihoidontuki, yksityisen hoidon tuki, osittainen ja joustava hoitoraha)	258	223	215	198
Lapsia yksityisissä päiväkodeissa	10	7,5	0	0
Laskennallinen varhaiskasvatuspaikkojen määrä	723	723	722	723
Lapsia vuorohoidossa	68	102	95	70

Perusopetus

Tulosalueen esimies: ma. opetusjohtaja-opistojen rehtori

Jämsän kaupungin perusopetuksessa opiskeli vuonna 2020 yhteensä 1 839 oppilasta. Talousarviossa oppilasmääräksi arvioitiin 1 833 oppilasta eli suuria muutoksia ei arvioituun verrattuna ollut. Tammikuussa 2021 tehtyyn väestöennusteeseen ja koulujen oppilastietorekisteriin perustuvaan oppilasennusteen mukaisesti perusopetuksen oppilasmäärä vähenee noin 560 oppilaalla lukuvuoteen 2027-2028 mennessä. Vähentäminen tulee kohdistumaan kaikkiin ikäluokkiin ja kaikkiin kouluihin. Kaikilla Jämsän perusopetuksen kouluilla oli kevät- ja syyslukukaudella 2020 yli 30 oppilasta, minkä kaupunginvaltuusto on päättänyt (17.4.2019 § 17) koulun lakkauttamisprosessin käynnistämisen rajaksi. Iltapäivätoimintaan osallistui 106 oppilasta (20.9.2020 tilastointipäivän tieto.) Koulujen kerhotoiminta oli tauolla maaliskuusta toukokuun loppuun, mutta syyslukukaudella 2020 kerhot jatkuivat koronarajoitukset huomioiden.

Koronapandemia vaikutti perusopetuksen arkeen ja käytännön järjestelyihin monella eri tavalla vuonna 2020. Perusopetus siirtyi koko Suomessa lähiopetuksesta etäopetukseen ajalle 18.3.-13.5. ja vielä loppukevääksi kokonaisuudessaan lähiopetukseen ajalle 14. - 30.5. Lähiopetukseen osallistui koko Jämsän perusopetuksessa n. 50 lasta päivittäin ja iltapäivätoimintaan noin 10 oppilasta. Sekä etäopetusta että lähiopetusjaksoja varten laadittiin opetuksen järjestämisen suunnitelma. Myös oppilashuollolle tehtiin oma suunnitelma etäopetusjaksoa varten. Katkeamattomuus tuen tarpeiden vastaamisessa, oppilashuollossa ja kouluterveyden huollossa tuli huolehtia.

Kouluruoka jaettiin etäopetuksessa oleville kuljetusoppilaille koteihin ja muut hakivat kouluruokakassin lähikouluilta kerran viikossa. Vanhempainyhdistykset olivat mukana auttamassa. Oppilaille, huoltajille ja henkilökunnalle tehtiin toukokuussa 2020 etäopetuskysely. Kyselyn tuloksissa nousi kaikilta vastaajaryhmiltä hieman huolta oppilaiden sosiaalisten kontaktien vähenemisestä. Etäopetusjärjestelyihin oltiin pääosin tyytyväisiä. Ruokakassipalvelu sai runsaasti kiitosta. Kyselyn tulokset käsiteltiin sivistyslautakunnassa.

Toukokuun viimeisten opetusviikkojen ajaksi siirryttäessä takaisin lähiopetukseen järjestettiin opetus väljennysperiaatteiden mukaisesti. Käyttöön vuokrattiin Gradia Jämsän tiloja ja Jämsän Kristillisen Kansanopiston tiloja ja sijoitettiin Jämsän lukiolle ja puukoululle. Pienemmillä kouluilla väljennykset pystyttiin tekemään koulujen omissa tiloissa ja osin porrastamalla työjärjestyksiä.

Syyslukukausi pystyttiin järjestämään kokonaisuudessaan lähiopetuksena. Suunnitelma lähiopetuksen järjestämiseksi hyväksyttiin. Tartuntataudeista vastaavan Jämsän kaupungin hallintoylilääkärin kanssa tehtiin tiivistä yhteistyötä. Kasvosuojaimen käytöstä opetus- ja ohjaustyössä annettiin marraskuun lopussa suositus. Perusopetuslain väliaikainen muutos ajalle 1.8.-31.12. antoi mahdollisuuden järjestää opetus tarvittaessa poikkeuksellisin opetusjärjestelyin etäopetuksena. Poikkeuksellisten opetusjärjestelyiden suunnitelma hyväksyttiin sivistyslautakunnassa 30.9.2020 § 85. Sivistyslautakunta päätti 26.8.2020 § 74 siirtää poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtämisessä toimivaltansa sivistystoimenjohtajalle. Toimivallan siirtoa jatkettiin koskemaan myös kevätlukukautta.

Vuonna 2020 perusopetuksen kohdentuvien hankkeiden yhteissumma oli n. 1 milj. euroa. Hankkeiden kustannukset kohdentuivat lähes kokonaan palkkakustannuksiin. Vuonna 2020 saaduista avustuksista merkittävä osa jaksottui käytettäväksi vuonna 2021. Suurimmat kokonaisuudet ovat koronavaikutusten lieventämiseen saatu avustus ja koulutuksellisen tasa-arvon hankkeet, joita oli v. 2020 meneillään 3 kpl. Näiden hankkeiden pääpaino on opetushenkilöstössä esim. resurssiopettajat /samanaikaisopetus ja joustavat järjestelyt, sosiaaliohjauksessa ja nuorisotyössä. Erityisopetuksen ja sosiaalityön yhteistyötä on myös lisätty avustusten mahdollistamana.

Lisäksi perusopetuksessa on ollut vuonna 2020 meneillään 3 koulutuksellisen tasa-arvon hanketta, kerhohankkeet, tutor-opettajahankkeet ja A1-kielen varhentamiseen tarkoitettu hanke. Koulutuksellisen tasa-arvon hankkeilla on palkattu mm. nuoriso-ohjaajia, jotka työskentelevät lasten ja nuorten kanssa koulupäivien aikana. Nuoriso-ohjaajat ovat tehneet osallistuvaa nuorisotyötä myös nuorison suosimilla sosiaalisen median kanavilla.

Koulutusmatkailuhanketta ei pystytty toteuttamaan suunnitellusti vuoden 2020 aikana, koska matkustaminen sekä kouluvierailut olivat rajoitettuja koronan vuoksi. Jämsän perusopetus on ollut mukana valtakunnallisessa Yrittäjäkylä-hankkeessa. Osa hankkeen toiminnoista siirtyi koronan vuoksi vuodelta 2020, mutta toimintaa on ollut 9.-luokkalaisille heti vuoden 2021 alussa.

Oppilaiden fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen hyvinvointi nostettiin perusopetuksen painopistealueeksi lukuvuodeksi 2020-2021. Vuoden 2019 kouluterveyskyselyyn tulokset sekä omalta osaltaan myös etäopetuskyselyyn tulokset nostivat esiin huolta lasten ja nuorten hyvinvoinnista. Oppilashuollon palvelut sekä hanketyöntekijöiden tekemä hyvinvointityö auttaa sekä tukee perusopetuksen lapsia ja nuoria. Oppilashuoltoon toteutui vakinainen lisäresurssi 1.8.2020 alkaen. Yhteistyö Kuhmoisten kunnan kanssa oppilashuollon osalta päättyi vuoden 2020 loppuun. Kaupunki kohdentaa resurssit omaan palvelutoimintaan. verkostotyötä esim. sosiaalitoimen kanssa tehdään tiiviisti.

Vuoden 2021 talousarvion valmistelussa otettiin huomioon oppivelvollisuus uudistukseen liittyviä asioita niiltä osin kuin oli mahdollista. Asiaan tarvittaessa palataan vuoden 2021 aikana.

Perusopetuksen arviointia uudistettiin ja uudistukset tulivat voimaan 1.8.2020 alkaen. Uusien arviointimuutosten mukaiset todistusohjelmat hyväksyttiin sivistyslautakunnasta joulukuussa. A1-kielen opinnot alkoivat kaikille 1.-luokan oppilaille vuoden 2020 alusta.

Jämsänkosken yhtenäiskoulun yläpihan viimeistelytyöt tehtiin loppuun ja alapihan rakentamista aloitettiin vuonna 2020 asentamalla kuntoiluvälaineitä. Vuodelle 2021 on haettu investointimäärärahaa alakentän monitoimiareenan rakentamiseen. Vitikkalan koulun AV-järjestelmä uusittiin.

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Tavoite: Hyvinvoiva oppilas asialähtöisillä ja vaikuttavilla perusopetuspalveluilla	€/asukas, €/oppilas Kouluterveyskyselyyn tulokset kuvailu	10 294€/oppilas sekä 934€/asukas ovat molemmat tilinpäätöksessä hieman talousarviota pienemmät. Toiminta on toteutunut suunnitellusti lukuun ottamatta koronapandemiasta johtuvia muutoksia. Kouluterveyskyselyssä vuonna 2019 esiin nousseisiin huoliin on tartuttu ja perusopetuksen painopistealueeksi on nostettu oppilaiden fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen hyvinvointi. Kouluille hankerahoituksella palkatut nuorisotyöntekijät sekä sosiaaliohjaajat tekevää jalkautuvaa työtä lasten ja nuorten parissa koulun arjessa sekä myös sosiaalisessa mediassa.
Tavoite: Koulutuksellinen tasa-arvo ja hyvät mahdollisuudet jatko-opintoihin	Jatko-opintoihin sijoittuminen kuvailu	Yhtenäiskoulujen opinto-ohjaajilta saatujen tietojen mukaan kaikki keväällä 2020 perusopetuksen päättäneet saivat jatko-opiskelupaikan. Oppivelvollisuus uudistus tuo ohjaukseen ja seurantaan uusia velvoitteita.

Riskienhallinta

Riski	Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide
Talouden tasapaino Sisäilmasto-ongelmat nostavat kiinteistö- ja oppimateriaalikulua	Riski ei ole todentunut vuonna 2020. Jämsän perusopetuksen koulut ovat pääosin melko uusia, joten sisäilmaongelmat eivät ole olleet ajankohtaisia. Rakennuksia käytetään asianmukaisesti ja epäkohdista sekä korjaustarpeista raportoidaan heti eteenpäin. Korjaustarpeen kartoitus tehdään vuosittain.
Toiminnan laatu Sisäilmasto-ongelmien ja muiden syiden aiheuttamat poissaolot aiheuttavat ylimääräisiä kustannuksia. Sijaisjärjestelyt tuovat poikkeuksia oppilaiden arkeen.	Riski ei ole todentunut vuonna 2020. Henkilökunnan sairauspoissaoloja seurataan ja toimitaan aktiivisen tuen periaatteiden mukaisesti. Tehdään tiivistä yhteistyötä työterveyshuollon kanssa. Korvaavan työn malli on käytössä. Korona-aikana riskiryhmien työskentelyyn on omat erilliset ohjeet.
Toiminnan laatu Digitalisaation nopea kehitys	Riski on toteutunut osittain vuonna 2020. Etäopetukseen siirryttiin hyvin nopealla aikataululla maaliskuussa 2020. Henkilökunnan digiosaamisen tulee olla hyvällä tasolla. Kevään 2020 kokemuksia sekä etäopetuskyselyyn tuloksia on pystytty hyödyntämään ja kun syyslukukausi 2020 pystyttiin toteuttamaan kokonaan lähiopetuksena, niin on ollut mahdollisuus myös henkilökunnan digitaitojen kehittämiseksi. Digitutor-hankkeen avulla on pystytty tukemaan henkilöstön osaamistarvetta.
Toiminnan laatu Muodollisesti ja tosiasiallisesti kelpoisen henkilöstön saatavuus	Riski on todentunut osittain syksyn 2020 aikana. Flunssaoireisena ei ole voinut tulla töihin ja elo- sekä syyskuussa on ollut jonot koronatesteihin. Henkilökunnalla oli tämän vuoksi alkusyksystä runsaasti lyhyitä poissaoloja. Sijaisen hankkiminen oli hetken aikaa hankalaa.

	Myös erityisopetuksessa sekä oppilashuollossa on ollut ajoittain rekrytointivaikkeitä. Myönteisen työnantajakuva muodostaminen on tärkeää myös jatkossa.
Toiminnan jatkuvuus ja turvallisuus Arjen turvallisuus	Riski ei ole todentunut vuonna 2020. Kaikilla kouluilla on turvallisuussuunnitelmat sekä turvallisuusvastaavat. Turvallisuussuunnitelmat on päivitetty keväällä 2020 vastaamaan koronaolosuhteita. Lähiopetuksen järjestämiseen on laadittu toimintaohjeet sekä toukokuussa että elokuussa. Kouluilla on tehty riskiarviot sekä laajat työpaikkaselvitykset. Selvitysten perusteella on tehty korjauksia, jos on havaittu jotain epäkohtia. Kaikki oppilaiden hyvinvointiin sekä oppimiseen liittyvät tukipalvelut ovat jatkuneet myös etäopetusjakson aikana.
Toiminnan jatkuvuus ja turvallisuus Koronapandemia	Riski on todentunut vuonna 2020. Uusi tilanne, jonka kaikkiin yksityiskohtiin ei ole ollut mahdollisuutta etukäteen valmistautua. Perusopetuksessa ollaan kuitenkin pystytty reagoimaan sekä valtakunnallisiin, alueellisiin sekä paikallisiin viranomaisohjeisiin asianmukaisesti. Opetustoimintaa on pystytty jatkamaan keskeytyksettä. Siirtymät lähiopetuksesta etäopetukseen ja siitä edelleen lähiopetukseen ovat olleet rakenteellisesti suuria, mutta toiminta on siitä huolimatta jatkunut sekä oppilaiden hyvinvointia ja oppimista on pystytty tukemaan koko ajan. Viranomaisohjeita on noudatettu sekä perusopetuksen käytännön arjen muutoksista on tiedotettu laajasti sekä huoltajia että kuntalaisia.

Sisäinen valvonta

Perusopetuksen sisäistä valvontaa tehdään talouden ja tavoitteiden toteutumisen osalta säännöllisesti. Raportointi tapahtuu neljännesvuosittain sivistyslautakunnalle tehtävässä raportissa. Laskujen tarkastajiksi nimetyt henkilöt tarkastavat laskujen oikeellisuuden ennen tiliointiä ja laskujen hyväksyntää. Riskien hallintaa arvioidaan puolivuositain. Sivistyslautakunta antaa vuoden alussa ohjeet vaitiolosta ja salassapidosta, joita noudatetaan. Annetut ja laaditut ohjeet käsitellään rehtorikokouksissa. Ohjeiden noudattamista valvotaan sekä yksiköissä että tulosaluetasoisesti.

Kouluittain tehdään lukuvuosisuunnitelmat, joita täydennetään lukuvuoden aikana tarvittaessa. Opettajatietolomakkeissa ilmoitetaan lukuvuoden tuntimäärät.

Rehtoreiden opetusvelvollisuus määritellään lukuvuodeksi kerrallaan virkaehtosopimuksen mukaisesti. Työn vaatavuuden arviointi tehdään joka lukuvuosi ja kriteereistä sekä jakoperusteista neuvotellaan työntekijäosapuolen kanssa.

Talousarvion toteutuminen

Perusopetus	Ta 2020	Ta+lta 2020	Tp 2020	ero € tp-lta	tot %
Tulot	1 099 220	1 294 096	1 009 858	-284 238	78,04 %
Menot	20 283 210	20 577 753	19 772 059	-805 694	96,08 %
Toimintakate	-19 183 990	-19 283 657	-18 762 201	521 456	97,30 %
Poistot	214 730	214 730	200 274	-14 456	
Tilikauden tulos	-19 398 720	-19 498 387	-18 962 475	535 912	97,25 %

Tunnusluvut

Oppilasmäärä

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	Ta+Lta	TP 2020
Oppilasmäärä	1913	1 862	1833	1 833	1 839
€ / oppilas	9814	10 235	10 604	10 520	10 204
€ / asukas (19889)	911	945	929	970	-943,35

Tilinpäätöksessä oppilasmäärä laskettu painotetulla keskiarvolla.

PERUSKOULUN PÄÄTTÄVÄT JÄMSÄ – JATKOKOULUTUSTAUUKKO

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020 arvio
Peruskoulun 9.-luokan päättäneet yht	248	255	241	229	237	200	196
Jatkoi heti opiskelua lukiokoulutuksessa	107	118	92	112	116	84	90
Jatkoi heti opisk. ammatill. koulutuksessa	132	127	135	105	100	103	99
Jatkoi heti opisk. valmistavassa koulutuksessa	0	6	4	2	12	4	7
Jatkoi lisäopetuksessa (10-luokka)					1	1	
Ei jatkanut heti em. koulutuksissa	9	4	10	10	8	8	0

Vuodet 2014-2019 tiedot perustuvat Tilastokeskuksen tietoihin. V 2020 tiedot eivät ole saatavilla vaan ne perustuvat yhtenäiskoulujen opinto-ohjaajilta saatuihin tietoihin.

OPPILASENNUSTE tammikuu 2021												
Kouluun lähtevien syntymävuodet	-13	-14	-15	-16	-17	-18	-19	-20				
Lukuvuodet	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027				
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028				
1 - 6 LUOKAT												
Juokslahti	58	61	56	64	56	48	43	39				
Kaipola	133	133	129	118	109	100	83	78				
Koskenpää	36	34	37	39	39	38	30	29				
Länkipohja	34	31	30	23	26	22	20	18				
Kuorevesi	98	99	96	92	82	77	71	56				
Jkosken yhtenäisk.	332	328	327	313	293	269	245	231				
- yleisopetus	325	318	317	303	283	259	235	221				
- 1-6 pienluokka	7	10	10	10	10	10	10	10				
Jämsänjoen yht.	517	494	463	424	385	366	330	317				
- yleisopetus	477	446	415	375	338	323	290	276				
- pienluokat 1-6	33	41	39	39	37	30	30	30				
- pienluokat 7-9E	7	7	9	10	10	13	10	11				
Yhteensä alakoulut	1208	1161	1110	1040	951	881	782	732				
7 - 9 LUOKAT												
Kouluun lähtevien syntymävuodet	-13	-14	-15	-16	-17	-18	-19	-20				
Lukuvuodet	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Jämsänjoen yhtenäiskoulu	345	365	381	372	373	357	337	302	271	246	221	220
- yleisopetus 7-9lk	335	355	371	362	363	347	327	292	261	236	211	210
- pienluokka	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Jämsänkosken yhtenäisk.	192	207	211	209	209	212	212	203	202	190	179	155
- yleisopetus	165	177	181	179	179	182	182	173	172	160	149	125
- pienluokat 7-9	27	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Kuorevesi 7-9lk	74	72	60	70	66	71	63	65	56	53	43	43
Yhteensä yläkoulut	611	615	618	611	608	600	572	530	489	449	403	408
Peruskoul. yhteensä	1819	1776	1728	1651	1559	1481	1354	1262				

Ennustevuosilla 2021-2025 on vähennetty oppilasmäärien kaksinkertainen kirjaus E-, H- ja G-luokkien osalta.

Lukiokoulutus

Tulosalueen esimies: rehtori

Lukiokoulutuksen tarkoituksena on tukea opiskelijoiden kasvamista hyviksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja aktiivisiksi yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille työelämän, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja, taitoja ja valmiuksia. Lisäksi koulutuksen tarkoituksena on antaa opiskelijoille valmiuksia elinikäiseen oppimiseen ja itsensä jatkuvaan kehittämiseen.

Vuonna 2020 lukiossa opiskeli 263 opiskelijaa, talousarviossa 2020 arvioitiin opiskelijamääräksi 260. Uusia opiskelijoita aloitti elokuussa 76, mikä oli kahdeksan opiskelijaa enemmän kuin edellisenä vuonna. Lukion sisäänottokeskiarvo on 7,0. Kevätlukukaudella 2020 lukiossa oli viisi ulkomaalaista vaihto-opiskelijaa. He palasivat kotimaahansa maaliskuussa koronan vuoksi. Samasta syystä uusia vaihto-opiskelijoita ei syksyllä tullut. Gradiasta oli ilmoittautunut lukiokursseille 10 opiskelijaa. Yhdistelmäutkintoja valmistui kaksi. Yhteensä ylioppilaita valmistui vuoden 2020 aikana 87. Urheiluvallennuksessa olevia opiskelijoita oli vuoden 2020 lopussa 20.

Lukio siirtyi etäopetukseen 17.3. kevätlukukauden loppuun saakka. Opiskelijakyselyn perusteella etäopetusjakso onnistui hyvin. Itsenäinen opiskelu ei kuitenkaan sovellu kaikille, joten tiedollisia aukkoja pääsi syntymään. Kyselyn tulokset käsiteltiin sivistyslautakunnassa. Lukio saikin syyskuussa erityisavustusta noin 40 000 euroa koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi. Tukea käytetään tiedollisten aukkojen paikkaamiseen, opintojen ohjaukseen ja opiskeluhuollon tehostamiseen. Syksyn ylioppilaskirjoitusten toimeenpanon turvaamiseksi abiturienteilla oli etäopetusjakso 10.-30.9.2020. Pirkanmaan sairaanhoitopiirin suositusten mukaisesti lukiossa annettiin suositus maskien ja visiirien käytöstä 25.11.2020.

Ylioppilaskirjoitukset järjestettiin maaliskuussa ja syys-lokakuussa. koronasta johtuviin erityisjärjestelyihin ei jouduttu. Keväällä järjestettiin YO-juhla virtuaalisena Puukoululla 30.5. ja 29.8. yhteisöllinen YO-juhla Jämsänjoen yhtenäiskoululla.

Opetussuunnitelmatyö jatkui syksyllä ja uusi lukion opetussuunnitelma otetaan vaiheittain käyttöön syysluku-kaudesta 2021 lähtien.

Mäntän lukion kanssa otettiin vastaan opiskelijavaihto alankomaalaisesta koulusta. Vastavierailua ei pystytty toteuttamaan koronan vuoksi. Myös Nordplus Junior-hankkeessa isännöitiin vierailijoita Liettuasta tammi-kuussa, mutta vastavierailua ei tehty. Lukion ilmasto-ohjelma valmistui vuoden 2019 lopussa ja siihen liittyviä toimenpiteitä tehtiin vuoden aikana koronasta huolimatta.

Lukiolain toimeenpano-hanketta ei koronan vuoksi voitu toteuttaa suunnitellusti. Hankkeen toimintasuunnitelmaa muutettiin vuoden lopulla ja sille saatiin jatkoaika 30.6.2021 saakka. Liikkuva opiskelu-hankkeen tavoitteena on ollut opiskelijoiden liikkumisen lisääminen. Lukiolle on hankittu liikuntavälineitä. Lisäksi on koulutettu liikuntatutoreita. Ensimmäinen Liikkuva opiskelu-hanke päättyi 30.9. ja sen jälkeen alkoi jatkohanke samoin tavoittein.

Opetushallinnon tilastopalvelun mukaan lukiokoulutuksen läpäisi Jämsässä vuonna 2018 enintään 3,5 vuodessa 84,4 % lukiokoulutuksen syksyllä 2015 aloittaneista. Vastaava valtakunnallinen läpäisyprosentti on 78,6 %. Vuoden 2017 ylioppilasta oli vuoden kuluttua siirtynyt jatko-opintoihin 44,4 %, koko maassa 51,1 %.

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Tavoite: Hyvinvoiva opiskelijakunta ja henkilöstö	€/asukas, e/opiskelija	Lukion toimintakate 93,44 €/asukas ja 7066 €/opiskelija. Opiskeluhooltoon saatu lisäresurssia. Liikkuva opiskelu-hanke on aktivoitunut niin opiskelijoita kuin henkilöstöäkin lisäämään liikkumista ja vähentämään istumista koulupäivän aikana.
Tavoite: Ympäristöystävällinen lukio		Lukion ilmasto-ohjelman toimenpiteitä on pystytty toteuttamaan melko kattavasti koronasta huolimatta. Aiheeseen liittyviä teemapäiviä ei ole järjestetty.

Riskienhallinta.

Riski	Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide
Opiskelijamäärän väheneminen	Riski on osin toteutunut. Ikäluokkien pieneneminen on laskenut lukion opiskelijamäärää. Keskiarvorajaa on laskettu ja markkinointia tehostettu. Yhteistyö Gradia Jämän kanssa on mahdollistanut urheiluvalmennuksen. Lisäksi lukio-opintoja suorittaa vuosittain 10-15 Gradia Jämän opiskelijaa.
Digitalisaation nopea kehitys	Koronan vuoksi siirryttiin 17.3. etäopetukseen koko loppukevään ajaksi. Lisäksi abiturientit olivat etäopetuksessa kaksi viikkoa ennen syksyn YO-kirjoituksia. Video-opetusta ei saatu heti toimimaan, mutta etäopetusta voitiin kuitenkin järjestää muulla tavoin. Samoin kurssikokeet pidettiin etänä. Viidennen jakson alusta lähtien pystyttiin järjestämään lukujärjestyksen mukainen video-opetus. Opiskelijoille tehdyn kyselyn perusteella etäopetus onnistui hyvin. Kuormitus kuitenkin lisääntyi huomattavasti niin henkilöstöllä kuin opiskelijoillakin.
Arjen turvallisuus	Kevään etäopetusjaksosta on jäänyt osalle opiskelijoita tiedollisia aukkoja. Saatiin Opetushallituksesta avustusta opiskelun ja ohjauksen tukitoimiin. Opettajien valmiudet etäopetuksen järjestämiseen ovat parantuneet. Suojainten käytössä on ollut puutteita ja suosituksia ei ole täysin noudatettu. Tämän vuoksi tehostetaan ohjausta ja muutetaan tarvittaessa käytänteitä.

Sisäinen valvonta

Lukiokoulutuksen sisäistä valvontaa tehdään talouden ja tavoitteiden toteutumisen osalta säännöllisesti. Raportointi tapahtuu neljännesvuosittain sivistyslautakunnalle tehtävässä raportissa. Sisäiseen valvontaan kuuluu laskujen oikeellisuuden tarkistaminen. Riskien hallintaa arvioidaan puolivuositain. Viranhaltijapäätökset julkaistaan kaupungin nettisivulla, mikäli ne eivät ole salaisia. Laaditaan lukuvuositain vuosisuunnitelma. Sen tekemiseen osallistuu lukion henkilökunta ja ennen hyväksymistä opiskelijakunnan hallitus käsittelee suunnitelman. Opiskelijakunnan edustajat ovat mukana opettajien kokouksissa. Opetuksessa noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa lukion opetussuunnitelmaa. Noudatetaan sivistyslautakunnan vuoden alussa antamia ohjeita vaitiolovelvollisuudesta ja salassapidosta.

Talousarvion toteutuminen

Lukio-opetus	Ta 2020	Ta+lta 2020	Tp 2020	ero € tp-lta	tot %
Tulot	28 400	38 400	27 184	-11 216	70,79 %
Menot	1 968 980	1 968 980	1 884 970	-84 010	95,73 %
Toimintakate	-1 940 580	-1 930 580	-1 857 786	72 794	96,23 %
Poistot	1 310	1 310	1 309	-1	99,93 %
Tilikauden tulos	-1 941 890	-1 931 890	-1 859 095	72 795	96,23 %

Tunnusluvut

	TP 2018	TP 2019	Ta+Lta 2020	Tp 2020
Opiskelijamäärä	281	278	260	263
€/ asukas (asukasluku 19889)	94,25	96,12	97,22	-93,41
€/ opiskelija	6911	6976	7553	-7063,82

Lukuvuodet	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	
LUKIO														
Jämsän lukio	1	73	60	80	82	80	83	81	79	80	70	62	63	54
	2	63	73	60	80	82	80	83	81	79	80	70	62	63
	3	96	63	73	60	80	82	71	83	81	79	80	70	62
	4	9	16	13	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Yhteensä		241	212	226	227	248	251	241	249	246	235	218	202	186
Lukio yhteensä		241	212	226	227	248	251	241	249	246	235	218	202	186

Lukiokoulutuksen läpäisy ja sijoittuminen jatko-opintoihin, tilastokeskuksen tilastot

	TP2016	TP 2017	TP2018	TP2019	TP2020	TA 2020
Lukiokoulutuksen läpäisy enintään 3,5 vuodessa	91,4 % Suomi: 76,3 % syksyllä 2011 aloittaneet	87,5 % Suomi: 76,0 % syksyllä 2012 aloittaneet	87,1 %, Suomi: 76,6 % syksyllä 2013 aloittaneet	82,8 %, Suomi 79,9 % syksyllä 2014 aloittaneet	84,4 %, Suomi 78,6 % syksyllä 2015 aloittaneet	90 %
Sijoittuminen yksi vuosi YO-tutkinnon jälkeen jatko-opintoihin	73,0 % Suomi: 62,7 % vuoden 2013 ylioppilaat	71,9 % Suomi: 60,3% vuoden 2014 ylioppilaat	63,3 % Suomi: 57,7 % vuoden 2015 ylioppilaat	53,6 % Suomi: 52,5 % vuoden 2016 ylioppilaat	44,8 % Suomi: 51,1 % vuoden 2017 ylioppilaat	75 %

Lukiokoulutuksen tunnusluvut

	TP 2018	TP 2019	TA +Lta 2020	TP 2020
Ylioppilaiden määrä	87	77	85	87
Yhdistelmäutkintojen määrä	3	2	5	2
Urheiluvalmennettavien määrä	17	24	24	23

Elämänlaatu palvelut

Tulosalueen esimies: tulosaluejohtaja

Koronapandemia vaikutti erittäin voimakkaasti tulosalueen palvelukokonaisuuksien toimintaan ja asian johdosta jouduttiin turvautumaan myös lisätalousarvioon tuloarvion pettäessä uimahallin ja opistojen osalta. Opistojen osalta saatiin avustusta tulomenetyksiin. Elämänlaatu palvelujen henkilökuntaa osallistui ikääntyvien ihmisten soittorinkiin. Yksittäinen, terveydenhoitoalan koulutuksen omaava toimenhaltija suoritti koronaan liittyvän jäljityskoulutuksen. Kirjastopalvelujen henkilökunta koulutettiin laajasti, suorittaen mm. digiajokortin. Koronarajoitukset ja niiden muutokset olivat tulosalueen osalta merkittäviä. Niiden seuranta ja soveltaminen sekä suunnittelu vaativat esimiehiltä erittäin paljon. Palvelujen asteittaista avautumista varten palvelukokonaisuuksiin valmisteltiin toimintaohjeet, joita täydennettiin toimintokohtaisilla työnjohto-ohjeilla. Yhteistyö hallintoylihallinnon kanssa oli erittäin tiivistä.

Keväällä 2020 kaikki työväenopiston kurssit jouduttiin keskeyttämään 18.3. koronaviruspandemian vuoksi. Musiikkiopiston opetus jatkui etäopetuksena viikon taukoa lukuun ottamatta. Syksyllä opetus jatkui lähiopetuksena, kunnes viimeiset opetuskerrat jouduttiin työväenopiston osalta perumaan ja musiikkiopiston osalta siirtymään etäopetukseen. Muutokset näkyvät opistojen opiskelijamäärissä.

Koronaepidemian johdosta kirjaston kaikki palvelupisteet olivat suljettuina 17.3. – 10.5.2020. Tämän jälkeen alkoi palvelujen varovainen avaaminen ja syksyllä palvelupisteet toimivat tavanomaisesti. Joulukuussa rajoitukset palasivat. Aukioloaikojen ja palveluiden rajoitukset ovat luonnollisesti vähentäneet suoritteiden määrää, mutta odotettua vähemmän. Pääkirjasto-nuorisotila-neuvonta –hanketta valmisteltiin ja sivistyslautakunta käsitteli sekä keväällä että syksyllä. Valmistelea hanketta varten valtiovastustushakemus omatoimikirjaston ja digipalvelujen kehittämiseen. Päätöstä ei ole vielä tullut.

Kulttuuritoiminnassa koronaepidemia hiljensi järjestöjen toiminnan maaliskuusta alkaen. Avustuksia myönnettiin arvioitua vähemmän. Perinteiset veteraanijuhla ja itsenäisyyspäivän juhla korvattiin ohjelmattomalla. Pälämäen kokoelman luetteloinnin digitalisointi eteni. Pari musiikkiopiston opiskelijaa toimi kunnallisiin kesäsoittajina. Viljo Järvisen kulttuuripalkinto myönnettiin mestaripelimanni Katja Lampiselle.

Koronatilanteen takia tapahtumat ja ohjatut ryhmätoiminnot peruttiin ja uimahalli sekä muut liikuntatilat suljettiin 16.3 alkaen. Poikkeavaan tilanteeseen sopeuduttiin nopeasti ja kuntalaisia kannustettiin liikkumiseen erilaisin taukojumppavideoin, kampanjoin ja ulkoliikuntavinkein. Uimahallin allastilan lattiamateriaalin uusimista aikaistettiin. Kesällä toimintoja avattiin asteittain ja syksyllä toiminnot käynnistyivät lähes tavanomaisesti. Joulukuussa rajoitukset astuivat uudestaan voimaan ja mm. uimahalli suljettiin. Vuoden sulut ja muutokset vaikuttivat merkittävästi uimahallin asiakasmääriin.

Vähävaraisten perheiden 7-15 –vuotiaiden lasten ja nuorten liikunnan harrastamisen tukemisen hanke käynnistyi vuoden alussa. Hanke ei edistynyt koronapandemian vuoksi suunnitellusti. Hankkeelle haettiin ja saatiin lisää aikaa lokakuun 2021 loppuun saakka. Vuoden urheilijan valinta toteutui ensimmäisen kerran. Vuoden urheilijaksi valittiin moottoriurheilija, enduron Euroopan mestari Roni Kytönen.

Koronatilanteen takia tapahtumat ja ohjatut ryhmätoiminnot peruttiin ja nuorisotilat suljettiin 16.3 alkaen. Poikkeavaan tilanteeseen sopeuduttiin nopeasti ja aloitettiin verkkonuorisotyö sekä jalkautuva nuorisotyö osin yhteistyössä järjestöjen ja seurakunnan kanssa. Kesästä alkaen toimintoja asteittain auki ja syyskausi lähes tavallinen. Loppusyksyllä pandemiatilanteen huononnutta nuorisotilat sulkeutuivat joulukuussa ja nuorisotyö siirtyi verkkoon ja jalkautuvaan nuorisotyöhön.

Haettiin AVI:sta avustusta kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävään nuorisotyöhön. Avustusta saatiin 45 000 euroa ja se päätettiin kohdentaa toisen asteen oppilaitoksiin palkattavan nuorisohjaajan työn kuluihin. Moottoriurheilun käynnistettiin yhdessä seurakunnan ja 4H-yhdistyksen kanssa.

Aloitettiin sivistystoimen sähköisen avustushaun suunnittelu sekä tehostetun nuorisotyön toimintamallin suunnittelu. Avustusten myöntämiskriteerit uudistettiin. Liikuntatilojen vakiovuorojen myöntämisen periaatteet vahvistettiin. Uimahallin asiakaskyselyn tulokset käsiteltiin sivistyslautakunnassa. Nuorten kulttuuri-, taide- ja liikuntastipendien jakoperusteet ja Vuoden urheilija -palkinnon säännöt tarkastettiin. Länkipohjan ja Kuoreveden kuntosalien käytön ikäraja tarkastettiin ja muutettiin.

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Tavoite: Kehitämme yhdessä asukkaiden, asiakkaiden ja eri toimijoiden kanssa uudesta pääkirjastosta kaikkien yhteisten kohtaamispaikan ja olkkarin.	€/asukas asiakasraatitoiminta asiakaskyselyt, kun tilat on otettu käyttöön kuvailu	Tavoite on toteutunut €/asukas mittarin osalta. Asiakasraatitoimintaa ei aloitettu eikä kyselyä toteutettu. Päätös toteutustavasta 2/2021 kaupunginvaltuustossa. Hankkeen valmistelu monitahoista ja laaja-alaista. Lautakunta antoi asiasta kaksi lausuntoa
Tavoite: Hyvinvoiva jämsäläinen mielekkäällä tekemisellä, osallisuudella, terveillä elämäntavoilla	lainaus/asukas %/8-9 luokkalaiset vähintään tunnin päivässä liikkuvat (kouluterveyskysely joka toinen vuosi) %/ yli 65-vuotiaiden osuus vapaan sivistystyön opiskelijoista kuvailu	Lainaus/asukas: Tavoite 12,08 lainaus; toteutuma oli 10,08. Tämä on linjassa sulkupäivien ja rajoitusten vaikutukseen. Uudet palvelumuodot kuten kirjakassipalvelu ja verkkovinkkaukset ovat tässä auttaneet. Kuitenkin voidaan huomata, että senioriväestön asiointi on vähentynyt erityisesti, mitä selittää ainakin osin koronapandemia. Jämsäläisistä 8-9 luokkalaisista vähintään tunnin päivässä liikkui 26,5 prosenttia (vuoden 2019 kyselyn tulos). Tavoite vuodelle 2020 oli 30 prosenttia. Kouluterveyskyselyä ei viime vuonna toteutettu, joten ei voida tarkasti arvioida tavoitteen saavuttamista. Fyysisen toimintakyvyn seuranta varten kehitetyn Move!-mittaus tuloksissa 8.luokkalaisten tulokset olivat keskimäärin hiukan paremmat edellisvuoteen verrattuna Yli 65-vuotiaita osallistui työväenopiston kursseille 33 % koko opiskelijamäärästä vuonna 2020. Tavoite 40 %.. Koronarajoitusten mukaisesti kursseille ei voitu ottaa niin paljon osallistujia kuin aikaisemmin. Yli 65-vuotiaat näyttäivät myös noudattavan varovaisuuden periaatetta osallistumisessaan.

Riskienhallinta

Riski	Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide
talouden riski	koronasta johtuen tuloarvio ei toteutunut; hallintatoimenpiteenä lisätalousarviossa tuloarvion alentaminen ja asiaan osoitettujen valtionavustusten hakeminen
digitalisaatio; henkilöstön osaaminen, palvelujen käyttäjien osaaminen ja mahdollisuudet	digiloikka koronan johdosta; hallintatoimenpiteenä lisäkouluttautuminen ja tarpeellisten välineiden ja laitteiden hankinta. Huolta on kuitenkin kannettava palvelujen käyttäjien mahdollisuudesta olla osallisena digipalveluissa. Poikkeusolojen aikana yleisölle avointa mahdollisuutta käyttää tietokonetta ei onnistuttu kaupunkitasoisesti järjestämään. Laajempina hallintatoimenpiteenä tieto- ja viestintästrategian laadinta.
viranomaismääräysten vaatimukset	tavanomaisessa tilanteessa määräysten, lainsäädännön seuraaminen, toimeenpanon suunnittelut ja toteutus onnistuu. Pandemian aikana määräysten, suositusten jatkuva muuttuminen vaikeuttivat hallintaa merkittävästi. Hallintatoimenpiteenä: tilannekuvan muodostaminen, henkilöstön ja asiakkaiden tiedottaminen. Priorisoitiin pandemia, muita tehtäviä jouduttiin airtamaan eteenpäin.

Sisäinen valvonta

Esimies on valvonut töiden suorittamista, tilattavien palveluiden toteuttamista ja hankkinut tietoja asetettujen tavoitteiden toteutumisen arvioimiseksi itsenäisesti sekä yhdessä henkilöstön kanssa. Sisäisessä valvonnassa valvotaan vaadittujen turvallisuuskoulutusten suorittaminen ja asiantasaisuus. Sisäistä valvontaa tehdään talouden ja tavoitteiden toteutumisen osalta säännöllisesti. Raportointi tapahtuu neljännesvuosittain sivistyslautakunnalle tehtävässä raportissa. Riskien hallintaa arvioidaan puolivuositain. Laadittujen ja annettujen ohjeiden toimeenpano ja noudattaminen. Laskujen oikeellisuuden tarkistaminen tehdään annettujen ohjeiden mukaisesti. Maksuosoitukset ja maksettavat laskut tarkastetaan ja tiliöidään huolellisesti. Mikäli virhe tapahtuu ja se havaitaan, tehdään muistiotosite. Sivistyslautakunta antaa vuoden alussa ohjeet vaihtolovelvollisuuteen ja salassapitoon liittyvistä asioista ja niitä noudatetaan.

Talousarvion toteutuminen

Elämänlaatu palvelut	Ta 2020	Ta+lta 2020	Tp 2020	ero € tp-lta	tot %
Tulot	741 455	547 327	564 655	17 328	103,17 %
Menot	3 911 674	3 893 214	3 709 031	-184 183	95,27 %
Toimintakate	-3 170 219	-3 345 887	-3 144 376	201 511	93,98 %
Poistot	23 340	23 340	8 385	-14 955	
Tilikauden tulos	-3 193 559	-3 369 227	-3 152 761	216 466	93,58 %

Tunnusluvut

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA2020+lta	TP 2020
Toimintakate € / asukas (19889)	194,39	152,38	159,29	168,23	158,09
Musiikkiopiston opiskelijamäärä	400	403	400		350
Työväenopiston opiskelijamäärä	1937	1898	2 000		1 540
Yli 65-vuotiaat määrä	654	815	800		505
Yli 65-vuotiaat % kaikista opis-	34 %	43 %	40%		33 %
Kirjaston kävijämäärä (fyysinen)	87858	97 875	87000		71 850
Lainaus/asukas	11,6	11,9	12,08		10,08
Uimahallin asiakasmäärä	41 566 (8,5 kk)	61 711	72 000		
8-9 –luokkalaisten omatoiminen liikunta lähes päivittäin %-osuus (kouluterveyskysely joka toinen vuosi)		mittari on poistunut kouluterveyskyselystä	45		
uutena mittarina otettu käyttöön v. 2020 talousarvioon vähintään tunnin päivässä liikkuvat 8-9 – luokkalaiset %-osuus (kouluterveyskysely joka toinen vuosi)		26,5	30		

YHDYSKUNTATOIMI

Toimialajohtaja: elinvoimajohtaja

Tekninen lautakunta

Jäsenet

Jouni Kotiaho, puheenjohtaja

Voitto Suosaari, varapuheenjohtaja

Ari Haggrén

Heikki Rinnekangas

Markku Korpela

Leila Seppälä

Leena Pärnäjärvi

Riitta Kangas

Katja Minkkinen

Mika Kyrö, kaupunginhallituksen edustaja

Joonatan Similä nuorisovaltuuston edustaja 1.1.- 30.6.2020

Varajäsenet

Ari Valkeinen

Atte Porkkala

Aira Putkonen

Tapio Moilanen

Ari Sarin

Tuija Kovanen

Sanna Pekki

Sirpa Peltonen

Joonas Valkeajärvi

Yhdyskuntatoimen (1.1.2021 alkaen elinvoimatoimen) perustehtävänä on kaupungin yhdyskunnan perusrakenteen ylläpitäminen ja kehittäminen, asukkaiden arjen sujuvuus sekä elinvoiman vahvistaminen. Perustehtävän mukaisesti yhdyskuntatoimesta hoidetaan resurssien puitteissa yhteiskunnan teknistä palvelu- ja huoltojärjestelmää sekä 1.8.2020 alkaen Jämsän kaupungin yrityspalveluja, elinvoiman vahvistamiseen liittyvää hanketoimintaa, edunvalvontaa ja aluekehittämistä.

Kunnallistekniikan keinoin ja menetelmin toimialalta luodaan taajamaluonteisen yhdyskunnan perusrakenne, joka on välttämätön kaikille toiminnalle: kansalaisten asumiselle, liikkumiselle, vapaa-ajan vietoille ja virkistäytymiselle. Myös terveydenhuollon, sosiaalitoimen ja sivistystoimen peruspalvelujen tuottaminen sekä elinkeinoelämän toiminta on täysin riippuvaista kunnallisteknisten järjestelmien toimivuudesta.

Kaupunkirakenteeseen liittyvän infrastruktuurin suunnittelu, rakennuttaminen ja ylläpito ovat tärkeä osa toimialan palvelutehtävää. Kaavoituksella tähdätään tulevaisuuteen ja ohjataan eri toimintojen sijoittumista loogisesti ja toiminnallisesti parhaalla tavalla toisiinsa nähden. Kiinteistöjen rakentaminen, kadut, vesi-, viemäri- ja hulevesiverkostot sekä puistoalueet toteutetaan asemakaavoituksen ohjaamina.

Toimialalta hoidettavaksi siirtyivät 1.8.2020 alkaen yritysneuvonnan palvelutehtävät, elinvoimaa vahvistava hanketoiminta sekä edunvalvonta- ja aluekehittämistyö. Yritysten neuvontapalveluja sekä kasvu- ja kehittämisspalveluja tuotetaan jämsäläisille ja Jämsään sijoituville yrityksille. Aluekehittämisellä tarkoitetaan toimenpiteitä, joiden tavoitteena on kansalaisten hyvän elämän ja yritysten menestymisen edellytysten edistäminen. Aluekehittämistyötä tehdään vuorovaikutuksessa, eritasoisten verkostojen kanssa yhteisen tavoitteen edistämiseksi Jämsän kaupungin edunvalvonta huomioiden.

Vuosi 2020 oli toimialalle monella tapaa haasteellinen. Organisaatiomuutoksen toimeenpano, hulevesi-humppa, Patalahden pienveneväylään liittyvä hallintopakko, jätehuollon siirtyminen yhdyskuntatoimeen ja siihen liittyvät lisäselvityspyynnöt, korona sekä Kaipolan tehtaan lakkauttaminen kasvattivat toimialan työkuormaa merkittävästi. Henkilöstöön kohdistuvaa asiantontaa käyttäytymistä esiintyi runsaasti.

Avainhenkilöiden eläköityminen ja irtisanoutuminen on synnyttänyt toimialalle sekä resurssipulaa, että käyttökelpoisen hiljaisen tiedon katoamista. Yhdyskuntatoimen henkilöstössä on tapahtunut paljon vähenemistä vuoden 2017 loppupuolelta alkaen. Vahvuudesta poistuneiden tehtäviä on hoidettu 2018 – 2019 pääosin sijaisjärjestelyin. Toimialalle on kertynyt pitkällä aikavälillä hoitamatta jäänyttä työkuormaa sekä siitä seurannutta henkistä painetta, joka on kasvattanut toimialan henkilöstöriskiä. Riski on erityisen suuri toimialan esimies- ja asiantuntijatehtävissä. Toukokuussa 2020 toimialalle myönnettiin useampia täyttölupia, kun organisaatiomuutoksesta tehtiin valtuuston periaatepäätös 2.12.2019 §. Tilanne on hieman helpottunut, mutta täytoissä on ollut haasteita, sillä teknisen alan palkkakehitys on jäänyt jälkeen mm. yksityisen sektorin palkkakehityksestä. Toimialan henkilöstön vaihtuvuus tulee jatkumaan eläköitymisen ja muun luonnollisen poistuman myötä.

Organisaatiomuutoksen myötä toimialan johtoryhmää, joka toimii myös toimialan poikkeusolojen johtoryhmänä, laajennettiin konserniyhtiöiden toimitusjohtajilla. Johtoryhmään kuuluvat elinvoimajohtaja, kaupungininsinööri, kiinteistöpäällikkö, johtava rakennustarkastaja, ympäristöpäällikkö, kaavoituksesta

vastaava maankäyttöinsinööri, vesihuoltopäällikkö, KOY Jämsänmäen toimitusjohtaja, Jämsän Yrityskiinteistöt Oy:n toimitusjohtaja, Jämsän Aluelämmön toimitusjohtaja sekä johtoryhmän sihteerinä hallintosihteerinä. Johtoryhmän laajentaminen on parantanut toimialan ja konserniyhtiöiden välistä tiedonkulkua, vahvistanut yhdessä tekemistä ja parantanut ongelmanratkaisukykyä. Johtoryhmälle on järjestetty stressinhallintavalmennusta.

Elokuussa 2020 UPM tiedotti Kaipolan paperitehtaan sulkemisesta. Ilmoituksen johdosta nostettiin Jämsän kaupungin rakennemuutosvalmiutta, käynnistettiin äkillisen rakennemuutostyöryhmän toiminta, valmisteltiin valtion rahoitukseen Jämsäpaketti, otettiin vastaan ja käsiteltiin suuri määrä eri tahojen yhteydenottoja, valmisteltiin hankkeita Jämsän kaupungille korvamerkittyyn rakennemuutosrahoitukseen, neuvoteltiin yritysten, UPM:n ja viranomaisten kanssa Kaipolan tehdasalueen tulevaisuudesta ja sinne mahdollisesti sijoittuvista yrityksistä jne. Elinvoimatoimella on ollut suuri rooli kaupunginjohtajan rinnalla rakennemuutos-tilanteen hallinnassa ja työ jatkuu. Rakennemuutoshankkeiden valmistelu, rahoituksen hakeminen ja hankkeiden hallinnointi on lisääntynyt, johon ei ole olemassa ylimääräistä henkilöresurssia. Määräaikaista hankkeista on saatu lisäkäsä yritysten palvelutehtäviin ja sijoittumispalveluihin.

Rakennemuutoshankkeiden valmistelu ja yritysten yhteydenotot edellyttävät moninäkökulmaista valmistelua, missä hankkeita tarkastellaan laaja-alaisesti yrityspalvelun, kaavoituksen, kunnallistekniikan, aluelämmön, vesilaitoksen, rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun näkökulmista. Organisaatiouudistuksessa tavoiteltu uusi toimintamalli, jonka tavoitteena oli parantaa ja tiivistää yrityspalvelujen ja yhdyskuntatoimen yhteistoimintaa ja selvittää rooleja, on käytössä.

Selvitykset tilikauden 2020 tapahtumista esitetään tulosaluekohtaisissa teksteissä.

Toimiala- ja tulosaluekohtaiset tavoitteet ja määrärahat

Yhdyskuntatoimi	Ta 2020	Ta+lta 2020	Tp 2020	ero € tp-lta	tot %
Toimintatuotot	16 057 194	15 149 732	14 818 343	-331 389	97,81 %
Myyntituotot	4 146 950	4 146 950	3 845 784	-301 166	92,74 %
Maksutuotot	397 000	397 000	557 254	160 254	140,37 %
Tuet ja avustukset	18 220	110 508	75 744	-34 764	68,54 %
Muut tuotot	11 495 024	10 495 274	10 339 562	-155 712	98,52 %
Valmistus omaan käyttöön	219 380	219 380	206 931	-12 449	94,33 %
Toimintakulut	15 971 576	16 851 004	15 138 969	-1 712 035	89,84 %
Henkilöstökulut	3 549 004	3 609 633	3 488 108	-121 525	96,63 %
Palvelujen ostot	6 977 597	7 780 863	6 643 639	-1 137 224	85,38 %
Aineet, tarvikkeet	4 061 361	4 061 361	3 637 787	-423 574	89,57 %
Avustukset	369 400	370 600	362 747	-7 853	97,88 %
Muut kulut	1 014 214	1 028 547	1 006 688	-21 859	97,87 %
TOIMINTAKATE	304 998	-1 481 892	-113 695	1 368 197	7,67 %
Poistot ja arv.alennukset	6 765 240	6 765 240	6 900 976	135 736	102,01 %
TILIKAUDEN TULOS	-6 460 242	-8 247 132	-7 014 672	1 232 461	85,06 %
Poistoeron muutos	246 610	246 610	246 611		100,00 %
TILIK.YLI/ALIJÄÄMÄ	-6 213 632	-8 000 522	-6 768 060	1 232 461	84,60 %

Toimialan tavoitteet vuodelle 2020

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Rakennusten ja liikenneväylien ja vesihuoltoverkostojen korjausvelan vähentäminen	Korjatut m2 kiinteistöillä, korjatut metrit verkostoissa. %-osuus kokonaisuudesta, eurot	Kiinteistöjen osalta tavoitetta on saavutettu myynnein ja kunnossapitotoimin, kunnallis-tekniikan osalta saneerauksin. Rakennusten myynnit / purut: 5 kpl, 3508 m2 Korjatut kiinteistöt: 180 m2 Saneeratut liikenneväylät 1 339 m Vesijohtokorjauksia tehtiin yhteensä 18 kpl (2019 17kpl)
Jämsä puiston rakentaminen loppuun	%-osuus kokonaisuudesta, eurot	Etenee suunnitellusti. Valmiina 75 %
Riittävän raakamaan hankinta	hankitut hehtaarit, eurot	2020 ei tehty hankintoja.

Riskienhallinta

Toimialan riskiarviointi on hyväksytty teknisessä lautakunnassa 27.8.2020 §97. Tuolloin merkittävimmäksi riskiksi arvioitiin rakennusten ja infran korjausvelka. Syyskaudella 2020 realisoitui useita ennakoimattomia asioita, joiden myötä toimialan työmäärä ja henkinen kuorma lisääntyivät merkittävästi. Syntyneen tilanteen myötä toimialan riskiarviota on tarkastettava. Henkilöstöriskiä aiheuttaa resurssien riittävyyden ja etätyön ohella lisääntynyt henkinen kuorma, joka on realisoitunut mm. työntekijöihin kohdistuvan asiattoman käyttäytymisen lisääntymisenä vuoden 2020 aikana.

Riski	Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide
Henkilöstöresurssien riittävyys. Etätyön riskit. Henkinen kuorma.	Riski osin realisoitunut ja on korkealla tasolla. Henkilöstön työkuorma ollut jo pitkään liian suuri. Asioiden käsittelyssä on ollut viivästymisiä. Hulevesihumppa, jäteasiat, korona, Kaipola, jne lisänneet työkuormaa ja henkilöstöriskiä asiantuntija- ja johtotehtävissä. Henkilöstössä vaihtuvuutta. Täyttöluvista saatu helpotusta tulosalueille, mutta täytöissä ollut haasteita. Henkisen kuorman hallitsemiseksi toimialan johtoryhmälle järjestetty stressinhallintavalmennusta. Asiattomaan käyttäytymiseen puututaan ja asiakasväkivaltailmoitusten laatimiseen on kannustettu. Asiakasväkivalta-tilanteiden ilmoittamisen kynnyks on toimialalla edelleen varsin korkea. Työkuorman hallitseminen edellyttää nykyisillä ja eläköitymisen myötä vähenneillä henkilöresursseilla palveluverkkoon ja palvelun tasoon liittyviä ratkaisuja. Esimiesten ja asiantuntijoiden tukipalveluiden tarjontaan löydettävä ratkaisuja. Henkilöstön stressinhallintaan ja asiakasväki-valtatilanteiden hallintaan liittyvää valmennusta järjestetään.
Rakennusten ja infran korjausvelka	Rakennusten ja infran korjausvelan pienentämiseksi on tehty toimenpiteitä. Työtä jatketaan.
Työturvallisuuden kohdistuvat riskit, koronapandemian eteneminen	Koronapandemiaan liittyvä riski ei ole realisoitunut toimialalla 2020. Selkeät ohjeistukset pandemiaan liittyen, etätyön suosiminen, henkilökohtainen suojaus.
Poikkeavien sääolosuhteiden ja ilmastomuutoksen aiheuttamat riskit	Poikkeavat sääolosuhteet ja ilmastomuutoksen aiheuttamat riskit huomioidaan suunnittelussa ja parantamalla mm. hulevesien hallintaa.

Hallinto

Tulosalueen esimies: elinvoimajohtaja

Hallinnon tulosalue vastaa yhdyskuntatoimen kehittämisestä, toimialaan liittyvästä verkosto- ja edunvalvontatyöstä, hallinnosta, teknisen lautakunnan toiminnasta ja toimialan johtamisesta sekä asuntoviranomaisen tehtävistä.

Elinvoimaorganisaation toimeenpano on edennyt yhdyskuntatoimessa suunnitellusti. Jämsek Oy:n yrityspalvelu- ja aluekehittämistehtäviä hoitava henkilöstö on siirtynyt elinvoimatoimeen liikkeenluovutuksella tulosalueelle 1.8.2020 alkaen. Liikkeenluovutuksella tulosalueelle siirtyi kaksi henkilöä, sillä aluekehittämistehtäviä hoitaneen kehittämisspäällikön tehtävää ei täytetty yhtiössä, kun se vapautui 5.3.2020. Organisaatiotasolla muutos tapahtui 1.1.2021 alkaen ja toimielinrakenteessa 1.6.2021 alkaen.

Tulosalueelta toteutetaan 1.6.2020 – 31.5.2021 Osaava Jämsä 2 – hanketta sekä Velhohanketta (Jämsän kaupungin yritysneuvontavalmiuksien parantaminen äkillisessä rakennemuutostilanteessa) 1.9.2020 – 31.12.2021. Molempia hankkeita rahoittaa Keski-Suomen liitto. Osaava Jämsä -hanke on tukenut yrityspalveluiden siirtymistä osaksi kaupungin toimintaa. Lisäksi hankkeessa on myötävaikutettu korkeakouluopintojen saatavuutta Jämsässä mm. lähihoitajasta sairaanhoitajaksi –koulutus (AMK) ja erityispedagogiikan perusteet (JYU). Etätyötilahankkeen (Jämsä Tehdas) käynnistyminen ja sitä kautta etätyömahdollisuuksien edistäminen Jämsässä on toteutettu hankkeen toimesta. Velhohanketta on toteutettu marraskuusta 2020 alkaen. Sen tavoitteena on uusien työpaikkojen synnyttäminen ja sijoittumispalveluiden tuottaminen.

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Huolehditaan talousarvion ja tilinpäätöksen valmistumisesta oikea-aikaisesti	Viivästymiset vrk, palautus %	Tilinpäätös ja talousarvio on käsitelty lautakunnassa taloussuunnitteluprosessin aikataulun mukaisesti.
Asiakirjahallinnon järjestäminen, esityslistat ja pöytäkirjat ja otteet ajallaan	Viivästykset vrk	Ei viivästykksiä.

Laskutuksen varmistus ja toimialan yleiskulujen hallinnointi	Viivästysmaksut €/kk	Ei viivästyksiä. Pitkäaikaisen taloussihteerin eläköitymisen vuoksi toimialan laskutus, yleiskulujen hallinnointi ja toimialan taloussuunnittelu edellyttävät tehtävä-järjestelyjä tukipalveluissa. Ulkoisessa laskutuksessa ei viivästyksiä, mutta hulevesilaskutus työllistänyt henkilöstöä runsaasti sekä toimialalla että talous- ja hallintotiimissä.
--	----------------------	--

Riskienhallinta

Toimialan riskiarviointi on hyväksytty teknisessä lautakunnassa 27.8.2020 §97. Tuolloin tulosalueella ei tunnistettu erityisiä riskejä. Koko vuoden tarkastelun pohjalta riskiarviota on syytä täydentää toiminnan laillisuusvalvonnan osalta.

Riski	Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide
Laillisuusvalvonnan resurssien riittävyys	<p>Vuoden 2020 aikana käsittelyyn tuli aiemmilta vuosilta (jopa 2000- luvun alkupuolelta) periytyviä toiminnan laillisuuteen liittyviä asioita, aloitteita ja selvityspyyntöjä, jotka ovat edellyttäneet toimialalla ylimääräistä selvitystyötä ja lausuntojen valmistelua. Selvitystyö on ollut monesti haasteellista, aikaa vievää ja henkilöstöä kuormittavaa, koska henkilöstön vaihtuvuus on ollut toimialalla niin runsasta. Lisääntyneet selvitystehtävät ovat kasvattaneet sekä tulosalueen että toimialan henkilöstöriskiä.</p> <p>Toimivalta-asioiden, päätösten perusteluiden, dokumentoinnin ja jaetun ongelmanratkaisun merkitystä vahvistetaan. Hiljaista tietoa siirretään. Henkilöstöriskin hallitsemiseksi ja selvityspyyntöihin vastaamiseksi juridista asiantuntemusta hankitaan aina tarvittaessa.</p>

Sisäinen valvonta

Tulosalueen toiminta ja siihen liittyvät päätökset 2020 ovat voimassa olevan hallintosäännön ja muiden ohjeiden sekä talousarvion mukaiset.

Talousarvion toteutuminen

Tekninen hallinto	Ta 2020	Ta+lta 2020	Tp 2020	ero € tp-lta	tot %
Tulot	22 840	115 378	17 608	-97 770	15,26 %
Menot	244 910	395 644	419 537	23 893	106,04 %
Toimintakate	-222 070	-280 266	-401 929	-121 663	143,41 %
Poistot	0	0	0	0	
Tilikauden tulos	-222 070	-280 266	-401 929	-121 663	143,41 %

Tunnusluvut

Tekninen hallinto	Tp 2018	Tp 2019	Tp 2020
Korjausavustukset	0	0	0
Teklan kokoukset / pykälät	11/139	11/180	13/189
Viranhaltijapäätökset	324	400	377
Toimintakate €/asukas	-14,12	-14,76	-20,21

Kaavoitus ja tonttutuotanto

Tulosalueen esimies: maankäyttöinsinööri Rainer Nyholm

Tulosalue vastaa kaupungin strategisesta maankäytöstä, kaavoituksesta, kiinteistönmuodostuksesta, maapolitiikasta, kartaston ja paikkatietoaineiston ylläpidosta sekä mittauspalveluista. Maankäytön suunnittelulla tuetaan ja toteutetaan kaupungin strategisia tavoitteita. Tavoitteena on toimiva ja taloudellinen kaupunkirakenne, riittävä ja monipuolinen tonttitarjonta, kaupunkikuvan korkea laatu sekä viihtyisä ja turvallinen ympäristö. Kiinteistömuodostuksen kautta mahdollistetaan rakentaminen asemakaava-alueilla.

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Jämsän kilpailukyvyyn ja elinvoiman kehittäminen maankäytön keinoin	Vireillä olevien kaavojen loppuunsaattaminen. Voimassa olevien asemakaavojen ajanmukaisuuden arvioiminen ja uudistaminen tarvittaessa kaavamuutoksilla, esim. Jaatilanrinteen alueella. Himoksen alueen kaavojen ja hankkeiden edistäminen. Valtateiden risteysalueen kehittäminen.	Juustotien asemakaavan muutos valmistunut. Kaavamuutos mahdollistaa yrityksen laajennushankkeen. Himoksella vireillä useita kaavamuutoksia, kaavoja ajantasaistamalla mahdollistetaan rakennushankkeita. Osasta Päijänrannan alueen toteuttamisesta käydään sopimusneuvotteluja. Kaupunginvaltuusto on 02/2021 päättänyt sijoittaa pääkirjaston, nuorisotilan sekä kaupungin infon Forumiin tiloihin, joka tarkoittaa että ent. Seppolan koulun tontin kaavoitusta voidaan viedä eteenpäin.
Kiinteistörekisterinpito asemakaava-alueella	Turvataan Jämsän elinvoiman kehittyminen tonttutuotannolla ja kiinteistönmuodostuksen keinoin. Asemakaava-alueiden kiinteistörekisterin ylläpito ja uusien kiinteistöjen muodostaminen.	Toteutunut suunnitelman mukaisesti.
Maan hankinta ja myynti	Turvataan riittävällä raakamaan hankinnalla hyvät edellytykset maankäytön järkeväle kehittämiseksi. Raakamaavarantoa ja vaihtomaita vähintään 5 vuoden suunnittelun tarpeisiin tyydyttämään asuntotuotannon, elinkeinotoiminnan ja eri palveluiden tarpeet.	Raakamaan hankinnassa kaupungilla on mahdollisuus käyttää mm. etuosto-oikeutta. Oikeuden käyttämistä arvioidaan tapauskohtaisesti. Vuonna 2020 ei ollut varteenotettavia kohteita. Kaupungille tarjotaan aika ajoin ostettavaksi maa-alueita, joita myös harkitaan tapauskohtaisesti, vuonna 2020 ei ollut varteenotettavia kohteita.

Riskienhallinta

Tulosalueen riskiarviointi on hyväksytty teknisessä lautakunnassa 27.8.2020 §97. Riskiarviointia on tarkastettava henkilöstöriskin osalta. Jo ennestään korkea henkilöstöriski on kasvanut tonttutuotannon avainhenkilön irtisanoutumisen myötä sekä tiedossa olevan eläköitymisen ja muun poistuman myötä.

Riski	Riskin realisoiduminen ja hallintatoimenpide
Henkilöresurssin niukkuus ei mahdollista toiminnan kehittämistä. Kaikilla avainhenkilöillä ei sijaisia. Tulipalojen sammuttaminen ja menneen selvittäminen vie aikaa perustyöltä ja kehittämiseltä.	Tulosalueelta eläköitynyt ja irtisanoutunut runsaasti henkilöstöä viime vuosina, mikä kasvattanut työkuorman hallitsemattomaksi. Kaavoituksessa henkilöstöriski on todella korkea, sillä asiat ovat yhden henkilön varassa. Riskiä kasvattanut tonttutuotannon avainhenkilön irtisanoutuminen tammikuussa 2021 sekä tiedossa oleva eläköityminen ja muu poistuma. Kaavoituksen ja tonttutuotannon täytöt mahdollistavat sijaisjärjestelyt ja osittain myös työn jakamisen. Eläköitymisiin ja muuhun poistumaan varauduttava kevään 2021 aikana sijaisten palkkaamisilla, oppisopimuskoulutusta hyödyntämällä ja tarvittaessa rekrytoinneilla. Henkilöstön jaksamista seurattava aktiivisesti ja ostopalveluja käytettävä silloin kun se on mahdollista, kunnes tulosalueen henkilöstön vaihtuvuus ja henkilöstöriski saadaan hallintaan.
Pitkäaikaisten työntekijöiden eläköitymisten tai muun luonnollisen poistuman myötä häviää paljon tietoa, jota ei saada siirrettyä uusille työntekijöille	Riski on kasvanut. Pitkäaikaisten työntekijöiden irtisanoutumiset ja eläköitymiset johtaneet tilanteeseen, jossa kaavoituksen asiat yhden avainhenkilön varassa. Henkilöresurssien riittävyys ja tiedon siirtyminen varmistettava palkkaamisilla, oppisopimuskoulutusta hyödyntämällä ja tarvittaessa rekrytoinneilla.
Työturvallisuuteen kohdistuvat riskit, koronapandemian eteneminen	Riski ei ole realisoidunut tulosalueella. Tulosalueella noudatetaan valmiusjohdoryhmän koronapandemiaan liittyviä ohjeistuksia ja suosituksia.

Sisäinen valvonta

Tulosalueen toiminta ja siihen liittyvät päätökset ovat voimassa olevan hallintosäännön ja muiden ohjeiden sekä talousarvion mukaiset. Tulosalueelta selvitetty ja korjattu vuoden 2020 aikana aiemmilta vuosilta periytyviä ratkaisuja. Päätösten perusteluihin ja toimivaltaan kiinnitetty huomiota tulosalueelta tehtävissä ratkaisuissa.

Talousarvion toteutuminen

Kaavoitus ja tonttituotanto	Ta 2020	Ta+lta 2020	Tp 2020	ero € tp-lta	tot %
Tulot	1 839 830	839 830	814 136	-25 694	96,94 %
Menot	985 841	1 035 841	822 935	-212 906	79,45 %
Toimintakate	853 989	-196 011	-8 798	187 213	4,49 %
Poistot	6 670	6 670	6 667	-3	99,95 %
Tilikauden tulos	847 319	-202 681	-15 465	187 216	7,63 %

Tunnusluvut

Kaavotus ja tonttituotanto	Tp 2018	Tp 2019	Ta+lta 2020	Tp 2020
KTJ-rekisteröinnit	128	55	150	40
Uudet kiinteistöt	58	23	60	17
Kiinteistöjen ostot/myynnit	2/10	3/16	15	¼
Rakennusmittaukset	216	150	210	240
Hyväksytyt asemakaavat, ha	20	1	40	2

Kunnallistekniset palvelut

Tulosalueen esimies: kaupungininsinööri

Kunnallistekniset palvelut -tulosalue vastaa liikenneväylien, puistojen, venesatamien sekä liikuntapaikkojen suunnittelusta, rakentamisesta, rakennuttamisesta ja kunnossapidosta asetettujen tulostavoitteiden ja talousarviomäärärahojen rajoissa. Lisäksi tulosalue vastaa jätehuollon järjestämisestä. Tulosalueella on Kunnallistekninen suunnittelu ja rakentaminen, Liikenneväylät, Puistot ja liikuntapaikat sekä Varasto – tulosityksiköt.

Tulosalueelta toteutetaan ympäristöministeriön Kestävä kaupunki –ohjelman rahoituksella esteetön aistipolku hanketta ajalla 1.5.2020 – 31.3.2021. Keski-Suomen ELY keskus myönsi 17.12.2020 rahoituksen Himoksen lumivarma latu hankkeelle. ELY:n rahoitus hankkeelle on 519 102,50 euroa, kokonaiskustannukset ovat 741 575 euroa ja sitä toteutetaan 31.12.2021 asti.

Toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen

Vuoden alussa tulosalueen vastuulle siirtyi Jämsän Jätehuolto liikelaitoksen tehtävät. Tiedossa olleen jätehuoltopäällikön irtisanoutumisen vuoksi oli rekrytointilupa saatu ympäristöinsinöörin tehtävään. Ympäristöinsinööri aloitti tehtävässään tammikuun alkupuolella. Myös muita henkilöstömuutoksia tapahtui vuoden aikana, uusia työntekijöitä saatiin eläköityneen kunnallistekniikan työntekijän ja toiseen tehtävään siirtyneen teknisen sihteerin toimeen. Liikuntapaikkamestarin siirtyessä toisen työnantajan palvelukseen päädyttiin täyttämään avoinna ollut kaupunginpuutarhurin tehtävä. Liikuntapaikkamestarin tehtävää ei ainakaan toistaiseksi ole täytetty.

Tulosalue vastaa liikenneväylien ja muiden yleisten alueiden suunnittelusta ja esim. niihin liittyvien investointien kilpailuttamisesta. Talousarvion investointiosassa mainittujen investointien lisäksi vuoden 2020 aikana kilpailutettiin mm. lähivuosien maa- ja kiviainesten, kuljetuspalveluiden sekä työkonopalveluiden hankinnat.

Ensimmäiseen hulevesilaskutuksen muistutusten ja oikaisuvaatimusten käsittely sekä muutetun taksan aiheuttama laskujen korjaus työllisti merkittävästi vuoden aikana.

Tulosalue vastasi erillisellä sopimuksella myös Kuhmoisten kunnan jätehuollon järjestämisestä vuoden 2020 ajan. Metsä-Kivelän kaatopaikalle haettiin uusi ympäristölupa. Vuoden aikana kilpailutettiin polttokelpoisen jätteen hyödyntämispalvelut ja valmisteltiin polttokelpoisen jätteen välikäsittelyn, siirtokuormauksen ja siirtokuljetuksen kilpailutusta.

Kaupungin hoidossa olevat liikenneväylät pidettiin liikenteen tarpeen edellyttämässä kunnossa. Pieniä päällysteiden kunnostustöitä on tehty mm. Tervasmäentiellä ja katujen sivuojia on kunnostettu mm. Hallin taajamassa. Tiitolanmäen alueella tehtiin muutamien katujen osalta pohjatutkimuksia, tutkimusten perusteella ei alueen kaikkien katuosuuksien uudelleen päällystäminen ilman kadun saneerausta ole järkevää. Kesäkuussa voimaan tulleen uuden tieliikennelain mukaisesti tienpitäjällä on velvoite toimittaa tietoja asetetuista liikenteenohjauslaitteista, kuten liikennemerkeistä, ajoratamaalauksista ja liikennevaloista Väylävirastolle, tietojen toimittamisen edellyttämä liikenteenohjauslaitteiden kartoittaminen toteutettiin loppuvuodesta. Jämsän ja Jämsänkosken keskusta-alueiden nopeusrajoitukset muutettiin 30 km/h aluenopeusrajoituksiksi. Uusia kunnossa pidettäviä väyliä rakennettiin Himos-alueella ja Koulumäessä.

Kunnossapitoavustukset yksityisteille on myönnetty teknisen lautakunnan vahvistamien soveltamisohjeiden mukaisesti. Lahdenkylän yksityistielle on myönnetty peruskorjausavustusta 5.528,91 euroa.

Pieniä ympäristön kohennushankkeita toteutettiin vuoden aikana; Valtateiden risteysalueen kiertoliittymässä olevaan telaan asennettiin valaistus, Satamapuiston sähkökaappeja siistittiin tarroilla ja maauimalan pukukopit uudistettiin. Jämsänjoen rantareitin varrelle toteutettiin Jämsänjoen kulttuurilava ja Aistipolun suunnittelu on käynnissä.

Puistometsien myynnille asetetut tuottotavoitteet eivät toteutuneet, koska sopivia kohteita ei ehditty valmistella. Jämsänjoen rantaa kunnostettiin rantakiveyksiä uudistamalla, vanhan kasvillisuuden poistoilla sekä uusia kasveja istuttamalla. Työllistetyistä koostuva raivausryhmä raivasi mm. Pispalan harmaaleppämetsässä, Särkijärven ympäristössä, Jämsänkosken vanhainkodin ympäristössä sekä Orivuossa.

Lakkautetun Peltotien päiväkodin leikkipaikka purettiin ja turvallisuusstandardit täyttävät leikkivälineet kunnostettiin ja pystytettiin mm. Halliin Rantalalan leikkipaikalle sekä Kuoreveden koulun pihaan. Lisäksi valmistui Jämsänjoen yhtenäiskoululle leikkipaikka, Ässäpuisto, joka toteutettiin Keskimaan Ilo auttaa-hyväntekeväisyyslahjoituksella.

Torimyynä jatkui edellisvuosien tapaan Jämsän Äijän aukiolla keskiviikkoisin ja lauantaisin Koronan aiheuttamasta poikkeustilanteesta huolimatta, toripäiviä oli yhteensä 104.

Himoksen lumivarmasta ladusta laadittiin suunnitelma ja Paunun tekonurmen toteuttamista varten toteutettiin maaperätutkimuksia.

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Jämsäpuiston rakentaminen	Puistosuunnitelman toteutuminen vaiheittain	Maauimalan alueelle valmistui Bukk.Off. Ice-alue, aurinkoterassin betoniosa toteutettiin ja skeittivälineet on hankittu.
Perusinfran kunnossapito, saneeraus ja rakentaminen	Toteutuneet metrit	Rantakujan (106 m), Linnavuorentien (300 m) ja Mulikontien (798 m) saneeraukset valmistuivat. Kadunsaneeraus aloitettiin Palomäen alueella, Kotipolulla ja Satamatiellä. Länsikeskuksentie (135 m) saneerattiin ja Himosraitti ja klv (545 m) rakennettiin.
Himos-alueen kehittäminen yhteistyössä maanomistajien ja yritysten kanssa (esim. ensilumenlatu)	Toteutuneet alueet	Himoksen lumivarmasta ladusta on laadittu suunnitelma ja latu toteutetaan vuoden 2021 aikana.

Riskien hallinta

Tulosalueen riskiarviointi on hyväksytty teknisessä lautakunnassa 27.8.2020 §97. Riskiarviointia on tarkastettava syyskaudella esiin nousseiden ilmiöiden vuoksi. Jätehuoltoon, hulevesiin ja talvikauden kunnossapitotöihin liittyen on esiintynyt henkilöstöön kohdistuvaa asiantonta käyttäytymistä, joka on kasvattanut tulosalueen henkilöstöriskiä.

Riski	Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide
Henkilöresurssin riittämättömyys. Ammattitaitoisen henkilöstön rekrytointi on haasteellista	Henkilöstössä havaittavissa uupumista. Uuden henkilöstön perehdyttäminen on jäänyt puutteelliseksi, koska aiemmin tehtävää hoitanut työntekijä ja uusi työntekijä eivät ole olleet yhtäaikaisesti töissä. Avoimena olevien tehtävien täyttäminen on osoittautunut haasteelliseksi. Rekrytoinneissa on mm. hakuaikaa jatkettu ja kriteereitä muutettu, lisäksi käytetty ostopalveluna valvojaa maanrakennustyömailla.
Hajanaisen kuntarakenteen tuomat riskit, pitkät välimatkat	Mm. "Lumiraivon" aiheuttama palauteryöppy, kaikkia alueita ei ehditä hoitamaan samassa aikataulussa. Päätäjiltä saatava tukea alueiden priorisointiin.
Työturvallisuuteen kohdistuvat riskit, koronapandemian eteneminen	Riski ei ole realisoitunut tulosalueella. Hallintatoimenpiteitä jatketaan.
Infran korjausvelka	Riskin hallintatoimenpiteitä jatkettu perusinfraa saneeraamalla.

Sisäinen valvonta

Tulosalueen toiminta ja siihen liittyvät päätökset ovat voimassa olevan hallintosäännön ja muiden ohjeiden sekä talousarvion mukaiset. Henkilöresurssin riittämättömyys ja koronan aiheuttama poikkeustilanne ovat aiheuttaneet haasteita mm. uuden henkilöstön perehdyttämisessä.

Talousarvion toteutuminen

Kunnallistekniset palvelut	Ta 2020	Ta+lta 2020	Tp 2020	ero € tp-lta	tot %
Tulot	3 087 070	3 087 070	2 543 421	-543 649	82,39 %
Menot	6 200 685	6 229 379	5 526 381	-702 998	88,71 %
Toimintakate	-3 113 615	-3 142 309	-2 982 960	159 349	94,93 %
Poistot	2 935 640	2 935 640	3 012 966	77 326	102,63 %
Tilikauden tulos	-6 049 255	-6 077 949	-5 995 926	82 023	98,65 %

Tunnusluvut

Kunnallistekniset palvelut	Tp 2018	Tp 2019	Ta+lta 2020	Tp 2020
Kadut ja kaavatiet, km	193	193	194	193
Kevyen liikenteen väylät ja raitit	94	94	95	95
Puistot, ha	67	67	67	67
Leikkikentät ja leikkipaikat, kpl	46	46	48	46
Toripäivät, kpl	103	100	104	104
Venepaikat, kpl	825	770	811	787
Uimarannat, kpl	11	9	9	9
Myönnetyt kunnossapitoavustukset, km	557	530	550	528
Työkoneet, käyttötunnit	8.127	6.037	7000	5.167
Ajoneuvot, ajokilometrit	112.777	104.089	120.000	126.745
Varastoluovutukset, kpl	375	375	400	376
Jätekertymä t/v		9.389		4.429
Jätehuollon asiakasrekisterin katta-		98	98	98
Jätepistemaksu loma-as. €/v (alv 0%)		57		62,36
Perusmaksu €/v (alv 0 %)		12,6	14,60	14,60
Toimintakate €/asukas	90,55	139,91	157,99	-149,98

Tilapalvelut

Tulosalueen esimies: kiinteistöpäällikkö

Tilapalvelut tuottaa kiinteistönhuolto-, kunnossapito- ja käyttäjäpalveluita kaupungin toimialoille omakustannushintaan ja toimii kaupungin edustajana tilahallintoon ja rakennuttamiseen liittyvissä hankkeissa.

Tilapalveluilla keskityttiin v.2020 kunnossapidollisiin toimiin. Investointeja ei vuodelle 2020 ollut, menot käyttötalouden menoja. Epäkurantteja kiinteistöjä on myyty ja purettu. Kiinteistöjen energiankäyttöön on panostettu ja tarpeettomat sähkö-, lämpö- ja teleliittymät poistettu käytöstä.

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Haahtela ohjelmistojen käyttöön-oton jatkaminen	Budjetintekovalmius	Käyttöönottoa jatkettu, mutta aikataulu venyy resurssien puutteen vuoksi
Korjausvelan vähentäminen	Rakennusten laatu ja asiakastytyväisyys	Tavoitetta on saavutettu myynnin ja kunnossapidon toimin
Kiinteistöjen laadukas hoito	Asiakastytyväisyyskysely.	Koronapandemian vuoksi ei suunniteltua kyselyä v. 2020.

Riskienhallinta

Tulosalueen riskiarviointi on hyväksytty teknisessä lautakunnassa 27.8.2020 §97. Riskien arviointia ei ole tarpeen tarkistaa. Kiinteistöriskien kartoittamiseen käytetään olemassa olevia ohjelmistoja (Haahtela) riskien kartoittamiseen.

Riski	Riskin realisoituminen ja hallintatoimenpide
Rakennusten korjausvelka, sisäilmaongelmat ja kiinteistömäärän käyttökeltavuus sekä sijainti nykyiseen toimintaan sopimattomilla paikoilla. Väistötilakulut	Tarpeetonta kiinteistömäärää on realisoitu myyntein ja purkutoimenpitein. Kustannuksia pienennetty kunnossapidon toimin ja luopumalla tarpeettomista liittymistä. Pääkirjastoratkaisun myötä kaupungin omien kiinteistöjen käyttö tulee tehostumaan 2022 alkaen Harkitut päätökset palvelutuotannon sijainnista ja kiinteistömäärän tarpeesta oikein mitoitettuna ottaen tuleva väestömäärä ja palvelutarve huomioon. Kunnossapidon, korjauksien ja saneerauksien suunnittelu ja priorisointi, PTS – suunnittelu. Riittävä resursointi.
Sopimusten hallinnan ongelmat, puutteelliset suunnitelmat ja urakan lähtötiedot	Sopimusosaamisen lisäkoulutus, ohjelmistot ja suunnitteluun käytettävän ajan, sekä suunnitelmien tarkastamiseen käytettävän ajan lisäys
Hajanaisen kuntarakenteen tuomat riskit, pitkät välimatkat	Resurssien sijoittaminen oikein suhteessa kohteiden vaativuuteen
Ammattitaitoisen henkilöstön rekrytointi on vaikeaa.	Tulosalueella 2020 yksi rekrytointi, jossa onnistuttu. Palkkajärjestelmän kilpailukyky, oppisopimuskoulutusten hyödyntäminen ja työsuhde-etuuksien kehittäminen.
Työturvallisuuteen kohdistuvat riskit, koronapandemian eteneminen	Riski ei ole realisoitunut tulosalueella. Hallintatoimenpiteitä jatketaan.

Sisäinen valvonta

Esimiehet valvovat töiden suorittamista, tilattavien palveluiden toteuttamista ja hankkii tietoja asetettujen tavoitteiden toteutumisen arvioimiseksi ja mahdollisista poikkeamista raportoidaan tulosalueen esimiehelle, joka raportoi toimialajohtajalle.

Talousarvion toteutuminen

Tilapalvelut	Ta 2020	Ta+lta 2020	Tp 2020	ero € tp-lta	tot %
Tulot	10 801 404	10 801 404	11 190 466	389 062	103,60 %
Menot	7 697 013	8 397 013	7 696 818	-700 195	91,66 %
Toimintakate	3 104 391	2 404 391	3 493 648	1 089 257	145,30 %
Poistot	3 822 930	3 822 930	3 881 343	58 413	101,53 %
Tilikauden tulos	-718 539	-1 418 539	-387 694	1 030 845	27,33 %
Varausten muutokset	246 610	246 610	246 611	1	100,00 %
Tilikauden yli/alijäämä	-471 929	-1 171 929	-141 083	1 030 846	12,04 %

Tunnusluvut

Tilapalvelut	Tp 2018	Tp 2019	Ta+lta 2020	Tp 2020
Rakennuksia	100	97	97	91
Rakennusten ka-m2	127 970	123 260	123 260	116352
Huoneistot kpl	12	12	12	12
Huoneistot ha-m2	1816	1816	1816	1816
Kiinteistönhuoltopalvelu ka-m2	137 022	131 541	131 541	124 633
Kiint.huolto ja erikoisammattimiespalvelut €/h	38	42	42	42
Toimintakate €/asukas	178,03	167,32	120,89	175,66

Valvontatoimi

Ympäristölautakunta

Jäsenet:

Risto Perälä, puheenjohtaja
Kari Nieminen, varapuheenjohtaja
Eija Aaltonen
Ritva Korhonen
Tiina Ojala
Mikko Lahtinen
Mimmi Puhakka
Niko Riekkovaara
Markku Sipilä
Rajala Sanna, kaupunginhallituksen edustaja
Mäkinen Vilma, Jämsän nuorisovaltuuston edustaja

Varajäsenet:

Päivi Himanen
Marita Parkkonen
Reima Lahtinen
Tapani Lappalainen
Eero Peltola
Tuija Kovanen
Arja Huhtaniemi
Jani Hagren
Teemu Sanaslahti

Valvontatoimen tehtävänä on valvoa rakentamista ja kaavojen toteuttamista maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyllä tavalla, tavoitteena rakennusten ja rakennetun ympäristön turvallisuus, terveellisyys ja viihtyisyys. Valvontatoimi valvoo myös osaltaan rakennusten ja rakennetun ympäristön hoitoa ja kunnossapitoa sekä käsittelee rakentamiselle säädetyt lupa-asiat.

Valvontatoimi ylläpitää ja kehittää kunnan ympäristönsuojelua puhtaan, viihtyisän ja terveellisen ympäristön tarjoamiseksi asukkaille. Valvontatoimi pyrkii lupa-, valvonta- ja neuvontamenettelyin vaikuttamaan siihen, että kuntalaisten ja yritysten toiminta aiheuttaisi mahdollisimman vähän ympäristöhaittoja, ja että mahdolliset haitat olisivat kohtuullisin keinoin ja kustannuksin torjuttavissa.

Kertomusvuonna rakentamisen lupien ja ilmoitusten kokonaismäärä oli edellisvuosien tasolla. Rakentamisen pääpaino oli edellisvuosien tapaan loma- ja täydennysrakentamisessa, asuntorakentaminen oli hyvin vähäistä. Kaikkiaan rakentaminen kertomusvuoden aikana oli pääosin pienimuotoista ja kohteet vähäisiä. Vähentyneiden resurssien ja koronan johdosta rakennusvalvonnan työ painottui lähinnä pakollisiin tehtäviin, eli lupakäsittelyyn ja rakentamisen aikaisten katselmusten suorittamiseen. Niin ikään henkilöstöresursseista johtuen suoritettavien katselmusten määrä on kertomusvuonna pidetty edelleen mahdollisimman alhaisena ja siksi onkin suoritettu lähinnä vain lain puitteissa välttämättömät katselmuksot. Kertomusvuonna kaikki rakentamisen luvat käsiteltiin ja arkistoitiin sähköisesti Lupapiste-palvelun kautta. Vanhojen paperilupien digitointityötä jatkettiin omana työnä resurssien puitteissa. Vuoden 2020 loppuun mennessä paperiluvista on digitoitu noin 3500 lupaa eli noin 52000 dokumenttia. Digitointityö jatkuu edelleen.

Jämsän kaupunki oli mukana Keski-Suomen Liiton vetämässä ilmastohankkeessa ja osallistuu myös jatkohankkeeseen ”Maalaisjärkielämää”, ilmastokestävää elämää harvaanasutulla maaseudulla. Ympäristöpäällikkö on Jämsän yhteyshenkilö hankkeessa. Ympäristönsuojelussa käsiteltiin tavanomaista vähemmän maa-aines- ja ympäristölupia. YSL:n mukaisia ilmoituksia käsiteltiin tavanomainen määrä. Ympäristönsuojelun asiakirjoja on siirretty sähköiseen muotoon KuntaNet-rekisteriin.

Maa-ainestenottoaikoilla suoritettiin valvontakäyntejä vuonna 2020 yhteensä noin 65 kertaa. Lupamääräysten rikkomuksia ja puutteita havaittiin edellisvuosia vähemmän, joten annetut määräykset ja neuvonta ovat alkaneet tuottaa tulosta. Vanhentuvien maa-aineslupien sekä puuttuvien ottomääräilmoitusten ja pohjavesimittaustietojen valvontatoimet teettivät ylimääräistä työtä.

Ympäristölautakunnalla oli vuoden aikana 7 kokousta, yhteensä 61 pykälää. Katselmusjaosto kokoontui 4 kertaa, yhteensä 9 pykälää. Johtavan rakennustarkastajan päätöksiä 434 pykälää. Ympäristöpäällikön päätöksiä 24 pykälää. Hallintosihteerin päätöksiä 7 pykälää.

Toiminnan tavoitteet ja tavoitetasot sekä tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Lupa-asioiden viivytyksetön käsittely	Käsittelyaika	Voimavarat huomioon ottaen lupa-asiat saatiin käsiteltyä kohtuullisessa ajassa. Lupien keskimääräinen käsittelyaika kertomusvuonna oli noin 2 viikkoa. Vähäiset resurssit näkyi ajoittain käsittelyaikojen venymisenä ruuhka- ja loma-aikoina, jolloin käsittelyajat saattoivat hetkellisesti olla 4-5 viikkoa.

Työskentelyn sujuvoittaminen	Sähköisen asioinnin tehostaminen, siirtyminen sähköiseen arkistointiin	Kertomusvuonna rakennusvalvonnan kaikki lupahakemukset on käsitelty sähköisen Lupapiste-järjestelmän kautta. Järjestelmän kautta käsiteltävät luvat myös arkistoidaan sähköisesti. Lupapiste Kauppaa on hyödynnetty digitoitujen dokumenttien myynnissä asiakkaille. Pysyvästi säilytettävien paperiarkistojen digitointityötä jatkettiin (vuoden 2020 loppuun mennessä on digitoitu noin 3500 lupaa, eli 52000 dokumenttia). Ympäristönsuojelun asiakirjoja siirrettiin sähköiseen KuntaNet-järjestelmään.
------------------------------	--	---

Riskienhallinta

Toiminnan riskiarvioinnit, hallintatoimenpiteet ja raportointi on toteutettu vuonna 2020 kaupunginhallituksen määrittelemällä tavalla ja raportoitu puolivuositain. Henkilöstöressurssien osalta esitetyt riskit ja edelleen siitä johtuva ns. hiljaisen tiedon katoaminen henkilöstön eläköitymisten kautta on selkeästi realisoitunut vuosien 2019-2020 aikana. Henkilöstöpulan vuoksi töitä on priorisoitu ja käytännössä tehty vain lain puitteissa välttämättömät työt.

Sisäinen valvonta

Jämsän kaupungin sisäisen valvonnan ohjeistuksen mukaisesti jokaisen toimielimen ja viranhaltijan tulee omalta osaltaan huolehtia, että toiminta on päätösten ja sääntöjen mukaista. Valvontatoimessa sisäistä valvontaa tehdään jatkuvana ja havaittuihin epäkohtiin puututaan välittömästi.

Talousarvion toteutuminen

Valvontatoimi	Ta 2020	Ta+lta 2020	Tp 2020	Ero € tp-lta	tot %
Toimintatuotot	306 050	306 050	201 320	-104 730	65,78 %
Toimintakulut	-623 747	-573 746	414 245	-159 501	72,20 %
Toimintakate	-317 697	-267 696	-212 926	54 770	79,54 %
Poistot				0	
Tilikauden tulos	-317 697	-267 696	-212 926	54 770	79,54 %

Tunnusluvut

Valvontatoimi	Tp 2018	Tp 2019	Ta+lta 2020	Tp 2020
Rakentamisen luvat ja ilmoitukset	400	421	500	430
Katselmukset	1250	850	1300	750
Ympäristöluvat ja -ilmoitukset, rekis-	16	25	15	17
Uudet maa-ainesluvut ja jatkoluvat	9	3	8	3
Ympäristönsuojelun valvonta- ja neu-	40	40	50	30
YSL:n mukaiset määräaikaistarkas-	3	2	5	2
Toimintakate € / as	-12,54	-11,66	-15,74	-10,71

Investointien toteutuminen

Jämsän kaupungin investointien toteutuma on jäänyt hieman alle arvioidun. Investointimenojen toteutuma on lisätalousarvioon verrattuna kaupungin osalta 75,8 %, liikelaitokset mukaan lukien toteutuma on 92,1 %.

Investointimenojen alittuminen johtuu monien pienempien investointien jäämisestä alle arvioidun kustannuksen. Yleisten liikenneväylien parannukset jäivät toteumaltaan alle budjetoidun, samoin mm. ohjelmistojen osalta hankkeet eivät toteutuneet. Himoksen alueella maankäyttösopimukseen liittyvät hankkeet ovat riippuvaisia alueen omistajien investointipäätöksistä, joita ei yksityinen taho ole tehnyt.

INVESTOINNIT YHTEENSÄ, kaupunki	Ta 2020	Ta-muutos	Ta + lta 2020	Tp 2020	Ero € tp-lta	Tot. %
Muut pitkävaikutteiset menot	802 000	-647 000	155 000	24 248	-130 752	15,6 %
Maa- ja vesialueet	200 000	0	200 000	1 966	-198 034	1,0 %
Osakkeet ja osuudet	0	0	0	0	0	
Hallinto- ja laitosrakennukset	200 000	-200 000	0	0	0	
Liikenneväylät	2 040 000	25 000	2 065 000	1 631 964	-433 036	79,0 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet, erilliset	200 000	0	200 000	118 175	-81 825	59,1 %
Puistot, leikki- ja liikuntapaikat	690 000	55 000	745 000	679 120	-65 880	91,2 %
Koneet ja kalusto	318 000	0	318 000	290 442	-27 558	91,3 %
Investointimenot yhteensä	4 450 000	-767 000	3 683 000	2 745 914	-937 085	74,6 %
Muut pitkävaikutteiset menot	318 000	-318 000	0	0	0	
Maa- ja vesialueet	200 000	0	200 000	30 561	-169 439	15,3 %
Osakkeet ja osuudet	0	0	0	0	0	
Hallinto- ja laitosrakennukset	0	0	0	0	0	
Liikenneväylät	0	0	0	0	0	
Kiinteät rakenteet ja laitteet, erilliset	0	0	0	0	0	
Puistot, leikki- ja liikuntapaikat	88 500	0	88 500	143 200	54 700	161,8 %
Koneet ja kalusto	0	0	0	0	0	
Investointitulot yhteensä	606 500	-318 000	288 500	173 761	-114 739	60,2 %
INVESTOINNIT YHTEENSÄ, netto, kaupunki	3 843 500	-449 000	3 394 500	2 572 153	-822 346	75,8 %

KOKO KAUPUNKI liikelaitokset mukana	Ta 2020	Ta-muutos	Ta + lta 2020	Tp 2020	Ero € tp-lta	Tot. %
Kaupunki	4 450 000	-767 000	3 683 000	2 745 914	-937 085	74,6 %
Vesi	4 910 000	0	4 910 000	5 072 852	162 852	103,3 %
Ateria	0	0	0	0	0	
Menot yhteensä	9 360 000	-767 000	8 593 000	7 818 766	-774 233	91 %
Kaupunki, tulot	606 500	-318 000	288 500	173 761	-114 739	60,2 %
Vesi, tulot	0	0	0	0	0	
Ateria, tulot	0	0	0	0	0	
Tulot yhteensä	606 500	-318 000	288 500	173 761	-114 739	60,2 %
NETTO, liikelaitokset mukana	8 753 500	-449 000	8 304 500	7 645 005	-659 494	92,1 %

Investointimenona käsitellään pysyviin vastaaviin aktivoitavien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenot sekä sijoitukset osakkeiden ja osuuksien hankintamenoihin. Investoinnit aktivoituvat vuosikuluksi vaikutusaikanaan erillisen kaupunginvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaan (liitetieto). Investointiosassa valtuusto on hyväksynyt kustannusarviot, määrärahat ja tuloarviot tässä esitettyllä hanke- ja hanke-ryhmäjaolla. Investointiosassa on tällä jaottelutasolla kokonaiskustannusten osalta valtuustoon nähden sitova. Liikelaitosten osalta valtuustoon nähden sitovia ovat kokonaisinvestointien määrät.

Poistot olivat vuonna 2020 noin 8,4 milj.€ liikelaitokset mukaan lukien, josta kaupungin poistot 7,2 milj.€. Investoinnit olivat liikelaitokset mukaan lukien noin 7,7 milj.€ ja kaupungin osalta 2,7 milj.€. Tämä tarkoittaa, että poistopohja alenee tulevina vuosina.

Huomattavimmat valmistuneet ja keskeneräiset hankkeet

Huomattavia investointeja ei ole ollut kaupungin osalta valmistumassa tilinpäätösvuonna, eikä niitä ollut myöskään kesken vuodenvaihteessa kuin Vesi liikelaitoksen puhdistamohanke, joka käsitellään liikelaitoksen tilinpäätöksen yhteydessä.

Aineettomat hyödykkeet

MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	Ta 2020	Ta-muutos	Ta + Ita 2020	Tp 2020	Ero € tp-lta	Tot. %
ICT ohjelmistot	252 000	-172 000	80 000	0	-80 000	0,0 %
- Yleishallinto	20 000	60 000	80 000	0	-80 000	0,0 %
- Sote	232 000	-232 000	0	0	0	
Muut aineettomat hyödykkeet	550 000	-475 000	75 000	24 248	-50 752	32,3 %
- ensilumen latu Himos	520 000	-520 000	0		0	
- valtateiden risteysal. kiertoliitt. liikenneturvalisuuden parantaminen	30 000		30 000		-30 000	0,0 %
- Patajoen pienvenereitti		40 000	40 000	24 248	-15 752	60,6 %
- Paunun tekonurmi		5 000	5 000	0	-5 000	0,0 %
Muut pitkävaikutteiset menot yhteensä	802 000	-647 000	155 000	24 248	-130 752	15,6 %
Muut pitkävaikutteiset tulot						
- ensilumen latu, Himos	318 000	-318 000	0	0	0	
Muut pitkävaikutteiset, tulot yhteensä	318 000	-318 000	0	0	0	
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET, NETTO	484 000	-329 000	155 000	24 248	-130 752	15,6 %

ICT

Ohjelmistot

Sosiaali- ja terveystoimen MDR ja Effica versiopäivitys eivät edenneet vuonna 2020. Kansa-arkistoprojekti aloitettiin vuonna 2020, mutta siihen ei käytetty määrärahoja. Yleishallinnossa varauduttiin sähköisen arkistoinnin useampivuotisen projektin aloittamiseen, mutta digitalisointiin tarvittavaa ohjelmaa ei hankittu. Kansallisarkisto valmistele suositusta kunnallisten toimijoiden asianhallinnan tietojen sähköisestä arkistoinnista.

Patajoen pienvenereitti

Aluehallintoviraston hallintopakopäätöksen mukaisesti laadittiin muutossuunnitelma Patajoen pienvenereitin vesiluvan muutoshakemusta varten.

Maa- ja vesialueet

Pienten maa-alueiden ostoon varataan vuosittain määräraha. Maata hankitaan lähinnä kaava-alueilta ja niiden läheisyydestä sekä Himoksen alueelta kehittämishankkeiden ja valtuuston päätösten mukaisesti. Suuret hankinnat päätetään erikseen kaupunginvaltuustossa. Investointiosaan kirjautuvat vain maanmyyntien tasearvot.

MAA- JA VESIALUEET	Ta 2020	Ta-muutos	Ta + Ita 2020	Tp 2020	Ero € tp-lta	Tot. %
Kiinteistöjen osto	200 000		200 000	1 966	-198 034	1,0 %
Maa ja vesialueet, menot yhteensä	200 000		200 000	1 966	-198 034	1,0 %
Tonttien myynti ja kiinteistöjen realisointi	200 000		200 000	30 561	-169 439	13,1 %
Maa ja vesialueet tulot yhteensä	200 000		200 000	30 561	-169 439	13,1 %
MAA-JA VESIALUEET, netto	0	0	0	-28 595	-28 595	

Osakkeet

Vuoden aikana ei tehty osakekauppoja.

Rakennusinvestoinnit

Talonrakentamishankkeet tarvitsevat ennen toteutuksen aloittamista erillisen kaupunginhallituksen toteuttamispäätöksen, jossa hyväksytään hankkeen lopullinen laajuus, kustannukset ja maksuaikataulu. Sitova määräraha valtuustoon nähden on hankkeen kokonaiskustannusarvio, jonka puitteissa vuosikustannukset voivat vaihdella rakennusaikataulun mukaisesti.

HALLINTO- JA LAITOSRAKENNUKSET	Ta 2020	Ta-muutos	Ta + Ita 2020	Tp 2020	Ero € tp-lta	Tot. %
Pääkirjaston rakentaminen	200 000	-200 000	0	0	0	
Hallinto- ja laitosrakennukset menot yh-	200 000	-200 000	0	0	0	
Hallinto- ja laitosrakennukset tulot yh-	0		0	0	0	
RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT, netto	200 000	-200 000	0	0	0	

Pääkirjasto

Pääkirjaston toteuttamisvaihtoehtoja selvitettiin 2020 aikana. Kaupunginvaltuusto päätti 8.2.2021 § 5, että Jämsän pääkirjasto sijoittuu vuokratiloihin Forumin kiinteistöön.

Kiinteät rakenteet ja laitteet

LIIKENNEVÄYLÄT	Ta 2020	Ta-muutos	Ta + Ita 2020	Tp 2020	Ero € tp-Ita	Tot. %
Liikenneväylät yleiset	1 320 000	0	1 320 000	1 093 402	-226 598	82,8 %
Liikenneväylät erilliset	720 000	25 000	745 000	538 562	-206 438	72,3 %
Siltojen peruskorjaus	100 000		100 000	54 001	-45 999	54,0 %
Keskuskadun saneeraus			0	15 423	15 423	
Paunun kiertoliittymän turvallisuuden parantaminen	280 000		280 000	238 200	-41 800	85,1 %
Haiskankujan rakentaminen	90 000		90 000	0	-90 000	
Himoskylän asemak/Himosraitin rakentam.	250 000		250 000	230 938	-19 062	92,4 %
Päijänrannan kunnallistekniikka		25 000	25 000		-25 000	
Himoksen alue			365 000	230 938	-134 062	63,3 %
Liikenneväylät menot, yhteensä	2 040 000	25 000	2 065 000	1 631 964	-433 036	79,0 %
Liikenneväylät, tulot yhteensä	0	0	0	0	0	
LIIKENNEVÄYLÄT, netto	2 040 000	25 000	2 065 000	1 631 964	-433 036	79,0 %

Liikenneväylät, yleiset

Kadunsaneeraukseen varatulla määrärahalta käynnistettiin kadunsaneeraus Kotipolulla, Palomäen alueella ja Satamatiellä. Lisäksi Mulikontiellä ja Linnavuorentiellä saneeraustyötä viimeisteltiin ja katuja asfaltoitiin. Länkipohjassa saneerattiin Rantakuja ja Himos-alueella asfaltoitiin yhteistyössä yksityistiekunnan kanssa Honkarannantie. Punasuonkadulla ja Opintiellä parannettiin liikenneturvallisuutta rakentamalla hidasteita. Talvialan / Hiidennotkon kevyen liikenteen raiteiden huonokuntoinen silta muutettiin rumpurakenteeksi. Isännöitsijän sillan alueella ja Seppolan satamassa uudistettiin puistoväylien valaistusta. Katujen päällystämiseen varatulla määrärahalta toteutettiin pintausta Siltakadulla ja Yhdystiellä. Katuvalaistuksen saneeraus oli käynnissä mm. Koulumäen alueella Jämsänkoscakella ja Länkipohjan taajamassa, sähköverkkoyhtiö toteutti samassa yhteydessä maakaapelointia. Katu- ja kevyen liikenteen väylien valaistusta uudistettiin yhteensä 263 valaisinpistettä.

Siltojen peruskorjaus

Siltojen peruskorjaukseen varatulla määrärahalta kunnostettiin Seppolan sillan liikuntasaumalaitteet.

Keskuskadun saneeraus

Takuukorjaukset on tehty vasta osittain, työt jatkuvat vuoden 2021 toukokuussa. Istuskeluportaiden yläpään on asennettu pollarit, linja-autokatokset suunniteltu ja tilattu. Arvion kiertoliittymän ja Seppolan sillan väliselle osuudelle on uudistettu valaistus. Määräraha hankkeelle on osoitettu Liikenneväylät yleiset-määrä rahasta työohjelmalla.

Paunun kiertoliittymän turvallisuuden parantaminen

Paunun kiertoliittymän alueen liikenneturvallisuuden parantamisesta laadittiin suunnitelma ja hankkeen toteutus kilpailutettiin.

Haiskankujan rakentaminen

Haiskankujan rakentaminen ei edennyt vuonna 2020, katualuetta ei ole saatu kaupungin omistukseen.

Länsikeskuksen asemakaava/risteysjärjestelyt ja Himoskylän asemakaava/Himosraitin rakentaminen

v. 2019 aloitettu Länsikeskuksentien linjauksen siirtäminen, kiertoliittymän ja Himosraitin rakentaminen valmistui kesäkuussa.

Päijänrannan asemakaava-alueen kunnallistekniikka

Hanke ei ole edennyt vuoden 2020 aikana.

Hulevesiviemärin rakentaminen ja saneeraus

Hulevesiviemärin rakentamista ja saneerausta toteutettiin pääosin kadun saneerauksen yhteydessä mm. Kotipolulla, Honkalantiellä ja Satamatiellä.

HULEVESI	Ta 2020	Ta-muutos	Ta + Ita 2020	Tp 2020	Ero € tp-Ita	Tot. %
Kiinteät rakenteet ja laitteet erill. menot, yhteensä	200 000		200 000	118 175	12 913	112,9 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet erill. tulot, yhteensä	0		0	0	-94 738	5,3 %
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET, ERILL.	200 000		200 000	118 175	-81 825	59,1 %

Puistot, leikki- ja liikuntapaikat

PUISTOT, LEIKKI - JA LIIKUNTAPAIKAT	Ta 2020	Ta-muutos	Ta + lta 2020	Tp 2020	Ero € tp-lta	Tot. %
Liikunta-, ulkoilupaidat, erilliset	690 000	55 000	745 000	679 120	-65 880	91,2 %
Seppolan puistot, Jämsäpuisto, satama-alue, rantar.	100 000	35 000	135 000	121 197	-13 803	89,8 %
Pohjois-Himoksen liikuntareitin valaistuks. kunnostus	40 000		40 000	29 325	-10 675	73,3 %
Jämsänkosken yhtenäiskoulun lähiliikuntapaikka	300 000		300 000	318 443	18 443	106 %
Kaipolan koulun lähiliikuntapaikka	5 000		5 000	2 273	-2 728	45,5 %
Kuoreveden koulun lähiliikuntapaikka	5 000		5 000	2 644	-2 356	52,9 %
Särkijärven lähiliikuntapaikka	10 000	-10 000	0	0	0	
Satamat ja venerannat	200 000		200 000	180 626	-19 374	90,3 %
Matonpesupaikkojen kunnostaminen	30 000		30 000	24 613	-5 387	82,0 %
Ensilumen latu		30 000	30 000		30 000	
Puistot, leikki- ja liikuntapaikat, menot yhteensä	690 000	25 000	745 000	679 120	-65 880	91,2 %
Seppolan puistot, Jämsäpuisto, satama-alue, rantar.			0	47 200	47 200	
Jämsänkosken yhtenäiskoulun lähiliikuntapaikka	88 500		88 500	96 000	7 500	108,5 %
Puistot, leikki- ja liikuntapaikat, tulot yhteensä	88 500	0	88 500	143 200	54 700	161,8 %
PUISTOT, LEIKKI - JA LIIKUNTAPAIKAT, netto	601 500	25 000	656 500	535 920	-120 580	81,6 %

Seppolan al. puistot, Jämsäpuisto, satama-alue, rantareitti

Maauimalan liikuntapuistoon valmistui kesän aikana Suomen ensimmäinen puistoon rakennettu Bukk.Off.Ice.-taitoharjoittelualue, jonka avajaisia vietettiin lokakuussa. Skeittialueen välineet on hankittu ja ne asennetaan kevätkaudella 2021. Maauimalan Aurinkoterassin betonityöt toteutettiin loppuvuodesta, terassin puurakenteet toteutetaan keväällä 2021.

Pohjois-Himoksen liikuntareitin valaistuksen kunnostus

Pohjois-Himoksen liikuntareitin valaistus kunnostettiin.

Jämsänkosken yhtenäiskoulun lähiliikuntapaikka

Jämsänkosken yhtenäiskoulun lähiliikuntapaikasta toteutettiin mm. yläpihan leikkialue, rinnealue kunnostettiin kivikorein ja rakennettiin portaat. Alakentälle asennettiin kuntoiluvälineitä ja P-alue pohjattiin.

Kaipolan koulun lähiliikuntapaikka

Kaipolan koulun lähiliikuntapaikasta laadittiin suunnitelma ja hankkeelle haettiin lähiliikuntapaikkojen rakentamiseen tarkoitettua avustusta. Mahdollisesta avustuksesta saadaan päätös keväällä 2021.

Kuoreveden koulun lähiliikuntapaikka

Kuoreveden koulun lähiliikuntapaikasta laadittiin suunnitelma ja hankkeelle haettiin lähiliikuntapaikkojen rakentamiseen tarkoitettua avustusta. Mahdollisesta avustuksesta saadaan päätös keväällä 2021.

Satamat ja venerannat

Pajulahden satamaa kunnostettiin laajasti; puomilaiturit uusittiin, rakennettiin uusi septilaituri, sähköt sekä valaistus uusittiin ja rantavenepaikkoja kunnostettiin. Hulkkion satamassa kaikki poijut vaihdettiin uusiksi ja vanhimman laiturin puiset puomit vaihdettiin ajanmukaisiksi. Hulkkion rantavenepaikat kunnostettiin, valaistusta lisättiin venerannalla sekä veneenlaskuluiskalla. Lisäksi Hulkkiossa valmistui Jämsänkosken urheilukalastajat ry:n hankkeena jäähileasema, jossa kaupungin on mukana perusinfran osalta.

Matonpesupaikkojen kunnostaminen

Hallin ja Oinaalan matonpesupaikat saneerattiin.

Ensilumen latu

"Himoksen lumivarma" -ladusta laadittiin suunnitelma, kustannus siirretty käyttötalouteen.

Koneet ja kalusto

KALUSTO	Ta 2020	Ta-muutos	Ta + lta	Tp 2020	Ero € tp-lta	Tot. %
Liikkuvat työkoneet	80 000		80 000	77 000	-3 000	
Ruohonleikkuri, puistotoimi	20 000		20 000	19 000	-1 000	95,0 %
Suurteholeikkuri, puistotoimi	60 000		60 000	58 000	-2 000	96,7 %
Muut koneet ja kalusto	238 000		238 000	213 442	-24 558	89,7 %
Kelaleikkuri pyöräkuormaajaan	40 000		40 000	29 540	-10 460	73,9 %
Keräävä katuharja pyöräkuormaajaan	30 000		30 000	23 300	-6 700	77,7 %
Höyrykehitin	30 000		30 000	27 763	-2 237	92,5 %
ICT tietohallinto palvelimet	40 000		40 000	42 808	2 808	107,0 %
Jämsänkosken yhtenäisk. kirjaston kalustus	30 000		30 000	23 302	-6 698	77,7 %
Vitikkalan AV-järjestelmän uusiminen	50 000		50 000	49 585	-415	99,2 %
Koivulinnan päiväkodin kaappisängyt	18 000		18 000	17 144	-856	95,2 %
Koneet ja kalusto, menot	318 000		318 000	290 442	-27 558	91,3 %
Avustus omatoimikirjastoon	0		0	0	0	
Kalusto tulot yhteensä	0		0	0	0	
KALUSTO, netto	318 000		318 000	290 442	-27 558	91,3 %

Ruohonleikkuri, puistotoimi

Hankittiin Grasshopper 725 DT ruohonleikkuri.

Suurteholeikkuri, puistotoimi

Hankittiin Jacobsen HR699 suurteholeikkuri.

Kelaleikkuri pyöräkuormaajaan

Hankittiin Ratemex Oy/ AJO 400 + AJO TM150 kelaleikkuri.

Keräävä katuharja pyöräkuormaajaan

Hankittiin Holms 300-2,2/2000 harjalaite.

Höyrykehitin

Hankittiin Steamrator Oy/ MHT – 700 höyrykehitin.

Tietohallinnon koneet / palvelimet

Investointeina hankittiin levyjärjestelmän kahdennus, jotta data replikoi palvelintilojen välillä. Pilvipalveluun siirtymistä varten hankittiin varmuuskopiointipalvelin ja lisäksi verkkokortteja aiemmin hankittuihin palvelimiin.

Jämsänkosken yhtenäiskoulun kalustus

Jämsänkosken yhtenäiskoulun kalustaminen saatettiin loppuun vuoden 2020 aikana. Koululle tehtiin välttämättömiä kalustohankintoja, jotka jäivät vuoden 2019 kalustamisen yhteydessä tekemättä.

Jämsänjoen yhtenäiskoulun AV-järjestelmän uusiminen

Jämsänjoen yhtenäiskoulun Vitikkalasalain AV-järjestelmä uusittiin kesän 2020 aikana.

Koivulinnan päiväkodin kaappisängyt

Koivulinnan päiväkotiin hankittiin päiväkotilapsille uudet kaappisängyt, patjat ja vierähtämissuojat. Samoin Koivulinnan alaosaan Koskenpään kotiloon hankittiin myös uudet kaappisängyt.

Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta v. 2020

KAUPUNKI	määrärahat 1000 €					tuloarviot 1000 €				
	Ta 2020	muutos	ta + muutos	Tp 2020	poik- keama	Ta 2020	muu- tos	ta + muutos	Tp 2020	poik- keama
KÄYTTÖTALOUSOSA										
Yleishallinto										
Kaupunginvaltuusto	301		301	274	27					
Vaalit	6		6	3	3					
Tarkastuslautakunta	50		50	54	-4					
Kaupunginhallitus	8 439	242	8 681	7 876	805	1 358		1 358	842	-516
Hallintopalvelut	2 814		2 814	2 681	133	1 317		1 317	1 557	240
Talouspalvelut	1 912		1 912	1 984	-72	553		553	562	9
Sosiaali- ja terveystoimi										
Sos- ja terv.toimen hallinto	1 040		1040	1 259	-219	551		551	661	110
Sosiaalityö ja perhepalve-	17 412	-65	17 347	17 261	86	3 258		3 258	3 452	194
Vammaispalvelut	14 067		14 067	14 581	-514	2 780		2 780	2 942	162
Vanhuspalvelut	33 165		33 165	33 256	-91	10 608		10 608	10 383	-225
Terveyspalvelut	16 953		16 953	16 805	148	5 361		5 361	5 031	-330
Erikoissairaanhoido	30 282		30 282	32 584	-2302	6 528		6 528	8 234	1706
Sivistystoimi										
Sivistyst. hallinto	272		272	255	17				1	1
Varhaiskasvatus	11 026	15	11 041	10 460	581	1 014	99	1 113	942	-171
Perusopetus	20 283	294	20 577	19 772	805	1 099	194	1293	1010	-283
Lukio-opetus	1 969		1 969	1 885	84	28	10	38	27	-11
Elämänlaatu- ja palvelut	3 912	-18	3 893	3 709	184	741	-194	547	565	18
Yhdyskuntatoimi										
Terkinen hallinto	245	150	395	420	-25	23	92	115	18	-97
Kaavoitus ja tonttutuotanto	986	50	1 036	823	213	1 840	-1 000	840	814	-26
Kunnallistekn. palv.	6 201	29	6 230	5 526	704	3 087		3 087	2 543	-544
Tilapalvelut	7 697	700	8397	7 697	700	10 801		10 801	11 190	389
Vesilaitos laskutettavat			0	52	-52				51	51
Valvontatoimi	624	-50	574	414	160	306		306	201	-105
TULOSLASKELMAOSA										
Verotulot						87 779	-1 927	85 852	87 372	1520
Valtionosuudet						44 965	6 212	51 177	51 097	-80
Korkotulot						193		193	204	11
Muut rahoitustulot						1 483		1 483	1 082	-401
Korkomenot	323		323	278	45					
Muut rahoitusmenot	9		9	0	8,8					
Satunnaiset erät										
INVESTOINTIOSA										
Aineettomat hyödykkeet	802	-647	155	24	131	318	-318			
Maa- ja vesialueet	200		200	2	198	200		200	31	-169
Osakkeet ja osuudet										
Rakennukset	200	-200								
Kiinteät laitteet ja rakenteet	2 240	25	2 265	1 750	515					
Puistot, leikki- ja liik.paiikat	690	55	745	680	66	89		89	114	25
Koneet ja kalusto	318		318	290	28				30	30
RAHOITUSOSA										
Antolainasaam. lisäykset										
Antolainas. vähennykset									574	574
Pitkäaikaisten lain. lisäys										
Pitkäaikaisten l.vähennys				4 377	-4377					
Lyhytaik. lainojen muutos									-777	-777
Pakolliset varaukset										
Oman pääoman muutokset										
Muut maksuvalm. muu-									5 526	5526
Vaikutus maksuvalmiuteen						-1 844	-2 590	-4 434	-9 249	-4815
	184 437	580	185 015	187 032	-2 015	184 437	580	185 015	187 032	2 015

ATERIA-liikelaitos	määrärahat					tuloarviot				
	Ta 2020	muutos	ta +	Tp 2020	poik-	Ta 2020	muu-	ta +	Tp 2020	poik-
KÄYTTÖTALOUSOSA										
Ateria liikelaitos	6 499		6 499	6 627	-128	7 026		7 026	6 479	-547
TULOSLASKELMAOSA										
Korkotuotot/kulut										
INVESTOINTIOSA										
RAHOITUSOSA										
Lainakannan muutokset									148	148
Muut maksuvalm. muu-									0	527
Vaikutus maksuvalmiuteen						-527		-527	0	527
	6 499	0	6 499	6 627	-128	6 499	0	6 499	6 627	128
VESI-liikelaitos										
KÄYTTÖTALOUSOSA										
Vesi-liikelaitos	2 535		2 535	2 552	-17	4 504		4 504	4 479	-25
TULOSLASKELMAOSA										
Korkotuotot/kulut	180		180	189	-9	12		12	13	1
INVESTOINTIOSA	4 910		4 910	5 073	-163					
RAHOITUSOSA										
Lainakannan muutokset									3 630	3 630
Muut maksuvalm. muu-									-308	-308
Vaikutus maksuvalmiuteen						3 110		3 110	0	-3 110
	7 625	0	7 625	7 814	-189	7 625	0	7 625	7 814	189
Kaupunki ja liikel.	198 561	580	199 139	201 473	-2 332	198 561	580	199 139	201 473	2 332

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tuloslaskelma

kaupunki ja liikelaitokset ulkoiset	1.1. - 31.12.2020		1.1. - 31.12.2019	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	28 110 563,71		28 064 085,53	
Maksutuotot	7 295 090,07		8 268 806,12	
Tuet ja avustukset	2 148 501,01		1 766 358,25	
Muut toimintatuotot	3 948 921,21	41 503 076,00	4 373 965,16	42 473 215,06
Valmistus omaan käyttöön		268 226,28		342 395,46
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-43 536 195,74		-43 063 697,82	
Palkat ja palkkiot	-33 735 762,36		-33 214 781,29	
Henkilösivukulut	-9 800 433,38		-9 848 916,53	
Eläkekulut	-8 624 466,45		-8 740 708,30	
Muut henkilösivukulut	-1 175 966,93		-1 108 208,23	
Palvelujen ostot	-106 167 753,45		-103 227 696,62	
Aineet ja tarvikkeet	-7 599 419,76		-7 648 089,17	
Avustukset	-8 329 658,64		-8 335 717,65	
Muut toimintakulut	-2 960 266,52	-168 593 294,11	-3 195 653,54	-165 470 854,80
Toimintakate		-126 821 991,83		-122 655 244,28
Verotulot		87 372 183,49		84 863 343,81
Valtionosuudet		51 096 988,71		42 542 781,76
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	40 709,66		46 215,25	
Muut rahoitustuotot	1 094 717,01		1 059 956,22	
Korkokulut	-304 560,32		-359 347,67	
Muut rahoituskulut	-152,87	830 713,48	-2 240,84	744 582,96
Vuosikate		12 477 893,85		5 495 464,25
Poistot ja arvonalentumiset		-8 434 031,52		-8 110 292,94
Satunnaiset tuotot				
Tilikauden tulos		4 043 862,33		-2 614 828,69
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		246 611,26		246 611,26
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		-75 307,99		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		4 215 165,60		-2 368 217,43

Rahoituslaskelma

kaupunki ja liikelaitokset	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	12 477 893,85	5 495 464,25
Satunnaiset erät, netto		
Tulorahoituksen korjauserät	-25 475,66	-125 866,01
	12 452 418,19	5 369 598,24
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-7 818 766,53	-7 504 543,00
Rahoitusosuudet investointeihin	143 200,00	126 185,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	56 036,40	285 143,40
	-7 619 530,13	-7 093 214,60
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 832 888,06	-1 723 434,36
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		-950 000,00
Antolainasaamisten vähennys	573 905,60	1 320 480,87
	573 905,60	370 480,87
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 176 330,85	-4 531 553,24
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-128 337,04	1 024 666,03
	-1 304 667,89	-3 506 887,21
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	545 884,82	-61 653,89
Vaihto-omaisuuden muutos	-18 574,02	19 884,50
Saamisten muutokset	2 895 730,77	-684 408,97
Korottomien velkojen muutokset	1 723 370,08	334 731,96
	5 146 411,65	-391 446,40
Rahoituksen rahavirta	4 415 649,36	-3 527 852,74
Rahavarojen muutos	9 248 537,42	-5 251 287,10
Rahavarat 31.12.	16 017 675,77	6 769 138,35
Rahavarat 1.1.	6 769 138,35	12 020 607,45
	9 248 537,42	-5 251 469,10

Tase

kaupunki ja liikelaitokset	2020	2019
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	124 927 470,69	126 290 402,02
Aineettomat hyödykkeet	251 990,24	437 437,56
Aineettomat oikeudet	128 895,09	172 797,50
Muut pitkävaikutteiset menot	123 095,15	264 640,06
Aineelliset hyödykkeet	103 147 554,58	103 751 132,99
Maa- ja vesialueet	17 019 274,31	17 047 869,05
Rakennukset	45 719 877,26	50 001 746,18
Kiinteät rakenteet ja laitteet	34 003 828,36	34 674 381,94
Koneet ja kalusto	1 206 835,15	1 317 062,89
Muut aineelliset hyödykkeet	71 708,06	71 708,06
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 126 031,44	638 364,87
Sijoitukset	21 527 925,87	22 101 831,47
Osakkeet ja osuudet	15 514 497,65	15 514 497,65
Muut lainasaamiset	5 016 436,12	5 590 341,72
Muut saamiset	996 992,10	996 992,10

VAIHTUVAT VASTAAVAT	27 166 371,69	20 794 991,02
Vaihto-omaisuus	265 494,06	246 920,04
Valmiit tuotteet ja tavarat	265 494,06	246 920,04
Saamiset	10 883 201,86	13 778 932,63
Pitkäaikaiset saamiset	156 262,21	
Lyhytaikaiset saamiset	10 726 939,65	13 778 932,63
Myyntisaamiset	7 127 566,58	10 775 173,16
Lainasaamiset	1 363 223,85	942 562,91
Muut saamiset	1 700 592,69	1 491 920,91
Siirtosaamiset	535 556,53	569 275,65
Rahoitusomaisuusarvopaperit	61 473,00	61 473,00
Osakkeet ja osuudet	61 473,00	61 473,00
Rahat ja pankkisaamiset	15 956 202,77	6 707 665,35
VASTAAVAA	152 093 842,38	147 085 393,04
VASTATTAVAA	2020	2019
OMA PÄÄOMA	88 040 538,99	83 750 065,40
Peruspääoma	77 659 895,09	77 659 895,09
Muut omat rahastot	6 767 449,63	6 692 141,64
Edellisten tilikausien ylijäämä / alijäämä (-)	-601 971,33	1 766 246,10
Tilikauden ylijäämä / alijäämä (-)	4 215 165,60	-2 368 217,43
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	3 384 963,50	3 631 574,76
Poistoero	3 384 963,50	3 631 574,76
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	330 000,00	330 000,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 237 968,39	692 083,57
Lahjoitusrahastojen pääomat	895 931,87	425 160,88
Muut toimeksiantojen pääomat	342 036,52	266 922,69
VIERAS PÄÄOMA	59 100 371,50	58 681 669,31
Pitkäaikainen	34 050 554,65	35 007 999,75
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	32 433 470,00	33 389 346,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	20 786,42
Muut velat / Liittymismaksut ja muut velat	1 617 084,65	1 597 867,33
Lyhytaikainen	25 049 816,85	23 673 669,56
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 755 876,00	4 955 866,00
Lainat julkisyhteisöiltä	20 848,15	20 526,58
Lainat muilta luotonantajilta	2 702 042,16	2 830 379,20
Saadut ennakot	1 606,18	2 118,14
Ostovelat	8 950 144,48	8 553 791,29
Muut velat / Liittymismaksut ja muut velat	966 465,89	895 629,12
Siirtovelat	7 652 833,99	6 415 359,23
VASTATTAVAA	152 093 842,38	147 085 393,04

Konsernituloslaskelma

	2020	2019
Toimintatuotot	66 519 465,25	67 520 179,28
Toimintakulut	-201 701 708,48	-198 222 681,87
Osuus osakkuusyhteisön voitosta(tappiosta)	73 836,30	188 784,51
Toimintakate	-135 108 406,93	-130 513 718,08
Verotulot	87 372 183,49	84 863 343,81
Valtionosuudet	66 819 800,68	57 017 389,14
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	14 702,19	19 106,93
Muut rahoitustuotot	259 010,75	239 012,52
Korkokulut	-595 506,99	-666 341,19
Muut rahoituskulut	-105 905,06	-153 541,98
Vuosikate	18 655 878,13	10 805 251,15
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 778 680,18	-13 403 091,01
Arvonalentumiset	-12 198,35	
Tilikauden tulos	4 864 999,60	-2 597 839,86
Tilinpäätössiirrot	-83 866,77	1 441,03
Tilikauden verot	-69 907,64	-21 642,87
Laskennalliset verot	-674,48	-3 012,61
Vähemmistöosuudet	-114 638,59	-36 958,42
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	4 595 912,12	-2 658 012,73

Konsernin rahoituslaskelma

	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	18 655 878,13	10 805 251,15
Tilikauden verot	-69 907,64	-21 642,87
Tulorahoituksen korjauserät	177 608,41	-390 418,40
	18 763 578,90	10 393 189,88
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-10 876 891,45	-11 847 658,68
Rahoitusosuudet investointeihin	143 200,00	147 943,70
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 075 141,22	519 707,97
Investoinnit netto	-9 658 550,23	-11 180 007,01
Toiminnan ja investointien rahavirta	9 105 028,67	-786 817,13
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		
Antolainasaamisten vähennys	12 712,66	82 783,16
	12 712,66	82 783,16
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 320 309,72	1 180 140,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 410 483,72	-7 410 506,97
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 322 473,63	895 646,97
	-3 412 647,63	-5 334 720,00
Oman pääoman muutokset	-46 141,98	3 488,64
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muut.	539 668,34	-89 125,23
Vaihto-omaisuuden muutos	-24 883,56	43 146,51
Saamisten muutos	3 600 788,29	-857 909,59
Korottomien velkojen muutos	-82 140,85	1 289 344,72
	4 033 432,22	385 456,41

Rahoituksen rahavirta	587 355,27	-4 862 991,79
Rahavarojen muutos	9 692 383,94	-5 649 808,92
Rahavarat 31.12.	22 663 119,95	12 970 736,01
Rahavarat 1.1.	12 970 736,01	18 620 544,93
	9 692 383,94	-5 649 808,72

Konsernitase

VASTAAVAA	2020	2019
PYSYVÄT VASTAAVAT	162 525 493,37	167 084 728,26
Aineettomat hyödykkeet	686 346,57	856 711,70
Aineettomat oikeudet	515 726,00	537 511,88
Muut pitkävaikutteiset menot	146 324,17	289 569,08
Ennakkomaksut	24 296,40	29 630,74
Aineelliset hyödykkeet	158 950 246,09	163 944 786,86
Maa- ja vesialueet	18 602 535,86	18 788 080,69
Rakennukset	93 150 747,85	100 067 020,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	37 649 072,53	38 143 121,67
Koneet ja kalusto	3 823 912,94	3 972 009,84
Muut aineelliset hyödykkeet	155 909,43	157 771,77
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 568 067,48	2 816 782,89
Sijoitukset	2 888 900,71	2 283 229,70
Osakkuusyhteisöosuudet	1 514 799,90	895 211,82
Muut osakkeet ja osuudet	789 086,01	790 290,42
Muut lainasaamiset	425 607,21	438 319,87
Muut saamiset	159 407,59	159 407,59
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	342 697,71	90 288,55
VAIHTUVAT VASTAAVAT	35 788 513,98	29 672 034,77
Vaihto-omaisuus	670 349,53	645 465,97
Saamiset	12 455 044,50	16 055 832,79
Pitkäaikaiset saamiset	178 870,79	27 550,22
Lyhytaikaiset saamiset	12 276 173,71	16 028 282,57
Rahoitusomaisuusarvopaperit	1 290 187,39	1 298 162,44
Rahat ja pankkisaamiset	21 372 932,56	11 672 573,57
VASTAAVAA	198 656 705,06	196 847 051,58
VASTATTAVAA	2020	2019
OMA PÄÄOMA	105 438 574,64	100 579 910,44
Peruspääoma	77 659 895,09	77 659 895,09
Arvonkorotusrahasto	4 254,07	4 254,07
Muut omat rahastot	14 123 282,25	14 048 434,18
Edellisten tilikausien ylijäämä / alijäämä (-)	9 055 231,11	11 525 339,83
Tilikauden ylijäämä / alijäämä (-)	4 595 912,12	-2 658 012,73
VÄHEMMISTOOSUUDET	480 542,44	812 200,25
PAKOLLISET VARAUKSET	681 403,51	696 045,64
Muut pakolliset varaukset	681 403,51	696 045,64
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 609 453,64	817 376,14
VIERAS PÄÄOMA	90 446 730,83	93 941 519,11
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	53 259 946,37	55 462 831,17
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	5 509 745,13	5 864 624,42
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	7 598 162,46	8 807 925,09
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	24 078 876,87	23 806 138,43
VASTATTAVAA	198 656 705,06	196 847 051,58

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja – menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaan. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle. Palkat sekä omaishoidontuet on jaksotettu.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Vuotta 1991 aikaisemmin hankittujen kiinteiden rakenteiden ja laitteiden arvo on vuoden 1991 kirjanpitoarvo vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla.

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen fifo-periaatteen mukaisesti hankintamenoa tai sitä alemman todennäköisen hankintamenoa tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä. Varastot on inventoitu 31.12.2020.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusarvopaperit on taseessa merkitty hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

KUNNAN TILINPÄÄTÖKSEN ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

2. Tuloslaskelman esittämistavan muutos, ei muutosta

3. Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin, ei muutosta

4. Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus, edellisessä tilinpäätöksessä ostovelloissa olleet Keski-Suomen sairaanhoitopiirin potilasvakuutusmaksut 322.460 euroa on poistettu veloista. Kaupunki maksaa potilasvakuutusmaksut Pirkanmaan sairaanhoitopiirille.

5. Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset, ei korjauksia

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Kiinteistö Oy Jämsänkosken Koivutie 4:n osakkeiden alaskirjaus oikaistu edellisen tilikauden tulokseen.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Jämsän Terveys Oy on Jämsän kaupungin osakkuusyhteisö. Jämsän Terveys Oy:n yhdistely kaupungin konsernitilinpäätökseen on tehty yhtiön hyväksymän ja ilmoittaman tilinpäätöksen mukaan. Jämsän kaupungin yhtiökokousedustaja on esittänyt eriävän mielipiteensä yhtiön tilinpäätöksen hyväksymisestä vuosilta 2018, 2019 ja 2020 konserniohjauksen mukaisesti (KH § 55/4.3.2019). Osakkuusyhteisön vuoden 2019 yhdistelyä on oikaistu.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskeiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Tytäryhtiöiden kiinteistöveroja 201.024 euroa ei konsernissa ole eliminoitu (211.531 euroa v. 2019).

Konsernitili on rahoissa ja pankkisaamisissa vain emolla, tyttärillä joko saamisissa tai veloissa.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja veroperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoimisessa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmajoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöt ovat vuosina tehneet aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistoja, joten uutta poistoeroa ei syntynyt. Ennen vuotta 2015 muodostunut poistoero on kirjattu rakennusten arvon vähenykseksi ja edellisten tilikausien tulokseen. Poisto-oikaisu on vähennetty myytyjen kiinteistöjen jäljellä olleella poistoerolla. Kiinteistö Oy Jämsänkosken Koivutie 4:n poisto-oikaisu tehty koko rakennuksen jäljellä olevasta arvosta, ja osakkeiden alaskirjauksen peruutus kirjattu edellisen tilikauden tulokseen.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

6. Toimintatuotot tehtävälueittain

	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Yleishallinto	1 505 360	1 985 835	1 199 989	1 556 011
Sosiaali- ja terveystoimi	41 330 157	40 226 475	27 802 960	27 496 043
Opetus- ja kulttuuritoimi	4 677 311	5 378 251	2 281 644	2 542 123
Yhdyskuntatoimi	12 705 678	12 333 912	3 917 523	3 283 332
Toimintatuotot yhteensä	60 218 506	59 924 472	35 202 117	34 877 509
Ateria-liikelaitos	2 123 782	2 420 643	2 123 782	2 420 643
Vesi-liikelaitos	4 177 178	3 921 868	4 177 178	3 921 868
Jäte-liikelaitos	0	1 253 195	0	1 253 195
Yhteensä	66 519 465	67 520 179	41 503 076	42 473 215

7. Verotulojen erittely

	2020	2019
Kunnan tulovero	70 252 645	69 037 151
Osuus yhteisöveron tuotosta	11 485 000	9 668 946
Kiinteistövero	5 634 539	6 157 247
Verotulot yhteensä	87 372 183	84 863 344

8. Valtionosuuksien erittely

	2020	2019
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	43 557 413,35	43 510 718,75
<i>Siitä:</i> Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus (+/-)	4 017 261,11	3 525 694,39
<i>Siitä:</i> Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-2 019 219,00	-1 869 827,00
Verotulomenetysten korvaus	9 558 794,36	901 890,00
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	51 096 988,71	42 542 781,75

9. Palvelujen ostot eriteltynä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin

	2020	2019
Asiakaspalvelujen ostot	88 261 703	85 265 419
Muiden palvelujen ostot	17 906 050	17 962 278
Palvelujen ostot yhteensä	106 167 753	103 227 697

10. Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltynä, ei ole

11. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Pysyvien vastaavien poistot on laskettu kaupunginvaltuustossa 29.12.2008 vahvistetun poistosuunnitelman mukaan. Poistomenetelmät, poistoajat ja niitä vastaavat poistoprosentit ovat seuraavat:

Pääryhmittely	Poistotapa	Poistoaika	
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5 vuotta	
Muut pitkävaikutteiset menot			
<i>Tietokoneohjelmistot</i>	tasapoisto	3 - 5 vuotta	
<i>Muut pitkävaikutteiset menot</i>	tasapoisto	3 - 5 vuotta	
Ennakkomaksut	ei tehdä poistoja		
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	ei tehdä poistoja		
Rakennukset ja rakennelmat			
<i>Asuinrakennukset</i>	tasapoisto	30 - 50 vuotta	
<i>Talous- ja vapaa-ajanrakennukset</i>	tasapoisto	15 - 20 vuotta	(eriytetty)
<i>Hallinto-, liike- ja laitusrakennukset</i>	tasapoisto	30 - 50 vuotta	
<i>Teollisuus- ja tuotantorakennukset</i>	tasapoisto	20 - 30 vuotta	(eriytetty)
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
<i>Kadut, tiet, torit ja puistot</i>	tasapoisto	15 vuotta	vuodesta -91 alkaen
<i>Laiturit, uimalat ja sillat</i>	tasapoisto	10 vuotta	
<i>Muut maa- ja vesirakenteet</i>	tasapoisto	10 - 30 vuotta	
<i>Urheilu- ja ulkoilurakenteet</i>	tasapoisto	15 - 30 vuotta	
<i>Vedenjakeluverkosto</i>	tasapoisto	2015 loppuun	vuoden 1990 arvoille
<i>Vedenjakeluverkosto</i>	tasapoisto	30 vuotta	vuodesta -91 alkaen
<i>Viemäriverkosto</i>	tasapoisto	2015 loppuun	vuoden 1990 arvoille
<i>Viemäriverkosto</i>	tasapoisto	30 vuotta	vuodesta -91 alkaen
<i>Vesi- ja viemärikoneet</i>	tasapoisto	15 vuotta	
<i>Ulkovalaistusjohdot ja laitteet</i>	tasapoisto	15 vuotta	
<i>Muut kiinteät koneet ja laitteet</i>	tasapoisto	10 - 15 vuotta	
Koneet ja kalusto			
<i>Raskaat koneet ja kalusto</i>	tasapoisto	10 - 15 vuotta	
<i>Kevyet koneet ja kalusto</i>	tasapoisto	5 - 10 vuotta	
sis.sairaalan kaluston ja laitteet, röntgenlaitteet yläraja			
<i>Alukset ja veneet</i>	tasapoisto	8 - 15 vuotta	
<i>Kuljetusvälineet ja autot</i>	tasapoisto	5 - 10 vuotta	
<i>Atk-laitteet</i>	tasapoisto	3 vuotta	
<i>Muut laitteet ja kalusteet</i>	tasapoisto	3 - 5 vuotta	
Muut aineelliset hyödykkeet			
<i>Luonnonvarat</i>	käytön mukainen poisto		
<i>Arvo- ja taide-esineet</i>	ei tehdä poistoja		
<i>Muut hyödykkeet</i>	ei tehdä poistoja		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hank.	ei tehdä poistoja		

Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Osakkeet ja osuudet ei tehdä poistoja

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi.

Poistoryhmittelystä ja ajoista (mm. muut kuin sumu-alarajat) poikkeamat vahvistettuun poistosuunnitelmaan.

Pääsääntöisesti poistoajaksi valitaan vaihteluvälin lyhin mahdollinen poistoaika.

Mikäli poikkeustapauksessa valmistuneelle tai siirtyneelle omaisuudelle valitaan jokin muu poistoaika, siihen päätöksen tekee kaupunginhallitus.

Vesi liikelaitokselta kaupungille siirretyn hulevesiverkoston poistoaika 10 vuotta.

Jatkossa hulevesiverkosto kuuluu viemäriverkostoon, jonka poistoaika 30 vuotta.

31.12.2020 poistettiin pysyvistä vastaavista seuraavat asuinrakennukset:

Palomäen tukiasunnot

Paavolankadun tukiasunnot

Märäsojan tukiasunto

Esankadun tukiasunto

12. Pakollisten varausten muutokset tuotoissa ja kuluissa

	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Muut pakolliset varaukset 1.1.	334 641	339 348	330 000	330 000
Lisäykset tilikaudella				20 000
Vähennykset tilikaudella	-311	-4 707		
Muut pakolliset varaukset 31.12.	334 330	334 641	330 000	330 000
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	361 406	513 935		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	-14 331	-152 530		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	347 074	361 405	0	0
	681 404	696 046	330 000	310 000

13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot

	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	824	184 147	824	184 147
Rakennusten myyntivoitot	185 759		34 581	0
Muut myyntivoitot (Pshp, JK-koulutus ky)	4 001	20 715	0	0
Myyntivoitot yhteensä	190 583	204 862	35 405	184 147
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	9 929	58 281	9 929	58 281
Rakennusten myyntitappiot		126 746		
Muut myyntitappiot (P shp, JK koulutus ky)	439	4		
Myyntitappiot yhteensä	10 368	185 031	9 929	58 281

14. Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyviä erä ei ole ollut.

15. Muihin rahoitustuottoihin sisältyvät tuotot, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä

Osinkotuottojen ja arvopapereiden myyntivoittojen erittely		
	2020	2019
Osinkotuotot muista yhteisöistä	827 289	828 540
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	122 594	122 594
Arvopapereiden myyntivoitot		
Yhteensä	949 883	951 134

16. Erittely poistoeron muutoksista, ei ole.**TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT****Taseen vastaavia koskevat liitetiedot****17. Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset, ei ole****18. Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmäärittämenetelmät, ei ole tehty arvonkorotuksia.**

19. Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	Aineettomat hyödykkeet			Aineettomat hyödykkeet yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkäv. menot	Ennakkomaksut	
Poistamaton hankintameno 1.1.	172 797,50	264 640,06		437 437,56
Lisäykset tilikauden aikana		24 248,13		24 248,13
Rahoitusosuudet tilikaudella				
Vähennykset tilikauden aikana				
Siirrot erien välillä				
Tilikauden poisto	-43 902,41	-165 793,04		-209 695,45
Arvonlennukset ja niiden				
Poistamaton hankintameno 31.12.	128 895,09	123 095,15		251 990,24
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	128 895,09	123 095,15	0,00	251 990,24

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet							
	Aineelliset hyödykkeet						Aineelliset hyödykkeet yhteensä
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineell. hyödyk.	Ennakkomaksut ja keskener.	
Poistamaton hankintameno 1.1.	17 047 869,05	50 001 746,18	34 674 381,94	1 317 062,89	71 708,06	638 364,87	103 751 132,99
Lisäykset tilikauden aikana	1 966,00	0,00	2 928 674,65	376 211,18	0,00	4 487 666,57	7 794 518,40
Rahoitusosuudet tilikaudella		0,00	-143 200,00	0,00		0,00	-143 200,00
Vähennykset tilik. aikana	-30 560,74	0,00		0,00		0,00	-30 560,74
Siirrot erien välillä		-85 316,07	0,00	85 316,07		0,00	0,00
Tilikauden poisto		-4 196 552,85	-3 456 028,23	-571 754,99			-8 224 336,07
Arvonlennukset ja niiden		0,00		0,00			0,00
palautukset				0,00			0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	17 019 274,31	45 719 877,26	34 003 828,36	1 206 835,15	71 708,06	5 126 031,44	103 147 554,58
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	17 019 274,31	45 719 877,26	34 003 828,36	1 206 835,15	71 708,06	5 126 031,44	103 147 554,58

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet yhteensä	
Poistamaton hankintameno 1.1.	104 188 570,55
Lisäykset tilikauden aikana	7 818 766,53
Rahoitusosuudet tilikaudella	-143 200,00
Vähennykset tilikauden aikana	-30 560,74
Siirrot erien välillä	
Tilikauden poisto	-8 434 031,52
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	
Arvonkorotukset	
Kirjanpitoarvo 31.12.	103 399 544,82

Maa- ja vesialueet erittely	Kaupunki	
	2020	2019
Maa- ja vesialueet		
Kiinteistöjen liittymismaksut	102 952,44	102 952,44
Muut maa- ja vesialueet	16 916 321,87	16 944 916,61
Maa- ja vesialueet yhteensä	17 019 274,31	17 047 869,05

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset					
	Osakkeet ja osuudet				
	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet osakk. ja omistusyhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	10 408 236,88	31 255,04	4 516 392,63	558 613,10	15 514 497,65
Lisäykset					0,00
Vähennykset					
Siirrot erien välillä					
Hankintameno 31.12.	10 408 236,88	31 255,04	4 516 392,63	558 613,10	15 514 497,65
Arvonlennukset					
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	10 408 236,88	31 255,04	4 516 392,63	558 613,10	15 514 497,65

	Jvk-, muut laina- ja muut saamiset						
	Jvk-laina- saamiset	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset osakk. ja omistusyht.	Saamiset kunta- yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä	Kaikki yhteensä
Hankintameno 1.1.		6 044 340,83	0,00	0,00	542 992,99	6 587 333,82	22 101 831,47
Lisäykset						0,00	0,00
Vähennykset		-564 279,06			-9 626,54	-573 905,60	-573 905,60
Siirrot erien välillä						0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	0,00	5 480 061,77	0,00	0,00	533 366,45	6 013 428,22	21 527 925,87
Arvonlennukset						0,00	0,00
Arvonkorotukset						0,00	0,00
Kirjanpitoarvo	0,00	5 480 061,77	0,00	0,00	533 366,45	6 013 428,22	21 527 925,87

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

20. Tytäryhteisöt

21. Kuntayhtymät

22. Yhteisyhteisöt

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt							
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)			
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta / tappiosta	
Tytäryhteisöt							
Kinteistö Oy Jämsänmäki	Jämsä	100,00 %	100,00 %	1 367	12 115	-594	
Kiinteistö Oy Jämsän Hekohalli	Jämsä	100,00 %	100,00 %	1 401	821	72	
Kiinteistö Oy Jämsän Komposiittihalli	Jämsä	100,00 %	100,00 %	1 882	916	213	
Jämsän Yrityskiinteistöt Oy	Jämsä	100,00 %	100,00 %	584	4 777	8	
Jämsän Aluelämpö Oy	Jämsä	100,00 %	100,00 %	5 349	4 932	601	
Himos Infra Oy	Jämsä	100,00 %	100,00 %	2 099	237	7	
Jämsek Oy	Jämsä	100,00 %	100,00 %	262	92	0	
Kiinteistö Oy Koskenpään terveystalo	Jämsä	79,60 %	79,60 %	256	2	1	
Kiinteistö Oy Jämsänkosken Koivutie 4	Jämsä	59,74 %	59,74 %	685	7	-18	
Längelmäki Halli Oy	Jämsä	57,18 %	57,18 %	67	3	-9	
Tytäryhteisöt			Yhteensä	13 952	23 902	281	
Kuntayhtymät							
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky	Tampere	1,30 %	1,30 %	2 448	8 511	-194	
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä	Jyväskylä	17,88 %	17,88 %	19 227	7 465	610	
Keski-Suomen Liitto	Jyväskylä	8,80 %	8,80 %	67	168	-6	
Kuntayhtymät			Yhteensä	21 741	16 144	410	
Osakkuusyhteisöt							
Jämsän Terveys Oy	Jämsä	49,00 %		1 277	15 355	30	
Osakkuusyhteisöt			Yhteensä	1 277	15 355	30	

Yhdistelemättömät yhteisöt				
Himos Matkailu Oy.lepäävä yhtiö	Jämsä	25,00 %		
Jämsänjokilaakson Jäähalli	Jämsä	26,64 %		
- ei olennainen, ei liiketoimintaa				
	Yhteensä		36 970	55 401
				721

23. Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyhteisöiltä

	2020		2019	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		171 540		212 483
Lainasaamiset	4 915 854	1 268 399	5 165 282	
Muut saamiset	879 059		879 059	
Siirtosaamiset		0		318
Yhteensä	5 794 913	1 439 939	6 044 341	212 801
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		696		13 205
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		64 257		50 127
Yhteensä		64 953		63 332
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyhteisöiltä				
Myyntisaamiset		3 223 793		5 283 767
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				5020
Yhteensä		3 223 793		5 288 786
Saamiset yhteensä	5 794 913	4 728 686	6 044 341	5 564 919

Saatavat Jämsän Terveys Oy; erääntyneet asiaryhmittäin 31.12.2020	Kaupunki laskuttanut	JT maksanut	Avoinna
Vuoden 2019 sopimus	538 041,60	436 056,16	102 490,44
Vuoden 2020 sopimus	3 155 260,93	54 140,96	3 101 119,97
Finhit, Efficat, kotihoito ja terveys	97 795,64	44 313,50	53 482,14
PSHP kalliin hoidon tasaus nettov. 2020	658 612,94		658 612,94
PSHP Esh toteuma v. 2020	2 198 268,46		2 198 268,46
Vanhuspalv. Omaishoidon tuki (kk:t 11 ja 12)	172 983,16		172 983,16
Muita erääntyneitä	27 600,73	9 827,46	17 773,27
Erääntyneet yhteensä			3 203 610,41

24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Muut siirtosaamiset	19 433	23 846		
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	19 433	23 846	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Siirtyvät korot	48 617	48 617	49 257	49 257
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	321 651	331 195	230 000	242 200
Lääkäreiden koulutuskorvaukset	5 589	4 193		
Maksuosuudet ja tasausmaksut		37 265		37 265
Tuet, avustukset ja muut projektisaamiset	240 704	264 250	15 948	114 793
Muut tulojäämät	369 581	1 145 544	240 351	125 760
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	986 142	1 831 063	535 557	569 276

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25. Oman pääoman erittely

	Kaupunki	
	2020	2019
Peruspääoma 1.1.	77 659 895	77 659 895
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	77 659 895	77 659 895
Konsernirahasto 1.1.	6 692 142	6 692 142
Lisäykset	75 307	
Vähennykset		
Konsernirahasto 31.12.	6 767 449	6 692 142
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	-601 971	1 766 246
Siirto vahinkorahastoon		
Edellisten tilikausien virheiden oikaisu		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	-601 971	1 766 246
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	4 215 166	-2 368 217
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<i>88 040 539</i>	<i>83 750 066</i>

	Konserni	
	2020	2019
Peruspääoma 1.1.	77 659 895	77 659 895
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	77 659 895	77 659 895
Arvonkorotusrahasto 1.1.	4 254	4 254
Lisäykset		
Vähennykset		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	4 254	4 254
Konsernirahasto 1.1.	6 692 142	6 692 142
Lisäykset	75 307	
Vähennykset		
Konsernirahasto 31.12.	6 767 449	6 692 142
Muut omat rahastot 1.1.	7 356 292	7 357 954
Siirrot rahastoon		
Siirrot rahastosta	-460	-1 662
Muut omat rahastot 31.12.	7 355 833	7 356 292
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	9 055 231	11 176 144
Siirto vahinkorahastoon		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	9 055 231	11 176 144
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	4 595 912	-2 308 817
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<i>105 438 574</i>	<i>100 579 910</i>

26. Erittely poistoerosta, ei verotussyistä tehtyjä poistoja.

27. Yli viiden vuoden kuluttua erääntyvät pitkäaikaiset velat

Pitkäaikaiset velat	Kaupunki	
	2020	2019
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	16 265 346	17 490 702
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	<i>16 265 346</i>	<i>17 490 702</i>

28. Liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat, ei ole.

29. Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Muut pakolliset varaukset				
Ympäristövastuut	330 000	330 000	330 000	330 000
Potilasvahinkovakuutusvastuu (ky)	347 073	361 404		
Eläkevaraukset	0	0		
Muut pakolliset varaukset	4 331	4 642		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	681 403	696 046	330 000	330 000

30. Pitkä ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille ja osakkuus- ja omistusyhteisöille

Vieras pääoma	2020		2019	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		283 927		294 206
Muut velat	16 778		16 778	
Siirtovelat				
Yhteensä	16 778	283 927	16 778	294 206
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		28 602		2 335 984
Muut velat	30 579		30 579	
Siirtovelat				
Yhteensä	30 579	28 602	30 579	2 335 984
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		2 062 132		1 272 465
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		2 062 132		1 272 465
Vieras pääoma yhteensä	47 358	2 374 661	47 358	3 902 655

31. Shekkilimiitti, ei ole

32. Muiden velkojen jako: liittymismaksut ja muut velat

Muiden velkojen erittely	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Muut velat				
Liittymismaksut (pa)	5 503 318	5 412 117	1 614 388	1 595 170
Muut velat (pa)	2 697	2 697	2 697	2 697
Muut velat yhteensä	5 506 015	5 414 814	1 617 085	1 597 867

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	6 577 501	6 530 792	4 739 607	4 610 211
Muiden palkkojen ja henkilösivukulujen	1 186 498	1 096 241	936 564	950 170
Korkojaksotukset	58 136	59 207	24 648	28 702
Maksuosuuspalautukset ja tasaukset	341 281	49 195	292 085	
Verot, v.os ja projektijaksotukset	1 534 077	612 230	998 613	329 457
Muut menoajämät	1 767 112	1 998 789	661 317	496 819
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	11 464 604	10 346 455	7 652 834	6 415 359

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

34. Velat, joista kunta on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi omaisuuttaan, ei ole

35. Vakuudet, jotka kunta on muuten kuin edellä kohdassa 34 tarkoitetulla tavalla antanut puolestaan, ei ole.

36. Vakuudet, jotka kunta on antanut sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta; annettu vain takausvastuita, joista erittely liitetieto 39.

37. Muut, kuin kohdissa 34-36 kohdissa kunnan antamat vakuudet annettu vain takausvakuuksia, joista erittely liitetieto 40.

38. Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma

	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Vuokravastuut				
KSP Asunnot Oy, Seppolan pt, sop. voimassa 30.9.2035 asti	4 200 024	4 484 772	4 200 024	4 484 772
KSP Asunnot Oy, Linnamäentie 21, sop. voimassa 31.5.2035 asti	1 477 936	1 566 917	1 477 936	1 566 917
KSP Asunnot Oy, Lukkoilantie 5, sop. voimassa 31.3.2036 asti	1 864 827	1 962 207	1 864 827	1 962 207
Ki Oy Artun Hoiva, Korvenmäki, sop. voimassa toistaiseksi	170 589	170 589	170 589	170 589
Kuntayhtymien vuokravastuut yhteensä	2 530 798	2 049 722		
Vuokravastuut yhteensä	10 244 174	10 234 207	7 713 376	8 184 485
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 134 470	1 284 572	630 336	855 601
- sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet				
Leasingvastuut yhteensä	10 344 308	10 679 510	10 173 486	10 402 426
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	674 262	575 582	624 736	529 552
<i>Yhteensä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus</i>	1 808 732	1 860 154	1 255 072	1 385 153
<i>Yhteensä vastuut</i>	20 588 482	20 913 717	17 886 859	18 586 911
Leasing sopimuksiin ei sis. olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.				

39. Kunnan antamat vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

Vastuusitoumukset	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Takaukset samaan konserniin kuuluv. yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	20 041 058	20 041 058	20 041 058	20 041 058
Jäljellä oleva pääoma	11 228 503	12 223 196	11 228 503	12 223 196

40. Muut kunnan antamat vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Takaukset muiden puolesta *)				
Alkuperäinen pääoma	3 920 750	3 920 750	3 920 000	3 920 000
Jäljellä oleva pääoma	2 213 213	2 441 217	2 212 692	2 440 980
Täytetakuksia, joista lainasitoumukset tekemättä 31.12.2020, ei ole.				
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista			2020	2019
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuusta			134 626 426	124 060 211
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.				
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta			83 885	81 623

41. Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt

Muut taloudelliset vastuut	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Sopimusvastuut				
Palvelusopimus, Jämsän Terveys Oy, voim. 31.8.2025	310 500 000	379 500 000	310 500 000	379 500 000
Metsä-Kivelä, jälkihoitovakuus	244 000	244 000	244 000	244 000
Kylpylän alueen asemakaavan muutos ja laajennus	1 450 000	1 450 000	1 450 000	1 450 000
Kylpylähanke, Kvalt 22.6.15 § 54	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Maankäyttösopimuksia kunnalle aiheuttavat velvoitteet yht.	3 816 406	2 895 326	3 816 406	2 895 326
Sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet	190 067	194 535		
Pshp potilasvakuutusvastuu		2 871		
Sitoumukset avustukseen				
Sopimuksiin sisältyvät palautusvastuut				
<i>Sopimusvastuut yhteensä</i>	319 200 473	318 732 332	319 010 406	387 089 326
Arvonlisäveron palautusvastuu *)	4 663 779	5 802 838	2 401 050	3 244 370
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu **)				

	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
<i>Koronvaihtosopimus 67432 on tehty lainan n:o 17065/13 korkoriskin suojaamiseksi. Sopimus on purkuoikeudellinen, purkuoikeus Kuntarahoituksella. Sopimus päättyy 7.12.2023. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Lainaa lyhennetään lyhennyssuunnitelman mukaan, viimeinen erä 7.12.2023.</i>				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 200 000	1 600 000	1 200 000	1 600 000
Käypä arvo	- 29 743	- 43 882	- 29 743	- 43 882
<i>Koronvaihtosopimus 32022 on tehty lainan n:o 16307/12 korkoriskin suojaamiseksi. Sopimus päättyy 16.11.2022. Jatkosopimusta ei ole tehty lainavuosille 2022-2027. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Lainaa lyhennetään lyhennyssuunnitelman mukaan, viimeinen erä 16.11.2027.</i>				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 866 688	2 133 352	1 866 688	2 133 352
Käypä arvo	- 60 985	- 90 013	- 60 985	- 90 013
<i>Pirkanmaan shp, suojaavat koronvaihtosopimukset</i>				
Nimellisarvo	2 136 826	1 489 821		
Käypä arvo	- 165 583	- 115 684		
Yhteensä:				
Nimellisarvo	5 203 514	5 223 173	3 066 688	3 733 352
Käypä arvo	- 256 310	- 249 579	- 90 727	- 133 895

Konserniohjeistuksen mukaisesti konserniyhtiöiden rahoitus hoidetaan emoyhteisön kautta. Koronvaihtosopimukset on tehty siinä tilanteessa, kun oletettiin korkokannan lähtevän nousuun. Tällöin varauduttiin nouseviin kustannuksiin suojauksella. Lisäksi korko ja suojussopimuksen kustannukset olivat tarjousvertailussa tuona hetkenä edullisimmat.

HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMUA KOSKEVAT LIITETIEDOT

42. Henkilöstön lukumäärä 31.12. tehtäväalueittain

	2020	2019
Yleishallinto	69	66
Sosiaali- ja terveystoimi	188	185
Opetus- ja kulttuuritoimi	496	491
Yhdyskuntapalvelut	69	77
Liikelaitokset	123	119
Yhteensä	945	938

sis. myös osa-aikaiset työsuhteet

43. Henkilöstökulut, jotka aktivoitu taseeseen

Henkilöstökulut, jotka aktivoitu taseeseen			
Ulkoinen	Jämsän kaupunki		
Tuloslaskelma = käyttötalous	käyttötalous	investoinnit	yhteensä
Maksetut palkat ja palkkiot	30 667 090	27 032	30 694 122
Henkilöstökulujen korjauserät	-424 455		-424 455
Palkat ja palkkiot	30 242 635	27 032	30 269 667
Eläkekulut	7 828 262	1 114	7 829 376
Muut henkilösivukulut	1 060 504	935	1 061 439
Henkilöstösivukulut yhteensä	8 888 766	2 050	8 890 815
Henkilöstökulut yhteensä	39 131 401	29 082	39 160 483
Jämsän Ateria -liikelaitos			
Tuloslaskelma = käyttötalous	käyttötalous	investoinnit	yhteensä
Palkat ja palkkiot	3 052 916		3 052 916
Henkilöstökulujen korjauserät	-70 834		-70 834
Palkat ja palkkiot	2 982 083	0	2 982 083
Eläkekulut	678 277		678 277
Muut henkilösivukulut	99 563		99 563
Henkilöstösivukulut yhteensä	777 839	0	777 839
Henkilöstökulut yhteensä	3 759 922	0	3 759 922
Jämsän Vesi -liikelaitos			
Tuloslaskelma = käyttötalous	käyttötalous	investoinnit	yhteensä
Palkat ja palkkiot	513 438	3 212	516 649

Henkilöstökulujen korjaukset	-2 393		-2 393
Palkat ja palkkiot	511 045	3 212	514 256
Eläkekulut	117 928	508	118 436
Muut henkilösivukulut	15 900	111	16 012
Henkilöstösivukulut yhteensä	133 828	619	134 447
Henkilöstökulut yhteensä	644 873	3 831	648 704
Kaupunki, Ateria ja Vesi yhtt.			
Tuloslaskelma = käyttötalous	käyttötalous	investoinnit	yhteensä
Palkat ja palkkiot	34 233 444	30 244	34 263 688
Henkilöstökulujen korjaukset	-497 682		-497 682
Palkat ja palkkiot	33 735 762	30 244	33 766 006
Eläkekulut	8 624 466	1 622	8 626 089
Muut henkilösivukulut	1 175 967	1 046	1 177 013
Henkilöstösivukulut yhteensä	9 800 433	2 669	9 803 102
Henkilöstökulut yhteensä	43 536 196	32 913	43 569 109

44. Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetty luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetty luottamushenkilömaksut		
	2020	2019
Jämsän Kokoomus ry	3 701	5 839
Jämsän Perussuomalaiset ry	2 420	2 952
Jämsän Seudun Vasemmistoliitto ry	1 007	1 431
Jämsänkosken Vasemmistoliitto ry	1 625	1 457
Jämsän Sosiaalidemokraattinen Kunnallisjärjestö ry	8 966	10 628
Suomen Kristillisdemokraattien Keski-Suomen piiri	29	20
Suomen Keskusta	5 206	6 596
Vihreät ry	591	1 118
Yhteensä	23 544	30 041

45. Tilintarkastajan palkkiot

	2020	2019
Talvea Tarkastuspalvelut Oy		
Erityistarkastus/tilintarkastus		13 665
Erityistarkastus/konsultointi		353
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	36 596	34 753
Muut palkkiot		22 847
BDO Oy		
Muut palkkiot	24 211	
Yhteensä	60 807	71 619

46. Tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisestä liiketoimista

Kaupunginjohtajan kanssa on solmittu (Kvalt 2.12.2019 § 62) kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu normaalin irtisanomisajan palkan lisäksi seitsemän (7) kuukauden palkkaa vastaava korvaus.

Muut oleelliset tilinpäätökseen liittyvät tiedot

Potilasvahinkomaksuvelat

Kaupunki on tilinpäätöksessään vuodelta 2020 poistanut ostovelosta Keski-Suomen sairaanhoitopiiriin vuosilta 2015 - 2020 laskuttamat potilasvakuutusmaksut, Jämsän kaupungin osalta 291.349,93 euroa ja Kuhmoisten kunnan osalta 31.110,36 euroa, yhteensä 322.460,29 euroa.

Tilinpäätöksessä 2019 poistettiin jo ennen vuotta 2015 kertyneet maksut vanhentuneina. Jämsän kaupunki ja Kuhmoisten kunta ovat 1.1.2013 lähtien kuuluneet Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin ja maksavat potilasvakuutusmaksut PSHP:n kautta (Potilasvakuutuslaki 22.8.2019/948).

Jämsän Terveys Oy:n tilinpäätöksen yhdistely konsernitaseessa

Jämsän Terveys Oy on Jämsän kaupungin osakkuusyhteisö. Jämsän Terveys Oy:n yhdistely konsernitaseeseen on tehty yhtiön hyväksymän ja ilmoittaman tilinpäätöksen mukaan. Jämsän kaupungin yhtiökokousedustaja on esittänyt eriävän mielipiteensä yhtiön tilinpäätöksen hyväksymisestä vuosilta 2018, 2019 ja 2020 konserniohjauksen mukaisesti (KH § 55/4.3.2019).

Yhtiön yhdistely sisältää tällä menettelyllä noin 3,4 milj.€ myyntituottoja Jämsän kaupungilta, joita kaupunki ei ole hyväksynyt palvelusopimuksen vastaisena. Lisäksi yhtiö on laskuttanut Jämsän kaupungilta 3,9 milj. € summan Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin investoinneista, joka ei todennäköisesti sisälly yhtiön kirjanpitoon. Jämsän kaupunki ei ole ko. laskua hyväksynyt palvelusopimuksen vastaisena, mutta hyvityslaskua ei ole pyynnöistä huolimatta toimitettu kaupungille.

Eriytetyt laskelmat

Jämsän kaupunki Palkkahallinto

Tuloslaskelma	
Ulkoinen	1.1.-31.12.2020
Toimintatuotot	66 289,21
Myyntituotot	66 289,21
Tuet ja avustukset	157,02
Toimintakulut	-39 984,86
Henkilöstökulut	-29 126,66
Palvelujen ostot	-8 726,04
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-288,05
Muut toimintakulut	-1 836,73
Toimintakate	26 304,35
Vuosikate	26 304,35
Tilikauden tulos	26 304,35
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	26 304,35

Jämsän kaupunki ja Kuhmoisten kunta muodostavat yhteistoiminta-alueen, jonka vuoksi Kuhmoisten kunnan henkilöstön palkat lasketaan Jämsän kaupungilla. Jämsän kaupunki ja Kuhmoisten kunta ovat laatineet sopimuksen palkanlaskentapalveluiden tuottamisesta joulukuussa 2011. Sopimus koskee noin 100 työntekijää Kuhmoisten kunnassa.

Jämsän kaupunki käyttää palkanlaskennassa omakustannusperiaatetta. Palvelusopimuksen vuosimaksu on 60 260 euroa (+alv 24%). Vuosimaksu on määritelty siten, että se sisältää mm. kaikki palkan sivukulut, varhemaksut, hallintokustannukset (esimiestyön ja tilat), henkilöstöpalvelut (kuten työterveyshuollon ja virkistykseen), osaamisen kehittämisen eli koulutuksen sekä sairaus- ja vuosilomista aiheutuvat sijaisuuskustannukset. Lisäksi laskutetaan kauttalaskutusena Kuhmoisten kunnan osuus ohjelmistojen ylläpito- ja lisenssimaksuista. Laskutus tapahtuu kaksi kertaa vuodessa. Laskutusperusteena on tuotetut palkkalaskemat tai käyttäjien lukumäärä ohjelmasta riippuen.

Sopimuksen 9. kohdassa on sovittu, että yhteyshenkilöt voivat sopia pienistä sopimusmuutoksista sekä vuosimaksun korottamisesta kunta-alan yleisen kustannuskehityksen mukaisesti.

Jämsän kaupunki Tietohallinto

Tuloslaskelma	
Ulkoinen	1.1.-31.12.2020
Toimintatuotot	56 613,59
Myyntituotot	55 504,24
Tuet ja avustukset	1 109,35
Toimintakulut	-55 329,17
Henkilöstökulut	-19 988,34
Palvelujen ostot	-31 725,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 467,45
Muut toimintakulut	-2 874,41
Toimintakate	1 284,42
Vuosikate	1 284,42
Poistot ja arvonalentumiset	-2 117,52
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 117,52
Tilikauden tulos	-833,10
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-833,10

Tietohallinnolla on ulospäin suuntautuvaa myyntiä Kuhmoisten kunnalle ja Keuruun kaupungille. Kuhmoisille myynti on ollut vuonna 2020 54.175,09 euroa ja Keuruun kaupungille 1.816,71 euroa. Jämsän kaupunki ja Kuhmoisten kunta ovat laatineet sopimuksen ICT-palveluista. Sopimus on astunut voimaan 1. heinäkuuta

vuonna 2016. Sopimus koskee Jämsän kaupungin tietohallinnon tuottamia ICT-palveluita Kuhmoisten kunnalle.

Kuhmoisten kunnalle ICT-kustannuksista kohdistuu yhteisen sopimuksen mukaisesti palvelinpalvelu ja varmuuskopiointi sekä tukipalvelu. Palvelinkustannukset jakautuvat Kuhmoisille työasemaperusteisesti ja verkko-kustannukset toteutuneen mukaan. Tietohallinnolla laskutuksen kuukausittainen kokonaisveloitus määräytyy toteutuneen mukaan. Tietohallinto ei lisää ICT-palvelujen hintoihin tuottovaatimusta. Kustannukset kerätään ostolaskuista.

Jämsän kaupungin ja Keuruun kaupungin välillä on sopimus ICT-palveluiden tarjonnasta. Keuruun kohdalla laskutus kohdistuu tietohallinnon verkon ja tukipalvelun osuuteen maaseututoimen osalta. Maaseututoimessa on käytössä vain yksi työasema, johon laskutus perustuu. Lisäksi Keuruun kaupungilta laskutetaan maaseututoimen käytössä olevan Konica-monitoimilaitteen vuokra ja kopiointikustannukset.

Vuonna 2020 Jämsän kaupungilla on vaihdettu tietoliikenneverkkoa toiselle toimijalle ja oletuksena oli, että kustannukset olisivat pienentyneet jo menneenä vuonna. Jämsän kaupunki on kuitenkin edelleen tilanteessa, jossa verkkokustannuksia syntyy sekä vanhalta verkkotoimittajalta että uudelta. Tämä on aiheuttanut päällekkäistä ylläpitoa ja ylimääräisiä kustannuksia. Päällekkäisyyksien takia verkkokustannukset nousivat viime vuonna huomattavasti ja koska kustannukset laskutetaan toteutuneen mukaisesti myös ulkopuolisilta, niin menot ja tulot ovat olleet arvioitua suuremmat. Myös henkilöstökulut ovat oletettua suuremmat, johtuen osittain tietohallinnon henkilöstön projektipäällikkökustannuksista ja Koronan takia työllistämisyksiköstä kii-reavuksi siirtyneen henkilön kustannuksista. Lisäksi hankkeiden ja projektien vuoksi yhden määräaikaisen työntekijän työsopimusta jatkettiin kevästä eteenpäin. Näitä kustannuksia ei osattu huomioida etukäteen.

Jämsän kaupunki Uimahalli ja liikuntapaikat

Liikuntalain mukaan kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle:

- 1) järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen;
- 2) tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta; sekä
- 3) rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja.

Uimahallin ja liikuntapaikkojen kohdalla ulkoinen myynti ylittää 40.000 euron rajan, mutta toimintaa ei voida katsoa aidosti markkinoilla kilpailutilanteessa tapahtuvaksi toiminnaksi. Uimahallin kohdalla ydintoiminta on liikuntalain mukaista tehtävien hoitamista.

Liikuntapaikkojen kohdalla kyseessä on Jämsän kaupungin tarjoama avustus jäähalleille liikuntapaikkojen ylläpitoon ja kuntalaisten liikuntaa tukevaan toimintaan liittyen.

Ulkoinen myynti rakentuu suurimmaksi osaksi energia- ja siirtomaksuista, koska jäähalleilla on käytössään vain yksi sähköinen liittymä, joka kuuluu kaupungin alaisuuteen. Jämsän kaupunki tukee jäähallien toimintaa avustuksilla, jotka ylittävät laskutettavan määrän. Näin toimintaa ei ole tarkoitettu markkinoilla tapahtuvaksi taloudelliseksi toiminnaksi, vaan kyseessä on Jämsän kaupungin jäähallien toimintaa tukeva malli.

ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

JÄMSÄN ATERIA- JA PUHTAUSPALVELUT LIIKELAITOS TOIMINTA-KERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS 2020

Jämsän Ateria-, Puhtaus- ja tekstiilipalvelut liikelaitos perustettiin Kuntalaki 10 A:n mukaisesti Jämsän kaupunginvaltuuston 10.11.2008 § 6 tekemällä päätöksellä.

Jämsän Ateria-, Puhtaus- ja tekstiilipalvelut liikelaitos toimii itsenäisenä kunnallisena liikelaitoksena Jämsän kaupungin omistuksessa. Nimenmuutos Jämsän Ateria – ja Puhtauspalvelut liikelaitos 10.9.2019 tehtiin, kun tekstiilipalvelut jäi pois liikelaitoksen tuottamana toimintana. Liikelaitos muodostuu kahdesta liiketoiminta-alueesta; ruokapalveluista ja puhtauspalveluista

Liikelaitos toimii luotettavana laadukkaiden, kilpailukykyisten ja monipuolisten ruoka- ja puhtauspalvelujen pääasiallisena tuottajana Jämsän seudun julkisella sektorilla.

Sopimukset ovat kumppanuussopimuksia ja asiakkuudet aitoja ja toimivia kumppanuussuhteita. Vakituksella henkilöstöllä on alan peruskoulutus. Liikelaitos toimii sovittujen laatustandardien mukaisesti ja toiminnan jatkuva parantaminen, arviointi ja uudistumiskyky on vakiintunut käytäntö.

Liikelaitos tuottaa kilpailukykyisesti terveellisiä, turvallisia ja laadukkaita ruoka- ja puhtauspalveluja omistajalleen. Asiakkaiden kanssa sovitaan yhteisten laatukriteerien ja sopimusten mukaisesti sopivat palvelupaketit.

Liikelaitoksen toimintaa johtaa johtokunta, johon kuuluu viisi (5) jäsentä, joilla on henkilökohtaiset varajäsenet. Liikelaitoksen johtajana toimii kaupunginhallituksen valitsema liikelaitosjohtaja, joka toimii johtokunnan kokouksessa esittelijänä. Sihteerinä toimii johtokunnan määräämä henkilö.

Johtokunta kokoontui 6 kertaa ja pöytäkirjaan kirjattiin 26 päätöspykälää. Johtokunnan esittelijänä toimi liikelaitosjohtaja Mervi Västinen ja sihteerinä toimi Merja Väisänen.

Johtokunnan kokoonpano 1.1.- 31.12.2020

Varsinainen jäsen

Pekki Sanna, puheenjohtaja

Lahtinen Reima, varapuheenjohtaja

Värelä Leo

Laitinen Marjatta

Minkkinen Katja

Varajäsen

Puhakka Mimmi

Rinne Taisto

Benmergui Stella

Taipale Pirjo

Salokorpi Timo

TOIMINTAKERTOMUS 2020

Olennaiset tapahtumat tilikaudelta ja sen päättymisen jälkeen

Liikelaitoksen talousarvion laadinta tehtiin aikataulun puitteissa. Jämsän kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 2.12.2019 § 59 Jämsän kaupungin talousarvion vuodelle 2020.

Liikelaitoksen organisoinnin ja toimintatapojen kehittämisen painopistealueina olivat henkilöstön tarkoituksenmukainen sijoittelu ja esimiestyön uudelleenorganisointi.

Henkilöstön vakanssimäärä 1.1.2020 on 99 kpl (96,54 htv). Avoimia vakansseja 14 kpl, joista 8 vakanssille on tehty palkkavaraukset vuodelle 2020 ja 6 vakanssia lakkautettu.

Ruokalistasuunnittelu perustuu eri asiakasryhmien ravitsemussuosituksiin ja -kriteereihin. Jämsän kaikilla kouluilla ja henkilöstöruokaloissa on ollut joka päivä vaihtoehtona kasvisruoka ja erityisruokavaliot on huomioitu. Kasvisruokalistamien uudistamiseen ja monipuolistamiseen tähtävää kehitystyötä jatkettiin.

Jamix Menu mobiilisovellus on käytössä ruokalistojen julkaisussa. Asiakkaiden älypuhelimien tai tablettiin sovelluskaupasta maksutta ladattavasta ruokalistasovelluksesta voi katsoa ruokien ainesosaluettelon, ravintoainesisällön ja GDA-arvon (laskennallisesta ruoka-annoksesta saatavien eri ravintoaineiden vertailu viitteellisiin saantisuosituksiin).

Ruokapalvelukeskus Arinassa, Jämsänjoen yhtenäiskoulun, Jämsänkosken yhtenäiskoulun, Jämsän lukion sekä Jokivarren- ja Koivulinan päiväkodin keittiöillä on käytössä digitaalinen FredmanPro - omavalvontajärjestelmä omavalvontaan liittyviin mittauksiin ja hävikkiruoan määrän seurantaan. Pintapuhtausnäytteiden (luminometrimittaus) ottaminen omana toimintana sisältyy FredmanPro-omavalvontajärjestelmään. Ruokapalveluissa valmisteltiin muiden liikelaitoksen ateriapalvelukohteiden FredmanPro – omavalvontajärjestelmään liittämistä.

Ruokapalvelujen elintarvikehankinnat tehtiin kuntahankintojen kautta lukuun ottamatta leipien ja juuresten hankintaa.

Puhtauspalveluiden organisointia ja toimintatapoja arvioitiin ja kehitettiin siten, että toiminta on joka tasolla mahdollisimman tarkoituksenmukaista ja työprosessit sujuvia. Henkilöstön moniosaamista hyödynnettiin edelleen työjärjestelyissä.

Liikelaitoksen toimintojen työsuojellisia vaaratekijöitä on tunnistettu ja riskien suuruutta arvioitu. Kemiallisten aineiden riskien arviointi on tehty. Vaaratekijöitä tunnistettiin ja riskien suuruutta arvioitiin myös koronaviruksen näkökulmasta.

Ateria- ja Puhtauspalvelut liittyi siivousaine-, väline- ja konehankintojen sekä laitospaperihankintojen osalta Sarastia- hankintasopimuksen piiriin.

Puhtauspalvelut tuottivat siivous-, ateria-, viher-, kiinteistönhoito- ja iltavahtimestaripalvelua. Uimahallin kahvio- ja lipunmyyntitoiminta jatkui edelleen vuonna 2020 puhtauspalvelujen tuottamana palveluna.

Jämsänkosken yhtenäiskoulun käynnistyminen toi uudenlaista haasteellisuutta laitoshuoltajien työhön. Ns. Uusi Koulu toi mukanaan myös siivottavuudeltaan uudenlaiset tilat: n. 800 m² on Flotex-tekstiililattiaa. Syksyllä 2019 käynnistettiin Ramboll Oy:n tuottamana palveluna säännöllinen tekstiililattiapinnan pölymittaus. Pölyindeksimittauksia tehtiin vuoden 2020 loppupuolella ja mittauksia jatketaan myös vuonna 2021.

Jokivarren puukoulun remontin valmistuttua kaupungin, järjestöväen ja yksityistilaisuuksien käyttöön on ruokapalvelut hoitanut pääsääntöisesti kokous- ja tilaustarjoilut puukoulun tiloissa. Koronatilanteen vuoksi aloitettiin syksyllä 2020 Jokivarren puukoululla työpaikkaruokailu.

Koronatilanteen aiheuttaman koululaisten etäopiskelun vuoksi järjestettiin kouluruokakassijakelu yhteistyössä sivustoyhdistyksen kanssa. Ateria- ja puhtauspalvelun henkilöstö osallistui ruokakassien sisällön suunnitteluun ja tilaamiseen sekä pakkaamiseen. Ruokakassien kuljetuksia organisointiin yhdessä logistikon kanssa.

Puhtauspalvelut teki koulutusyhteistyötä Gradia Jämsän ja Jyväskylän yksiköiden kanssa. Puhtauspalveluissa jatkettiin FredmanPro-omavalvontajärjestelmän käyttöä pintapuhtausnäytteiden otossa (luminometrimittaus) omavalvonnan tehostamiseksi.

Liikelaitoksen koulutussuunnitelman mukaiset koulutukset eivät toteutuneet suunnitellusti koronatilanteen vuoksi. Puhtauspalveluhenkilöstö osallistui Koronaviruksen torjunta siivoustyössä-koulutuksiin keväällä 2020 ja syksyllä 2020. Koulutukset järjestettiin sisäisesti pienryhmissä. Lisäksi kaksi laitoshuoltajaa osallistui työpaikkaohjaajakoulutukseen ja yksi laitoshuoltaja suoritti Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan ammattitutkinnon (toimitilapalvelu). Kaksi ruokapalvelutyöntekijää ja yksi kokki osallistuivat työpaikkaohjaajakoulutukseen. Lisäksi yksi kokki osallistui majoitus- ja ravitsemusalan lähiesimiestyön erikoisammattitutkinnon koulutukseen. Ruokapalveluissa tehtiin keittiötyön mitoitusten tarkastusmitoituksia CateNet-mitoitusohjelmalla toimintojen muutosten jälkeen. Valmisteltiin ATOP Oy:n ATOPr mitoitujärjestelmään siirtymistä. Siivoustyön mitoitujärjestelmänä on ollut ATOP Oy:n ATOPs.

Liikelaitoksen henkilöstöllä on käytössä henkilökohtaiset tablettitietokoneet, joiden peruskäyttöä ja hyödyntämistä opiskeltiin ja kehitettiin edelleen; tablettien käyttöön oton perustana on niiden hyödyntäminen arjen työssä. Arinan ja etäkeittiöiden välinen pikaviestintämenetelmä oli täysipainoisessa käytössä.

Ruokapalvelupäällikön ja puhtauspalvelupäällikön tekemät laadunarviointikäynnit Jämsän Terveys Oy:n kohteisiin keskeytyivät koronavirustilanteen vuoksi.

Toimistopalveluhankkeen pohjalta perustettiin kaupunkiin kolme toimistopalvelutiimiä; asiakaspalvelutiimi, hallintopalvelutiimi sekä talouspalvelutiimi. Liikelaitos on tehnyt yhteistyötä ja ostanut palvelua asiakas-, hallinto- ja talouspalveluimeilta.

Sijaisten saatavuus Jämsän seudulla on heikko ateria- ja puhtauspalvelutehtäviin. Löysimme uuden ajattelutavan ja myös näkökulmia, jossa voisimme työllistää nuoria: heillä oli mahdollisuus tutustua työelämään ja työelämän pelisääntöihin, mahdollisuus tutustua ateria- ja puhtauspalveluiden työtehtäviin sekä mahdollisuus tienata työpanostaan vastaan palkkaa. Työ tehtiin iltaisin/ viikonloppuisin muutama tunti kerrallaan. Koolle kutsutun poikkihallinnollisen ryhmän johtopäätös nuorten työllistämistä oli yksiselitteisen kannustava, tämä huomioi myös kaupungin strategian lähtökohtia, esim. nuorten syrjäytymisen ehkäisemisen. Nuorten kesätyöllistäminen on meille vuosikymmenien ajalta tuttua, joten halusimme laajentaa käsitettä nuorten työllistämiseen läpi vuoden. Rekry-kiertueella kävimme puhumassa 9 luokkalaisille, Jämsän lukiolaisille ja Jämsänkoskella Gradiassa opiskeleville. Kerroimme työmahdollisuudesta ja mahdollisuudesta myös oppisopimuskoulutukseen. Lupasimme halukkaille nuorille 24 h työtä/ 4 vkoa. Tavoitteenamme oli että tutustumisjakson myötä saisimme jatkossa osan nuorista meille sijaiseksi ilta/ viikonloppu työhön. Yhteensä 35 nuorta ilmoitti halukkuutensa tulla meille työhön, ateriapalveluille 7 nuorta ja puhtauspalveluille 28 nuorta. 21.10.2019 käynnistyi ensimmäinen 4 viikon työjakso. Viimeisimmät 4 viikon työjaksot nuorten rekrytoinneissa olivat keväällä 2020. Nuorten halukkuus tulla meille oppiin ja töihin, yllätti meidät positiivisesti. Työt ovat sujuneet hyvin liikelaitoksen henkilöstön opastaessa nuoria. 16 nuorta on ilmoittanut halukkuutensa jatkaa sijaisena, ateriapalveluilla 6 nuorta ja puhtauspalveluilla 10 nuorta. Sijaistarpeesta ilmoitetaan työhön halukkaille nuorille whatsapp viestillä. Ateriapalveluiden sijaistilanteisiin on perustettu nuorten kanssa yhteinen whatsapp ryhmä, johon sijaistarve ilmoitetaan. Työtä voi tehdä 1-3 pv:nä viikossa, maximissaan 4 h/ pv/ hlö. Työ tehdään iltaisin ja viikonloppuisin. Kokemus nuorten rekrytoinnista on ollut erittäin hyvä niin liikelaitoksen näkökulmasta ja nuorilta saamamme palautteen johdosta myös nuorille itselleen. Sekä ruokapalvelut että puhtauspalvelut työllistivät edelleen nuoria, jotka olivat kysyneet iltatyötehtäviä.

Liikelaitos on pyrkinyt ennaltaehkäisemään tai vähentämään sekä oman toimintansa että muiden toimijoiden ympäristöön kohdistamaa räsitusta:

- omavalvonnan kautta vähentämään jätteen määrää
- tiedottamisella/yhteistyöllä sidosryhmien (mm. koulut, laitokset) kanssa vähentämään jätteen määrää, mm. siirtymällä kiinteistöissä vaiheittain käsipaperiliuskoista kangaspyyherullien käyttöön. Koronavirustilanteesta johtuen kangaspyyheautomaattien oheen palautettiin käsipyyhepaperiliuskat käsihygieniata tehostamaan.
- käyttämällä luontoa mahdollisimman vähän kuormittavia hankintoja, työmenetelmiä ja kemikaaleja, ns. vedettömän siivouksen periaate, mikrokuitutuotteiden käyttö, tarkoituksenmukaiset siivoustekniikat, Twister-laikakärjestelmään siirtyminen
- ruoka- ym. kuljetusten huolellisella logistiikkasuunnittelulla
- hävikkiruuan myyntiä sekä eläkeläisille että konsernin henkilöstölle oli alkuvuodesta 2020. Korona rajoitusten myötä kevästä 2020 lähtien hävikkiruokaa ei myyty ulkopuolisille henkilöille.

Kokonaistalouden tarkastelu ja liikelaitosjohtajan arvio

Liikelaitoksen toiminnan on lähtökohtaisesti oltava tehokasta ja kannattavaa. Vuoden 2020 tilinpäätös osoittaa, että liikelaitoksen toiminta ei ole ollut kannattavaa. Taloudellisia ja toiminnallisia tavoitteita ei saavutettu tavoitteen mukaisesti. Taloudellisten tavoitteiden ylittymiseen vaikuttivat koronaan liittyvien toimenpiteiden vuoksi mm. henkilöstömenojen ylitys ja toisaalta myös asiakkaidemme tilaamien palvelujen väheneminen. Liikelaitoksen toiminta oli -274 125 € alijäämäinen. Toiminnalliset tavoitteet/suoritteet alittuivat, koska mm. sekä Jämsän kaupungin että Jämsän Terveys Oy:n ostamien palveluiden määrä oli pienempi kuin ennalta oli suunniteltu talousarviota tehdessä.

Toimintatuotot toteutuivat kaikkienensa 92,2 %, jääden 551 362 € alle suunnitellun arvion. Myyntituotot jäivät 578 188 € (tot. 91,7%) alle suunnitellun. Tuet ja avustukset toteutuivat 29 440 € (178,7%) sekä muut tuotot 2515 (105,8%).

Toimintakulut toteutuivat 102%, joista henkilöstökulut ylittyivät 184 592 € (105,1%). Palvelujen ostot toteutuivat siten, että 89 462 € jäi suunnitellusta määrärahasista käyttämättä (toteuma oli 861 375 €/ 90,6%). Aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittyivät 58 021 € (103,4%). Muut kulut alittuivat 24 795 € (toteuma oli 88 % suunnitellusta määrärahasista).

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaikkia niitä toimenpiteitä ja menetelmiä, joilla pyritään:

- toiminnan tuloksellisuuden ylläpitämiseen, edistämiseen ja parantamiseen
- toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen
- kirjanpidon ja muiden informaatiojärjestelmien luotettavuuden varmistamiseen sekä tuloksellisuuden seurantaan
- erehdysten, virheiden ja väärinkäytösten ennaltaehkäisemiseen ja toteamiseen
- varojen huolellisen ja taloudellisen hoidon turvaamiseen
- riskien tunnistamiseen, ennaltaehkäisyyn ja hallintaan

Johtokunnalle toimitetaan tiedoksi talouskatsaus liiketoiminta-alueittain. Liikelaitosjohtaja raportoi toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta johtokunnalle. Liiketoiminta-alueen päälliköt raportoivat liikelaitosjohtajaa alueensa tapahtumista. Talouden seurannan vuoksi kirjanpidon toteutumaraportit toimitetaan kuukausittain alueen esimiehille liikelaitosjohtajan toimesta. Myös toiminnallisia tunnuslukuja seurataan kuukausittain.

Liikelaitosjohtaja päättää vuosittain laskujen tarkastajat ja hyväksyjät ja heille varahenkilöt. Liikelaitosjohtaja on delegoinut toimivaltaansa ruokapalvelupäällikölle ja puhtauspalvelupäällikölle.

Laskujen tarkastajat tarkastavat, että lasku on oikea, sopimuksen mukainen ja täyttää laskulle asetetut vaatimukset ja että tavara/palvelu on saatu. Laskun hyväksyjä vastaa siitä, että tosite täyttää kirjanpitolain vaatimukset: laskussa on oikeat tilikohta- ja arvonnäkökohdat, laskuttaja on merkitty ao. rekisteriin ja että talousarvion määrärahavaraus on riittävä.

Liikelaitos noudattaa kaupunginhallituksen vahvistamia talousarvion täytäntöönpano-ohjeita sekä Jämsän kaupungin kaupunginvaltuuston hyväksymää hallintosääntöä. Liikelaitos noudattaa kaupungin vahvistamaa sisäisen valvonnan ohjetta.

Oleellisimmat toimintaan ja talouteen liittyvät riskit ja suunnitellut kehittämistoimet ovat:

- liikelaitoksen tuotantoon liittyvän kaluston ikääntyminen ja kunnossapitomenot
- henkilöstön korkea keski-ikä
- henkilöstön suuret sairauslomapäivät
- asiakaskunnan palvelutarpeen muutokset ja niihin vastaaminen mahdollisimman taloudellisesti ja tehokkaasti
- Sote- ja maakuntahallintouudistus (toimeenpanon valmistelu lopetettiin maaliskuussa 2019)
- vuoden 2020 kevättalvella alkaneen Korona pandemian kautta mahdollisia muita vastaavia riskejä on arvioitu: henkilöstön/ henkilöstön saatavuuden, palvelutuotannon muutoksien, palvelumäärien muutoksien, ohjeistuksien määrittelyn ja nopeaan reagointiin liittyvien muutoksien näkökulmasta

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Johtosäännön mukaan johtokunnan tehtävänä on laatia tilinpäätös ja tehdä esitys liikelaitoksen tuloksen käytöstä. Tilinpäätöksen vahvistaa ja tili- ja vastuuvapauden myöntää kaupunginvaltuusto. Kuntalain mukaan tilinpäätöksen allekirjoittavat johtokunnan jäsenet ja liikelaitosjohtaja. Johtokunta esittää, että tilikauden 2020 alijäämä - 274 125 euroa jätetään taseeseen yli- ja alijäämien tilille.

Tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Laadun tasaisuus -> hyvä laatu	asiakastytyväisyyskysely, WEBRO-POL laatumittarit OVA ja ISS	Asiakaskyselyt ja laatuksennäytit etenivät osittain suunnitelman mukaisesti. Kyselyjen tulokset lähetettiin asiakkaille ja tulokset käydään tarvittaessa yhdessä läpi..
Ammattitaidon ylläpito	koulutuspäivien seuranta/ hlö, tavoite 3 pv/v/hlö	Koulutuspäivien toteutus ja seuranta eivät edenneet suunnitelman mukaisesti. Toteutunut 0,98 pv/hlö.
Sairauspoissaolojen määrän hallinta/ reagointi	sl päivät/ hlö, -> työstä johtuvat/ muut sairauspoissaolot -> tehdyt toimenpiteet	Pitkät sairauspoissaolot ovat hiukan laskeneet. Lyhyet/ kausiflunssat ovat myös hiukan laskeneet. Aktiivisen tuen mukaiset keskustelut toteutuneet esimieskompassin ohjeistuksen mukaisesti. Työkykyneuvottelut on käynnistetty tarvittavilta osin. Työterveyshuollon kanssa on käyty keskusteluja uuden koulutautumismahdollisuudesta ja työkokeilumahdollisuuksia kaupungin sisällä on jo hyödynnetty. Korvaavaa työtä on hyödynnetty.

Jämsän Ateria- Puhtauspalvelut liikelaitos	
Tavoite	Riski ja hallintatoimenpide
Talouden tasapaino	Konekannan toimimattomuus (Arina). Kohdekohtainen valmiussuunnitelma (käyttöopastuksesta huolehtiminen, koneiden säännölliset huollot)
Talouden tasapaino	Oman palveluhinnan "karkaaminen". Palveluhinnan määrittely tarkoituksen mukaiseen työmäärämitoituksiin perustuen, hankintojen suunnitelmallinen hallinta.
Talouden tasapaino	Ennakoimaton palvelujen kysynnän väheneminen. (esim. korona). Säännöllinen yhteydenpito/ asiakaspalaverit palveluntuottajan ja asiakkaan kesken.
Toiminnan laatu	Henkilökunnan ammattitaidon taso vaihteleva. Toimipaikkakoulutusta ja täydennyskoulutusta järjestettävä suunnitelmallisesti.
Toiminnan laatu	Palveluprosessi ei toimi suunnitellusti. (esim. korona). Prosessi keskusteltava asiakkaan kanssa ja tarkastettava toimintamalli ja siihen sitouduttava.
Turvallisuus ja jatkuvuus	Mitoituksen mukaisen henkilöstömäärän alittuminen. Täyttölupa mitoituksen edellyttämään henkilöstömäärään sekä lupa sijaisten palkkaamiseen.
Turvallisuus ja jatkuvuus	Pätevän ja ammattitaitoisen henkilöstön puute. Elinvoimainen kaupunki (palveluiden saatavuus), hyvät työolot, kilpailukykyien palkkarakenne, kouluttautumismahdollisuus esim. oppisopimuskoulutuksella
Turvallisuus ja jatkuvuus	Työkyvyn alenema, useita henkilöitä samanaikaisesti rätälöidyissä tehtävissä. Työnantajan tarjoamien tukitoimien hyödyntäminen, henkilökohtainen vastuu oman terveyden ylläpidosta, ammatillisen kuntoutumisen hyödyntäminen
Turvallisuus ja jatkuvuus	Äkillinen ja laajamittainen henkilöstön sairastuminen (esim. korona). Noudatetaan THL:n ohjeita mm. käsihygieniasta, etäisyyksistä. Huomioidaan henkilöstön työskentely/ työvuorojen eriyttäminen mm. Arinassa.

Terveysperusteiset poissaolot/ kalenteripäivät	Vuosi				
1.1-31.12.	2016	2017	2018	2019	2020
Sairausaika oma ilmoitus	218	196	184	215	282
Sairausaika	1558	2381	3158	3641	2956
Vapaa-ajan tapaturma	236	57	171	104	19
Työtapaturma	107	208	125	42	9
Työmatkatapaturma	1	14	7		22
Kaikki yhteensä	2120	2856	3645	4002	3288

Talouden toteutuminen

Tuloslaskelma					
JÄMSÄN ATERIA- JA PUHTAUSPALVELUT LIIKELAITOS, ulkoiset ja sisäiset	Ta 2020	Ta+Lta 2020	Tp 2020	Ero € Tp-Ta	Tot-%
Toimintatuotot	7 025 623,00	7 025 623,00	6 479 390,05	546 233,20	92,2
Myyntituotot	6 944 940,00	6 944 940,00	6 366 752,23	-578 188,02	91,7
Tuet ja avustukset	37 395,00	37 395,00	66 834,79	29 439,79	178,7
Muut tuotot	43 288,00	43 288,00	45 803,03	-2 515,03	94,0
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-6 498 753,00	-6 498 753,00	-6 627 108,66	-128 355,40	101,9
Henkilöstökulut	-3 620 727,00	-3 620 727,00	-3 805 318,68	-184 591,42	105,1
Palvelujen ostot	-950 837,00	-950 837,00	-861 375,05	89 461,95	90,6
Aineet, tarvikkeet	-1 720 735,00	-1 720 735,00	-1 778 756,23	-58 021,23	103,4
Muut kulut	-206 454,00	-206 454,00	-181 658,70	24 795,30	85,5
TOIMINTAKATE	526 870,00	526 870,00	-147 718,61	-674 588,71	-28,0
Rahoitustuotot ja -kulut			57,89	-57,89	
VUOSIKATE	526 870,00	526 870,00	-147 660,72	-674 530,71	-28,0
Poistot ja arvonalentumiset	-126 464,00	-126 464,00	126 464,28	0,28	-100,0
TILIKAUDEN TULOS	400 406,00	400 406,00	-274 125,00	-674 530,99	-68,5

Vuositavoitteiden toteutuma

1. Tavoitteena on tuottaa asiakkaiden tarpeita vastaavat palvelut. Asiakkaiden kanssa tehtävissä palvelusopimuksissa sovitaan palvelu- ja laatusotot. Toiminnan laatua ja asiakastyytyvää seurataan ja kehitetään. Asiakastyytyvää seuranta ja kehittäminen ovat jatkuvaa toimintaa. Seurannassa käytetään apuna asiakaskyselyjä. Asiakastyytyvää kehitetään myös ns. asiakasneuvotteluilla, joista sovitaan palvelusopimuksissa ja joilla asiakastyytyvyä aloitetaan.

2. Palvelutuotanto on tehokasta ja kannattavaa. Liikelaitoksen toiminta on taloudellisesti terveellä pohjalla ja liikelaitosta hoidetaan hyvien liiketoimintaperiaatteiden mukaisesti ja toiminta kattaa tulo-rahoituksella lyhytvaikutteiset menot ja investointien poistot.

3. Toiminta on täsmällistä ja joustavaa. Tuotanto vastaa ravitsemussuosituksia, mitoitusstandardeja ja asetettuja laatustandardeja. Toimivat tilat ja ajanmukaiset koneet ja laitteet takaavat ammattitaitoisen henkilöstön työn tuottavuuden asiakkaille. Tuottavuutta parannetaan jatkamalla palvelujen tuotteistamista, kehittämällä hinnoittelua ja kannattavuuslaskentaa.

Liikelaitoksen laskutukset ovat ajan tasalla, joten asiakkaat pystyvät seuraamaan omia budjettejaan reaaliaikaisella tasolla.

4. Puhtauspalvelujen tuottavuutta parannetaan tekemällä siivoustoimintaan edullisuusvertailuja ja kehittämällä sekä valitsemalla mahdollisimman tehokkaat ja toimivat tuotantotavat ja -välineet. Konekanta uusitaan tarpeen mukaan.

Ruokapalveluissa tuottavuutta parannetaan prosessisuunnittelua jatkamalla siten, että parannetaan toiminnallisia olosuhteita ja turvallisia työolosuhteita keittiöissä. Kehitetään uusia valmistusmenetelmiä ja hyödynnetään laiteteknologiaa.

5. Työhyvinvoinnin kehittämisen kautta tavoitteena on sairauspoissaolojen hallinta ja kasvun pysäyttäminen sekä edelleen vähentää ennen aikaiselle eläkkeelle joutumista. Henkilöstön uudelleensijoittamisella ja aktiivisen tukemisen mallilla pyritään sairauspoissaolojen kasvamista vähentämään. Jämsän kaupungin henkilöstökertomuksessa vuodelta 2016 on mukana liikelaitoksen henkilöstö.

Tunnusluvut ja niiden toteutuminen 2020		
Suoritteet	TP 2020	TA 2020
Ateriasuoritteita/ vuosi	1 037 189	1 181 001
Puhtauspalvelutunnit/vuosi	82 244	83 399
Tehokkuus ja taloudellisuus		
Ateriasuoritteiden keskituotantohinta, €/ suorite	4,05	3,85
Puhtauspalvelun hinta; toimistot, koulut ym. vastaavat tilat, €/tunti	22,43	22,21
Puhtauspalvelun hinta; koulut, joissa ateriapalvelu, €/tunti	23,21	22,98
Puhtauspalvelun hinta; päiväkodit, €/tunti	23,99	23,75

Investointien toteutuminen

Ei investointeja vuonna 2020

Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSLASKELMA	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Liikelijäämä (-alijäämä)	-274 182,89	21 823,33
Poistot ja arvonalentumiset	126 464,28	126 464,28
Rahoitustuotot ja -kulut	57,89	278,96
Tulorahoituksen korjauserät		
	-147 660,72	148 566,57
Investointien rahavirta		
Investointimenot		
Rahoitusosuudet investointeihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		
Toiminnan ja investointien rahavirta	-147 660,72	148 566,57
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	0,00	0,00
Antolainasaamisten lisäys kunnalle		
Antolainasaamisten lisäys muilta		
Antolainasaamisten vähennys kunnalta		
Antolainasaamisten vähennys muilta		
Lainakannan muutokset	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta		
Lyhytaikaisten lainojen vähennys kunnalta		
Lyhytaikaisten lainojen lisäys kunnalta (konsernitili)		
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta		
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-147 660,72	-148 566,57

Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos kunnalta	161 889,27	-367 985,03
Saamisten muutos muilta	-83 152,03	306 846,11
Korottomien velkojen muutos kunnalta	3 608,25	-8 984,69
Korottomien velkojen muutos muilta	65 315,23	-78 442,96
Rahoituksen rahavirta	-147 660,72	147 660,72
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	170,00	170,00
Rahavarat 1.1.	170,00	170,00
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €	1 122 012	1 660 395
Investointien tulorahoitus, %		
Quick ratio	2,96	2,87
Current ratio	2,96	2,87

TULOSLASKELMA

Ulkoinen	1.1. - 31.12.2020	1.1. - 31.12.2019
Liikevaihto	6 129 528,18	6 582 192,25
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys(+) tai vähennys (-)		
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot	406,55	71,64
Tuet ja avustukset	66 183,86	65 559,78
Muut tuet ja avustukset	650,93	3 949,18
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	1 778 756,23	1 755 268,98
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)		
Palvelujen ostot	624 151,00	677 940,70
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	2 982 082,80	3 037 656,87
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	678 276,57	702 972,84
Muut henkilösivukulut	99 562,83	102 694,83
Muut henkilösivukulut		
Muut henkilösivukulut	3 759 922,20	3 843 324,54
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	126 464,28	126 464,28
Arvonalentumiset		
Arvonalentumiset	126 464,28	126 464,28
Liiketoiminnan muut kulut	181 658,70	226 951,02
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-274 182,89	21 823,33
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot	57,89	1 192,82
Kunnalle maksetut korkokulut		
Muille maksetut korkokulut		
Korvaus peruspääomasta		
Muut rahoituskulut	57,89	913,86
Muut rahoituskulut		
Muut rahoituskulut		
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-274 125,00	22 102,29
Satunnaiset tuotot ja kulut		
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-274 125,00	22 102,29
Poistoerän lisäys (-) vähennys (+)		
Vapaaehtoisten varausten lisäys(-) tai vähennys (+)		
Tuloverot		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-274 125,00	22 102,29
Tuloslaskelman tunnusluvut	2020	2019
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-10,11	0,78

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-10,11	0,78
Voitto, %	-4,47	0,34

TASE		2020	2019
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat		832 555,77	959 020,05
Aineelliset hyödykkeet		832 555,77	959 020,05
	Rakennukset	832 555,77	959 020,05
Vaihtuvat vastaavat		2 629 010,70	2 707 747,94
Saamiset		2 629 010,70	2 707 747,94
Lyhytaikaiset saamiset		2 629 010,70	2 707 747,94
	Myyntisaamiset	621 892,06	517 431,71
	Lyhytaikaiset lainasaamiset	1 937 962,99	2 099 852,26
	Muut lyhytaikaiset saamiset	48 843,64	44 724,54
	Muut siirtosaamiset	20 312,01	45 739,43
Rahat ja pankkisaamiset		170,00	170,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ		3 461 736,47	3 666 937,99
VASTATTAVAA			
Oma pääoma		2 573 036,58	2 847 161,58
Peruspääoma		600 000,00	600 000,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä		2 247 161,58	2 225 059,29
Tilikauden yli-/alijäämä		-274 125,00	22 102,29
Vieras pääoma		888 699,89	819 776,41
Lyhytaikainen		888 699,89	819 776,41
	Ostovelat	254 664,44	194 000,03
	Muut velat	53 128,38	46 935,47
	Siirtovelat	580 907,07	578 840,91
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		3 461 736,47	3 666 937,99
Taseen tunnusluvut		2020	2019
Omavaraisuusaste %		74,33	77,64
Suhteellinen velkaantuneisuus %		14,50	12,33
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1 000 €		1 973	2 247
Lainakanta 31.12., 1 000 €		0	0
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €		0	0

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvien vastaavien hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Vertailutietona on käytetty tilinpäätöstä 2019.

LIITETIEDOT

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain

Tuloslaskelma	TP 2020	TP 2019
Ulkoiset toimintatuotot		
Hallinto	369	730
Ruokapalvelut	4 252 584	4 566 843
Puhtauspalvelut	1 943 817	1 962 786
Tekstiilipalvelut		121 372
Liikelaitos yhteensä	6 196 770	6 651 731

Kaupungin poistosuunnitelma 1.1.2009 lähtien (KV 29.12.2008 § 32)

Poistomenetelmät, poistoajat ja niitä vastaavat poistoprosentit ovat seuraavat:

Poistosuunnitelma	Poistomenetelmä	Poisto-aika Poisto %	Huomautus
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 v	
Muut pitkävaikutteiset menot			
- tietokoneohjelmistot	Tasapoisto	3-5 v	
- muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	3-5 v	
Ennakkomaksut	Ei tehdä poistoja		
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	Ei tehdä poistoja		
Rakennukset ja rakennelmat			
- asuinrakennukset	Tasapoisto	30-50 v	
- talous- ja vapaa-ajanrakennukset	Tasapoisto	15-20 v	
- hallinto-, liike- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30-50 v	
- teollisuus- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20-30 v	
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	Tasapoisto	15 v	
Laiturit, uimalat ja sillat	Tasapoisto	10 v	
Muut maa- ja vesirakenteet	Tasapoisto	10-30 v	
Urheilu- ja ulkoilurakenteet	Tasapoisto	15-30 v	
Vedenjakeluverkosto	Tasapoisto	31.12.2015	V 1990 arvoille
Vedenjakeluverkosto	Tasapoisto	30 v	V -91 alkaen
Viemäriverkosto	Tasapoisto	31.12.2015	V 1990 arvoille
Viemäriverkosto	Tasapoisto	30 v	V -91 alkaen
Vesi- ja viemärikoneet	Tasapoisto	15 v	
Ulkovalaistusjohdot ja -laitteet	Tasapoisto	15 v	
Muut kiinteät koneet ja laitteet	Tasapoisto	10-15 v	
Koneet ja kalusto			
Raskaat koneet ja kalusto	Tasapoisto	10-15 v	
Kevyet koneet ja kalusto	Tasapoisto	5-10 v	
Alukset ja veneet	Tasapoisto	8-15 v	
Kuljetusvälineet ja autot	Tasapoisto	5-10 v	
Atk-laitteet	Tasapoisto	3 v	
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3-5 v	

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Liikelaitoksella ei aineettomia hyödykkeitä v. 2020.

Aineelliset hyödykkeet 2020							
Aineelliset hyödykkeet	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rak. ja laitteet	Koneet ja kalusto	Kuljetusvälineet	Ennakkom. ja keskener.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.		959 020,05	0	0,00	0,00	0	959 020,05

Lisäykset tilikauden aikana							0,00
Rahoitusosuudet tilikaudella							0,00
Vähennykset tilikauden aikana							0,00
Siirrot erien välillä							0,00
Tilikauden poisto		-126 464,28					-126 464,28
Poistamaton hankintameno 31.12.		832 555,77	0	0,00	0,00	0,00	832 555,77

Erikseen pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä

Saamisten erittely	2020		2019	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset kaupungilta Myyntisaamiset Lainasaamiset Muut saamiset Siirtosaamiset Yhteensä		406 397 1 937 962 ----- 2 344 359		327 438 2 099 852 140 2 427 430
Saamiset kaupungin tytäryhtiöiltä Myyntisaamiset Lainasaamiset Muut saamiset Siirtosaamiset Yhteensä		8 007 8 007		8 445 8 445
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä Myyntisaamiset Lainasaamiset Muut saamiset Siirtosaamiset Yhteensä				
Saamiset yhteensä		2 352 366		2 435 875

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamiset	TP 2020	TP 2019
Siirtosaamiset kaupungilta		140
Muut siirtosaamiset	20 312	45 599
Siirtosaamiset	20 312	45 739

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman muutokset

Liikelaitoksen aiempien toimintavuosien yli/alijäämät aikaisempina on kirjattu omaan pääomaan.

Oma pääoma	31.12.2020	31.12.2019
Peruspääoma	600 000,00	600 000,00
Edellisten tilikausien ylijäämä	2 247 161,58	2 225 059,29
Tilikauden yli-/ alijäämä	-274 125,00	22 102,29
Oma pääoma yhteensä	2 573 036,58	2 847 161,58

Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Yli 5 vuoden kuluttua eräänty	TP 2020	TP 2019
Lainat	0,00	0,00
Yli 5 vuoden kuluttua eräänty	0,00	0,00

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelat	TP 2020	TP 2019
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	503 588,94	514 152,51
Kuntien eläkevakuutusmaksut	44 842,56	40 333,04
Kuntien eläkevakuutusmaksut / työntekijät	21 802,58	17 508,48
Siirtovelat kaupungille	7 596,14	3 987,89
Muut siirtovelat	3 076,85	2 858,99
	580 907,07	578 840,91

Henkilöstön lukumäärä 31.12. tehtäväalueittain tai muuta kunnan määrittelemää ryhmittelyä käyttäen

	31.12.2020					
Henkilöstömäärä 31.12.2020	vakituiset	määräaikaiset	työllistetyt	oppisopimus	Yhteensä	Vakanssit
Hallinto	3,00	0,00	0,00	0,00	1,41	3,00
Ruokapalvelut	37,61	6,44	2,07	0,00	48,39	46,12
Puhtauspalvelut	41,21	11,19	0,63	1,00	55,84	54,03
Liikelaitos yht.	81,82	17,63	2,70	1,00	105,65	103,15

	31.12.2019					
Henkilöstömäärä 31.12.2019	vakituiset	määräaikaiset	työllistetyt	oppisopimus-suhteiset	Yht.	Vakanssit
Hallinto	1,41				1,41	1
Ruokapalvelut	38,74	7,69	1,96		48,39	50
Puhtauspalvelut	45,03	8,52	0,88	1,41	55,84	56
Liikelaitos yht.	85,18	16,21	2,84	1,41	105,65	107

Tilikauden palkat kirjanpidon mukaan

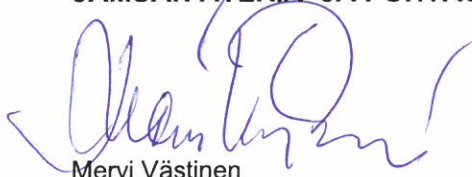
Eritelty tuloslaskelmassa (henkilöstökulut tilinpäätösvuonna yhteensä 3 805 319 euroa).

Tilintarkastajan palkkiot, ei eroteltu liikelaitoksen osuutta.

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Jämsässä 2. päivänä maaliskuuta 2021

JÄMSÄN ATERIA- JA PUHTAUSPALVELUT LIIKELAITOKSEN JOHTOKUNTA



Mervi Västinen
liikelaitosjohtaja



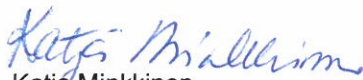
Sanna Pekki
puheenjohtaja



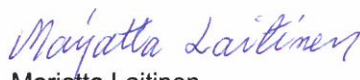
Leo Väre



Reima Lahtinen



Katja Minkkinen



Marjatta Laitinen

JÄMSÄN VESI LIIKELAITOS

Jämsän Vesi liikelaitos on 1.1.2008 alkaen toiminut liikelaitoksena, johon on 1.1.2009 liitetty Jämsänkosken kaupungin taseyksikkönä toiminut vesihuoltolaitos. Jämsän Vesi liikelaitokselle on määritelty uusi aloittava tase vuoden 2008 tilinpäätöksen taseista.

Jämsän Vesi liikelaitoksella on oma johtokunta. Liikelaitosjohtajana ja esittelijänä johtokunnassa toimii vesihuoltopäällikkö.

Jämsän Vesi liikelaitos on palvelulaitos, jolla ei ole viranomaistehtäviä, vaan se hoitaa vesihuoltolain ja liikelaitosmallin mukaisesti vesihuoltopalvelut toiminta-alueellaan periaatteella, että kulut katetaan asiakkailta saatavilla maksuilla. Vesihuoltolain mukaista tiedottamista hoidetaan mm. kaupungin Internet-sivujen kautta, kiireelliset tiedotteet lähetetään tekstiviestinä (UMS).

Kuluttajille toimitetaan keskeytyksettä heidän tarpeitaan vastaava määrä ja laatuvaatimukset täyttävää juomavettä ja jätevedet johdetaan jätevesiverkostojen sekä pumppaamojen kautta jätevedenpuhdistamoille. Jätevesipuhdistamojen tavoitteena on kehittynein toimintamuodoin järjestää taloudellinen, vakaa ja lupaehdot täyttävä jätevesien käsittely. Kuitenkin koko ajan pyritään lupaehtoja huomattavasti parempiin tuloksiin, mikäli se on kohtuullisin kustannuksin saavutettavissa.

Hulevesiviemäröinnistä vastaa kaupungin yhdyskuntatoimi.

Jämsän Vesi liikelaitoksen johtokunta

<i>Jäsenet</i>	<i>Varajäsenet</i>
Reijo Himanen, puheenjohtaja	Heikki Rinnekangas
Pekka Kataja, varapuheenjohtaja	Jukka Järvi
Hannes Laasonen	Joonas Valkeajärvi
Aira Seppälä	Iida Rantanen
Tiina Altti	Sanna Rajala

TOIMINTAKERTOMUS 2020

Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Vuosi 2020 oli Jämsän Vesi liikelaitoksen kolmastoista toimintavuosi, jolloin se toimi johtokunnan alaisena kunnallisena liikelaitoksena. Johtokunta piti viisi kokousta vuoden aikana. Vuoden 2009 alusta lähtien liikelaitokseen on kuulunut myös Jämsänkosken kaupungin taseyksikkönä toiminut vesilaitos. Kaupunginvaltuusto on perustanut uuden kuntalain mukaisen liikelaitoksen 1.1.2009 alkaen ja antanut liikelaitokselle talousarviossa tavoitteet.

Vesi- ja viemärijohtojen saneerausta jatkettiin vanhoilla rakennetuilla alueilla. Saneerauksessa toimitaan yhteistyössä yhdyskuntatoimen Kunnallistekniset palvelut tulosalueen kanssa. Vesijohtoverkoston ja viemäriverkoston saneerausta tehtiin suunniteltua enemmän, koska oli järkevää saneerata verkostot samaan aikaan kahteen saneerauksen yhteydessä.

Jämsän keskuspuhdistamon laajennus ja saneeraus alkoi joulukuun alussa 2019. Hanke on edennyt urakkasopimuksen mukaisessa aikataulussa. Laitoksen tulee olla tuotannollisessa käytössä 31.5.2021 mennessä.

Himoksen alueen vesihuollon yleissuunnitelma päivitettiin vuonna 2016. Himoksen alueelle rakennetaan lisää runkovesijohtoa ja jätevedenpainejohtoa, mikäli alueen rakentamisinvestoinnit käynnistyvät. Jämsän Vesi liikelaitoksen toiminta-alueeseen ei kuulu Himoksen alue, mutta liikelaitos toimii tiiviissä yhteistyössä tehden alueen investoinnit ja vuokraamalla rakennelmat, laitteet ja putkistot alueen toimijan Himos-Infra Oy:n käyttöön. Vuokralla katetaan pitkällä aikavälillä investointien pääoma- ja rahoituskulut. Himoksen alueen investoinnit eivät käynnistyneet 2020.

Jämsän Veden toimittama talousvesi on täyttänyt talousvedelle asetetut laatuvaatimukset ja suositukset. Myydyin veden määrä jatkoi vähenemistään edellisten vuosien tapaan. Kaikki kolme jäteveden puhdistamo (keskuspuhdistamo, Halli ja Länkipohja) ovat toimineet ympäristölupaehtojen mukaisesti.

Kokonaistalouden tarkastelu ja liikelaitosjohtajan arvio

Liikelaitoksen omalla tulorahoituksella tulee kattaa käyttötalous-, korjaus- ja uusinvestointien menot ja vastata toiminnallisesta maksuvalmiudesta. Liikevaihto muodostuu pääosin käyttöveden ja jäteveden laskutuksesta asiakkailta. Laskutettava veden myynti oli tilikaudella 1 101 686 m³ (vuonna 2019 1 097 705 m³) ja laskutettu jätevesimäärä oli 791 470 m³ (vuonna 2019 813 097 m³).

Tilikauden toimintatuotot olivat 4.479.961 euroa eli 0,5 % vähemmän kuin talousarviossa. Toimintakulut olivat yhteensä 2.606.308 euroa eli 0,1 % enemmän kuin talousarviossa. Toimintakate oli 1.927.766 euroa eli 2,1 % vähemmän kuin talousarviossa ja tilikauden ylijäämä oli 696.331 euroa. Talousarvion mukainen ylijäämä oli 683.460 euroa, joten Jämsän Vesi liikelaitoksen tilikauden tulos oli arvioitua hieman parempi. Liittymismaksuja saatiin tilikauden aikana 19.217 euroa. Liittymismaksut eivät ole mukana tuloksessa, koska ne ovat siirto- ja palautuskelpoisia.

Liikelaitoksen peruspääomalle 10,5 milj. euroa ei korkoa peritä. Peruspääomallainalle 3,97 milj. euroa maksettava korko oli 4,0 % (vuonna 2019 3,0 %). Liikelaitoksella on lisäksi vuoden 2020 lopussa lainaa kaupungille 3.972.756 euroa, jonka korko on normaalien konserniehtojen mukainen. Tämän lisäksi Jämsän Vedellä on lainaa rahoituslaitoksilta 8,8 milj. euroa (vuonna 2019 5,0 milj. euroa).

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäinen valvonta on järjestetty Jämsän kaupungin sisäisen ohjesäännön mukaisesti. Liikelaitosjohtaja vastaa johtokunnan alaisena Jämsän Vesi liikelaitoksen toiminnan hallinnon sekä taloudenhoidon sisäisen valvonnan järjestämisestä. Sisäisestä valvonnasta vastaavat kaikki tilivelvolliset ja muut esimiehet.

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Johtosäännön mukaan johtokunnan tehtävänä on laatia tilinpäätös ja tehdä esitys liikelaitoksen tuloksen käytöstä. Tilinpäätöksen vahvistaa ja tili- ja vastuuvapauden myöntää kaupunginvaltuusto. Kuntalain mukaan tilinpäätöksen allekirjoittavat johtokunnan jäsenet ja liikelaitosjohtaja. Johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 696.331 euroa jätetään taseeseen yli- ja alijäämien tilille.

LIKELAITOKSEN TALOUS JA TALOUSARVION TOTEUTUMINEN 2020

Vuositavoitteiden toteutuminen

Vesilaitos on toimittanut keskeytyksettä kuluttajille heidän tarpeitaan vastaavan määrän ja asetetut laatuvaatimukset täyttävää vettä Jämsän, Jämsänkosken, Länkipohjan, Hallin ja Juokslahden verkostoissa. Yhteensä vedenottoa pumpattiin vettä verkostoihin 1 591 691 (vuonna 2019 1 555 604 m³).

Vesijohtokorjauksia tehtiin Jämsässä 12 kpl, Jämsänkoskella 3 kpl ja Juokslahdessa 3 kpl, Länkipohjassa ja hallissa ei tehty korjauksia (yhteensä 18 kpl) eli 1 kpl enemmän kuin edellisenä vuotena. Vesimittarivaihtoja tehtiin 49 kpl. Koronapandemian vuoksi tehtiin vain pakolliset mittareiden vaihdot.

Jämsän jätevedenpuhdistamoilla (Jämsän keskuspuhdistamo, Hallin jätevedenpuhdistamo ja Länkipohjan jätevedenpuhdistamo) käsiteltiin yhteensä jätevedettä 2 141 363 m³. Puhdistamoilla ei ollut ohijuuksutuksia ja niiden toiminta täytti kaikki lupaehdot vuonna 2020.

Tavoite	Mittari = millä mitataan	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Häiriötön vesihuolto	keskeytykset, häiriöt / vuosi	vuodon korjauksia 18 kpl / vuosi
Laatuvaatimukset täyttävä juomavesi	valvontatutkimusohjelman mukaiset analyysit	vesi täyttänyt laatuvaatimukset ja suositukset kaikissa analyyseissä.
Lupaehtojen mukainen jätevesien käsittely	ympäristölupien mukainen velvoite-tarkkailu	kaikki puhdistamot toimivat lupaehtojen mukaisesti

Tunnusluvut ja niiden toteutuminen

	Ta 2020	Tp 2020
Laskutettava vesimäärä, m ³	1 150 000	1 101 686
Pumpattu vesimäärä, m ³	1 500 000	1 591 691
Vedenhukkaprosentti, %	12	30,8
Vesimittarivaihdot, kpl	500	49
Laskutettava jätevesimäärä, m ³	820 000	791 470
Vesimaksu / jätevesimaksu, euroa (sis.alv) /m ³	1,86 / 2,74	1,86 / 2,74
Henkilöstö	11	10

Käyttötalouden toteutuminen

JÄMSÄN VESI liikelaitos, ulkoiset ja sisäiset	Ta 2020	Ta+Lta 2020	Tp 2020	Ero € Tp-Ta	Tot-%
Toimintatuotot	4 503 500,00	4 503 500,00	4 479 961,59	-23 538,00	99,5
Myyntituotot	4 448 500,00	4 448 500,00	4 387 845,25	-60 654,75	98,6
Tuet ja avustukset	1 000,00	1 000,00	1 322,87	322,87	132,3
Vuokratuotot	50 000,00	50 000,00	47 279,00	-2 721,00	94,6
Muut tuotot	4 000,00	4 000,00	43 514,47	39 514,47	1087,9
Valmistus omaan käyttöön	68 000,00	68 000,00	54 113,48	-13 886,52	79,6
Toimintakulut	-2 603 170,00	-2 603 170,00	-2 606 308,08	-3 138,10	100,1
Henkilöstökulut	-654 120,00	-654 120,00	-644 872,85	9 247,13	98,6
Palvelujen ostot	-1 104 350,00	-1 104 350,00	-1 096 246,20	8 103,80	99,3
Aineet, tarvikkeet	-764 000,00	-764 000,00	-793 137,82	-29 138,82	103,8
Vuokrat	-71 800,00	-71 800,00	-64 505,65	7 294,35	89,8
Muut kulut	-8 900,00	-8 900,00	-7 545,56	1 354,44	84,8
TOIMINTAKATE	1 968 330,00	1 968 330,00	1 927 766,99	-40 563,03	97,9
Rahoitustuotot ja -kulut	-168 230,00	-168 230,00	-176 606,00	-8 375,67	105,0
Korkotuotot					
Muut rahoitustuotot	12 000,00	12 000,00	12 874,00	874,00	107,3
Korkokulut	-180 230,00	-180 230,00	-189 479,67	-9 250,00	105,1
Muut rahoituskulut					
VUOSIKATE	1 800 100,00	1 800 100,00	1 751 161,32	-48 938,70	97,3
Poistot ja arvonalentumiset	-1 116 640,00	-1 116 640,00	-1 054 829,86	61 810,14	94,5
TILIKAUDEN TULOS	683 460,00	683 460,00	696 331,46	12 871,44	101,9

Investointien toteutuminen

JÄMSÄN VESI LIIKELAITOS	Ta 2020	Ta + lta 2020	Tp 2020	Ero € tp-lta	Tot. %
Kiinteät rakenteet ja laitteet, menot	-4 880 000,00	-4 880 000,00	-4 987 082,05	-137 082,05	102,2
Vesijohtoverkoston rakentaminen	-85 000,00	-85 000,00	-29 981,35	55 018,65	35,3
Vesijohtoverkoston saneeraus	-170 000,00	-170 000,00	-107 644,60	62 355,40	63,3
Vesijohtoverkoston muut hankkeet	0,00	0,00	-48 429,50	-48 429,50	
Jätevesiviemärin rakentaminen	-85 000,00	-85 000,00	-36 845,27	48 154,73	43,3
Jätevesiviemärin saneeraus	-250 000,00	-250 000,00	-262 614,76	-12 614,76	105,0
Viemärlaitoksen muut hankkeet	0,00	0,00	-13 900,00	-13 900,00	
Himoksen vesihuoltohankkeet	-200 000,00	-200 000,00		200 000,00	0,0
Länkipohjan viemärlaitos	-30 000,00	-30 000,00			
Lisäkaivot vedenottamoille	-60 000,00	-60 000,00		60 000,00	0,0
Keskuspuhdistamon saneeraus	-4 000 000,00	-4 000 000,00	-4 487 666,57	-487 666,57	112,2
Kalusto, menot					
Kaukovalvonnan uudistaminen	-30 000,00	-30 000,00	-85 769,79	-55 769,79	285,9
Vesilaitos menot yhteensä	-4 910 000,00	-4 910 000,00	-5 072 851,84	-192 851,84	103,32
Tulot yhteensä	0	0	0	0	
Vesilaitos yhteensä netto	-4 910 000,00	-4 910 000,00	-5 072 851,84	-192 851,84	103,3 %

Vesi- ja viemäriverkoston uudisrakentaminen

Liikelaitos varautuu vesi-, viemäriverkoston uudisrakentamiseen, jotta vesihuolto voidaan toteuttaa samanaikaisesti kadun rakentamisen yhteydessä. Konkreettisesti kohteet päätetään kolme kertaa vuodessa hyväksyttävässä työohjelmassa noudattaen yhdyskuntatoimen kohteiden rakentamishjelmaa. Vesijohtojen ja viemäreiden uudisrakentamiseen on varattu vuonna 2020 yhteensä 170.000 euroa. Uudisrakentamista tehtiin Honkalantiellä, Kumpulantiellä, Satamatiellä sekä monissa pienissä kohteissa. Hyväksytyissä työohjelmissa näihin hankkeisiin käytettiin yhteensä 66.826 euroa.

Vesi- ja jätevesiverkoston saneeraus

Vanhojen vesi-, jätevesi- ja sadevesiverkoston saneerauksia tehdään vuosittain. Kohteet määräytyvät kolme kertaa vuodessa hyväksyttävän työohjelman mukaisesti. Saneerauksiin on varattu vuonna 2020 yhteensä 420.000 euroa.

Hyväksytyissä työohjelmissa näihin hankkeisiin käytettiin yhteensä 370.259 euroa. Saneerauksia tehtiin mm. Linnavuorentiellä, Kotipolulla, Honkalantiellä, Rantakujalla, Kaaritiellä, Haasianpolulla, Satamatiellä sekä monissa pienissä kohteissa.

Keskuspuhdistamon laajennus ja saneeraus

Jämsän keskuspuhdistamon laajennus ja saneeraus alkoi joulukuun alussa 2019. Hanke on edennyt urakkasopimuksen mukaisessa aikataulussa. Laitoksen tulee olla tuotannollisessa käytössä 31.5.2021 mennessä. Hankkeeseen käytettiin 4.487.666 euroa.

Himoksen vesihuoltohankkeet

Nakkerpohjan jätevedenpumppaamon kapasiteetin suurentaminen ja Leilahden jätevedenpumppaamon saneeraus. Pohjois-Himoksesta tulevan paineviemärin muutos.

Himoksen rakennushankkeet eivät käynnistyneet, joten suunniteltuja vesihuoltohankkeita ei toteutettu 2020.

Koneet ja kalusto

Kaukovalvonnan uudistaminen

Vesihuollon kaukovalvonnan täydentäminen. Jätevedenpumppaamoiden vanhentuneiden logikoiden saneeraus.

Rahoitusosan toteutuminen

JÄMSÄN VESI LIIKELAITOS		
RAHOITUSLASKELMA	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Liikelyljäämä (-alijäämä)	872 937,13	584 875,12
Poistot ja arvonalentumiset	1 054 829,86	970 085,20
Rahoitustuotot ja -kulut	-176 605,67	-134 101,79
	1 751 161,32	1 420 858,53
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 072 851,84	-1 146 048,74
Rahoitusosuudet investointeihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		1 132 115,00
	-3 321 690,52	1 406 924,79
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 321 690,52	1 406 924,79
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	0,00	0,00
Lainakannan muutokset	3 630 000,00	-170 000,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	4 000 000,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta	-600 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta		
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	230 000,00	-170 000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta		
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-308 309,48	-1 236 924,79
Vaihto-omaisuuden muutos	-1 027,98	-17 046,17
Saamisten muutos kunnalta	-112 470,44	-1 452 597,43
Saamisten muutos muilta	-34 719,00	-82 102,23

Korottomien velkojen muutos kunnalta	-250,22	-1 455,82
Korottomien velkojen muutos muilta	-159 841,84	316 276,86
Rahoituksen rahavirta	3 321 690,52	-1 406 924,79
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12		
Rahavarat 1.1.		
Rahavarojen muutos	0,00	0,00

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, 1000 €	199	4 528
Investointien tulo-rahoitus, %	34,52	123,98
Lainanhoitokate	3,47	4,95
Quick ratio	4,04	2,84
Current ratio	4,21	2,96

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

TULOSLASKELMA, Jämsän Vesi liikelaitos

Ulkoinen	1.1. - 31.12.2020	1.1. - 31.12.2019
Liikevaihto	4 369 113,37	4 104 802,48
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys(+) tai vähennys (-)		
Valmistus omaan käyttöön	54 113,48	55 984,87
Liiketoiminnan muut tuotot	83 293,72	69 170,01
Tuet ja avustukset	1 322,87	5 691,84
Muut tuet ja avustukset		214,63
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	778 049,09	746 573,10
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)		
Palvelujen ostot	1 085 103,30	1 130 727,24
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	511 044,60	566 555,10
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	117 927,86	131 787,77
Muut henkilösivukulut	15 900,39	17 575,28
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	1 054 829,86	970 085,20
Arvonalentumiset		
Liiketoiminnan muut kulut	72 051,21	87 685,02
Liikelylijäämä (-alijäämä)	872 937,13	584 875,12
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot	12 874,00	12 608,19
Kunnalle maksetut korkokulut	163 050,81	125 034,36
Muille maksetut korkokulut	26 428,86	21 611,11
Korvaus peruspääomasta		
Muut rahoituskulut	-176 605,67	64,51
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	696 331,46	450 773,33
Satunnaiset tuotot ja kulut		
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	696 331,46	450 773,33
Poistoerän lisäys (-) vähennys (+)		
Vapaaehtoisten varausten lisäys(-) tai vähennys (+)		
Tuloverot		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	696 331,46	450 773,33

Tuloslaskelman tunnusluvut	2020	2019
Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,81	2,62
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	4,71	3,23
Voitto, %	15,94	10,94

TASE **Jämsän Vesi liikelaitos**

TASE	2020	2019
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	20 727 940,81	16 709 918,83
Aineelliset hyödykkeet	20 702 120,81	16 684 098,83
Rakennukset	2 343 305,86	2 578 499,18
Kiinteät rakenteet ja laitteet	13 041 410,35	13 310 453,81
Koneet ja kalusto	191 373,16	156 780,97
Keskeneräiset hankinnat	5 126 031,44	638 364,87
Sijoitukset	25 820,00	25 820,00
Muut saamiset	25 820,00	25 820,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 981 020,54	8 832 803,12
Vaihto-omaisuus	157 166,18	156 138,20
Saamiset	8 823 854,36	8 676 664,92
Pitkäaikaiset saamiset	5 000 000,00	5 000 000,00
Lainasaamiset	5 000 000,00	5 000 000,00
Lyhytaikaiset saamiset	3 823 854,36	3 676 664,92
Myyntisaamiset	395 188,23	355 970,80
Lainasaamiset	3 427 258,09	3 314 787,65
Muut siirtosaamiset	1 408,04	5 906,47
VASTAAVAA YHTEENSÄ	29 708 961,35	25 542 721,95
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	14 242 784,75	13 546 453,29
Peruspääoma	10 500 000,00	10 500 000,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	3 046 453,29	2 595 679,96
Tilikauden yli-/alijäämä	696 331,46	450 773,33
VIERAS PÄÄOMA	15 466 176,60	11 996 268,66
Pitkäaikainen	14 120 427,48	10 701 210,16
Lainat kunnalta	3 972 756,26	3 972 756,26
Lainat rahoituslaitoksilta	8 400 000,00	5 000 000,00
Liittymismaksut	1 747 671,22	1 728 453,90
Lyhytaikainen	1 345 749,12	1 295 058,50
Lainat kunnalta	280 000,00	450 000,00
Lainat rahoituslaitoksilta	400 000,00	
Ostovelat	339 820,89	538 433,22
Muut velat	197 497,46	173 600,33
Siirtovelat	128 430,77	133 024,95
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	29 708 961,35	25 542 721,95

Taseen tunnusluvut	2020	2019
Omavaraisuusaste %	47,94	53,03
Suhteellinen velkaantuneisuus %	347,37	287,00
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1 000 €	3 743	3 046
Lainakanta 31.12., 1 000 €	13 053	9 423

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT, Jämsän Vesi liikelaitos

LIKELAITOKSEN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvien vastaavien hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Vertailutietona on käytetty tilinpäätöstä 2019.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Toimintatuotot tehtäväalueittain

Toimintatuotot, ulkoiset	2020	2019
Vesilaitos	2 097 958	1 937 014
Viemärlaitos	2 352 316	2 234 960
Muut toimintatuotot	3 456	7 905
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>4 453 730</i>	<i>4 179 879</i>

Poistosuunnitelma

Kaupungin poistosuunnitelma 1.1.2009 lähtien (KV 29.12.2008 § 32).

Poistomenetelmät, poistoajat ja niitä vastaavat poistoprosentit ovat seuraavat:

Pääryhmittely	Poistomenetelmä	Poisto aika	
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 v	
Muut pitkävaikutteiset menot			
- tietokoneohjelmistot	Tasapoisto	3-5 v	
- muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	3-5 v	
Ennakkomaksut	Ei tehdä poistoja		
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	Ei tehdä poistoja		
Rakennukset ja rakennelmat			
- asuinrakennukset	Tasapoisto	30-50 v	
- talous- ja vapaa-ajanrakennukset	Tasapoisto	15-20 v	
- hallinto-, liike- ja laitusrakennukset	Tasapoisto	30-50 v	
- teollisuus- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20-30 v	
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	Tasapoisto	15 v	
Laiturit, uimalat ja sillat	Tasapoisto	10 v	
Muut maa- ja vesirakenteet	Tasapoisto	10-30 v	
Urheilu- ja ulkoilurakenteet	Tasapoisto	15-30 v	
Vedenjakeluverkosto	Tasapoisto	31.12.2015	V 1990 arvoille
Vedenjakeluverkosto	Tasapoisto	30 v	V -91 alkaen
Viemäriverkosto	Tasapoisto	31.12.2015	V 1990 arvoille
Viemäriverkosto	Tasapoisto	30 v	V -91 alkaen
Vesi- ja viemärikoneet	Tasapoisto	15 v	
Ulkovalaistusjohdot ja -laitteet	Tasapoisto	15 v	
Muut kiinteät koneet ja laitteet	Tasapoisto	10-15 v	
Koneet ja kalusto			
Raskaat koneet ja kalusto	Tasapoisto	10-15 v	
Kevyet koneet ja kalusto	Tasapoisto	5-10 v	
Alukset ja veneet	Tasapoisto	8-15 v	
Kuljetusvälineet ja autot	Tasapoisto	5-10 v	
Atk-laitteet	Tasapoisto	3 v	
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3-5 v	

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Ei aineettomia hyödykkeitä.

Aineelliset hyödykkeet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Keskener.hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yht.
Poistamaton hankintameno 1.1.	2 578 499,18	13 310 453,81	156 780,97	638 364,87	16 684 098,83
Lisäykset tilikauden aikana		499 415,48	85 769,79	4 487 666,57	5 072 851,84
Rahoitusosuudet tilikaudella					
Vähennykset tilikauden aikana					0,00
Siirrot erien välillä					
Tilikauden poisto	-235 193,32	-768 458,94	-51 177,60		-1 054 829,86
Arvonlennuks. ja niiden palautukset					
Poistamaton hankintameno 31.12.	2 343 305,86	13 041 410,35	191 373,16	5 126 031,44	20 702 120,81
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 343 305,86	13 041 410,35	191 373,16	5 126 031,44	20 702 120,81

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman muutokset

Oman pääoman erittely	2020	2019
Peruspääoma 1.1.	10 500 000	10 500 000
Peruspääoma 31.12.	10 500 000	10 500 000
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.	3 046 453	2 595 680
Tilikauden ylijäämä/alijäämä 31.12.	696 331	450 773
Oma pääoma yhteensä	14 242 785	13 546 453

Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Pitkäaikaiset velat	2020	2019
Lainat julkisyhteisöiltä	3 972 756	3 972 756
Lainat rahoituslaitoksilta	6 800 000	5 000 000
Pitkäaikaiset velat yhteensä	10 772 756	8 972 756

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	2020	2019
Siirtyvät korot	2 069	1 222
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	114 532	118 545
Kuntien eläkevakuutusmaksut	9 708	11 048
Palkkojen sivukulut kaupungille	944	694
Muut siirtovelat	1 178	1 515
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	128 431	133 025

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

	2020	2019
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	10	11

Henkilöstökulut kirjanpidon mukaan	2020	2019
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	644 873	715 918
Henkilöstökuluja aktivoitu aineellisiin hyödykkeisiin	3 831	1 580
Henkilöstökulut yhteensä	648 704	717 498

ALLEKIRJOITUKSET

Jämsässä 17. päivänä maaliskuuta 2021

JÄMSÄN VESI LIIKELAITOKSEN JOHTOKUNTA



Pekka Karppinen
ma. liikelaitosjohtaja



Reijo Himanen
puheenjohtaja



Pekka Kataja



Hannes Laasonen



Tiina Altti

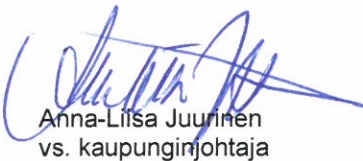
LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS TILIKAUDEN TULOKSEEN					
Tuloslaskelma tp 2020, ulkoiset ja sisäiset erät	kaupunki, ilman liikelaitoksia	Ateria	Vesi	Eliminoinnit	Kaupungin tuloslas- kelma, ml liikelai- tokset, eliminointien jälkeen
Toimintatuotot	51 028 075	6 479 390	4 479 962	-4 165 138	57 822 289
Myyntituotot	28 972 660	6 366 752	4 387 845	-4 165 138	35 562 120
Maksutuotot	7 295 090				7 295 090
Tuet ja avustukset	2 080 343	66 835	1 323		2 148 501
Muut tuotot	12 679 982	45 803	90 793		12 816 578
Valmistus omaan käyttöön	214 113		54 113		268 226
Toimintakulut	179 844 228	6 627 109	2 606 308	-4 165 138	184 912 507
Henkilöstökulut	39 350 054	3 805 319	644 873		43 800 245
Palvelujen ostot	115 837 722	861 375	1 096 246	-4 165 138	113 630 206
Aineet, tarvikkeet	5 107 980	1 778 756	793 138		7 679 874
Avustukset	8 329 659				8 329 659
Muut kulut	11 218 813	181 659	72 051		11 472 523
TOIMINTAKATE	-128 602 040	-147 719	1 927 767	0	-126 821 992
Verotulot	87 372 184				87 372 184
Valtionosuudet	51 096 989				51 096 989
Rahoitustuotot- ja kulut	1 007 261	58	-176 606	0	830 713
Korkotuotot	40 710				40 710
Korkotuotot liikelaitoksilta	163 051			-163 051	0
Muut rahoitustuotot	1 081 785	58	12 874		1 094 717
Korkokulut lainoista	278 131		26 429		304 560
Korkokulut kaupungille			163 051	-163 051	0
Muut rahoituskulut	153				153
VUOSIKATE	10 874 393	-147 661	1 751 161	0	12 477 894
Poistot ja arvonalennukset	7 252 737	126 464	1 054 830		8 434 032
Satunnaiset tuotot+/kulut-					0
TILIKAUDEN TULOS	3 621 656	-274 125	696 331	0	4 043 863
Poistoeron muutos	246 611				246 611
Varausten muutos					0
Rahastojen muutos	-75 308				-75 308
TILIK.YLIALIJÄÄMÄ	3 792 959	-274 125	696 331	0	4 215 165
Eliminoinnit:	kaupungin ostot liikelaitoksilta liikelaitoksien lainojen korot				

Rahoituslaskelma tp 2020	Kaupunki	Ateria	Vesi	Eliminoinnit	yhteensä
Tp 2020					
Toiminnan rahavirta	10 848 918	147 661	1 751 161	0	12 747 740
Vuosikate	10 874 393	147 661	1 751 161		12 773 216
Tulorahoituksen korjauserät	-25 476				-25 476
Investointien rahavirta	-2 546 678	0	-5 072 852	0	-7 619 530
Investointimenot	-2 745 915		-5 072 852		-7 818 767
Rahoitusosuudet invest.menoihin	143 200				143 200
Pysyvien vast. hyödykk. luov.tulot	30 561				30 561
Pysyv vast. myyntivoitot	25 476				25 476
Toiminnan ja investoint. rahavirta	8 302 240	147 661	-3 321 691	0	5 128 210
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	259 054	0	0	-170 000	89 054
Antolainasaamisten lisäykset	-314 851				-314 851
Antolainasaamisten vähennykset	573 906			-170 000	403 906
Lainakannan muutokset	-5 154 087	0	3 630 000	170 000	-1 354 087
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	62		4 000 000		4 000 062
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 376 724		-200 000		-4 576 724
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-777 424		-170 000	170 000	-777 424
Oman pääoman muutokset					0
Muut maksuvalmiuden muutokset	5 526 479	-147 661	-308 309		5 070 509
Rahoituksen rahavirta	631 447	-147 661	3 321 691	0	3 805 477
Rahavarojen muutos	8 933 686	0	0	0	8 933 686
Eliminoinnit:	liikelaitoksen lainojen korot				

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Jämsässä 29. päivänä maaliskuuta 2021

JÄMSÄN KAUPUNGINHALLITUS


Anna-Liisa Juurinen
vs. kaupunginjohtaja

Jorma Poti
kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Seija El Sayed

Lotta Ahola

Ulla Patronen

Sanna Rajala

Markku Kankainen

Mika Kyrö

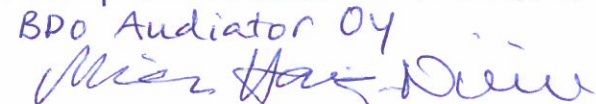
Jukka Haaparanta

Pekka Laaksonen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Tampere 12. päivänä touko kuuta 2021

BDO Audiator Oy


Minna Havia-Niemi
KHT, JHT
~~BDO Audiator Oy~~

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Jämsässä 29. päivänä maaliskuuta 2021

JÄMSÄN KAUPUNGINHALLITUS

Anna-Liisa Juurinen
vs. kaupunginjohtaja



Jorma Poti
kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Seija El Sayed

Lotta Ahola

Ulla Patronen

Sanna Rajala

Markku Kankainen

Mika Kyrö

Jukka Haaparanta

Pekka Laaksonen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

_____ päivänä _____ kuuta 2021

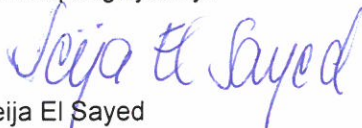
Minna Havia-Niemi
KHT, JHT
BDO Audiator Oy

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Jämsässä 29. päivänä maaliskuuta 2021

JÄMSÄN KAUPUNGINHALLITUS

Anna-Liisa Juurinen
vs. kaupunginjohtaja



Seija El Sayed

Jorma Poti
kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Lotta Ahola

Ulla Patronen

Sanna Rajala

Markku Kankainen

Mika Kyrö

Jukka Haaparanta

Pekka Laaksonen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

_____ päivänä _____kuuta 2021

Minna Havia-Niemi
KHT, JHT
BDO Audiator Oy

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Jämsässä 29. päivänä maaliskuuta 2021

JÄMSÄN KAUPUNGINHALLITUS

Anna-Liisa Juurinen
vs. kaupunginjohtaja

Jorma Poti
kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Seija El Sayed

Lotta Ahola


Ulla Patronen

Sanna Rajala

Markku Kankainen

Mika Kyrö

Jukka Haaparanta

Pekka Laaksonen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

_____ päivänä _____ kuuta 2021

Minna Havia-Niemi
KHT, JHT
BDO Audiator Oy

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Jämsässä 29. päivänä maaliskuuta 2021

JÄMSÄN KAUPUNGINHALLITUS

Anna-Liisa Juurinen
vs. kaupunginjohtaja

Jorma Poti
kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Seija El Sayed

Lotta Ahola

Ulla Patronen


Sanna Rajala

Markku Kankainen

Mika Kyrö

Jukka Haaparanta

Pekka Laaksonen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

_____ päivänä _____ kuuta 2021

Minna Havia-Niemi
KHT, JHT
BDO Audiator Oy

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Jämsässä 29. päivänä maaliskuuta 2021

JÄMSÄN KAUPUNGINHALLITUS

Anna-Liisa Juurinen
vs. kaupunginjohtaja

Jorma Poti
kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Seija El Sayed

Lotta Ahola

Ulla Patronen

Sanna Rajala


Markku Kankainen

Mika Kyrö

Jukka Haaparanta

Pekka Laaksonen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

_____ päivänä _____ kuuta 2021

Minna Havia-Niemi
KHT, JHT
BDO Audiator Oy

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Jämsässä 29. päivänä maaliskuuta 2021

JÄMSÄN KAUPUNGINHALLITUS

Anna-Liisa Juurinen
vs. kaupunginjohtaja

Jorma Poti
kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Seija El Sayed


Lotta Ahola

Ulla Patronen

Sanna Rajala

Markku Kankainen

Mika Kyrö

Jukka Haaparanta

Pekka Laaksonen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

_____ päivänä _____ kuuta 2021

Minna Havia-Niemi
KHT, JHT
BDO Audiator Oy

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Jämsässä 29. päivänä maaliskuuta 2021

JÄMSÄN KAUPUNGINHALLITUS

Anna-Liisa Juurinen
vs. kaupunginjohtaja

Jorma Poti
kaupunginhallituksen puheenjohtaja

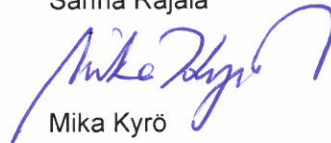
Seija El Sayed

Lotta Ahola

Ulla Patronen

Sanna Rajala

Markku Kankainen



Mika Kyrö

Jukka Haaparanta

Pekka Laaksonen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

_____ päivänä _____kuuta 2021

Minna Havia-Niemi
KHT, JHT
BDO Audiator Oy

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Jämsässä 29. päivänä maaliskuuta 2021

JÄMSÄN KAUPUNGINHALLITUS

Anna-Liisa Juurinen
vs. kaupunginjohtaja

Jorma Poti
kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Seija El Sayed

Lotta Ahola

Ulla Patronen

Sanna Rajala

Markku Kankainen

Mika Kyrö



Jukka Haaparanta

Pekka Laaksonen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

_____ päivänä _____kuuta 2021

Minna Havia-Niemi
KHT, JHT
BDO Audiator Oy

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Jämsässä 29. päivänä maaliskuuta 2021

JÄMSÄN KAUPUNGINHALLITUS

Anna-Liisa Juurinen
vs. kaupunginjohtaja

Jorma Poti
kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Seija El Sayed

Lotta Ahola

Ulla Patronen

Sanna Rajala

Markku Kankainen

Mika Kyrö

Jukka Haaparanta



Pekka Laaksonen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Jämsä 9 päivänä HUHTI kuuta 2021

Minna Havia-Niemi
KHT, JHT
BDO Audiator Oy

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA

SIDOTUSSA TASEKIRJASSA

Toimintakertomus

Toteutumisvertailu

Tilinpäätöslaskelmat: tulos- ja rahoituslaskelma, tase ja konsernitilinpäätös

Tilinpäätöksen liitetiedot

Liikelaitosten tilinpäätökset

Tilinpäätöksen allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä

ERILLISINÄ JA ATK-LISTOINA

Tase-erittely, päivä- ja pääkirja, talousarvion toteutumisvertailut ja kirjanpidon osajärjestelmien erittelyt

LUETTELO TOSITELAJEISTA

		Tositenumerot	
		alkaen	päättyen
101	Muistiotositteet	001001	001686
109	Käyttöomaisuusviennit	009001	009019
110	Tiliteviennit	010001	010260
111	Kassatositteet	015001	015258
120	Excel-muistiot kirjanpitoon	200001	200186
220	Myyntireskontran suoritukset	020001	021625
301	Palkat	030001	030212
250	Ostoreskontran suoritukset	650001	650449
302	Populus matkalaskut	032001	032027
403	Pro Economica ostolaskut	210001	237443
490	Effica-YPH-toimeentulotuki	049001	049253
501	Sonet-keskusvarasto	501001	501012
512	Hankintatoimen varasto	052001	052013
601	Yleislaskutus/hallintopalvelut	061001	061224
602	Yleislaskutus/taluspalvelut	062001	062149
640	Vesilaskutus / Vesi liikelaitos	070001	091965
699	Yleislaskutus/sisäiset laskutukset	090001	090130
704	Yleislaskutus/sosiaalipalvelut	100001	105231
705	Yleislaskutus/sivistyspalvelut	120001	121343
706	Yleislaskutus/yhdyskuntatoimi	130001	132270
710	Hulevesimaksut	150001	154973
715	Jätehuoltolaskutus	550001	564966
720	Priimus/musiikkiopisto	140001	140351
721	Priimus/lukio	148001	148257
741	Rakennusvalvonta	510001	510400
745	Winhit/hammashuolto	520001	534747
748	Effica-asiakaslaskutus	300001	344428
750	Varhaiskasvatus	690001	693481
751	Effica terveydenhuollon laskutus	700001	700398
752	Effica-kotihoito	800001	812760
755	Yleislaskutus/terveyspalvelut	770001	771258
760	Työväenopiston laskutus Hellewi	850001	851424
765	Varausjärjestelmä	860001	860111
LT	Liitetietosite	000001	000027

Tasekirja säilytetään pysyvästi kaupungin arkistossa. Tositeaineiston säilytysaika vähintään 6 vuotta. Lajit 101,110,111,120,401 ja 501 säilytetään kaupungin arkistossa sähköisessä muodossa, muut paperisena.

Päivä- ja pääkirjat säilytetään sähköisessä muodossa kaupungin arkistossa vähintään 10 vuotta.

Jämsässä 22.3.2021

Ulla Kivirinne, pääkirjanpitäjä